Hipermarket
Akcija od 12.10. do 24.10.2001
Detergent Rex 4,5 kg, 2 vrsti
redna cena 1.428,00 SIT 1.179,00 SIT akcija
Detergent Ariel 3 litri, 2 vrsti
redna cena 2.645,00 SIT 2.299,00 SIT akcija
V akciji še 81 izdelkov!

DOLENJSKI LIST

Št. 42 (2721), leto LII • Novo mesto, četrtek, 18. oktobra 2001 • Cena: 240 tolarjev

Konferenca civilnih invalidov vojn

Mednarodna udeležba

ČATEŽ OB SAVI – Zveza društev invalidov vojn Slovenije organizira od 17. do 19. oktobra v hotelu Terme na Čatežu bo Savi mednarodno konferenco civilnih invalidov vojn. Kot pričakujejo, se je bodo udeležili tudi predstavniki nekaterih vlad posameznih držav udeleženk in predstavnika evropskega parlamenta. Sprejem za udeležence bo pripravil zunanji minister Dimitrij Rupel. Moto konference je civilni invalidi vojn – naš izziv.

Zveza društev invalidov vojn Slovenije je že leta 1991 organizirala prvo mednarodno konferenco civilnih invalidov vojn s predstavniki zvez civilnih invalidov vojn sporazuma Alpe-Jadran. Pred dvema letoma je bila soorganizatorica podobne konference v Italiji v Trentu, kamor so prišli predstavniki civilnih invalidov vojn držav iz nekdanje Jugoslavije.

Odpoved direktorice Zdravstvenega doma Novo mesto

NOVO MESTO – Direktorica Zdravstvenega doma Novo mesto prim. mag. Tatjana Gazvoda je po 16 letih uspešnega vodenja te pomembne dolenjske zdravstvene ustanove zaradi zdravstvenih razlogov dala odpoved na direktorsko mesto. Po izteku odpovednega roka se bo dr. Gazvodova predvidoma spomladi prihodnje leto vrnila na delovno mesto zdravnice specialistke medicine dela v svojo ambulanto, ki je pravzaprav nikoli ni povsem zapustila.

VREME

V soboto bo še lepo jesensko vreme, v nedeljo pa se bo poslabšalo.

KMETIČ, LE POJDI ORAT! - Z vse hladnejšimi in krajšimi dnevi ter z jutranjimi meglami, ki jih jesensko sonce s pojemajočimi močmi vse kasneje prepodi, že tiho trka na vrata prihajajoča zima. Njive so zvečine že prazne, sadovi pridnih rok in dobrotne zemlje so pobrani in zdaj je čas, da se polja pripravi na zimski počitek. Lepi oktobrski dnevi vabijo k jesenskemu oranju, k pripravi prahe, da se bo zemlja po zimskem počitku pod snežno odejo spomladi prebudila polna rodne moči. Klicu k starodavnemu opravilu se je odzval tudi kmet, ki je zaoral njivo na pobočju pri Lakovnicah v gorjanskem Podgorju. (Foto: M. Markelj)

Ne spomenikov ne velikih maš!

Za to, da bi mirno šli v prihodnost, ne potrebujejo ne novih spomenikov ne velikih maš, temveč jasne vrednote in ostre misli – Ministrica Andreja Rihter govorila v Dobrniču

DOBRNIČ – Predsednica Društva Dobrnič Danica Simšič je ob opravičilu predsednika države Milana Kučana in še nekaterih odsotnih na nedeljski prireditvi povedala, da je članov v slabem letu od ustanovitve že skoraj tisoč, trdno odločenih, da ohranjajo tradicije NOB in da se ne bi ponovili dogodki iz preteklosti. Zahvalila se je vsem za sodelovanje, še posebej trebanjskemu županu Cirilu Pungartniku, ki je požel viharen aplavz, ko je množico pozdravil s "tovarišice in tovariši."

Slavnostna govornica, ministrica za kulturo Andreja Rihter, se je na glas povpraševala o dveh le na videz abstraktnih pojmih, o uporništvu in o času. Še natančneje, o njuni tesni povezavi: o tem, kateri čas rodi upor in kateri upor lahko postavi na glavo čas. Danes tudi med nami odraščajo mlade ženske, za katere so prav ženska gibanja svojevrstna zgoščenka uporništva.

"Za to, da bi mirno šli v prihodnost, ne potrebujejo ne novih spomenikov ne velikih maš, temveč jasne vrednote in ostre misli. Pomniki današnje generacije namreč niso več iz kamna in betona, temveč so pomnilniki gigabajtov, njihove kurirske torbice pa so že davno postale brezžične. A kot da bi skozi vse te na novo napeljane vezi, ki so dobesedno omrežile svet, tudi iskra upora lahko letela še stokrat hitreje kot nekoč.

Prav taki dobro opremljeni in še bolje izobraženi lahko ponesejo tudi spomin vašega in našega upora naprej, ga vgradijo v prihodnje rodove. Nikoli nisem hotela verjeti, da globalizacija pomeni zgolj pasivizacijo. Že mogoče, da se komu malo zvrti od vsega novega, a dovolj je pogledati na ulico v Pragi, Londonu ali tu v Dobrniču, pa že vidite, kako veliko natančneje znajo danes mladi izraziti vsakršno svoje stališče, ko hitijo v korak s časom – potemtakem tudi svoje uporništvo!" je med drugim poudarila Rihterjeva.

P. P.

HEJ, BRIGADE, V DOBRNIČU - Tolikšne množice, okrog 2000 pretežno žensk, kakršna se je zbrala preteklo sončno nedeljo v Dobrniču na vsakoletnem srečanju v počastitev I. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze leta 1943, še ni bilo. V pestrem kulturnem programu so sodelovali Partizanski pevski zbor, Občinski pihalni orkester Trebnje, otroci dobrniške šole ter Jože in Zvonka Falkner. Na koncu so družno zapeli Hej, brigade, in še nekaj partizanskih in domoljubnih pesmi. (Foto: P. Perc)

Berite danes

stran 3:
• *Do kdaj bo kostna moka še na Blanci?*
stran 13:
• *Kastelic mora plačati odškodnino*
stran 20
• *Konec novomeškega nogometa?*
stran 22:
• *Nekdaj mogočna Gora vse bolj sameva*
stran 23:
• *"Je pa na Kranjskem čudna živalca"*

Kopitarnina nova tehnologija

Računalnik za obutev po naročilu

SEVNICA – Na letošnjem že 8. srečanju poslovnih partnerjev in prijateljev je sevniška Kopitarna, d.d., z 260 zaposlenimi, ki izdelajo letno po 300.000 parov obutve ter parov raztezačev in napenjačev pa še 120.000 parov kopit, prijetno presenetila z novo tehnologijo izdelave kopit. Teh izvozijo kar 80 odstotkov, in da bi bili kos vse večji konkurenci na tujih trgih in še povečali proizvodnjo kopit, so se odločili za nabavo treh novih računalniško podprtih in vodenih strojev.

Kot sta povedala tehnolog Franci Rupret in Aleksander Cvetanovski, zadolžen za informatiko, zdaj niso več sanje, da bi lahko sprejeli naročilo po elektronski pošti, kupcu ponudili še kakšnega izmed 100.000 modelov iz arhiva kopit (tega že digitalizirajo, da bi ga ponudili tudi na spletu). Osnovni model, ki ga nato digitalizirajo, še vedno zahteva ročno, natančno izdelavo s finim občutkom, ki ga v modelarni Kopitarne premorejo dovolj, saj nenehno primerjajo svoje izdelke s konkurenco po svetu, tudi na raznih sejmih, in izmenjujejo izkušnje. Ta model vpnejo in ustrezno obdelajo v digitalizatorju kupca in pošljejo kopito v izdelavo, naprej v grobo in nato še v fino struženje. Vsi trije stroji so v medsebojni povezavi z osrednjim zelo zmogljivim računalnikom.

Nova oprema je stala več kot 100 milijonov tolarjev. Direktor Kopitarne, Marjan Kurnik je povedal, da je raziskovalno-razvojni projekt podprlo tudi ministrstvo za kmetijstvo in da je takšne opreme malo po svetu. Zaradi večje natančnosti in krajšega odzivnega časa naj bi se proizvodnja kopit povečala za petino.

P. P.

ČEVLJARSKA REVOLUCIJA - Direktor Kurnik pravi, da z Alpino snujejo naročanje obutve po meri kar v prodajalnah za kupce s posebnimi zahtevami, kar bo omogočal tudi digitalizator (na posnetku vodja proizvodnje Albin Kolman in računalničar Cvetanovski). Kupcu bo nogo posnel prodajalec in bo nogo v digitalni obliki prenesel v Sevnico. (Foto: P. Perc)

Vsi pomembni govorijo o prihodnosti in ti si med vabljenimi.
INFOS'01 od 22. do 26. oktobra 2001 Cankarjev dom, Ljubljana
Dotakni se prihodnosti!

Košarka — Goodyear liga
KRKA TELEKOM : SLOBODA DITA
KK KRKA TELEKOM — KRKA — Telekom
Novo mesto, ŠD Leona Štuklja, sobota, 20.10.2001, ob 19. uri.

Košarka — Evroliga
KRKA TELEKOM : FORTITUDO BOLOGNA
KK KRKA TELEKOM — KRKA — Telekom
Novo mesto, ŠD Leona Štuklja, sreda, 24.10.2001, ob 18. uri.

PVC OKNA VRATA SENČILA
tel.:07/3930-930
fax: 07/3930-947
25 let
ROLETARSTVO MOLE

ISSN 0416-2242
9 770416 224000

NAŠA ANKETA

Tolarjevih deset let

Potem ko je Banka Slovenije 8. oktobra 1991 dala v uporabo vrednostne bone, je dobro leto po tistem poslala v obtok prave tolarje. Lastni denar je bilo pomembno znamenje lastne slovenske državnosti, zato je razumljivo, da je njegov vstop na finančne trge spremljala precejšnja negotovost. Pomembna obvira tolarju je bilo dejstvo, da je bila Slovenija še vpeta v jugoslovanski denarni sistem. Tako kot bo z uvedbom evra imela težave Evropa, ki bo morala v zelo kratkem času zamenjati sedanji denar za novo skupno valuto, je imela zahtevno delo Slovenija, ko je morala na hitro zamenjati dinarje za nove tolarje. "Pretovarjanje" je minilo brez večjih pretresov. Zaupanje v tolar je raslo, inflacija se je proti pričakovanjem mnogih zmanjševala. Zaupanje v tolar se je pokazalo za upravičeno še posebej takrat, ko je naša valuta postala tudi zunanje konvertibilna. Ob desetletnici je priložnost za razmislek. Kako ste na tolar gledali ob njegovi uvedbi, kaj menite o slovenskem denarju zdaj? Desetega rojstnega dne slovenskega tolarja se spominjamo tudi s tokratno anketo Dolenjskega lista.

BORUT MUC, komisionar v skladišču v metliškem Kometu: "Pred desetletjem sem bil ponosen na slovenski denar in sem še vedno, ker je lep. Hitro sem ga sprejel, a pri večjih nakupih sem vse do danes cene preračunaval v marke. Po novem jih bom najbrž v evre, kar glede na to, da je evro dve marki, ne bo težko. Varčeval pa doslej nisem kaj prida v nobeni valuti, ker sem vlagal v hišo."

MARJAN ŠTUKELJ, strojni ključavničar, s Trebnjega Vrha pri Semiču: "Slovensko valuto sem sprejel hitro in dobro. A glede na to, da tolarju vrednost pada, se nam ne bo težko navaditi na evro. Ne nazadnje smo že z dinarjem v Jugoslaviji doživeli veliko sprememb. Na evro pa se bomo navajali tudi vsakič, ko bomo šli v tujino. Veliko lažje nam bo, ker bomo potrebovali le eno valuto."

BRANKO ŠVAJGER, upokojenec iz Novega mesta: "V začetku sem zelo zaupal v tolar, saj so bila nihanja vrednosti v primerjavi z nemško marko, t.j. tujo valuto, ki smo je najbolj vajeni, v okviru pričakovanj. Glede na razmere v svetu in na naše približevanje EU se slovenskemu tolarju ne piše najbolje. Skeptičen sem glede evra in menjalnega razmerja."

ALBINA ZORC, prodajalka, iz Meniške vasi: "Našemu denarju zaupam in tudi varčujem v tolarjih. V začetku sicer nismo vedeli, kako bo z inflacijo, vendar je to zdaj jasnejše. Rada imam tolar, verjamem vanj in me tudi ni strah varčevati v tej valuti. Pravzaprav mi tuj denar, npr. nemška marka, nič ne pomeni. Ne vem pa, kako bo s tolarjem zdaj, ko prihaja evro."

ALBIN KOLMAN, vodja proizvodnje v Kopitarni: "Verjamem v stabilnost tolarja in sem vesel, da je postal v 10 letih sorazmerno čvrsta valuta. Kadar potujemo v tujino, moramo še vedno menjati naš denar v druge valute, ko pa bo tudi pri nas evro, tega ne bo več. Mislim, da se bo to zgodilo v kakšnih sedmih letih. Bo gotovo malo nostalgije, tako kot vedno!"

ANTON POPIT, upokojenec, iz Slepška pri Mokronogu: "Gotovo mi bo kar malo hudo pri srcu, ko se bomo morali po pridružitvi Evropski uniji tako kmalu posloviti od našega tolarja. Kapo dol, vsa čast bivšemu guvernerju dr. Francetu Arharju, ki ima po moje največ zaslug, da je postal tolar cenjeno plačilno sredstvo pri nas."

ŠTEFKA ČERNELČ, gospodinja, z Vrhov (pri Kapelah): "Kolikor velja država, toliko velja tudi njen denar. Tolar je menda kar nekaj vreden. Nekaj si lahko kupiš za naš denar. Ampak cene gredo gor, kako bo, ne vemo. Imeli smo zaupanje v tolar, ko so ga uvedli. Zdi se mi pravi, tudi ni tako velik, da ne bi šel v denarnico. Da bi ga le bilo! Preveč pa spet ne, ni dobro."

VILI MANČEK, direktor Mercatorja Krško v pokoju, iz Krškega: "Ob rojstnem dnevu tolarja sem bil malo pesimist. Vendar sem po desetih letih prijetno presenečen, menim, da je tolar, kar smo Slovenci kot vesten in delaven narod pričakovali. Ker smo na pragu EU, pričakujem od tolarja, da se bo lahko kosal z marko in drugimi valutami. Tolar bo zamenljiv za evro in se ga ne bomo sramovali."

MIRJANA ŠERCER, učiteljica, iz Osilnice: "Tolar smo sprejeli za svojega, se nanj navadili in osebno mu zaupam. Mama je hrvaška upokojenka in že približno pol leta dobiva pokojnino, obračunano v evrih. Na skupen evropski denar smo se tako že navadili, zato bomo tisto, kar imamo sedaj v markah, po novem letu varčevali v evrih. Sem pa na naš denar ponosna in tudi ime mi je všeč."

iz strankarskega življenja

PRIPIS UREDNIŠTVA - Čeprav volitve še niso pred vrati, pa je več strank že napovedalo pestro politično jesen. Na našem območju so tako konec prejšnjega in v začetku tega tedna kar štiri stranke pripravile več okroglih miz in javnih tribun na tako rekoč isto temo (ustanavljanje novih občin in regij). V uredništvu smo se zato odločili, da dogajanje povzamemo na kratko in vsem namenimo približno enako prostora. Tega se bomo posluževali tudi v bodoče.

Proti pretirani drobitvi

NOVO MESTO, KOČEVJE - O regionalizaciji in lokalni samoupravi so pretekli teden razpravljali na Večeru s poslanci, ki ga je organizirala občinska organizacija ZLSD (Združena lista socialnih demokratov). Kot gosta javne tribune sta nastopila Bojan Kontič, poslanec državnega odbora in predsednik Strokovnega sveta za regionalizem in lokalno samoupravo, ter Miloš Pavlica, podpredsednik ZLSD. Po Kontičevih besedah je za preprečevanje centralizacije nujna reforma lokalne samouprave. V razpravi so opozorili na probleme, ki jih povzroča ustanavljanje novih občin, predvsem kar zadeva financiranje javnih zavodov in skupnih služb. Pavlica je menil, da je treba preprečiti pretirano drobitev občin, saj z njo dosežemo nasproten učinek od želenega. Kritizirali so sedanji zakon o financiranju občin, ki spodbuja ustanavljanje novih občin, in se zavzeli za sprejetje takšnega zakona, ki bi spodbujal njihovo združevanje. Strokovni svet za regionalizem in lokalno samoupravo ZLSD pod vodstvom Bojana Kontiča se je pretekli teden sestal tudi v Kočevju. Namen srečanja je bil, pripraviti izhodišča za razpravo na Konferenci stranke v mesecu novembru.

Zakaj bi spreminjali ustavo?

NOVO MESTO - O spremembah ustave je ta teden na okrogli mizi v Novem mestu razpravljala tudi Koalicija Slovenija. Gostje večera Lojze Peterle, Andrej Vizjak, Milan Zver in Marko Štrovs so predstavili predlagane spremembe ustave, ki naj bi omejile že uveljavljene demokratične pravice, kot so omejevanje pristojnosti občin in parlamenta, ustanavljanje novih občin in regij ter omejevanje referenduma. Strinjali so se, da Slovenija sprememb ustave ne potrebuje, in kritizirali vlado, da se preveč lahkomiselno loteva ustavnih sprememb. V razpravi se je Lojze Peterle zavzel za vstop Slovenije v EU in NATO in povedal, da bi Slovenija do terorističnih napadov na ZDA morala zavzeti jasnejše stališče ter pokazati pripravljenost za boj proti terorizmu.

Stranka in kmetijstvo

NOVO MESTO - SLS-SKD Slovenska ljudska stranka je preteklo soboto v Novem mestu pripravila okroglo mizo o ohranjanju kulturne krajine ter o perspektivah v kmetijstvu ob vstopanju v Evrospko unijo. V pogovoru je stranka želela med drugim dobiti podlago za politični koncept delovanja strankinih organov na tem področju pred 2. taborom stranke. Razpravljali so o merilih, ki naj jih stranka zastavi v pogajanjih z EU na kmetijskem področju, ter o ciljih, ki naj jih zasleduje v odnosu do kmetijstva. Govorili so še o perspektivah v kmetijstvu na področju zaposlovanja in zagotavljanja socialne stabilnosti na podeželju, o možnostih ohranitve kakovosti krajine in okolja ter oblikovanja kulturne in narodne identitete. Ubadali so se z vprašanjem, kako ustvariti možnosti za bivanje na podeželju ter za razvoj dopolnilnih dejavnosti, obrti in podjetništva.

Bajuk v Semiču

SEMIČ - V soboto, 20. oktobra, bo ob 17. uri v obnovljeni taborski hiši pri župnišču v Semiču ustanovitev občinskega odbora Nove Slovenije. Dogodka se bo udeležil tudi predsednik stranke dr. Andrej Bajuk, ki bo imel slavnostni govor.

Janša na posvetu

MIRNA PEČ - Mestni odbor Socialdemokratske stranke Slovenije iz Novega mesta je v petek popoldne pripravil posvet o ustanavljanju novih občin ter o razvoju lokalne samouprave, regionalizma in ustavnih sprememb. Dogodek, ki je bil v Mirni Peči, so pripravili skupaj z Združenjem krajevnih skupnosti in Združenjem občin, na njem pa je med drugimi sodeloval tudi predsednik stranke Janez Janša. Stranka in njeni vidni ljudje pri spremembah na področju lokalne samouprave podpirajo ustanovitev novih občin na območjih, kjer je taka volja ljudstva. Na posvetu so sodelovali tudi predstavniki krajevnih skupnosti, ki so dale pobudo za ustanovitev novih občin, pa tudi župani mladih občin, npr. Dolenjskih Toplic in Mirne Peči, ki so opisali svoje izkušnje z občino.

Omejevanje pravic in pristojnosti?

ŠKOCJAN - V soboto, 13. oktobra, je v organizaciji Mestnega odbora Nove Slovenije, krščanske ljudske stranke Novo mesto v gostilni Luzar v Škocjanu potekal pogovor s poslancem N.Si v Državnem zboru, Lojzetom Peterletom. Srečanja se je poleg članov in simpatizerjev N.Si iz Škocjana udeležil tudi tamkajšnji župan Janez Povšič. Beseda je tekla predvsem o predlaganih spremembah ustave, kot so omejevanje pristojnosti občin in parlamenta ter omejevanje pravic za sklic referenduma. Po mnenju poslanca Peterleta bi te spremembe nedvomno omejile že uveljavljene demokratične pravice. V sproščenem pogovoru pa so se dotaknili tudi aktualnih vprašanj ustanavljanja novih občin in regij in problemov v kmetijstvu ob vstopu naše države v Evropsko unijo. Na srečanju so se še dogovorili, da bodo v naslednjih dveh tednih sklicali ustanovni zbor občinskega odbora N.Si.

Občinski odbori o proračunu

ŠKOCJAN - Občinski svetniki so na seji prejšnji teden obravnavali osnutek proračuna za naslednje leto, ki znaša 390 milijonov tolarjev. Kot ključni investiciji predvideva gradnjo vodovodnega in kanalizacijskega omrežja. Pred potrditvijo bodo o občinskem proračunu razpravljali v občinskih odborih ta teden.

Večerna šola ekonomike in financ

NOVO MESTO - V novembru bo v prostorih novomeške Termotehnike potekala Večerna šola ekonomike in financ. V sedmih večernih srečanjih, prvo bo 6. in zadnje 27. novembra, se bodo udeleženci seznanili z aktualnimi problemi s tega področja in predvsem s primeri iz prakse. Predavanja bodo od 18. ure do 20.30, večerno šolo pa skupaj organizirajo Območna obrtna zbornica Novo mesto, Podjetniški center Novo mesto in Območna gospodarska zbornica. Mestna občina Novo mesto v sodelovanju s Podjetniškim centrom za enote malega gospodarstva s sedežem na njenem območju prispeva 40.000 SIT, obe zbornici pa svojim članom dodatno sofinancirata udeležbo še z 10.000 SIT.

Katerim projektom prednost?

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Pretekli torek je v Šmarjeških Toplicah potekala druga delavnica, na kateri so v postopku priprave regionalnega strateškega programa za Jugovzhodno Slovenijo iskali soglasje o prednostnih regijskih projektih na področju gospodarstva, okolja in prostora ter človeških virov. Delavnico je pripravil Podjetniški center iz Novega mesta, ki je pooblaščen za pripravo regionalnega programa.

Dravske in Savske elektrarne skupaj?

KRŠKO - Kot je prejšnji teden v Krškem dejal direktor Holdinga Slovenske elektrarne mag. Drago Fabijan, trenutno ni več tehničnih ovir za začetek pripravljalnih del za izgradnjo HE Boštanj. Holding bo zdaj poskrbel za prenovo tehnične dokumentacije za izgradnjo spodnjesavske verige hidroelektrarn, na osnovi tega pa bo pridobil tehnična in gradbena dovoljenja. Kot je še dejal, zdaj po nalogu vlade proučujejo, ali bi bila upravičena združitev Dravskih in Savskih elektrarn. Če se bo izkazalo, da je, ne bo več dveh pravnih oseb, zato bodo potrebne tudi prezaposlitve delavcev.

vržena rokavica

Za laboratorij ni več ovir

Tokratna rokavica je pristala v Miklošičevi ulici v Ljubljani, kjer je sedež Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, pobral pa jo je njen direktor Ervin Kuhar. Zadnjič ga je z vprašanjem o tem, kdaj bo Novo mesto dobilo vinski laboratorij, kot ga imajo v Mariboru, Novi Gorici in Ljubljani, izzvala direktorica uprave mestne občine Novo mesto Mojca Novak.

"Že od leta 1988 sodelujem v prizadevanjih, da bi Novo mesto dobilo kmetijski zavod, ki bi bil primerljiv z drugimi območji. Ko sem bil še direktor svetovalne službe, smo se obrnili na kmetijsko ministrstvo z zahtevo po tem in sčasoma dosegli, da je novomeška enota, ki je zdaj zavod, dobila 10, 11 specialistov s kmetijskega področja, kar je med drugim osnova za razvoj laboratorijev.

Vinski laboratorij je tu še posebej aktualen, ker gre za vinogradniško območje, vendar je bilo precej nasprotovanja. Zdaj lahko povem, da je laboratorij v Novem mestu v zaključni fazi. Manjkal je še en sam podzakonski predpis, ki pa je bil septembra sprejet, tako da zdaj ni več ovir. Zdaj se oblikuje tudi komisija preizkuševalcev, ki mora skozi preverjanje."

• **Ali se lahko še kaj zaplete?**

"Zdaj, ko je vse pripravljeno, mora laboratorij potrditi še ministrstvo za kmetijstvo. Ravno prejšnji teden se je predsednik zbornice Peter Vrisk uradno pogovarjal z gospo Trpinovo in ministrom Butom, ki sta zagotovila, da pri soglasju ne bo težav."

• **Kdaj bo torej laboratorij začel z delom?**

Ervin Kuhar

"Prepričan sem, da še to jesen, čeprav smo zdaj že precej izgubili, ker ne moremo delati že analiz grozdja, za vino pa gotovo že bomo. Zbornica je zainteresirana za laboratorij, saj so izkušnje pokazale, da je na območjih, kjer take laboratorije imajo, hitrejši razvoj, čeprav se z vidika gospodarnosti toliko laboratorijev v mali Sloveniji ne splača. Laboratorij pri novomeškem zavodu bo samo izhodišče, potem pa bo moral pridobiti še koncesije za druge dodatne dejavnosti in se razvijati naprej."

In še vprašanje za naslednjo Vrženo rokavico. Uredništvo Dolenjskega lista vprašuje pristojne, kaj se dogaja z novomeškim velodromom, kdo skrbi zanj in kako je izkoriščen?

B. D. G.

Do kdaj bo kostna moka še na Blanci?

Skladiščenje 2712 ton kostne moke na Blanci zaradi hudega smradu vznemirja bližnje sosede - Ministrstvo izključuje možnost ekološke katastrofe - Zasedenost nemških sežigalnic

BLANCA - Ministrstvu za okolje in prostor (MOP) je poslanec (SDS) in sevniški občinski svetnik Branko Kelemina 10. oktobra poslal dopis, v katerem med drugim navaja, da se v okolici skladišča Zavoda RS za blagovne rezerve na Blanci širi nevzdržen smrad, ker naj bi se zaradi dolgotrajnega skladiščenja kostne moke v tem skladišču verjetno pričel njen razpad.

Državni sekretar MOP mag. Radovan Tavzes je Keleminì 11. oktobra odgovoril, da so takoj zaprosili podjetje Inspect, ki je pooblaščeno za redni nadzor nad skladiščenjem moke v skladišču Zavoda RS za blagovne rezerve na Blanci, "ki pa vaših navedb ni potrdilo in poroča o nespremenjenem stanju uskladiščene mesno kostne moke. Po včerajšnjem ogledu skladišča enako poroča tudi podjetje Eko-les Ptuj, ki organizira izvoz moke. Tako temperature skladiščnih prostorov in vreč z mesno kostno moko niso povišane, vabe za glodalce pa ostajajo nedotaknjene. Kljub temu smo podjetje Inspect zaradi vaših navedb in domnev zaprosili za dodaten pregled skladišča."

Tavzes pojasnuje, da je do zamude glede predvidene izpraznitve skladišča na Blanci prišlo zaradi zasedenosti kapacitet nemških sežigalnic, kamor se uskladiščena moka izvaža na sežig. Nemčija je namreč edina država, ki razpolaga s presežnimi kapacitetami za sežig moke. "Izpraznitev smo načrtovali takoj po izpraznitvi skladišča na Bregu pri Kočevju, torej v začetku meseca oktobra. Vendar nas je podjetje Sadjarstvo Blanca zaprosilo, da bi se skladišče začelo prazniti šele novembra zaradi zasedenosti njihovih delavcev v sezoni obiranja jabolk. Njihovi prošnji smo ugodili glede na poročila podjetja Inspect o nespremenjenem stanju in sprejemljivosti nadaljnjega začasnega skladiščenja, saj nadzorovano skladiščenje moke na Blanci ne predstavlja tveganja za okolje in zdravje. Tako bodo pred skladiščem v Blanci izpraznjeni skladiščni prostori Tovarne volnenih izdelkov iz Majšperka, takoj zatem pa bo sledilo praznjenje skladišča na Blanci. Zagotavljamo, da ministrstvo izvaja vse potrebne ukrepe za izvoz uskladiščene moke, in izrecno izključujemo možnost, ki jo navajate, da bi nadzorovano skladiščenje moke lahko povzročilo ekološko katastrofo."

2712 ton kostne moke na Blanci niti malo ne vznemirja predsednika KS Blanca, Draga Mirta, zato se mu zdi ponovno dvigovanje prahu okrog kostne moke povsem nepotrebno. Najbolj se pritožujejo zaradi smradu iz skladišča kostne moke v zadnjih dneh bližnji sosedje, zlasti Pirčevi. Gospa Ljudmila ima bronhialno astmo in je invalidsko upokojena. Povedala je, da jo je moral mož Edvard odpeljati po injekcijo v sevniški zdravstveni dom, ker jo je v tem vremenu že tako dušilo, odkar ponoči zračijo skladišče in usmradijo okolje, da so se njene težave še stopnjevale. "Bojimo se, da bi prišlo do samovžiga kostne moke, kot se je to zgodilo na Kočevskem. Nič več ne verjamem obljubam uradnikov in ministra MOP. Vse kaže, da bo letos kostna moka ostala na Blanci, čeprav je minister Kopač obljubljal, da jo bodo odpeljali najpozneje julija. Očitno se da s kostno moko tudi dobro zaslužiti," pravi Edvard Pirc.

P. PERC

Edvard Pirc, Blanca 4, pred svojo hišo, se čudi, kako gre skupaj, da imajo isti ljudje opraviti z jabolki in mesom v hladilnici ter crkovino... (Foto: P. P.)

Infos '01

Od 22. do 26. oktobra v Cankarjevem domu

LJUBLJANA - V ponedeljek, 22. oktobra, se bo pod geslom Dotakni se prihodnosti v Cankarjevem domu začel Infos '01, že enajsta osrednja in največja prireditev v informatiki pri nas. V petih dnevih bo do vključno petka v sejemskem delu prireditve na ogled marsikaj zanimivega in novega s področja informacijskih tehnologij, storitev in izdelkov, ki jih bo predstavilo 158 razstavljavcev, zvrstilo se bo kakih 120 različnih dogodkov, predstavitev novosti, izobraževalnih in multimedijskih dogodkov, ob tem pa bo vse dneve tekel za Infos vse bolj pomemben tehtni seminarski del, na katerem se bo zvrstilo več kot 300 strokovnih predavanj. Razvrščena so v šest sklopov, programskih linij, ki obsegajo področja od razvojnih izzivov e-ekonomije, e-ekonomije, informatike v javni upravi in e-izobraževanja do informacijske infrastrukture in regionalnega foruma Alpe-Jadran o informacijski družbi.

115 LET KMETIJSKE ŠOLE GRM - Na Kmetijski šoli Grm so v torek, 16. oktobra, praznovali 115-letnico delovanja. Ob tej priložnosti so odprli Višjo strokovno šolo za kmetijstvo in odprli namakalni sistem. Odkrili so tudi spominsko ploščo ob 10-letnici priprav na osamosvojitveno vojno. Na fotografiji učenci šole, ki so pripravili kulturni program, in direktorica Kmetijske šole Grm Vida Hlebec. (Foto: I. P.)

NOVO POGLAVJE DOLENJCA

Tudi vsebinsko bogatejši!

Pred štirinajstimi dnevi je Dolenjski list zaradi zamenjave tiskarne začel novo tiskarsko poglavje. Zaradi teh sprememb je časopis sicer za malenkost manjši, vendar z več barvnimi stranmi in tako kot smo vam, spoštovani naši bralci, napovedali, je od danes naprej tudi obsežnejši in vsebinsko bogatejši. Pa še po nečem se precej razlikuje od dosedanjih številk. Ker ste nas nekateri že dalj časa opozarjali, smo povečali tudi črke, tako da bodo zapisi v našem časopisu odslej naprej lažje berljivi.

Obseg časopisa smo povečali kar za osem strani, nekaj prostora so vzele večje črke, večji del pa smo ga namenili vsebinski obogatitvi. In čemu smo namenili več prostora? V prvi vrsti aktualnim dogodkom, predvsem v gospodarstvu, te zapise boste lahko po novem brali tudi na tretji strani, dodatno stran smo namenili kmetijstvu, pa kriminalu, pismom bralcev, precej več bo tudi reportažnega branja. Pri novi razporeditvi so nam bili v pomoč rezultati letošnje ankete, kjer smo vas med drugim spraševali tudi, čemu bi morali v časopisu nameniti več prostora. Zaradi naštetih sprememb je nekoliko drugačna tudi razporeditev strani, naš uvodnik (!) boste odslej naprej našli vedno na tretji strani, na prvi pa bo več prostora za lepo fotografijo in napovednik. Kar polovico strani bo poslej v barvah, črke bodo večje v celem časopisu, večja bo križanka, bolj berljiv in preglednejši bodo televizijski spored in tudi mali oglasi.

Spoštovani bralci, vsi, ki sodelujemo pri snovanju našega in vašega "Dolenjca", želimo novemu tiskarskemu poglavju dodati tudi novo vsebino. Z vašo pomočjo, s pripombami, pohvalami ali zgolj z nasveti, kaj bi bilo potrebno novinarsko obdelati, nam bo to lažje in bolje uspelo.

JOŽICA DORNIŽ

Kdo jih bo še zaposlil?

Gospodarska zbornica meni, da bi sprejetje sedanjega predloga zakona o delovnih razmerjih močno zmanjšalo konkurenčnost slovenskega gospodarstva

KRŠKO - Podpredsednik GZS mag. Samo Hribar Milič je prejšnji teden posavskim gospodarstvenikom predstavil poglavitne ovire na trgu dela pri nas in stališča zbornice glede predloga novega zakona o delovnih razmerjih. Kot je poudaril, je veljavni zakon o delovnih razmerjih velika ovira za gospodarsko rast, za odpiranje novih delovnih mest, regionalni razvoj ter za pretok ljudi, idej in kapitala.

Novi zakon bi moral olajšati vstop na delo in izstop, vendar po mnenju gospodarstva premalo sledi tržnim zahtevam. Če bi bil sprejet sedanji predlog, zbornica pričakuje veliko poslabšanje konkurenčnosti našega gospodarstva, obenem pa tudi nove zahteve sindikatov po izboljšanju razmer v kolektivnih pogodbah. "Potem se nas ne bo ogibal samo tuji kapital, temveč bo tudi vse več domačega kapitala šlo v tujino," trdijo v zbornici.

Samo Hribar Milič opozarja, da stališča delodajalcev nikakor ne pomenijo amerikanizacije socialne varnosti, kot to poskušajo prikazati v sindikatih, saj bi tudi s spremembami ostali na evropskem povprečju. Med najpomembnejšimi odprtimi vprašanji, ki bi jih morali rešiti v prid gospodarstva, je omenil delo za določen čas (3 leta), odpuščanje zaradi nesposobnosti, dodatke k plačam, odpovedni rok in odpravnine, dodatek za skupno delovno dobo, nadomestilo za bolniško in vlogo sindikata v podjetju.

Podpredsednik zbornice se je ob tem vpraševal, kako naj delodajalec nekoga zaposli, če ima pogodbe o poslih za eno leto, v primeru izgube posla pa je dolžan delavce zadržati v službi še 6 mesecev in jim nato izplačati tudi odpravnine. Kot je dejal, je dodatek na skupno delovno dobo edinstven v Evropi in povzroča, da delodajalci nočejo zaposlovati delavcev z daljšo delovno dobo, ker so zanje večji strošek. Prepričan je tudi, da bo Zavod za zdravstveno zavarovanje prisiljen bolj nadzorovati zlorabe bolniškega dopusta, če bo več nadomestila za bolniško v njegovo breme.

Mag. Samo Hribar Milič

"Opozarjam: bolj ko bomo zaščitili mlade matere, invalide in starejše delavce, bolj jih bomo odrinili in težje jih bo kdo sploh vzel v službo!" je bil jasen Hribar Milič.

B. D. G.

Požarna in zvočna zaščita v gradnji

NOVO MESTO - Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov Novo mesto ter Društvo arhitektov Dolenjske in Bele krajine pripravljata strokovni posvet o požaru in zvoku v sodobni suhomontažni gradnji. Posvet, ki bo v četrtek, 25. oktobra, od 9. do 13. ure v beli dvorani hotela Šmarješke Toplice, je odprtega tipa in je brezplačen. K sodelovanju vabijo projektante, izvajalce, nadzornike, inšpektorje in morebitne uporabnike (investitorje).

Kdo vam lahko ponudi več, ko streha potrebuje pomoč?

Nova streha daje hiši novo vrednost

Streha je kapa hiše - mora biti zanesljiva in dobro izdelana do vsake podrobnosti. Hišo varuje pred dežjem, sončno pripeko, snegom, točo in drugimi vremenskimi nevšečnostmi. Hkrati mora biti lepa na pogled, kar pomeni, da je prilagojena pokrajinskim značilnostim in da je v pravilnih ploskovnih proporcih. Kot vse drugo se stara tudi streha. Z leti izgublja svojo zanesljivost in lepoto. Slej ko prej pride tudi čas, ko je treba pomisliti na pravo popravilo strehe. Za sanacijo so v grobem možni štirje razlogi:

- **Streha pušča** in na objektu se že dela škoda. V tem primeru je popravilo nujno, a hkrati že zamujeno, saj je škoda že nastala.
- **Streha je dosegla svojo načrtovano življenjsko dobo.** Po poteku jamstva je streha lahko še v dobrem stanju, toda ne moremo biti več prepričani, da je dovolj zanesljiva. Odločimo se za menjavo kritine in pregled lesenih delov ne glede na to, ali je streha še v dobrem stanju ali ne. Takšno ravnanje je bolj gospodarno, kot se zdi na prvi pogled, saj tako preprečimo končni propad strehe in škodo, ki je lahko večja od stroškov sanacije.
- **Nismo zadovoljni z videzom strehe.** Videz strehe precej pripomore k videzu celotne zgradbe in njenem vklapljanju v okolje. Estetska merila se lahko sčasoma spreminjajo - kar je bilo prej moderno, je lahko zdaj zastarelo ali celo moteče. Ponavadi je potrebna samo menjava kritine, ki naredi streho sprejemljivejšo.
- **Menjamo namembnost prostora pod streho.** Pri bivalnem podstrešju moramo zagotoviti vse pogoje za normalno bivanje. To pomeni, da je izolacija strehe dovolj kakovostna in je bivanje pod njo udobno tako pri -30°C kot pri +40°C zunanje temperature. Spomnimo se, da so strešniki ponavadi temnejše barve in vpijajo toplotne sončne žarke. Temperatura tik pod strešniki lahko v poletnih mesecih naraste tudi na +70 °C ali več. Ravno zato je pravilna izolacija strehe za bivalno podstrešje še kako pomembna.

Tesarska dela:
zamenjava slabih špirovcev, leg, letev...

Komu zaupati sanacijo strehe

Popolna sanacija strehe vključuje zamenjavo strešne kritine in zamenjavo slabih delov ostrešja pa kakor tudi ustrezno izolacijo. Pomembno je, ali se odločite, da hkrati s sanacijo strehe uredite tudi podstrešje ali opravite priprave za to.

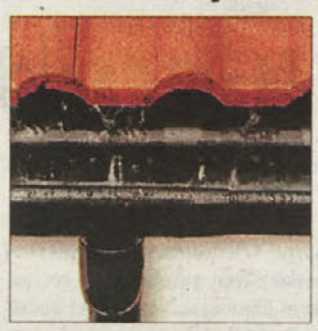

Kleparska dela:
popravila slabih žlebov, namestitev novih

Če je treba namestiti nove strešne letve, je priporočljivo, da se hkrati vgradi spodnja napenjalna folija ali spodnja streha s kontraletvami. Streho varuje pred vdorom snega in prahu in jo priporočamo (v zahodnoevropskih državah je obvezna) za urejena podstrešja. Sanacijo prve strehe praviloma zaupamo podjetjem, ki takšne sanacije opravljajo in imajo z njimi izkušnje ter upoštevajo vsa najnovejša spoznanja s področja gradbene fizike streh. Poleg tega ponavadi omogočajo plačilo s kreditom, ki olajšuje financiranje posega.

Eno takšnih podjetij pri nas je podjetje **BRAMAC**. Za svoje strešnike daje pisno 30-letno jamstvo za trajnost in odpornost proti zmrzali. S strešniki **BRAMAC** je mogoče brez težav sanirati streho. Strešniki **BRAMAC** so zelo gospodarni, saj jih hitro polagamo, spremenljiva višina prekrivanja pri profiliranih strešnikih pa pogosto dopušča prekrivanje brez zamenjave strešnih letev, če je ostrešje nepoškodovano. Poleg trajnosti in ugodnega razmerja med ceno in kakovostjo so odločilni pri izbiri gradiva za pokrivanje strehe še videz, barva in oblika, kajti streha mora ustrezati slogu hiše in se hkrati skladno vključiti v okolico. Pri tem so pomembne tudi krajevne posebnosti. Raznovrstnost oblik in barv strešnikov **BRAMAC** dopušča prilagajanje nove strehe slogu, v katerem je zgrajena hiša, in okolici.

O sanaciji strehe se pogovorite z BRAMAC-ovim strokovnjakom na telefonski številki **07/384 62 02**. Informacije nudimo tudi na brezplačni telefonski številki **080 20 30**.

Krovska dela:
odstranitev stare kritine, namestitev nove kritine

·BRAMAC·

ZAŠČITA S SISTEMOM

Opazna trgovska lastovka

Čez dober mesec bo na Glavnem trgu vrata odprla blagovnica Müller

NOVO MESTO - V drugi polovici oktobra bo novomeški Glavni trg, ki v teh dneh s sosednjimi ulicami spominja na veliko gradbišče, bogatejši za novo trgovino. V nekdanji Mercatorjevi blagovnici bo vrata odprla v Sloveniji dobro uveljavljena veriga specializiranih prodajaln pod blagovno znamko Müller, trgovskega podjetja Dom Trgovina, d.o.o., iz Ljubljane. Trgovina bo mestnemu jedru vtisnila tudi novo podobo s stekleno fasado pritličnega dela poslopja.

Kot je povedal Matjaž Ovsenik, eden izmed dveh bratov, ki vodita podjetje Dom Trgovina, je njihova vizija razvijanje trgovine v starih mestnih jedrih, kar jim zelo dobro uspeva v Ljubljani, Mariboru in Kranju. V Novem mestu so dolgo iskali primerno poslopje, saj je večina hiš na Glavnem trgu spomeniško zaščitena. Ena redkih, ki ni zaščitena, je bila stavba bivše Mercatorjeve blagovnice, vendar se je pri načrtovanju njene prenove izkazalo, da je zaščiten Glavni trg kot celota. Med projektanti prenove in Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine so potekala dolgotrajna usklajevanja o novem zunanjem izgledu Müllerjeve blagovnice.

Matjaž Ovsenik je povedal, da trgovci tržijo prodajalno znotraj poslopja, vendar pa želijo po drugi strani dati svoj pečat k izgledu mesta. Končni dogovor med ZVNKD in arhitekti prenove je bil, da zgornjemu delu poslopja videza ne bodo spreminjali, le prizidano ravno streho bodo spremenili v streho z naklonom, da bo skladna z okolico. Pritličje blagovnice pa bo v celoti zastekljeno s čimer bodo dosegli opaznost in prepoznavnost trgovine.

Trgovini bodo namenjene tri etaže s skupno 1.100 kvadratnimi metri prodajnih površin, vrhnji prostori pa bodo namenjeni pisarnam. Trgovska ponudba bo enaka ostalim Müllerjevim blagovnicam s programi parfumerije, drogerije, otroških igrač, CD plošč in široke izbire gospodinjskih pripomočkov. V blagovnici bo najmanj 20 zaposlenih, ki se že usposabljajo v drugih Müllerjevih prodajalnah.

Matjaž Ovsenik si želi, da bi se še kakšen od trgovcev ojunačil in sledil njihovim zgledom. Možnosti za to so, saj je na Glavnem trgu še nekaj hiš naprodaj. Z novimi, predvsem pa zanimivimi vsebinami bi trgovci veliko pripomogli k večji oživitvi mestnega jedra v Novem mestu.

J. Ž.

ŠE GRADBIŠČE - Bodoča blagovnica je še veliko gradbišče, že čez dober mesec pa bo ena najbolj opaznih stavb na Glavnem trgu. (Foto: J. D.)

Srečanje ZŠAM Gorjanci

STRAŽA - Združenje šoferjev in avtomehanikov Gorjanci iz Straže pripravlja srečanje članov in družinskih članov na kostanjevem pikniku. Prireditev bo v soboto, 20. septembra, ob 13. uri na športnem igrišču Hruševec-Resa pri Straži. Dodatne informacije na telefonskih številkah 041 350 859 in 30 87 693.

Jesen pod Gorjanci

Uspešen zaključek tretje slikarske kolonije v Brusnicah - Razstava na ogled v avli osnovne šole

BRUSNICE - V dneh od 12. do 14. oktobra se je v Brusnicah in okoliških vaseh odvijala slikarska kolonija z naslovom Jesen pod Gorjanci. Kolonije se je udeležilo šest slikarjev: Marjan Maznik, Janko Orač, Jure Godec, Boris Zajc, Emilija Erbežnik in Ervin Kralj. Kljub temu da so pričakovali večjo udeležbo slikarjev, je kolonija uspela.

Slikarsko kolonijo že tretje leto zapored organizira Osnovna šola Brusnice. Njen ravnatelj Jože Jazbec pravi, da šoli brez slik manjka duša. Za kolonijo so se odločili na pobudo slikarja Marjana Maznika, ki tudi sicer nastopa v vlogi soorganizatorja. V prejšnjih letih je šola tako pridobila okoli 58 likovnih del.

Skupino slikarjev so v petek popoldne popeljali na ogled Brusnic in okoliških vasi. Jure Godec je povedal, da so se v krajih pod Gorjanci prijetno počutili. Posebej se jim zdijo zanimive stare kmečke hiše v Suhadolu, Pangrč Grmu in Hrušici.

Slikarji so z delom pričeli v soboto zjutraj, ko so šli vsak po svoje, si izbrali kraj in ustvarjali. Nekateri so slikali kar v šolskih učilnicah, saj tam občutijo neverjetno energijo.

Ob zaključku na nedeljski razstavi v avli osnovne šole so bili vsi vidno zadovoljni. Slikarji so preživeli prijeten jesenski vikend, spoznali kraje pod Gorjanci in jih vsak po svoje zaznamovali. Šola pa je bogatejša za 12 novih slik.

IRENA PAVLIČ

IZBIRA PRIMERNEGA MOTIVA - Slikarji Marjan Maznik, Boris Zajc in Janko Orač med posvetom pred osnovno šolo v Brusnicah. (Foto: I. P.)

V jati z drugačnimi

20 let Varstveno delovnega centra - Zaposlitvene delavnice - Vključevanje varovancev v socialno okolje

NOVO MESTO - Letos praznuje 20-letnico delovanja Varstveno delovni center (VDC) Novo mesto. Iz majhnih delavnic za odrasle osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, ki jih je sprva obiskovalo le pet varovancev, se je razvil velik regijski center z enotama v Novem mestu in Trebnjem.

Različni programi in oblike pomoči omogočajo, da se vanje vključijo vsi varovanci. Programe obiskuje 126 varovancev, v povprečju so stari 33 let in prihajajo iz okoliških občin. Opravljajo enostavna dela, kot so sestavljanje plastičnih izdelkov in pakiranje. Vzporedno razvijajo tudi lasten program, to so različni izdelki iz lesa, slike iz semen, čestitke, koledarji itd. Za svoje delo ob koncu meseca prejmejo nagrado, še pomembnejše pa je, da so z delom vključeni v socialno okolje, meni direktorica centra Ema Luzar.

Center nudi tudi zatočišče in domsko varstvo tistim, ki ne morejo več živeti doma. Poleg zaposlitvenih delavnic v dopoldanskem delu varovance vključujejo v različne popoldanske aktivnosti, pri čemer upoštevajo njihove želje. Med drugim so jim omogočili počitnice, kuharski tečaj, pripravljajo tudi plesne delavnice. Da bi se zavedali svojih pravic in možnosti, so zanje pripravili projekt samozagovorništva. Vključujejo jih tudi v projekte doživljajske pedagogike, organizirajo čistilne akcije itd.

V sklopu centra je tudi Oddelek za varstvo in nego, ki nudi zavetje 22 osebam s težjimi motnjami, ki zahtevajo več nege in se ne morejo vključevati v zaposlitvene delavnice.

40-članski kolektiv VDC si prizadeva, da bi njihovi varovanci živeli življenje, čimbolj podobno življenju drugih ljudi. Zato načrtujejo samostojno stanovanjsko skupnost, v katero bi lahko vključili 6 sedanjih varovancev.

Ob 20-letnici delovanja je VDC izdal jubilejni zbornik z naslovom V jati z drugačnimi. Prejšnji teden so se predstavili tudi na svečani prireditvi v KC Janeza Trdine.

IRENA PAVLIČ

Razstava ročnih izdelkov

NOVO MESTO - V domu starejših občanov bodo v sredo, 24. oktobra, odprli razstavo ročnih izdelkov stanovalcev doma. Razstava, ki je rezultat celoletnih kreativnih terapevtskih aktivnosti, je prodajna in je na ogled v prostorih delovne terapije vsak dan do 7. novembra, od 9. do 17. ure.

ZAPOSLITVENE DELAVNICE - Skupina varovancev Varstveno-delovnega centra pri svojem delu. (Foto: I. P.)

Nova elitna stanovanjska soseska

Pozidava 24 hektarjev gozdnega območja nasproti veledroma v Češči vasi - Visok standard bivanja za 1300 ljudi - Naselje brez stolpnic bo mesto v malem

NOVO MESTO - V gozdu nasproti veledroma v Češči vasi naj bi v prihodnje zraslo novo novomeško elitno naselje, ki se bo raztezalo na skoraj 24 hektarih velikem območju. Novomeški občinski svet je namreč na svoji zadnji seji v prvi obravnavi sprejel osnutek Odloka o zazidalnem načrtu Imos Češča vas.

Območje je bilo v letu 1984 z zazidalnim načrtom (ZI) SGP Pionir Češča vas predvideno za industrijsko pozidavo, vendar zaradi znanih dogodkov z razpadom nekdanje države in propadom dolenjskega gradbenega giganta ni prišlo do uresničitve projekta. Pred petimi leti je kolegij tedanjega župana sprejel sklep o ponovni proučitvi smotrnosti zazidalnega načrta in sprejem postopkov za njegovo spremembo. Tudi pri izdelavi urbanistične zasnove Novega mesta je med različnimi strokovnimi službami prevladalo mnenje, da umestitev industrije v ta prostor ni več smiselna in da naj se gozdno območje nameni mehkejši sonaravni obliki pozidave.

V zadnjih letih je več kot polovica zemljišč znotraj ZN prešla v last podjetja Imos investicijske gradnje iz Ljubljane, ki je izrazilo svoje videnje izrabe prostora. Lani, pred začetkom sprejetja programa priprav za posege v omenjeni prostor, je mestna občina na vabljenem natečaju pridobila tri predloge. Izbrana rešitev, ki se je po urbanistični shemi in tipologiji arhitekture najbolj prilagodila gozdnemu ambientu z odpiranjem v zunanji prostor, je bila tudi podlaga za izdelavo osnutka ZN. Pred meseci je svetnik SDS Miloš Dular na seji občinskega sveta predlagal, da bi območje namenili za preselitev tovarne Adria mobil, vendar je vladajoča občinska koalicija Adrii namenila prostor ob cesti proti Prečni.

Z novim ZN je 23,7 hektarov veliko zemljišče razdeljeno na več območij. Tehnološki park, ki se bo raztezal na dobrih osmih hektarih, bo namenjen poslovni in storitveni dejavnosti, obrti in lahki industriji brez obremenjevanja okolja, trgovski dejavnosti za oskrbo naselja in rekreaciji. Stanovanjska soseska pa bo okvirno pozidana z desetimi bloki z največ štirimi nadstropji, 67-imi vrstnimi hišami in 33-imi prosto stoječimi individualnimi hišami. Na celotnem območju, ki bo prepleteno s peš potmi in kolesarskimi stezami, bo ogromno parkovnih in rekreacijskih površin, tudi komunalna in prometna infrastruktura bosta imeli poudarek na kvaliteti bivanja. V novi elitni stanovanjski soseki naj bi živelo okoli 1.300 prebivalcev.

Od investitorjev in interesa bodočih stanovalcev je odvisno, kako hitro bo soseska zrasla. Po nekaterih predvidevanjih naj bi se število prebivalcev Novega mesta v prihodnjih dvajsetih letih povečalo za štiri tisoč. Novo naselje naj bi zato imelo velik vpliv na hitrejši razvoj mesta.

J. Ž.

Novomeška kronika

BRIGADE - V široko zastavljeno razpravo dolenjskih svobodnih sindikatov o novem zakonu o delovnih razmerjih se je kot ena redkih zunanjih organizacij vključila Zveza borcev, čeprav je večina nekdanjih partizanov že sklenila aktivno delovno dobo. Borce naj bi k temu pritegnili namenoma, saj so inšpekcijske službe, ki bi morale skrbeti za delavske pravice, popolnoma neučinkovite. Za izboljšanje položaja dolenjskega delavstva, ki pri nekaterih novodobnih podjetniških kapitalistih dobi plačilo za opravljeno mesečno garanje šele po petih mesecih ali pa sploh ne, mnogi vidijo edino rešitev v jurišnih brigadah, ki naj bi z orožjem v roki delavcem izborile zasluženo plačilo.

RAZSVETLJAVA - V Novem mestu znamo poskrbeti tudi za odvečno električno energijo in udejaniti rek: "Saj ne gori zastonj!" Le komu je bila namenjena razsvetlitev sredi belega dne ob žgočem soncu v križišču ob osnovni šoli Grm v sredo, 5. oktobra, ob dvanajsti uri? Kdo ve, morda pa je komu le razsvetlila pogled na mestne probleme.

SMETIŠČE OB MOSTU - Nedeljski sprehod v Ragov log pokvari že vstop na most, ob katerem se nahaja pravo smetišče. Prazne steklenice, pločevinke, plastenke, raztrgane škatle za pice ter ostala svinjarija so znaki nočnega veseljačenja novomeške mladine. Seveda, ko pa v bližini ni niti enega samega smetnjaka! Čas bi že bil, da se naredi prostor za piknik, kjer bi se ljudje lahko sproščeno družili in uživali v naravnih lepotah!

Ena gospa je rekla, da revne ženice meso plačujejo z gotovino, povzpetniški podjetniki z dragimi avti pa z naročilnicami brez kritja.

Srečanje starostnikov

STOPIČE - V soboto, 20. oktobra, ob 13. uri bo v osnovni šoli Stopiče srečanje starostnikov. Prireditev bodo s krajšim kulturnim programom popestrili učenci osnovne šole.

Za večjo varnost zaposlenih

NOVO MESTO - Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, območna organizacija Dolenjske in Bele krajine, je glede na izhodišča z okrogle mize o ključnih vprašanjih novega zakona o delovnih razmerij na oba poslanca Državnega zbora in svetnika Državnega sveta s tega območja naslovila zahteve za ureditev še neusklajenih določil novega zakona.

Glede na pomanjkljivosti sedanje zakonodaje in izkušenj iz prakse v svobodnih sindikatih menijo, da je potrebno opredeliti plačilni dan in omejiti zaposlovanje za določen čas na največ dve leti ter nadurno delo na največ 120 ur letno. Zakon mora ohraniti člene o višini dodatkov za delo in ohraniti zdajšnjo raven odpravnine, saj tudi delodajalci niso varčni pri direktorskih odpravninah. Posebne zaščite pa morajo biti deležni starejši delavci in nosečnice. V sindikatu še menijo, da mora novi Zakon o delovnih razmerjih zadostiti pogojem evropskih smernic in pogojem mednarodne organizacije dela ter ohraniti najpomembnejše pridobljene sindikalne pravice in svoboščine.

Šentjernejske črepinje

BREZ PREPIRA - Šentjernejčani so kar ponosni, da imajo svojo "vejo" znamenite mariborske žametne črnine, ki velja za najstarejšo trto. Na Vrbovcah raste in lepo uspeva že od leta 1993, ko so jo posadili še v prisotnosti tedanjega novomeškega župana. Trto je namreč takrat od mariborske občine dobila še skupna novomeška občina, trdoživa rastlina pa se je lepo prijela in dobro uspeva, čeprav je občina medtem razpadla. Tako trta še vedno raste na istem mestu, čeprav zdaj v drugi občini, in je ena redkih stvari, okrog katerih se novonastale občine doslej še niso sprle. Kaže, da so ostale občine nasledstvo trte predale brez boja. Navsezadnje je njena mariborska "mama" še vitalna in ima rozg še na pretek.

ZA NEPISMENE? - Javno podjetje EDŠ, kar pomeni Ekološka družba Šentjernej, je v tem kraju na tapeti že tako dolgo, da ga imajo nedvomno že vsi vrh glave in si želijo samo še, da bi že enkrat zaživelo. Nazadnje je občinski svet obravnaval statut te družbe, dokument, ki je nujno potreben še pred registracijo družbe, sicer pa obsega 12 strani, na katerih je zapisanih 41 členov. Njihovo vsebino je svetnikom lepo po vrsti našteval Milan Jakše iz občinske uprave. Pa si je najbrž naložil tako delo brez potrebe - razen če vsi svetniki niso pismeni.

Škocjanski ovinki

DVE OBČINI? - Na Bučki so se prizadevni občani sami lotili gradnje športnega igrišča. Ko so bila dela končana, so račune predložili občini Škocjan. Župan Povšič je besen: "Tako se vendar ne dela!" Občina ni predvidela gradnje igrišča na Bučki in računov ne bo poravnala. Bučani, ki so morda s prekaljeno potezo želeli doseči svoje, bodo morali počakati na vrsto in k problemu pristopiti po pravni poti. Morda se bo župan omehčal in jim ugodil v naslednjem letu.

Iz topliškega vodnjaka

ODPRTIH MEJA - Vodstvo topliške občine, izvoljeno in profesionalno, se najbrž zavzema za politiko odprtih meja, kar je danes, ko smo itak vsi na svetovnem prepihu, dobrodošlo. Občina Dolenjske Toplice je v času, odkar je samostojna, že marsikaj opravila, za postavitev "plotov" pa ji je zmanjkalo časa. Tako nekateri obiskovalci - na to so nas opozorili tudi domačini - pogrešajo ob cestah table, ki bi jih spomnile, kam so prišli. Zadostovalo bi verjetno: "Dobrodošli v občini Dolenjske Toplice!"

POSLUH ZA ROG - Če nima časa, denarja ali volje zakoličiti lastne meje, pa si ga vzame za morda pomembnejše reči. Tako je občina pomagala primerno označiti Polharsko pot na Pogorelcu v Kočevskem rogu, saj je podprla izdajo zloženke o tej učni poti, ki bogati turistično ponudbo v teh krajih. Podpira pa tudi razvoj druge dejavnosti v bližnjih Podstenicah, kjer čebelarji izgrajujejo čebelarski dom in čebelarski center. Včasih je kaj pomembnejše od postavljanja mejnikov.

Izlet na Bizeljsko

DOLENJSKE TOPLICE - Turistično društvo Dolenjske Toplice organizira tradicionalni izlet, ki bo udeležence tokrat vodil na Bizeljsko, Kozjansko in v Podčetrtek. Izlet bo v soboto, 20. oktobra, odhod pa ob 8. uri iz Dolenjskih Toplic.

Kaj EU pomeni za škocjanskega kmeta

Strategija razvoja kmetijstva v občini Škocjan - Preusmeritev v intenzivno kmetijsko pridelavo - Razvoj kmečkega turizma in dopolnilnih dejavnosti - Ekološko kmetovanje

ŠKOCJAN - Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo (EU) bodo morali naši kmetje slediti skupni kmetijski politiki unije. Strokovnjaki opozarjajo, da slovensko kmetijstvo ni konkurenčno kmetijstvu EU. Analiza kmetijstva v občini Škocjan je pokazala, da bo lahko le 27 obstoječih kmetij v občini uspešno konkuriralo konvencionalnemu kmetovanju EU.

Po oceni svetovalne službe Kmetijsko-gozdarskega zavoda v občini Škocjan prevladujejo manjše kmetije z 1 do 5 ha obdelovalnih površin. Od 461 kmetij se 20 odstotkov kmetij preživlja s kmetovanjem. Kmetijske dejavnosti v večini gospodinjstev so dodaten vir zaslužka, specializiranih kmetij je malo. Gospodarji kmetij v občini Škocjan so slabo izobraženi, kar tri četrtine jih ima le osnovnošolsko izobrazbo.

Le 10 odstotkov obstoječih kmetij lahko zagotovi zaposlenost enemu družinskemu članu. Strategija razvoja kmetijstva v občini predvideva, da se bodo kmetije, ki imajo možnost, usmerile v intenzivno kmetijsko pridelavo, tako da bo dohodek na kmetiji nudil polno zaposlenost vsaj enemu družinskemu članu. Preusmeritev kmetij je možna le pred vstopom v EU. Svetovalna služba predlaga, naj občina spodbuja optimalno izkoriščenost naravnih danosti in s tem prepreči zaraščanje kmetijskih površin, z regresiranjem nakupa kakovostnih sort in pasem plemenjakov pa naj pomaga izboljšati kakovost pridelave. Strategija predvideva tudi razvoj kmečkega turizma in spodbuja dopolnilne dejavnosti.

Trend razvoja kmetijstva v prihodnosti bo ekološko kmetijstvo, sonaravno kmetovanje in integrirano kmetijstvo. Prilagajanje takšni usmeritvi predstavlja Slovenski kmetijski okoljski program, ki ga kmetje premalo poznajo. Program prinaša več prednosti, med drugim direktna izplačila na površino obdelovalne zemlje in pridobivanje dodatnih finančnih virov.

Slovenski kmetje bodo v prihodnosti morali razmišljati tudi o medsebojnem povezovanju in skupnem nastopanju na trgu.

IRENA PAVLIČ

Vasi spreminjajo podobo

Trebanjec Pegan si ureja domačijo v suhokranjskem Mačkovcu

MAČKOVEC - Vse več cvetja na okenskih policah, urejeni vrtovi, lepe fasade in skrbno urejena okolica hiš kažejo novo podobo vasi Mačkovec v Suhi krajini. Med številnimi gospodarji domačij v vasi, ki lepo skrbijo za novo podobo, je tudi Zvone Pegan iz Ljubljane, sicer po rodu Dolenjec iz Trebnjega. Že leta 1995 je kupil manjšo "Brjakovo" kmečko domačijo in jo v teh letih temeljito obnovil.

Z ženo Slavko sta ohranila nostalgično podobo arhitekture hiše in manjšega hleva izpred pol stoletja ter v osnovi obdržala tudi nespremenjeno razporeditev notranjih prostorov. Peganovi imajo izjemno lepo urejeno celotno okolico doma, bogato okrašeno s cvetjem, številnim grmičevjem in sadnim drevjem. Čeprav sta oba ljubitelja rož med tednom odsotna, so rože tudi v poletni vročini ostale sveže.

S. M.

NA LEPO DOMAČIJO LEPA OMARICA - Gospodar Zvone (levo) je s pomočjo vaščana Vinka Veseliča postavil in namestil novo hidrantno omarico. Opremo je kupila nekdanja krajevna skupnost Žužemberk, sam pa je nabavil novo omarico. Zdaj tudi ta prispeva svoj delček k urejenosti vasi. (Foto: S. M.)

Razpis finančnih intervencij

ŠKOCJAN - Občina Škocjan je pretekli teden odprla razpis za uveljavljanje finančnih intervencij v kmetijstvu za letošnje leto. Kmetje v občini lahko do 26. tega meseca oddajo vloge za podporo za sonaravno rejo domačih živali in preprečevanje zaraščanja, za podporo kmetovanju na območjih z omejenimi možnostmi za kmetovanje, za regresiranje osemenjevanja plemenskih svinj, za sofinanciranje osemenjevanja krav in za podporo obnove vinogradov.

Škocjanska jesen

ŠKOCJAN - Pevska skupina Fantje z vasi prireja četrto prireditev Škocjanska jesen. Srečanje ljudskih pevcev iz različnih krajev po Sloveniji bo v gostilni Luzar v Škocjanu v soboto, 20. oktobra, ob 19. uri. Nastopilo bo osem skupin ljudskih pevcev in škocjanski lovski rogisti. Vstop je prost.

Prijetna srečanja

ŽUŽEMBERK - Več kot sedemdeset starostnikov od skupno 218 povabljenih se je udeležilo vsakoletnega srečanja, ki ga je pred dnevi organiziral tukajšnji krajevni odbor Rdečega križa. Ta namenja posebno in stalno skrb starejšim in bolnim krajanom in krajankam. Pomemben delež k prijetnemu počutju starejših prispevajo tudi takšna srečanja, na njih pa lepa beseda vodstva krajevnega in območnega Rdežega križa ter kulturni program z nastopom šolarjev, pevk iz vrst RK in harmonikarja. Ob tej priložnosti so se zahvalili za predano delo tudi aktivistki Ljubi Šenica in ji čestitali za njen jubilej.

ODPRLI VRTEC NA BUČKI - Prvega septembra so se v prostorih škocjanske podružnice OŠ na Bučki odprla vrata vrtca Čebelica za 20 malčkov, v soboto pa je vodstvo šole in vrtca nove prostore tudi uradno odprlo. Otroci so pripravili prijeten kulturni program, zbrane pa so poleg ravnatelja OŠ Škocjan Antona Zupeta nagovorili še župan Janez Povšič in vodja vrtca pri OŠ Škocan Nevenka Kalin. Starši so poskrbeli za majhno presenečenje in so otrokom, vzgojiteljici Barbari Medle in njeni pomočnici Mileni Rupar izročili igrački voziček in dojenček... Na koncu so otroci sami pretrgali otvoritveni trak (na sliki) in tako starše in ostale povabili na ogled lepo urejenih prostorov. (Foto: M. R.)

Iz kamnoloma kar skozi vas

Vaščani Cerovega Loga menijo, da bližina peskokopa Camberk močno obremenjuje življenje v tej vasi

CEROV LOG - Spomladi letos so celo zahtevali, naj občina tretjino sredstev, ki jih dobi od te dejavnosti, v skladu z letnimi plani nameni njim. Vaški odbor se je že sestal z županom, na zahtevo predsednika odbora Marjana Kovačiča pa je zadevo obravnaval tudi občinski svet.

Kot je poročal župan, so se na sestanku dogovorili o aktivnostih v tej vasi, hkrati pa je spomnil, da je v občini poleg te še 56 drugih vasi, ki imajo tudi svoje potrebe. Lani so s pomočjo občanov priključili vaški vodovod na sistem javnega vodovoda. Občina zdaj pripravlja tudi vse potrebno za ureditev avtobusnega postajališča, ki naj bi jo omogočil proračun za leto 2002. Postajališče je zdaj neuporabno, ker tu ni možno obračanje, zato avtobusi ustavljajo kar ob cesti in s tem ogrožajo potnike, največkrat šolarje. Dotrajana je tudi postajna hišica. V pripravi je še projekt za javno razsvetljavo v tej vasi, medtem ko se morajo o izgradnji pločnikov najprej pogovoriti z lastniki zemljišč.

Vaščani glasno opozarjajo na veliko prometno obremenitev ceste zaradi kamnoloma. Stanje je po izgradnji obvoznice sicer boljše, vendar nekateri tovornjaki vztrajno vozijo skozi vas, in to z veliko hitrostjo. Če bo prišlo do širitve peskokopa, bo še huje," meni vaščan in svetnik Jože Simončič, "zato je nujno umiriti promet."

B. D. G.

Žalna slovesnost na Cviblju

ŽUŽEMBERK - Krajevno združenje ZB NOB in župan žužemberške občine vabita svojce padlih, borce enot in vse občane, ki se želijo pokloniti padlim pri spomeniku na Cviblju pri Žužemberku k žalni slovesnosti. Slovesnost, ki bo v soboto, 27. oktobra ob 11. uri, pripravljajo v sodelovanju z glavnim odborom ZZB NOB Slovenije, novomeškim območnim odborom in skupnostjo borcev 7. korpusa NOV in POS. Slavnostni govornik bo akademik dr. Matjaž Kmecl.

LETOS GA BODO USTEKLENČILI - Prejšnji četrtek so v Vrbovcah nad Šentjernejem s krajšo slovesnostjo potrgali žametno črnino, ki je zrasla na potomki najstarejše trte z mariborskega Lenta. Posadili so jo novembra leta 1993, zanjo pa je skrbel trsničar Franc Martinčič. Lani je občina posebna pooblastila in naloge v zvezi s trto naložila kulturnemu in etnološkemu društvu Gallus Bartholomaeus. Letošnjo letino, ki so jo potrgali ob pomoči svetnikov in članov društva (na sliki) ter ob pesmi Vinogradniškega okteta, bodo ustekleničili in uporabili v protokolarne namene. (Foto: B. D. G.)

Gričarjev mlin bo zdaj spomenik

Morda njegova usoda še ni zapečatena, saj je tukajšnja občina z odlokom razglasila mlin z žago za kulturni spomenik lokalnega pomena

ŽUŽEMBERK - Tri žage na domačiji pod nekdanjo usnjarno v Žužemberku, danes Breg 28, so se ustavile že ob koncu druge svetovne vojne, pred dobrimi 20 leti pa so Gričarjevi prenehali tudi mleti. Od takrat je Gričarjev mlin postal še eden od značilnih mlinov na reki Krki, ki so utihnili in so prepuščeni negotovi usodi.

Z razglasitvijo za spomenik (potrebno pa bo narediti seveda še kaj več) naj bi ohranili spomin na mlinarsko in žagarsko življenje v zgornjem toku reke Krke, nekatere prostore pa morda uporabili tudi za druge dejavnosti.

Domačijo Gričarjev mlin sestavljajo hiša z mlinom, zidan hlev s svinjaki in ostanki dveh žag venecijank (ena na vreteno in druga na vodno kolo), nekdaj pa je tu stala tudi kovačnica in žaga cirkularka na vodni pogon. Mlin je na tem mestu stal že v Valvasorjevih časih, saj ga je mogoče najti na njegovem bakrorezu, sedanjo podobo pa naj bi po sedaj znanih podatkih dobil konec 18. stoletja. Na kamnitem portalu je vklesana letnica 1796.

Kot utemeljuje Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta, je mlin primer velikega enonadstropnega mlina z gospodarskim in bivalnim delom pod isto streho, kakršni so značilni za dolino zgornje Krke. Je primer trškega, še prej pa verjetno grajskega mlina, zdaj pa priča predvsem o načinu mlinarskega življenja od 1918. do 1980. leta.

Tu je prvotno delovalo šest parov kamnov, na katerih so mleli belo, zmesno, ajdovo in koruzno zrnje ter na dveh še za prašiče. Poganjalo jih je šest koles na lopate s pogonom na spodnjo vodo, po letu 1975 pa je en par kamnov zamenjal valjčni mlin. Ta je še ohranjen, enako tudi dva mlina na kamen in precej mlinarske opreme. O mlinskih kolesih pričata le dve prepereli vreteni, ohranjen pa je pokrit mostiček z zapornicami in betonska korita nad lehnjakovimi pragovi. Ob mlinu so tudi ostanki žage.

B. D. G.

OBNOVA CANKARJEVE CESTE - Sredi septembra so v Metliki pričeli s težko pričakovanim drugim delom obnove Cankarjeve ceste od križišča s Cesto bratstva in enotnosti do podjetja Kolpa. Dela bodo zaključena do konca maja prihodnjega leta. Poleg obnove vozišča bodo uredili tudi javno razsvetljavo, pločnike in kanalizacijo za meteorno vodo. Kot so povedali na občinski upravi, bo med gradnjo morda prišlo tudi do kakšnih sprememb, ki pa jih bodo reševali sproti. Kljub delu Cankarjeve ceste niso zaprli za promet. (Foto: M. B.-J.)

Mali se zanašajo zlasti nase

V krajevni skupnosti Dobravice, eni manjših v metliški občini, so razvoj gradili s svojim delom, denarjem, materialom - Majhni prihodki - Radi bi čistilne naprave

DOBRAVICE - Krajevna skupnost Dobravice, v kateri so Gornje in Dolnje Dobravice, Krivoglavice in Geršiči, je z okrog 160 prebivalci v 43 gospodinjstvih ena manjših metliških krajevnih skupnosti. Zaradi svoje majhnosti so se vedno zanašali predvsem nase, saj so vse, kar imajo, zgradili s prispevki krajanov v delu, denarju in materialu. Prav ta pridnost se jim marsikdaj otepa, ker jim drugi očitajo, kaj vse imajo. A imajo zaradi tega čisto vest.

Čeprav so veliko delali in imajo na prvi pogled vse, kar potrebujejo za vsakdanje življenje, Ivanka Grahek, ki je v KS že 18 let blagajničarka in 3 leta tudi tajnica, dobro ve, kaj bi morali še postoriti. Ko je suša, kakršna je bila letos, v Gornjih Dobravicah, ki so skoraj tako visoko kot rezervoar na Veselici, ni dovolj velik pritisk, zato voda le curlja. Tudi kanalizacije še nimajo, če odštejemo tisto za meteorno vodo v Geršičih in na Krivoglavicah. So pa ena redkih KS, v kateri že vrsto let v letne plane zapisujejo ureditev manjših čistilnih naprav, saj ne želijo, da bi jim čez nekaj let narava vrnila udarec. Tudi zato ne, ker spoznavajo, da se je ekološka zavest med krajani zelo dvignila.

Četudi so vasi v KS povezane z asfaltnimi cestami, pa imajo še več kot 5 kilometrov makadamskih krajevnih poti in približno toliko poljskih. "Vzdrževati jih moramo sami, kar je težko, saj je prihodek KS le nekaj deset tisoč tolarjev na mesec. Tako moramo spet poseči v svoje žepe, kot smo to storili tudi pri dveh velikih naložbah v zadnjem času, javni razsvetljavi in mrliški vežici v Podzemlju," potarna Grahkova. Nič manj težav ni z asfaltiranimi vaškimi cestami, ki so bile narejene za manjše obremenitve, sedaj pa po njih vozijo s hlodi naloženi tovornjaki in jih razdirajo. Ker gre za občinske ceste, so na občini prosili, da bi na njih omejili osne pritiske in hitrost, a so naleteli na gluha ušesa.

Čeprav je KS Dobravice majhna, ima na Dolnjih Dobravicah tudi romsko naselje. V KS jih moti, ker romski šoloobvezni otroci ne obiskujejo pouka, čeprav so pred leti redno hodili v šolo. Nekdaj so z ostalimi krajani tudi dobro sodelovali pri vseh delih v KS, sedaj pa delajo le še preko javnih del, v okviru katerih urejajo tudi svoje naselje. Krajani pa se bojijo nenadzorovanega priseljevanja Romov od drugod, saj z Romi, ki že dolgo živijo z njimi, kljub vsemu nimajo težav, medtem ko je vprašanje, če bi bilo tako tudi s prišleki.

M. BEZEK-JAKŠE

• V KS Dobravice imajo le eno društvo, in sicer Gasilsko društvo Dobravice, ki ima gasilski dom na Krivoglavicah. Tudi zaposlitev so si krajani našli drugod, saj so v KS le štirje obrtniki.

Ivanka Grahek

O kulturi Romov v Beli krajini

Jutri v Črnomlju zaključek Tedna vseživljenjskega učenja

ČRNOMELJ - Zavod iz izobraževanje in kulturo (Zik) Črnomelj bo pripravil v tem tednu tradicionalni Teden vseživljenjskega učenja, ki bo tokrat namenjen romski etnični skupini v Beli krajini. Prireditve, ki so se pričele v torek, 16. oktobra, so združili pod skupnim naslovom "Spoznajmo se - izobraževanje in kultura Romov v Beli krajini".

Prvi dan je bil na ogled slovenski film z romsko tematiko Halgato, včeraj pa strokovna diskusija z delavnico o položaju Romov v izobraževanju odraslih. Danes, 18. oktobra, bosta ob 11. uri v mali dvorani črnomaljskega kulturnega doma diskusija in delavnica za Romke o vlogi romske ženske v družini. Vodila ju bo dr. Alenka Janko Spreizer, gostje pa bodo članice Ženskega foruma Romske zveze Slovenije. Teden vseživljenjskega učenja bodo v Črnomlju zaključili v petek, 19. oktobra, ob 19. uri v dvorani kulturnega doma s koncertom romske glasbe. Ob tej priložnosti bodo podelili potrdila Romom, ki so zaključili programe Phare "Izobraževanje mladih brezposelnih v Beli krajini".

V Tednu vseživljenjskega učenja bosta v avli kulturnega doma tudi dve razstavi. Samostojni oblikovalec Roland Plut bo s fotografijami predstavil izobraževanje Romov v okviru projekta Phare, Kud Artoteka Črnomelj pa dela, ki so nastala v letošnji likovni delavnici v Lokvah. V tem tednu so v Ziku pričeli tudi z vpisovanjem gledališkega abonmaja za odrasle. Prva predstava, "Ognjeni obraz" v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega, bo v tukajšnjem kulturnem domu na ogled že v soboto, 20. oktobra, ob 19.30.

Otvoritev razstave mladih likovnikov

METLIKA - V četrtek, 25. oktobra, bo ob 18. uri v tukajšnji osnovni šoli otvoritev razstave likovnih del, ki so v začetku oktobra nastala na jubilejnem 20. slikarskem ekstemporu mladih likovnikov. Na njem je sodelovalo 63 osnovnošolcev in srednješolcev iz Bele krajine ter z Metliko pobratenih občin Wagna in Ronke.

Metliške jesenske prireditve

GRADAC, METLIKA - Ljudska knjižnica Metlika in metliška območna izpostava JSKD bosta pripravili v oktobru in novembru več zanimivih prireditev. V nedeljo, 21. oktobra, ob 16. uri jih bo v kulturnem domu v Gradcu pričel Mitja Simič s predstavitvijo knjige Zgodovinski vrtovi Dolenjske in Posavja, ki sta jo napisala z Alenko Kolšek. V njej sta veliko prostora namenila tudi vrtu pri gradaškem gradu. V torek, 23. oktobra, pa bo ob 19. uri Bojan Stezinar v metliški Ljudski knjižnici pripravil tretji del predavanja o svoji poti s kolesom okoli sveta. Vstopnina bo 500 tolarjev.

O prijaznem sožitju

METLIKA - Občinska zveza prijateljev mladine Metlika in Društvo upokojencev Metlika vabita v okviru tedna otroka na okroglo mizo z naslovom "Za prijazno sožitje med generacijami", ki bo v torek, 23. oktobra, ob 13. uri v Tekstilni šoli Metlika. Vabljeni vsi, ki jih zanima, kaj ljudje naredijo in kaj bi še lahko storili za prijazno sodelovanje.

Železniški prehod in razstava

SEMIČ - V okviru semiškega občinskega praznika bodo jutri, 19. oktobra, ob 15. uri v Rožnem Dolu slovesno predali namenu avtomatizirani železniški prehod. V nedeljo, 21. oktobra, pa bo ob 9.30 v večnamenskem prostoru ob župnijski cerkvi v Semiču odprtje razstave Manice Bartusch.

V delavnici kmalu v kravatah?

Večino izdelkov uspešnega semiškega podjetnika Martina Golobiča odkupi ljubljanski Danfoss Trata - V petih letih brez napak - Kmalu ISO 9001 - Izobraževanje in posodobitev

KRVAVČJI VRH - Martin Golobič s Krvavčjega Vrha pri Semiču je, potem ko je leta 1975 prišel z dela v Nemčiji, odprl obrt z gradbeno mehanizacijo, po sedmih letih pa se je preusmeril v kovinostrugarsko obrt, kjer je izdeloval lesne obdelovalne stroje. A obrt je prerasla v podjetje MKS, ki sta ga ustanovila z družabnikom, nadaljevala pa s strojegradnjo.

Pred petimi leti je Golobič odprodal svoj delež v MKS, ustanovil svoje podjetje Evrostroj in se specializiral za izdelovanje sestavnih elementov za različne izdelke, ki jih dela po tujih načrtih. Njegov glavni partner je postal Danfoss Trata iz Ljubljane, za katerega izdela polovico izdelkov. "Po kvaliteti, rokih dobave in prilagodljivosti njihovemu sistemu je Evrostroj že pet let v A-skupini dobaviteljev, kar pomeni, da smo med najbolj zanesljivimi. Od Danfossa smo dobili tudi priznanje, ker v vsem času, kar sodelujemo z njim, še nismo imeli reklamacij, čeprav so naši izdelki iz nerjavečega jekla zelo zahtevni. Vse pa Danfoss v svojih izdelkih tudi izvozi," pojasnjuje Golobič, ki je tik pred pridobitvijo certifikata kakovosti ISO 9001.

Martin Golobič

Medtem ko je desetina njihove proizvodnje storitvene, pa je 40 odst. izdelkov iz lastnega programa, ki jih tudi sami projektirajo. To so kroglični ventili, različni sestavni deli za kletarsko opremo, pipe za sode iz nerjavečega jekla, iz katerega je tudi večina njihovih izdelkov, čeprav je težko za obdelavo in se ga mnogi izogibajo. S kletarsko opremo Evrostroj zalaga izdelovalce sodov iz Vipavske doline, ki s tem nadomeščajo uvoz, medtem ko izdelke v glavnem prodajo na tujih trgih. Podoben program kot za Trato Golobič neposredno izvaža tudi v Nemčijo za Danfoss IVK.

Golobič je zadovoljen, ker je dela dovolj, poslovni partnerji pa so zanesljivi, tako da ne pozna plačilne nedicipline. V podjetju ima sedaj deset zaposlenih, od tega so štirje družinski člani: poleg njega in žene Ivanke še hči Tina in njen fant Robi. Sicer pa vsa proizvodnja poteka na računalniško vodenih strojih. "V naši stroki se je veliko spremenilo. Sedaj bi v proizvodnji skoraj že lahko delali v kravatah. Zato pa moramo biti dobro podkovani v računalniškem programiranju, ki se ga lahko naučimo le v delavnici," pravi Martin in ne pozabi pohvaliti svojih prizadevnih delavcev. Pri njem ni fluktuacije. In ko gleda v prihodnost, ima zopet v mislih le zaposlene. Načrtuje namreč njihovo dodatno izobraževanje in posodobitev proizvodnje.

M. BEZEK-JAKŠE

MESTNA SRAMOTA ŠE NEKAJ LET - Črnomaljci velikokrat sprašujejo, kdaj se bodo strokovnjaki zopet lotili obnove cerkve sv. Duha (na fotografiji) v starem mestnem jedru. Ker občina za leto 2002 in 2003 ni mogla zagotoviti polovice denarja za obnovo, se, kot je bilo slišati na nedavni okrogli mizi o črnomaljskem mestnem jedru, na državo ni poslala prijave za ureditev cerkve. Črnomaljci bodo torej gotovo vsaj še nekaj let gledali mestno sramoto, kot ji sami pravijo. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

NAPIS - Pred tednom dni so v Metliki prestavljali staro postajališče. Najprej so na tla pred nekdanjo bencinsko črpalko napisali BUS, potem pa napis prekrili z asfaltom. Stvar je zelo praktična: ko se bo asfalt obrabil, se bo v vsem svojem sijaju prikazal napis BUS, ki ga ne bo potrebno ponovno pisati.

GROZDJE - Na Vinski vigredi so pred nekaj leti pri metliškem gradu z velikim pompom zasadili potomko 400 let stare modre kavčine z mariborskega Lenta. Čeprav ponekod po Sloveniji v teh dneh z velikim hruščem in truščem s potomk mariborske trte trgajo grozdje, v Metliki kaj takega ni pričakovati. Pred tednom dni so na pet grozdov, ki jih je letos dala metliška trta, spominjali le še peclji in nekaj osamelih jagod, na katere so z Mestnega brega že prežali trgači v podobi ptičev.

Za otroke, ki ne hodijo v vrtec

METLIKA - V tukajšnjem otroškem vrtcu bo za otroke, ki ne obiskujejo vrtca, v petek, 19. oktobra, ob 9.30 lutkovna igrica "Strah", ki so jo pripravile metliške vzgojiteljice. Naslednji dan ob 14. uri pa se bodo, če ne bo deževalo, otroci z babicami ali dedki odpravili na sprehod v naravo.

Črnomaljski drobir

LABIRINT - Po stažu stari Črnomaljci so prepričani, da preselitev upravne enote iz gradu v novo stavbo na obrobju mesta ni prinesla občanom nič dobrega. Poslati človeka na novo občino, kot radi pravijo upravni enoti, je nekako tako, kot bi postavil kokoš na gnoj: stranke se vrtijo v krogu in kopljejo, pa ne vedo ne kod ne kam, saj ne najdejo ne uslužbencev ne pisarn, ki bi jih potrebovale. Primerjava, ki zares ne potrebuje komentarja.

REBUS - V Gribljah očitno živi nekaj tako navdušenih ugankarskih zanesenjakov, da so enega od rebusov postavili celo ob cesto. Kaj piše na njem, vidite na fotografiji. Kaj pomeni, pa je že večja uganka. Očitno gre za dve osebi, po

imenu l opa in o pa, iz napisa pa je mogoče razbrati, da prva išče drugo. Sedaj tabla sicer ni aktualna, do naslednje kopalne sezone pa bi bilo dobro, da bi napis toliko popravili, da bi kopališče ob Kolpi našli tudi tisti, ki zanj ne vedo na pamet.

Semiške tropine

ŽAGA - Pred tednom dni smo v slovenskem dnevniku lahko prebrali, da na nekdanji Hluparjevi žagi tik za znamenitim izvirom Krupe še vedno žagajo. Glede ne to, da že nekaj časa ob njej ni videti ne hlodov ne desk, bi človek lahko pomislil, da na žagi sedaj žagajo le še zrak. Ali pa bujno domišljijo.

DOKAZ - Na tem tesno odmerjenem prostoru bi lažje našteli, s čim se semiški učitelj Blaž Kočevar doslej še ni ukvarjal, kot česa vse se je že lotil. Dolgo je sitnaril tudi, da bi v Semiču uredili balinišče, a naletel na gluha ušesa. Potem ga je uredil kar sam na domačem dvorišču ter dokazal, da je dobra volja enega človeka močnejša od čete birokratov.

Drobne iz Kočevja

RAKIJA ALI ŠNOPS - Kostelski župan Valentin Južnič kadarkoli le more, izkoristi priložnost, da se pohvali z zaščito geografskega porekla za kostelsko rakijo. Pri tem nevednih ne pozabi podučiti o tem, da se besedo rakija pravilno naglasi s poudarkom na i. To je storil tudi na nedavni okrogli mizi o aktualnih problemih v kmetijstvu na območju občin, ki jih pokriva kočevska območna enota Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije. Ker pa so bili na okrogli mizi prisotni tudi predstavniki zbornice in ministrstva za kmetijstvo in s tem ljudje, za katere je ocenil, da bi se utegnilo zgoditi, da kdo med njimi ne bi vedel, kaj je to rakija, jim je pojasnil, da gre za pijačo, ki se ji po slovensko pravilno reče "šnops".

Ribniški zobotrebci

NA KOČEVSKEM HEKTARJI, NA RIBNIŠKEM ARI - Kmetijski minister mag. Franci But se okrogle mize o kmetijstvu v Kočevju ni udeležil, in sicer zaradi obiska danske kraljice. Udeležila pa se je je njegova soproga Darja But, ki je na ribniški občini zadolžena za kmetijstvo. Soprogove odsotnosti Butova ni bila poklicana opravičiti, je pa zato opravičila odsotnost župana Jožeta Tanka, ki se okrogle mize ni udeležil zaradi izredne seje državnega zbora. Butova je kot poznavalka svojega delovnega področja zelo dobro predstavila stanje kmetijstva v ribniški občini in njegove probleme. Zareklo se ji je le pri navedbi velikosti kmetij na Ribniškem. Namesto v arih je povprečno velikost parcel navedla v hektarjih, a se hitro popravila, češ da imajo hektarje na Kočevskem, na Ribniškem, kjer je velika ovira razvoju kmetijstva prav majhnost in številčnost parcel, pa imajo seveda are.

Laški sel

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE - Teden vseživljenjskega učenja se je začel 15. in bo trajal do 21. oktobra. Organizirata ga spet - tokrat že četrto leto zapored - Turistično športno društvo Kostel in Vitra iz Cerknice, za tako uspešno izobraževanje pa so Kostelci prejeli tudi že priznanje Andragoškega centra Slovenije. V okviru letošnjega učenja so v ponedeljek predstavili kamp in gostišče na Žagi, ostala predavanja oziroma ostalo izobraževanje pa se bo zvrstilo v soboto in nedeljo, 20. in 21. oktobra. Udeleženci učenja bodo poslušali predavanja o zgodovini gradu Kostel, raftanju, naravnih znamenitostih Kostela (Nežica itd.), kostelskih pijačah in sadju (bo tudi pokušnja), kmečkem orodju, pletenju vrvnih mrež, podzemnih jamah, starodavni pripravi mošta in kisa itd. pa tudi o pešpoteh na Kostelskem.

GOZDNE IN UČNE POTI - Minuli torek, 16. oktobra, sta Turistična zveza Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju s Turističnim športnim društvom Kostel kot gostiteljem, občino Kostel in Društvom za gozdove Kočevje izvedla v Grajskem hramu pod gradom Kostel posvetovanje "Gozdne in učne pešpoti v turistični ponudbi". Posvetovanje je bilo hkrati srečanje vzdrževalcev učnih in turističnih poti ter predstavnikov turističnih društev, sodilo pa je v uresničevanje vseslovenskega projekta "Naravne vrednote, kulturna dediščina in turizem 2001/2002". Po posvetu so si udeleženci ogledali Kostelsko trško pešpot. Danes pa so krenili na tridnevni izlet v enega izmed naravnih parkov v Italiji udeleženci tega predavanja in člani TŠD Kostel. Izlet je organiziralo Društvo za gozdove Kočevje.

Za hitrejšo in boljšo intervencijo

Na pobudo urgentne službe izpeljali dopolnilno strokovno usposabljanje za gasilce

KOČEVJE - Člani PGD Kočevje so se v soboto dopoldan udeležili dopolnilnega strokovnega usposabljanja na temo "Pomoč pri oskrbi in transportu poškodovanca pri nesrečah". Usposabljanje so pripravili na pobudo delavcev urgentne službe kočevskega zdravstvenega doma, s katero kočevski gasilci zgledno sodelujejo tako pri vajah kot pri reševanju ponesrečencev v prometnih in drugih nesrečah.

"Naša skupna želja je ponesrečencem nuditi pomoč čim hitreje in čim bolje," pravi glavna sestra ZD Kočevje Vladka Železnjak, ki je del stalne ekipe urgentne službe, v kateri so tri sestre, štirje reševalci in zadnje leto tudi zdravnica. Na urgenci bi potrebovali še enega zdravnika, reševalca in sestro, ministrstvo za zdravstvo pa ima zaposlitev še ene ekipe za Kočevje tudi v načrtu. "Dokler se to ne bo zgodilo, pa si moramo pomagati na druge načine. Ponesrečenci pri nas ne smejo biti nič manj kvalitetno oskrbljeni kot v Ljubljani," pravi Železnjakova. Prej nasprotno. Zaradi velikosti območja kočevske občine in oddaljenosti od Ljubljane, kamor vozijo ponesrečence s težjimi poškodbami, morajo ponesrečence oskrbeti čim hitreje in čim bolje.

"Namen vaje je, da gasilci, s katerimi pogosto sodelujemo pri nesrečah, spoznajo našo opremo in se naučijo z njo ravnati, pa tudi, da mi spoznamo njihovo opremo," je povedal voznik reševalnega vozila in reševalec Franc Kenda, ki tako kot Železnjakova in gasilci opravlja vaje za povečanje učinkovitosti dveh služb, ki se ukvarjata z intervencijo, najpogosteje v svojem prostem času. Letos je bila to že njihova druga skupna vaja, namenjena pa je bila članom 3. in 4. intervencijske enote PGD Kočevje. Poveljnik Alojz Tomšič je povedal, je bil namen vaje, da se gasilci naučijo nuditi pomoč pri oskrbi in transportu ponesrečencev, tako da se bo zdravstveno osebje lahko ob uigranosti obeh ekip, posvetilo samo ponesrečencu.

M. L.-S.

DOPOLNILNO USPOSABLJANJE - Vsak izmed udeležencev usposabljanja se je preizkusil tako v vlogi reševalca kot ponesrečenca in tako spoznal ne le, kako ponesrečenca spravimo na nosila in v reševalno vozilo, ampak tudi, kako je, ko s teboj ravnajo kot z ranjencem. (Foto: M. L.-S.)

Znanje jezikov še v genih

Simon Grabrovec šesti na mednarodnem debatnem taboru - Resen kandidat za svetovno tekmovanje

KOČEVJE - Dijak letošnjega 4. letnika Gimnazije Kočevje Simon Grabrovec je na mednarodnem debatnem taboru, ki je potekal konec julija in začetku avgusta v St. Petersburgu, osvojil 6. mesto v kategoriji individualnih govorcev. Skupaj z Vladko Ilič iz debatnega kluba Črnomelj in Matejem Vučkom iz lendavske gimnazije je v konkurenci 150 tekmovalcev iz 35 držav zastopal barve Slovenije, ki je s tremi zmagami in enim porazom zasedla 5. mesto v skupni uvrstitvi.

Simon Grabrovec

Že v prvem krogu tekmovanja je slovenska ekipa, ki jo je kot mentorica spremljala Renata Biro, premagala ekipo New Yorka. "Elitni dosežek je premagati ekipo države, ki je ena od domovin debatiranja," pravi Simon. Žal so že v drugem krogu nesrečno izgubili proti Ukrajini, v tretjem in četrtem pa so ponovno zmagali, naprej v dvoboju z ekipo Mongolije in nato še Slovaške. Trditev, ki so jo dokazovali in ji oporekali, je bila, da bi država morala podpirati izobraževanje samo v uradnem jeziku. "Največja umetnost debatiranja je v tem, da lahko zagovarjaš tudi trditev, s katero se ne strinjaš," pravi Simon ob pojasnitvi svojega nastopa in udeležbe tudi ostalih udeležencev na tekmovanju. "Posameznik si kot stroj, ki samo z argumenti zagovarjaš in dokazuješ določeno trditev," dodaja.

S tekmovanja se je vrnil poln vtisov, med katerimi mu bo še posebno ostalo v spominu, da so od vseh govorcev znali najbolj čisto angleščino. To ga je zelo presenetilo. "Ne vem, ali imamo Slovenci znanje za tuje jezike že v genih ali pa nas res tako dobro učijo," pravi Simon, ki je v vseh letih šolanja do sedaj bil vedno odličnjak. V nekaterih primerih so namreč znali, kot pravi, angleško celo bolje kot Američani, tako da se zdi, da imamo Slovenci že prirojeno nadarjenost za jezike.

Simon se je uvrstil v tričlansko slovensko ekipo, ki se je udeležila debatnega tabora v St. Petersburgu, ker je bil po vrsti uspešnih nastopov iz prejšnjih let letos na državnem tekmovanju v Celju peti, zelo dober pa je bil (kar je še pomembnejše!) tudi v Črnomlju, kjer je potekalo tekmovanje v debatiranju v angleškem jeziku. Če bo tudi v letošnjem šolskem letu vsaj ponovil dosežke iz preteklega, se mu, kot je prepričana mentorica kočevskega gimnazijskega debatnega kluba, katerega član je Simon že vse od prvega letnika, prihodnje leto obeta tudi nastop na svetovnem tekmovanju v Singapurju.

M. L.-S.

V Velikih Laščah že pet povoženih medvedov

VELIKE LAŠČE - Na izjemno veliki staležmedvedov na območju občine Velike Lašče je opozoril tudi tamkajšnji župan Anton Zakrajšek. V letu dni je bilo na njihovih cestah povoženih kar pet kosmatincev, s katerimi se občani sicer redno srečujejo v sleherni vasi in zaselku. Teh je v občini 88 in v vse morajo zaradi popolne varnosti z vozili prevažati otroke v šolo in nazaj domov. Zakrajšek se sprašuje, zakaj jim je država obrnila hrbet in zmanjšuje subvencije za prevoz otrok, hkrati pa nič ne naredi za uravnoteženo število velikih zveri na tem območju. Tako mora stroške prevoza prevzeti občina, ki nima denarja niti za svojo osnovno dejavnost. Upa, da se bo reševanja teh razmer lotila tudi območna Kmetijsko-gozdarska zbornica.

Več kot samo razstava

Rezultat domače kočevske produkcije - Zadnje dejanje bo Oražem uprizoril, če bo dočakal leto 2040, star 81 let

KOČEVJE - Fotografska razstava Vita Oražma "Kočevje 2000 -2040. Fotoesej v petih dejanjih." je precej več kot samo priboljšek za sladokusce umetniškega predstavljanja stvarnosti skozi fotografski objektiv. S svojo prisotnostjo in s tem podporo projektu, ki je nastal kot rezultat domače kočevske produkcije, so to potrdili tudi številni udeleženci otvoritve razstave, ki so jo odprli minuli četrtek zvečer v Pokrajinskem muzeju v Kočevju.

Oražem se je začel s fotografijo ukvarjati v gimnazijskih letih in že leta 1977 imel tudi že svojo prvo razstavo. Po končani gimnaziji v Kočevju se je odpravil v Nemčijo, kjer je študiral medijske znanosti in kjer danes dela kot pomočnik direktorja Oblikovalskega centra v Essnu. Kar polovico vseh razstav, ki jih je imel širom po svetu, predstavljajo svetlobne instalacije s pomočjo holografije, računalniške animacije in laserske svetlobe, 30-odstotni delež zavzemajo fotografije, po 10 odstotkov pa mail art in eksperimentalni filmi, ki jih je tako kot fotokopiranje po študijskih letih opustil.

Pobudo za projekt Kočevje 2000-2040, ki bo skozi štiri desetletja predstavil subjektivno reportažo Kočevja, je podal danes 42-letni avtor. Zase pravi, da ima dva dóma: enega v Nemčiji, kjer živi že 23 let in ima ženo, ki mu bo v kratkem povila prvega otroka, in drugega v rodnem Kočevju, kjer ima starše in prijatelje in kamor redno prihaja še vedno najmanj dvakrat na leto. Kočevski prostor, od katerega se je oddaljil, zato, kot pravi, še vedno dovolj dobro pozna, da lahko v njem zazna morfološke spremembe in jih dokumentira s pomočjo fotografije. Pri tem ga ne zanima reprodukcija že znanega, razstavi, ki obsega 15 fotografij, ki jih je naredil lani in letos, ter 8 iz obdobja 1976-79, pa tudi ne želi dati političnega pridiha, čeprav, kot dodaja, jo začenja s fotografijo partizanskega spomenika na Jasnici ob vstopu v kočevsko občino in zaključuje s posnetkom na grobišču domobrancev Pod Krenom ob izstopu iz občine.

Razstavo so pospremili s katalogom, skupaj z njim pa naj bi postala zgled, da se da tudi v ekonomsko obubožanem Kočevju narediti nekaj dobrega, če obstajajo za to volja, pripravljenost in sodelovanje. Sedanje prvo dejanje razstave bo na ogled do 17. novembra, drugo bo Oražem uprizoril čez 10 let in zadnje, če bo dočakal leto 2040, ko bo stal 81 let.

M. L.-S.

Občutno več krožkov kot spomladi

V Kočevju so vpisovali v jesenski semester Univerze za tretje življenjsko obdobje- Gosta sta bila sodelavca Dolenjskega lista

KOČEVJE - V četrtek popoldan je v prostoru multimedijske učilnice Ljudske univerze Kočevje potekal vpis v jesenski semester Univerze za tretje življenjsko obdobje. Ob tej priložnosti so pripravili krajšo slovesnost, na kateri je nastopila ženska pevska skupina Društva upokojencev Kočevje, kot gosta pa sta spregovorila sodelavca Dolenjskega lista, urednica Jožica Dorniž in novinar Martin Luzar.

Dorniževa je zbranim predstavila Dolenjski list in njegove nedavne spremembe, ki se zaokrožujejo z izdajo časopisa na 32 straneh z današnjo številko, v celoti pa se bodo zaključile v prvih mesecih prihodnjega leta, ko bo izšla prva številka revialne priloge. Poudarila je, da se le redko zgodi, kot se je ob tej priložnosti, da so jih obiskali kar trije sodelavci Dolenjskega lista, poleg tega pa je bil med zbranimi tudi sedaj sicer že 10 let upokojeni nekdanji sodelavec časopisa Jože Primc, ki v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje vodi novinarski krožek. Prav članom slednjega pa je dal nekaj koristnih napotkov novinar Martin Luzar, ki je v svojem sproščenem govoru osvetlil pogled na svetle, a tudi manj prijetne, temne plati novinarskega poklica.

Univerzo za tretje življenjsko obdobje so v Kočevju ustanovili v začetku letošnjega leta kot dvajseto v državi. Ustanovila jo je LU Kočevje kot eno izmed svojih dejavnosti, ki pa je, kot je povedala ob njeni ustanovitvi januarja letos direktorica LU Lilijana Štefanič, namenjena izključno starejšim od 40 let. Za začetek so interesentom ponudili štiri krožke, v prilagajanju željam članov in potrebam kraja, ki so vodilo za delo Univerze, pa so jim ob vpisu v jesenski semester ponudili že celo vrsto krožkov: od slikarske delavnice, poslikave na svilo, ročnih del in krožka Umetnost in človek, preko zdravilnih zelišč, kuhanja za zdravo življenje, jezikovnih izobraževanj, računalništva in krožka za novinarstvo, turizem in zgodovino Kočevske, do pohodništva, rekreacije in usposabljanja za osebnostno rast.

M. L.-S.

JESENSKI VPIS - Ob vpisu v jesenski semester Univerze za tretje življenjsko obdobje je vodja programa Majda Valda (na posnetku skrajno desno ob našem novinarju Martinu Luzarju in urednici Jožici Dorniž) dejala, da jo veseli, da med številnimi zbranimi vidi ob že znanih tudi nekaj novih obrazov. Predvsem tem pa je bila tudi namenjena predstavitev dela krožkov, ki so jo ob vpisu podali mentorji. (Foto: M. L.-S.)

POHODNIKI NA STEKLASOVI POTI PRI OKROGU - Cerkev na Okrogu obnavljajo, z zamenjavo kritine pa ji bodo življenje še podaljšali. Pohodniki so se krepčali pri kmetiji odprtih vrat pri Vidi, niso pa pozabili na žigosanje in vpis v dnevnik. (Foto: P. Perc)

Za goste tudi pravcata trgatev

Dolenjska gostoljubnost, domača hrana, mošt in dober cviček očarali pohodnike - Na Steklasovi pohodni poti okrog 500 pohodnikov iz številnih slovenskih krajev

ŠENTRUPERT - V meglenem jutru je preteklo soboto odšlo na dobrih 20 km dolgo Steklasovo pohodno pot okrog 500 pohodnikov iz številnih slovenskih krajev. Pohodnikom sta zaželela dobrodošlico šentruperski vinogradniški pevski zbor in predsednik tukajšnjega turističnega društva (TD) Bojan Brezovar. Domači godbi so se pridružili še godbeniki iz Mengša in družno so z igranjem pospremili pohodnike izpred mogočne cerkve sv. Ruperta proti Veseli Gori, kjer so si ogledali zanimivo vinogradniško razstavo in pritisnili prvi žig, tokrat prvič ne le v lično zloženko, temveč še v kontrolni kartonček. TD Šentrupert pa obeta, da bo nagradilo s praktično nagrado vsakega pohodnika, ki bo na treh tradicionalnih jesenskih pohodih zbral vseh pet kontrolnih žigov Steklasove pohodne poti. V Koromandiji so prijazni domačini mlajše pohodnike razveselili z gugalnicami, tiste, ki so se pri njih okrepčali z medico ali s potico, pa so presenetili še s spominskim darilcem.

Na Okrogu je pri gotski cerkvi sv. Barbare (523 m) sonce že prijetno grelo, meglice v dolini pa so še niso povsem razkadile, tako da tokrat ni bilo običajnega čudovitega razgleda na Gorjance in Kum, kaj šele na Snežnik in Dolomite. Pot skozi z vinogradi posajeno Zadrago je v tem času težko ubrati tako, da se ne bi pohodnik ustavil pri zidanici ali domačiji, kjer domačini gostoljubno ponujajo kozarec mošta. V dolini so pri Možinovi ribogojnici otroci pekli kostanj za številne goste, ki so jim pred lokalom postregli še z okusnim ričetom, dimljeno postrvjo in jabolčnim zavitkom. Okrepčani pohodniki so tako lažje zmogli največji vzpon do Nebes (662) na razloženem Homu, od koder so se v dolino spuščali drzni zmajarji in padalci. Od Vinskega butika družine Brcar semkaj je bilo že slišati vriskanje, pomešano z zvoki godbe. Kakopak, Brcarjevi so gostili godbenike iz Mengša in jim omogočili pravcato trgatev žametovke.

Dolenjska gostoljubnost, domača hrana in dober cviček so očarali tudi pohodnike, ki so po kratkem skoku do gotske cerkvice sv. Duha pristali na Hrastnem, po domače pri Deželanovih, na kmetiji Gorenčevih. Najbolj zoprno je na pohodu hoditi po asfaltu in temu se ne da izogniti niti na Steklasovi poti. Končno tudi Marnovim konjenikom asfalt ni ravno prijal, pa so vsi srečno končali spremstvo pohodnikov.

P. P.

Gozdna učna pot

SVIBNO - Študijski krožek Svibno, Zavod za gozdove Slovenije, Društvo podeželske mladine Laško - Radeče in Andragoški center Slovenije bodo v nedeljo, 21. oktobra, ob 14. uri predstavili delo tega študijskega krožka na Svibnem. Ob tej priložnosti bo državni sekretar Darko Simončič svečano odprl turistično, zgodovinsko, gozdno učno pot. Po krajšem kulturnem programu bodo zbrani na otvoritvi učne poti tudi prehodil njen del okoli Grajskega hriba, gostje pa se bodo lahko pogovorili z lovci in čebelarji ter se poveselili ob pečenem kostanju, moštu, jabolčniku in dobrotah kmečkih žena s Svibnega.

Dnevi odprtih vrat

ŠENTRUPERT - Osnovna šola dr. Pavla Lunačka z Vzgojno-varstveno enoto Čebelica vabi malčke od 3. leta dalje, ki še niso vključeni v vrtec ali malo šolo na dneve odprtih vrat 29. oktobra, 7. in 14. decembra, 27. in 28. februarja, 29. marca ter 29. in 30. aprila. Vsakokrat bo dejavnost potekala od 8. do 12. ure. Za ta hvalevredni korak so se odločili, ker je nedavno razširjeni vrtec že pretesen, tako da bodo nekaterim prošnjam lahko ugodili šele septembra prihodnje leto.

Srečanje krvodajalcev

Ob ribniku na Blatu se je preteklo sončno soboto srečalo okoli 150 krvodajalcev iz trebanjske občine

BLATO - Najprej jih je pozdravila podpredsednica območne organizacije Rdečega križa Mojca Mihevc, trebanjski župan Ciril Pungartnik pa je pohvalil delo Rdečega križa in se zahvalil krvodajalcem za humanost. Pomočnica generalnega sekretarja RKS Darja Horvat je spregovorila o dosežkih slovenskega krvodajalstva, pohvalila trebanjske krvodajalce in se jim tudi zahvalila. V programu, ki ga je vodil Slavko Podboj so sodelovali učenci trebanjske osnovne in glasbene šole. Za prijetno počutje je poskrbel Brcarjev ansambel. Sekretarka OZ RK Trebnje Majda Miklič se je zahvalila županu za prevzem pokroviteljstva, civilni zaščiti, gasilcem, nastopajočim in Podboju, ki so se odpovedali honorarjem, ter sponzorjem.

Podelili so priznanja in plakete za darovano kri. Po 60-krat so darovali kri Miro Brudar (Gradišče), Marjan Novak (Dečja vas) ter Franc Petelin in Igor Rojc (oba iz Trebnjega). Za 50-krat darovano kri so plakete dobili Dušan Kostanjevec (Prelesje), Zdenka Kotnik (Meglenik), Anica Kužnik (Železno), Marija Logar (Migolica) in Janez Sladič (Mirna).

P. P.

JANEZ SLADIČ DAROVAL KRI 50-KRAT - Horvatova in Mikličeva izročata plaketo Sladiču, čigar družina je predana krvodajalstvu. (Foto: P. P.)

V Kanado z veselimi pesmimi

Sevniški oktet Jurij Dalmatin gost osrednje proslave ob 10-letnici radia Glas kanadskih Slovencev - Vseslovenski kulturni odbor povezuje okrog 30.000 rojakov v Kanadi in ZDA

SEVNICA - 25 slovenskih organizacij in društev in društev predstavlja najštevilnejšo slovensko skupnost v Kanadi in ZDA s približno 30.000 rojaki. Vseslovenski kulturni odbor iz Toronta že desetletje povezuje slovenske organizacije v južnem Ontariu, usklajuje gostovanja kulturnih skupin iz Slovenije in se zavzema za skupne nastope slovenskih organizacij.

Pod pokroviteljstvom Vseslovenskega kulturnega odbora delujejo radio Glas kanadskih Slovencev, revija Glasilo in spletna stran (www.vsko.com). Radio Glas kanadskih Slovencev je začel delovati jeseni 1991 in je bil v času osamosvajanja pomemben vir informacij o zgodovinskih dogodkih v domovini. Veliko zaslug pri ustanovitvi in pripravi oddaj ima Marija Ahačič - Pollak, znana kulturna animatorka in pevka, ki je, kot zborovodkinja z dekliškim zborom kanadskih Slovenk "Plamen" pred leti gostovala in navdušila s koncertom občinstvo tudi v Lutrovski kleti pri sevniškem gradu.

Vseslovenski odbor je ob jubileju radia povabil oktet Jurij Dalmatin "zaradi visoke umetniške ravni in občudovanja vredne zavzetosti za to zvrst slovenske kulture, ki jo oktet goji skozi štiri desetletja svojega poslanstva, in zaradi izjemno odmevnih koncertov, ki jih je oktet imel v Rimu in Vatikanu v oktobru 2000", s tem da bi gostovanje okteta v Kanadi pomenil tudi spodbudo za tamkajšnje kulturne delavce med rojaki, pa je seznanil tudi Urad za Slovence po svetu in ministrstvo za kulturo. Projekt je tako dobil širši, nacionalni pomen, zato se je oktet priprav za koncerte med rojaki v Kanadi, posebej še za koncert ob 10-letnici radia Glas kanadskih Slovencev, ki bo 21. oktobra v Slovenskem župnijskem centru v Torontu, lotil še posebej zavzeto in temeljito. Spomladi so že imeli koncert, namenjen temu projektu, v Viteški dvorani brežiškega gradu, zadnjega pred odhodom 12. oktobra v Kanado pa prejšnjo nedeljo v nabito polni boštanjski cerkvi.

Akademski slikar Alojz Konec je poskrbel za lično celostno podobo promocijskega gradiva, plakata, brošure in razglednice. Baritonist Jože Novak in tenorist Jože Dernač sta se na novinarski konferenci posebej zahvalila sevniškemu podžupanu Andreju Štriclju in Albertu Felicijanu, strokovnemu delavcu območne izpostave sklada RS za kulturne dejavnosti, za izjemno zavzetost pri pridobivanju sredstev za izvedbo projekta, ki bo stal okrog 3 milijone tolarjev. Več kot stotim sponzorjem se bodo posebej zahvalili na sklepnem delu praznovanja radia Glas kanadskih Slovencev na javnem koncertu 1. decembra v Sevnici. Novak je povedal, da so rojaki hoteli, da pridejo k njim z veselimi pesmimi, ne s čustvenimi, domovinskimi. "Prinesite nam optimizem!" so si zaželeli naši rojaki in pevci so pripravili temu primeren program.

P. P.

Za čistilno napravo

Vaški odbor Log je po strpni razpravi podprl projekt

SEVNICA - Občina Sevnica posveča vse večjo skrb varovanju okolja. Uredili so odvoz komunalnih odpadkov, zbirajo in odvažajo kosovni material, iz proračuna namenjajo veliko denarja za celovito ureditev vodooskrbe, začeli pa so tudi s pripravo projektov za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. Na osnovi nacionalnega programa varstva okolja so izdelali operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda s programom projektov vodooskrbe. Vse tri posavske občine so pristopile k izdelavi idejne zasnove kanalizacije in centralne čistilne naprave. Projektno nalogo na osnovi mednarodnega razpisa izvaja dansko podjetje Krüger s podizvajalcem Hidroinženiringom iz Ljubljane, financiranje naloge pa poteka iz sredstev Phare-ISPA. Občinski svet občine Sevnica podpira dokončno izgradnjo kanalizacije in centralne čistilne naprave za naselje Sevnica, Boštanj in Log.

V prostorskem planu občine je predvidena lokacija čistilne naprave na Logu, zato so sevniški župan in strokovne službe predstavnikom Vaškega odbora Log predstavili idejno zasnovo ter pogoje in postopke za nadaljnje pridobivanje potrebne dokumentacije. Vaški odbor je po strpni razpravi, ki je sledila celoviti predstavitvi, projekt podprl in tako so dane možnosti za nadaljnje korake. Tudi lokacijsko dokumentacijo bodo pred nadaljevanjem postopka predstavili krajanom.

KORONARNI KLUB SEVNICA - V fizioterapiji sevniškega zdravstvenega doma so v ponedeljek ustanovili Koronarni klub. To je šesti klub Zveze koronarnih društev in klubov Slovenije, ki združuje okrog 1300 članov, koronarnih bolnikov. Ti z redno vadbo in spremembo življenjskih navad spoznavajo in preprečujejo dejavnike tveganja. Za predsednika so izvolili Ludvika Cesarja. (Foto: P. P.)

Trebanjske iveri

ZAPOZNELI RAČUNI - Kar nekaj kritičnih pomislekov je sprožila odobritev denarne pomoči KS Šentrupert za projekt Imago (Podobe) Slovenije ob rebalansu občinskega proračuna. Že res, da gre za vrhunske kulturne prireditve, pravijo kritiki, ki prihajajo tudi iz "države Šentrupert", zakaj kultura za elito, ko pa ni denarja niti za posodobitev makadamskih cest in vodo? Naj tisti, ki hočejo kaj bolj "finega", sami plačajo ali pa gredo v Ljubljano na take prireditve, ali pa naj poskusijo tam zvrtati več denarja za kulturo in ceste... O kulturni identiteti in večji prepoznavnosti Šentruperta, tudi po tej poti kritiki ne razmišljajo. Saj bo v novi občini boljše...

SPANJE PRAVIČNEGA? - Šentruperčani so pa mnogo bolj zadovoljni s svojim glasilom, ki ga skrbno ureja prof. Jože Zupan s sodelavci in redno izhaja štirikrat letno. O zadovoljstvu krajanov priča anketa, ki jo je opravilo uredništvo. Mokronožani pa že nekaj časa sprašujejo, ali je šlo uredništvo njihovega glasila na zgodnje zimsko spanje, da ni ne duha ne sluha o novi številki!!??

Sevniški paberki

ABRAHAMI - Pohitite s prijavami Nežki Novšak, ki se nam je zahvalila za reklamo za srečanje Abrahamov v gostilni Janc na Studencu. Podjetna Nežka je še potožila, da bodo s petimi tisočaki na osebo komajda krili stroške, če ne bo celo izguba. Če pa bo, jo bodo morda krili dobrotniki, sicer pa bo župan izpad "saniral" iz občinskega proračuna, saj se ne spodobi, da bi prireditev, ki bo v programu občinskega praznika, imela izgubo.

PODŽUPAN SNEMALEC - Podžupan Andrej Štricelj je kot zasebnik odpotoval na 12-dnevno turnejo po Kanadi z oktetom "Jurij Dalmatin". Čez lužo se bo Štricelj, sicer dobro obložen z občinskimi prospekti, občasno iz propagandista prelevil v snemalca, da bodo še na videokasetah ohranili spomine...

DRŽ' ME MARJAN! Prava vaba za velike ribe je slogan najstarejšega sevniškega podjetja, ki se pojavlja na novem prospektu Kopitarne. Uspešno jo krmari med Scilo in Karibdo, med majhnimi in velikimi ribami Marjan Kurnik, ki ga je

glasbena skupina Power Dancers na Otočcu po modni reviji prepričala, da je z najožjimi sodelavci zaplesal z živ(ahn)imi "ribicami". (Foto: P. P.)

Zaključna revija godb Dolenjske in Posavja

SEVNICA - Javni sklad RS za kulturne dejavnosti - Območna izpostava Sevnica vabi na zaključno revijo medobmočnih revij pihalnih orkestrov Dolenjske in Posavja, ki bo v soboto, 20. oktobra, ob 19. uri v jedilnici Lisce v Sevnici. Nastopili bodo: Godba Sevnica, Pihalni orkester Kapele, Pihalni orkester "Videm" Krško in Pihalni orkester Krka zdravilišča iz Straže.

Krške novice

JAME IN TURIZEM - V Kostanjevici na Krki je cesta proti kostanjeviški jami zelo jamasta. Ni asfaltirana, makadam na njej je slab. Razmere na tej cesti jezijo posebno voznike, zlasti šoferje avtobusov, ki vozijo izletnike do jame. Denar za asfaltiranje ceste bo dala občina. Tu je spet problem. Nove občine Kostanjevica še ni, sedanja občina Krško verjetno prav za vzdrževanje te ceste nima več posebnega veselja, ko pa stalno dobiva obvestila, da se bodo Kostanjevičani odcepili od občine Krško. Sicer je jamasta cesta do jame tudi zadeva na mestu: prav ob številnih majhnih jamah na cesti se obiskovalci mesta lažje spomnijo na Kostanjeviško jamo in jo gredo obiskat. Tako je jamasta cesta tudi turistična cesta.

LOV - Kostak in Togrel sta nekako večni lovišči za tiste slovenske biznismene, ki lovijo kapital. Indijanci pravijo svojim nebesom "večna lovišča". No, tudi Kostak in Togrel sta za nekatere nebesa. In za druge pekel. Mogoče se bodo že čez teden oglasili prvi in drugi.

PO BAJINI BAŠTI BAJINA BAŠTA - Še pred leti so ob krških cestah stale table z napisom o prijateljstvu Krškega in Bajine Bašte. Potem ko so te krške table slavnostno in v imenu svobodne slovenske domovine Slovenije Slovencev premazali z barvami, in sicer v znak prezira nad omenjenim prijateljstvom s Srbi, so pred dnevi v Krškem spet pozdravili goste iz Bajine Bašte. Ljubezen je ljubezen, posel je posel.

Novo v Brežicah

DANCI IN DANCI - Nekaj dni prej, preden je danska kraljica Margareta II. s soprogom princem Henrikom obiskala Slovenijo je prišla v Ekonomsko in trgovsko šolo Brežice na obisk danska šolska delegacija. Imela je dosti težav. Zapletlo se je veliko prej, ne na dvorišči brežiške šole. Potem ko so Danci prevozili kakih 2.000 km poti iz svoje domovine proti jugu, so jih na državni meji na Gorenjskem ustavili slovenski mejni organi. Ena od članic delegacije je bila namreč brez vstopnega vizuma. Potem so na meji čakali 6 ur. Škoda, da niso na meji počakali še kak dan, potem bi lahko pot nadaljevali kar v kraljevskem spremstvu, če bi se seveda kralji vozili čez Ljubelj in ne po zraku. Kljub zapletom drži nekaj: tako prisrčno, kot je danski kraljevi par sprejela Ljubljana, je brežiška šola izrekla dobrodošlico danskim šolnikom in šolarjem.

JEŠČI BANKOMATI - V Brežicah imajo v zadnjih dneh v sklopu mednarodne razstave na ogled telefonske kartice. Taki ki imajo radi telefonske kartice, se bodo morali malo posvetiti tudi bančnim karticam. Najbolje bi bilo, ko bi naredili nasad bančnih kartic. Verjetno bi jih kmalu zmanjkalo. Brežiški bančni avtomati namreč "jedo" bančne kartice. Nasad bi lahko bil, če je tam za to ugodna klima, na opuščenih hmeljiščih na mestnem obrobju...

POSLOVNIK - Veliko brežiških občinskih svetnikov zahteva, naj občinski svet spoštuje poslovnik. Pogosto že v naslednjem trenutku taisti svetniki kršijo poslovnik, nekako po znanem načelu: Ne delajte tistega, kar delam jaz, delajte tisto, kar vas jaz učim delati.

Bivša Jugoslavija spet skupaj

V Krškem dijaki iz nekdanje Jugoslavije - Seminar o povezovanju dijakov - Hrvatici doma zabičali: Pazi, kaj govoriš, srečanje je politično! - Odpravili stereotipe

KRŠKO - Izmed vseh nekdanjih jugoslovanskih republik imamo le v Sloveniji formalno nacionalno organizacijo, ki povezuje vse dijake - Dijaško organizacijo Slovenije. Ta je v sodelovanju z Dijaško skupnostjo Posavja, Klubom posavskih študentov, Regiom in evropsko dijaško organizacijo OBESSU minuli teden v Krško povabila dijake iz Jugoslavije, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Hrvaške. Svojim vrstnikom so želeli z izkušnjami in različnimi predavanji pomagati pri osnovanju njihovih dijaških struktur. Čeprav so dijaki v Makedoniji in Bosni in Hecegovini povezani, njihova organizacija namreč ne deluje nacionalno.

Delovno srečanje pod naslovom "Building school students structures in former Yugoslavia" so dijaki začeli v ponedeljek in se takoj na začetku strinjali, da se dijaki morajo povezati, saj so skupaj močnejši. Težave namreč so. Makedonka Katarina in Bošnjak Amar sta povedala, da jih v šoli še vedno poučujejo na zastarel način, večinoma starejši profesorji pa niso pripravljeni na prilagajanja, z Jugoslovansko Mileno pa sta se strinjala, da jih v šoli poučujejo preveč neuporabnih snovi. Hrvatica Marja je pohvalila profesorje, ki se trudijo poučevati na moderen način.

Dijaki se morajo povezati. Ampak kako? O financah, lobiju, marketingu in vsem, kar sodi k spodbujanju dijakov k vključenju v dijaško strukturo in njenem uspešnem vodenju, so dijaki poslušali in se pogovarjali v torek, v sredo pa so prisostvovali uri oddelčne skupnosti v brežiški ekonomski šoli, torej najmanjši celici dijaškega organiziranja.

Člani dijaške organizacije Slovenije, predvsem Maja Molan, Maja Potočnik, Marko Bernik in Mateja Šoba, so naredili zares dobro delo, ko so v Slovenijo povabili ne katerekoli, pač pa dijake iz nekdanje Jugoslavije, pa čeprav so prejeli pismo, naj se namesto na jug raje obrnejo na zahod Evrope. Tudi gostje so bili malo v dvomih, kaj bo, Hrvatica Marja je povedala, da so jo starši opozorili, naj pazi, kaj govori, ker je to srečanje gotovo politično nastrojeno, ostali pa so ji pritrdili, da je njihovim medijem uspelo ustvariti ne preveč lepo podobo Slovenije. Hvaležni so svojim slovenskim kolegom, da so jim pomagali ne le pri osnovanju dijaških struktur - obljubili so, da se bodo ob povratku domov potrudili uporabiti vso znanje in združiti svoje sodržavljane - pač pa tudi pri odpravljanju stereotipov. Sklenili so tudi, da bodo poskušali razumeti preteklost, saj je ne morejo spremeniti, predvsem pa bodo še naprej sodelovati, ne le znotraj države, pač pa tudi med državami. Pomoč - tudi denarno - jim je obljubil tudi predstavnik OBBESSU-ja Christian Mollerop.

M. RAPUŠ

Udeleženke seminarja v Krškem.

"Mi moramo biti sprememba sveta"

Ekonomska in trgovska šola Brežice v mednarodnih povezavah

BREŽICE - V letošnjem tekmovanju evropske mreže šol Eschola pod pokroviteljstvom Evropske unije se je Ekonomska in trgovska šola Brežice s svojim izobraževalnim projektom "Planet prijateljstva" (Planet Friendship) uvrstila med prvih 100 projektov v konkurenci 1.000 projektov iz dežel Evropske Unije. Šola je bila uspešna že lani, ko se je omenjeni projekt uvrstil na 2. mesto v svetovnem tekmovanju v organizaciji Global School Network (GSN) v konkurenci 490 projektov iz celega sveta.

• Ekonomska in trgovska šola Brežice se je letos na državnem tekmovanju uvrstila s šolsko spletno stranjo na 3. mesto.

Koordinator mednarodnega sodelovanja za srednje šole Posavja je Branko Marčetič, profesor računalništva na Ekonomski in trgovski šoli Brežice. "Nemara ne bi bilo odveč, če bi tovrstni dejavnosti posvetili nekoliko več pozornosti in podpore tudi doma, saj se je omenjena šola na področju mednarodnega sodelovanja v izobraževalnih projektih v svetu dokazala že velikokrat v bližnji preteklosti. Gre za posvečanje pozornosti vrednotam, ki izgubljajo sapo pod pritiskom praznoglave kratkovidnosti novopečenih mogotcev. Zdi se nam smotrno posvetiti se 'vzgoji srca'. Pravimo z Gandhijem: 'Mi moramo biti sprememba, ki jo želimo doseči v svetu'," pravi Marčetič.

Ekonomska in trgovska šola Brežice je začela leta 1998 sodelovati z ameriško univerzo v projektu Designing democracy, leto pozneje se je v mednarodnem tekmovanju Cyber Fair uvrstila na 5. mesto s projektom Vrednota, ki (mi) nekaj pomeni. Lani je dosegla v istem tekmovanju 2. mesto med 580 šolami. Šola se je udeležila tudi različnih izobraževalnih srečanj v Estoniji, Slovaški, Ameriki, Bosni in Hercegovini, na Kitajskem, v Puerto Ricu, Južni Afriki, Makedoniji, Bolgariji in Hrvaški.

M. L.

Jesen na kopnem in v vodi

Ob kostanjeviškem krajevnem prazniku - Turistična karta Kostanjevice

KOSTANJEVICA NA KRKI - Turistično društvo Kostanjevica na krki je v nedeljo organiziralo četrtič zapored "Jesen na ta malem plac". Na prireditvi v sklopu krajevnega praznika je bil glavni dogodek predstavitev turistične karte Kostanjevice ne Krki. Zemljevid, ki sta ga izdala kostanjeviška Galerija Božidar Jakac in Turistično društvo, je nastal v sklopu praznovanja 750-letnice mesta Kostanjevica; obletnica bo sicer prihodnje leto.

"Jesen" so organizatroji popestrili s tekmovanji, kot sta veslanje in vlečenje vrvi. Moči so v toplem popoldnevu preizkusile ekipe Dobe, Orehovec, Malence, Kostanjevica-celina, Kostanjevica-otok ter Gornja in Dolnja Prekopa. V veslanju, kjer so letos prvič sodelovale ženske, je pri moških zmagala ekipa Malenc, pri ženskah pa Kostanjevica-otok. Na "Jeseni na ta malem plac" so podelili pohvale in nagrade za urejenost okolja. Za urejenost kmetij so jih prejeli Andreja Bučar iz Globočic, Marjan Jelenič iz Zavod ter Minka in Tone Jordan in Sonja Vrhovšek iz Malenc. Za urejenost gospodinjstev so se pohvale razveselili Dragica Burja, Matjaž Strgulec, Marjeta Laboda in Marija Jalovec (Kostanjevica), Jožica Janževec (Globočice), Marinka Juršič (Dolšce), Martin Sintič (Oštrc), Anica Ivšič Črneča vas), Marjan Juršič (Jablanice), Marko Jenič (Gornja Prekopa), Ivan Kegljevič, Tončka Kuhar (oba Dolnja Prekopa), Milen Kavšek (Dobe), Jože Colarič, Ivanka Žibert (oba Kostanjevica), Majda Krapež (Orehovec) in Lidija Stiapnič (Grič). Med lokali in ustanovami so izbrali Župnijski urad Kostanjevica na Krki, za najlepšo vas je ocenjevalna komisija izbrala Dolnjo Prekopo.

M. L.

Branko Marčetič

LÜPATVA - Društvo za razvoj podeželja Kapele je v sodelovanju z Moškim pevskim zborom iz Kapel in folklorno skupino s Senovega v soboto spet obudilo kmečko opravilo lüpatva. Na kmetiji Ivana Krošlja v Slogonskem so na njivi trgali koruzo, ki so jo potem naložili na težki voz parizar, sposojen pri Milošu Krošlju. Voz so z dvojno konjsko vprego pripeljali domov, kjer so se je lotili lüpači ob ljudskem petju in igranju ter šalah. Dobro obiskani lüpatvi je bilo naklonjeno tudi sončno vreme, potem ko je zadnji dve leti prireditev motil dež. (Foto: M. L.)

"Ob prihodu je bila ruševina"

Občina Brežice bo začela postopek za prodajo grajskega kompleksa Mokrice - Do kupca z javnim razpisom, potem ko so Terme Čatež ponudile 80 milijonov - SDS dvomi o zakonitosti pogodb

BREŽICE - Občina Brežice bo začela postopek za prodajo grajskega kompleksa Mokrice. Najprej bodo za grad z nepremičninami pridobili mnenje cenilca, nakar bodo grajski kompleks prodali z javnim razpisom po izklicni ceni, ki jo bo določil cenilec.

Za tako prodajo so na ponedeljkovi seji glasovali občinski svetniki. To je zdaj novo, saj naj bi po prejšnjih, zdaj nekaj tednov starih predlogih, grajski kompleks Mokrice kupile Terme Čatež ob Občine Brežice. Čateška hotelsko zdraviliška družba ponuja za Mokrice 80 milijonov tolarjev, in sicer ponudba velja do sredine decembra.

Grajski kompleks Mokrice so Terme Čatež prenesle v preteklosti na Občino Brežice, s katero so hkrati sklenile zakupno pogodbo za 50 let. Grad naj bi po tej pogodbi Terme vzdrževale, in sicer v višini 30.000 mark letno.

Na ponedeljkovi seji so socialdemokratski svetniki nanizali precej vprašanj v zvezi s sklenitvijo zakupne pogodbe med Termami in občino. Vpraševali so med drugim, ali so Terme Čatež res vlagale, kolikor bi morale po pogodbi, pri čemer je Milko Veršec opozarjal na stroške, ki po njegovem ne morejo biti vzdrževalni stroški. Socialdemokrate je tudi zanimalo, ali vlaganja v grad lahko Terme dokažejo z računi, spraševali so se tudi o zakonitosti sklepanja pogodb med občino in Termami glede Mokric v zadnjem desetletju.

Borut Mokrovič, generalni direktor Term Čatež in svetnik LDS, je poudaril, da so Terme vložile doslej v Mokrice več kot za 10 milijonov mark, za kar imajo v dokaz račune. "Ko smo prišli na Mokrice, je bila tam ruševina. Terme so vlagale v Mokrice, zdaj ne morejo več vlagati v objekte, katerih lastniki niso. Trdim, da Mokrice ne bi obstajale, take kot so, če ne bi bilo Term Čatež. Sprejmite kakršne koli sklepe, jaz bom najsrečnejši, če mi ne bomo imeli mokric. Najdite boljšega zanje. Mi imamo pravico, da imamo kompleks še 44 let v najemu. Ampak ne bomo vlagali, ker lastniki nočejo vlagati v nekaj, kar ni njihovo," je dejal Mokrovič.

Mokrovič je poudaril, da je vlaganje v grad hkrati vlaganje v kulturo, saj je grad spomeniško varovan objekt kulturne dediščine.

• Jože Blažinč je predlagal, naj bi občina Brežice uveljavljala kot lastniški delež v Termah Čatež denar, ki bi ga zaslužila s prodajo Mokric Termam Čatež. Razplet glede prodaje Mokric je stvar prihodnosti, ker so svetniki v ponedeljek opravili prvo branje svetniškega gradiva.

Direktor Term je tudi tokrat poudarjal, da podjetje, kateremu je na čelu, ni imelo gospodarske koristi z Mokricami. Tako je tudi odgovorjal svetnikom SDS, med temi Jerneju Zorku, na njihova vprašanja, koliko koristi so imele Terme Čatež od v vloženih 10 milijonov tolarjev, ki da so jih vložile v Mokrice in s katerimi se hvalijo.

M. L.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na novomeški tržnici so branjevke v ponedeljek ponujale: čebulo po 250 tolarjev kilogram, česen po 600 do 700, rdečo peso po 250, paradižnik po 200 do 300, jabolka po 150, endivijo in radič po 400, papriko po 200, stročji fižol po 600, koren, redkev in kolerabo po 250 do 300, zelje po 120, krompir po 45, kostanj po 200, jurčke po 1500 do 2000. Liter medu je stal 1000 tolarjev, mošta 250 in domačega žganja 1000. Za zavitek rezancev in mlincev je bilo potrebno odšteti 300 tolarjev, domač kruh 400, eno jajce 25 do 30 in šopek peteršilja 50 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 48 do 3 mesece starih prašičev, 35, starih 3 do 5 mesecev, težkih 49 do 70 kg, in 11, težkih po 100 kg. Prve so prodajali po 400 do 480 tolarjev kilogram, kar pomeni 9.000 do 14.000 tolarjev za žival, druge po 360 do 390, kar je 18.000 do 24.000, in tretje po 340 do 400 tolarjev kilogram, kar znaša 34.000 do 40.000 tolarjev za žival. Na srednje obiskanem sejmu je bila kupčija dobra.

Cepljenje lisic proti steklini

Jesensko polaganje vab s cepivom proti steklini - Stik z vabo za človeka nevaren - Omejite gibanje psom - Cepljenje je nujna preventiva pred širjenjem bolezni

NOVO MESTO - Veterinarska uprava RS bo v dneh od 15. oktobra do 15. novembra opravila jesensko cepljenje lisic proti steklini. S položenimi vabami nameravajo aktivno zaščititi lisičjo populacijo v slovenskih gozdovih in preprečiti širjenje bolezni med lisicami, s tem pa omogočiti ljudem sproščeno in varno gibanje v naravi.

Vaba je sestavljena iz ovoja mase za vabo, ki služi za privabljanje lisic, in kapsule s cepivom. Vabe bodo polagali piloti domačih športnih društev s posebej prirejenimi letali z višine 300 m. Polaganje vab bo potekalo tudi s športnega letališča v Prečni pri Novem mestu. V tem času psom ni dovoljeno prosto gibanje. Izvzeti so službeni psi. Vaba je sicer za pse neškodljiva.

Po zahtevah Mednarodne zdravstvene organizacije (WHO) je potrebno vsak stik človeka z vsebino vabe obravnavati kot ugriz stekle živali. Če pride vsebina vabe v stik s sluznico ali svežo rano, je potrebno to mesto takoj dobro izprati in umiti z milom ter nemudoma obiskati zdravnika.

Steklina je nalezljiva in neozdravljiva, brez izjeme smrtna virusna bolezen, ki prizadene tako živali kot ljudi in jo poznamo že tisočletja. Izbruh bolezni se pojavlja v nekajletnih intervalih pozimi in v spomladanskem času, ko se lisice več gibljejo zaradi parjenja. Ob izkorenitvi tako imenovane urbane stekline pri psih z rednim cepljenjem psov predstavlja steklina, ki je prisotna pri lisicah, nenehno grožnjo za prenos bolezni preko domačih živali na ljudi.

Cepljenje lisic in psov proti steklini je nujna preventiva, s katero preprečimo nadaljnje širjenje in izbruh bolezni.

TEREZIJA BALKOVEC, dr. vet. med., vodja območnega urada VURS Novo mesto

Tudi letos odlična vina

V metliški Vinski kleti prepričani, da tudi letos ne bo šlo brez zelo dobrih vin - Portugalka-mlado vino prihodnji teden

METLIKA - V Vinski kleti metliške Kmetijske zadruge so letos pričeli z odkupom grozdja rednih trgatev 6. septembra, zadnje grozdje pa so stisnili 11. oktobra. Odkupili so 700 ton grozdja, kar je nekoliko manj kot lani. Rdečih sort je bilo 425 ton, torej več kot lansko leto. Predvsem pa se je pokazalo, da je letošnjim vremenskim nevšečnostim dobro kljubovala žametna črnina.

Sicer pa je vodja Vinske kleti Tone Pezdirc priznal, da so morali del grozdja, ki je bilo od suše najbolj prizadeto, obdelati ločeno. Vendar bodo tudi iz letošnjega vinskega letnika v Vinski kleti donegovali vse sorte vina kot doslej, le da ga bo manj. Nekatera vina bodo po Pezdirčevem mnenju celo zelo dobra, kakovostna vina bodo povprečna, iz najbolj prizadetega grozdja pa bodo ponudili na trg deželno vino. V Vinski kleti so namreč odkupili grozdje od vseh vinogradnikov, tudi od tistih, ki s Kmetijsko zadrugo nimajo sklenjenih dolgoročnih pogodb. Lani so takšnih pogodb za nedoločen čas sklenili 230, od teh vinogradnikov pa zadruga odkupi grozdje po 20 odst. višji ceni kot od ostalih. Letos se cene za kilogram grozdja gibljejo med 60 in 140 tolarji, odvisno od sorte in kvalitete.

Ta teden v Vinski kleti že stekleničijo portugalko - mlado vino, ki bo na prodajnih policah prihodnji teden. Letos so jo pridelali 15 tisoč litrov in je dobre kakovosti, z njo pa bodo napolnili litrske in tričetrtlitrske steklenice. Letošnja novost, ki prihaja iz metliške Kmetijske zadruge, pa sta kakovostni vini belokranjec in metliška črnina, ki so ju pred kratkim začeli polniti v 25-litrske sode, iz katerih je mogoče točiti vino le s pomočjo točilnega aparata. Novost je dobrodošla predvsem za gostince, prednost sodov pa je v tem, da vino v njih tretirajo kot stekleničeno vino.

M. B.-J.

• V vinogradih metliške Kmetijske zadruge na Vinomeru so pustili na trtah laški rizling, ki ga bodo verjetno za pozno trgatev potrgali te dni. Sproti se bodo odločali, ali bodo grozdje pustili še za višje predikate. Po mnenju Toneta Pezdirca pa bo teh letos zaradi spomladanske pozebe in poletne suše manj kot običajno.

• Eno najbolj pogostih opravil naših politikov je scanje proti vetru.

kmetijsko svetovanje

Poskrbimo za travnike in pašnike!

Bolj ko bomo natančni pri oskrbi travinja jeseni, lepše bo rastla trava spomladi

V tem času opravljamo zadnjo košnjo ali pašnjo na travinju. Odkošeno travo običajno siliramo, saj nam vreme ne dovoljuje več sušenja trave za seno. Košnja ne sme biti jeseni preveč "v živo", ker se mora trava pred zimo še malo obrasti. Zaželeno je, da sneg pade na travo, ki je visoka 8 do 10 cm. Če je trava višja, se lahko pojavi snežna plesen.

Jeseni ali zgodaj pomladi lahko damo zemljo v kemično analizo. To bomo potrebovali za izdelavo gnojilnih načrtov; ki so prvi pogoj za racionalno gnojenje in uveljavljanje državnih intervencij iz naslova nekaterih programov SKOP (Slovenski kmetijsko-okoljski program). Zdaj je še čas, da pognojimo travinje z gnojevko. Polivamo jo po travinju v obdobju vegetacije, ta pa se bo kmalu zaključila, zato moramo pohiteti.

Seveda gnojevke ne smemo polivati po kmetijskih površinah v vsakem času in ob vsakem vremenu. Natančno opredeljuje, kako lahko uporabljamo gnojevko, Uredba o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla. Ta uredba prepoveduje uporabo gnojevke in gnojnice: na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje od 15. novembra do 15. februarja; na tleh, nasičenih z vodo, prekritih s snežno odejo; na velikih strminah, kjer gnojevka odteka po površini; na zamrznjenih tleh ter na vodnih in stavbnih zemljiščih; na območjih varstvenega pasu za zajem vode, če presega skupni vnos dušika 50 kg na lahkih tleh in 80 kg na srednje težkih in težkih tleh; na gozdnih zemljiščih, razen pri sajenju sadik; na območju vodnega zajetja in na razdalji 200 m od objekta za zajem vode.

Izgubo dušika iz gnojevke preprečimo tako, da gnojevko čimprej zadelamo v tla. To je lažje na njivah kot na travnikih. V tujini uporabljajo na travinju posebne cisterne, ki gnojevko pod pritiskom zadelajo v zemljo. Izkoristek dušika je večji, če gnojevko razredčujemo z vodo. Gnojevko moramo uporabljati v skladu s predpisi, sicer nam grozijo kazni. Prevelika količina gnojevke pa lahko kvarno vpliva na travinje. Travna ruša se slabša in pojavijo se pleveli.

Jeseni lahko uničujemo tudi plevele, ki so se nam razbohotili v travni ruši, posebno ščavje. Za to uporabimo ustrezne herbicide ali jih uničujemo mehansko. Na pašnikih pokosimo ostanke trave, ki jih živali niso popasle, in razgrabimo kravjeke. S tem preprečimo, da bi na teh mestih propadla trava in se razrastli pleveli. Žice električne ograje popustimo tako, da je žica mlahava. Upoštevati moramo, da se žica pozimi krči in nam lahko populi kole ali jih nagne, zato na električni ograji popustimo žico z odvitjem napenjalcev. Take ograje ne bosta poškodovala sneg ali žled, spomladi pa jo bomo spet zlahka napeli.

Bolj ko bomo natančni pri oskrbi travinja jeseni, lepše bo rastla trava spomladi in manj bo težav.

STANE BEVC, univ. dipl. inž.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Davno znana priprava štrukljev

Prvi zapisi o pripravi slovenskih pehtranovih štrukljev segajo že v davno leto 1589. Od nekdaj veljajo za nasitno jed, ki so jo pripravljale kmečke gospodinje ob praznikih in večjih kmečkih opravilih. Med najstarejšo znano pripravo sodijo pehtranovi štruklji, ki so lahko pečeni ali kuhani in pripravljeni iz enostavnega vlečenega testa ali bolj zahtevnega krompirjevega testa. Nekaj posebnega pa so ajdovi štruklji z različnimi nadevi.

Štruklje uživamo kot samostojno jed ali kot prilogo k solatam in omakam, lahko pa tudi kot dodatek k juhi, kot je na primer PLJUČNI ŠTRUKELJ, ki so ga nekoč radi pripravljali v času kolin. Za testo potrebujemo 25 dag moke, 2 jajci, 1 žlico olja in malo mlačne vode. Nadev pripravimo iz 40 dag mletih kuhanih pljuč, sesekljane in dušene čebule, peteršilja, popra, soli, 1 rumenjaka in 3 žlic smetane. Nadev zrahljamo s stepenim beljakom. Za zabelo uporabimo na margarini prepražene drobtine. Testo zamesimo iz danih sestavin, ga dobro pregnetemo in nekaj časa pustimo pokritega v posodi. Nato ga razvlečemo, premažemo z nadevom in zvijemo od dveh strani, da dobimo dva tanjša zvitka. Testo po sredini prerežemo in oba zvitka položimo na pomaščen pekač ter pečemo pol ure pri temperaturi 200° C. Pečene štruklje zrežemo na 4 cm dolge koščke, jih položimo na krožnike in prelijemo z vročo kostno juho.

Na enak način pripravimo PEHTRANOVE ŠTRUKLJE iz vlečenega testa. Za nadev pa uporabimo 3 dl goste smetane, 2 jajci, 2 žlici pšeničnega zdroba in sesekljane pehtranove lističe. Če želimo sladek okus, nadevu dodamo žlico sladkorja. Zvito testo lahko pečemo ali kuhamo. Poznamo pa tudi VZHAJANE PEHTRANOVE ŠTRUKLJE. Testo zamesimo iz pol kg moke, 1/4 litra mleka 8 dag sladkorja, 1 žličke soli, 2 rumenjakov, 1 jajca, 10 dag surovega masla in 3 dag kvasa. Zamesimo boljše kvašeno testo, ga razvaljamo, premažemo s pehtranovim nadevom in zvijemo. Nato zvito testo narežemo na primerno dolge štrukeljce, jih premažemo s stepenim jajcem in spečemo. Če želimo slan okus, nadevu ne dodamo sladkorja, pečene štruklje pa potresemo z naribanim sirom in jih za kratek čas pustimo v vroči pečici.

Za ŠTRUKLJE IZ AJDOVE MOKE pa potrebujemo 1 l ajdove moke, 1 l slanega kropa, nekaj žlic pšenične moke in poljubne sestavine za nadev, kot so orehi, skuta, ocvirki in podobno. Moko poparimo, dodamo pšenično moko in zmes dobro pregnetemo. Testo razvaljamo, namažemo z nadevom in zvijemo. Štrukelj zavijemo v mokro krpo, ki smo jo predtem potresli z drobtinami, in ga kuhamo pol ure v slani vodi. Kuhanega narežemo na kose, zabelimo ali oblijemo s poljubno omako.

TRETJE SEMIŠKO OCENJEVANJE MEDU - Čebelarsko društvo Semič je preteklo soboto pripravilo v gasilskem domu v Stranski vasi 3. ocenjevanje medu. Medtem ko so čebelarji dali lani v oceno 84 vzorcev, jih je bilo letos že 134, zato 6-članska ocenjevalna komisija pod vodstvom prof. dr. Anamarije Plestenjak ni imela lahkega dela. Največ je bilo gozdnega, lipovega, cvetličnega, kostanjevega in hojinega medu, čebelarji pa so prinesli tudi po nekaj vzorcev akacijevega, smrekovega, javorjevega, lavandinega in žepkovega medu. Sicer pa je bilo ocenjevanje mednarodno, saj je bilo tudi pet vzorcev iz Hrvaške in dva iz Avstrije. (Foto: M. B.-J.)

Bo po treh ujmah še poplava?

Poročilo o oceni škode, nastale zaradi pozebe, neurja s točo in suše v letu 2001 - Po prvi oceni znaša škoda v občini Sevnica 297.380.208 tolarjev

SEVNICA - "Letos smo imeli kar tri elementarne nesreče in glede na prakso iz prejšnjih let pričakujemo še četrto, to je poplave, ki nas običajno prizadenejo v tem času," je dejal svetovalec za zaščito in reševanje pri sevniški občini Jože Žvar na novinarski konferenci, ki jo je sklical sevniški župan Kristijan Janc.

Župan Občine Sevnica je imenoval občinsko komisijo za oceno in popis škode zaradi pozebe, neurja s točo in sušo v letu 2001. Vodi jo Jože Žvar. Komisija je ugotovila, da je pozeba povzročila škodo predvsem na intenzivnih trajnih nasadih jablan, hrušk, breskev in orehov. Škodo je prijavilo 25 oškodovancev na 138 ha sadovnjakov in znaša 161.815.560 tolarjev.

Neurje s točo je napravilo škodo v katastrskih občinah Hubajnica, Telče, Studenec, Krsinji Vrh, Tržišče, Malkovec, Bučka, Loka pri Zidanem Mostu, in to v trajnih nasadih jablan, hrušk, v vinogradih ter na poljščinah. Pri sprejemanju vlog so upoštevali le oškodovance z omenjenega območja. Tako so iz kmetijstva sprejeli 73 vlog, škoda pa znaša 28.664.776 tolarjev.

Zaradi letošnje suše sta do 5. oktobra prijavila škodo 802 oškodovanca. Ker doslej od državne komisije za trajne sanacije ni znan postopek, kako bodo izpolnjevali in obdelovali prejete vloge, so še do 10. oktobra sprejemali vloge za prijavo letošnje škode. Prva ocenjena škoda zaradi suše v Občini Sevnici znaša 297.380.208 tolarjev. Skupna ocenjena škoda na cestni infrastrukturi znaša 24.631.750 tolarjev.

P. P.

Jože Žvar, svetovalec za zaščito in reševanje

Desetletje Društev kmečkih žena

ČRNOMELJ - Društvo kmečkih žena Črnomelj vabi skupaj z Društvi kmečkih žena Semič, Adlešiči, Dragatuš, Griblje in Zilje na praznovanje 10-letnice delovanja. Slovesnost, na kateri bodo s kulturnim programom sodelovale tudi članice Društva kmečkih žena Metlika, bo v tukajšnjem kulturnem domu v nedeljo, 21. oktobra, ob 15. uri.

Strokovni izlet v Avstrijo

ČRNOMELJ, METLIKA - Govedorejski društvi Črnomelj in Metlika pripravljata ekskurzijo v avstrijski Beljak, kjer si bodo izletniki ogledali jesensko predstavitev kmetijske mehanizacije ter avstrijsko živinorejsko kmetijo. Odhod v Avstrijo bo v soboto, 20. oktobra, ob 5.30 izpred črnomaljskega gradu, ob 5.45 izpred gostilne Kapušin na Krasincu in ob 6. uri z metliške avtobusne postaje. Cena izleta bo okrog 4.000 tolarjev, prijaviti pa se je mogoče najpozneje do danes, 18. oktobra, na KSS Metlika ali Črnomelj.

Trgovca ne brigajo naravne ujme

Krški Evrosad bo moral sadje tudi uvažati - Če jih ne bo na trgu, bodo prišli drugi - Z novo hladilnico so povečali zmogljivosti od 4.200 na 10.000 ton - V nekaj letih naj bi usposobili 100 kmetij

KRŠKO - Družba Evrosad iz Krškega bo morala letos, kljub temu da ima 260 ha lastnih sadovnjakov, vsaj 2.000 ton jabolk kupiti v okolici ali jih tudi uvoziti iz Italije, Avstrije in Madžarske, če hoče obdržati kupce. "Grozi nam namreč še tretja katastrofa, saj lahko izgubimo domače in tuje kupce. Če nas ne bo na trgu, bodo prišli drugi," je opozoril direktor Ivan Kozole.

Trgovcev ne zanimajo naravne ujme, ki so letos posavskim sadjarjem pridelek vzele najprej s pozebo, preostanek pa oklestile še s točo in nato še z izredno sušo. Evrosad je tako izgubil 75 do 80 odst. pridelka ali 6.000 ton sadja. Kar je ostalo, je primerno samo za industrijsko predelavo, kar pa pomeni tudi velik izpad v prihodkih, saj cena industrijskega jabolka dosega le 10 do 15 odst. normalne cene.

VELIKA NALOŽBA V NEUGODNEM LETU - Krški sadjar Evrosad je v eno najsodobnejših hladilnic (na sliki pred njo direktor Ivan Kozole), ki omogoča primerno skladiščenje 10.000 ton sadja (prej 4.200 ton), vložil 750 milijonov tolarjev. Jabolka, ki so osnovni pridelek te družbe, bodo v komorah v dinamično nadzorovani atmosferi na neke vrste intenzivni negi, kjer bodo senzorji v posameznih sadežih zaznavali spremembe in s pomočjo računalnikov uravnavali atmosfero. (Foto: B. D. G.)

Evrosad je proti pozebi in toči pridelek zavaroval, 30 ha nasadov sadnega drevja pa je v času pozebe tudi oroševal. V naslednjih letih bodo v tej sadjarski družbi pospešeno izgrajevali namakalne sisteme in nameščali mreže proti toči. Vsako leto obnovijo povprečno 15 ha sadovnjakov, in kot trdi direktor, bodo poslej vsak novi nasad napravili z namakalnim sistemom in mrežo. "Nasad brez tega je kot napol zgrajena hiša. Avstrijci imajo 60 odst. nasadov pokritih s protitočnimi mrežami, Južni Tirolci preko 70 odst. opremljenih z namakalnim sistemom. Tudi mi bomo morali nujno v to smer s pomočjo države, ki bi morala take naložbe spodbujati s subvencijami. Nasad z mrežo in namakanjem je namreč še enkrat dražji, se pa naložba povrne," razmišlja Kozole.

Družba Evrosad je morala po letošnjih ujmah, ki so ji druga za drugo jemale pridelek, v nove pogovore z bankami, saj je bila sredi naložbe v eno najsodobnejših hladilnic na Slovenskem in tudi v Evropi. Hladilnica je zdaj že skoraj nared, 33 hladilnih celic, 2 hodnika, manipulacijski prostor in sortirnico pa to jesen že uporabljajo. Predračunska vrednost naložbe je 750 milijonov tolarjev, hladilne zmogljivosti pa je Evrosad z njo povečal s prejšnjih 4.200 na 10.000 ton sadja.

Evrosad je v zadnjih 6 letih z obnovo nasadov povečal proizvodnjo od 5.000 na 8.000 ton, vendar v bodoče računa na 10.000 ali celo več ton letnega pridelka. Letos je namreč začel plesti posebno mrežo zasebnih sadjarjev v sevniški in krški občini ter po Dolenjskem, ker namerava do leta 2005 usposobiti okrog 100 kmetij, ki bi svojo pridelavo vezale na hladilnico v Stari vasi pri Krškem.

Projekt so že predstavili ministrstvu za delo in kmetijskemu ministrstvu ter obema občinama, da ga bodo podprli v okviru obstoječih subvencij. Evrosad pri povečevanju pridelave računa predvsem na omenjene zasebne pridelovalce, je pa tudi solastnik Sadjarstva Blanca, ki ima svojo hladilnico in zdaj 2.500 ton pridelka, čez pet let pa naj bi ga imelo že 5.000 ton. Z vsem naštetim Evrosad že izpolnjuje pogoje za oblikovanje organizacije proizvajalcev po merilih Evropske unije.

B. DUŠIČ GORNIK

Veselje do dela rodi okusne plodove

Za pogovor sva se domenila na sončno jesensko dopoldne. Ko sem ga obiskala na domu, je ravno škropil breskve na domačem vrtu. Komaj mi je uspel stisniti dlan, že je razložil, da je pri breskvah pomembno pravočasno škropljenje. "Jesensko je nujno in preprečuje kodravost," je povedal s prekmurskim naglasom. Kljub svojim 73 letom se odlično drži. "Pritiska nimam, holesterol imam normalen, spim 5 do 6 ur na noč. Ne bom še umrl," v šali doda. Njegov recept? Vsak dan poje tri do štiri jabolka z dreves, ki jih sam vzgoji. Videti je, da v delu uživa. Tudi njegove dlani pričajo, da je vajen dela.

JOŽE PRELOG V DREVESNICI - Vsako sadiko redno opazuje in jo po potrebi zaščiti pred mrazom in vročino.

Spominja se, da je prvič cepil jabolka že kot 12-leten fant v okolici rojstnega Ljutomera. Leta 1946 so ga vpisali v Kmetijsko šolo Grm, kjer je imel največ težav z jezikom, se spominja. Za več besed je namreč vedel le narečno poimenovanje. 21 let je bil vodja sadjarsko-vinogradniške proizvodnje na Grmu. Tam je celo postavil rekord, saj je v enem dnevu cepil kar 2000 trt (šlo je za suho cepljenje). Sedaj je že 14 let v pokoju, svoj čas pa skrbno organizira.

Že več let vzgaja in prodaja različne vrste sadik. Vse do danes je na Dolenjskem vzgojil preko 200.000 dreves. Seveda so včasih sadike vzgajali drugače kot danes, "pretežno na lesniki, danes pa na lesniki vzgajamo največ 2 odstotka dreves," me pouči. "Tudi bolezni včasih skorajda ni bilo. Drevesa danes sadimo bolj narazen kot včasih. Vsaka veja znanosti se razvija, tako tudi ta. Če bi danes delal po starih navadah, bi me povozil čas," pravi.

Vzgaja dveletne in enoletne sadike na podlagi 9 in 106. Rad pove, da je sam pristaš dveletnih sadik. Sadike na podlagi 9 priporoča za gojenje v plantažah in za vrtičkarje, ki želijo nižje jablane. Sadike na podlagi 106 svetuje za travniške nasade, saj drevesa zrastejo v višino do 3 metrov. Ljudem rad pomaga z nasveti, ko prihajajo kupovat sadike hrušk, breskev, češenj, kutin... Vsako sadiko redno opazuje in jo po potrebi zaščiti pred mrazom in vročino. Vse so pod kontrolo Kmetijskega zavoda Ljubljana.

Po ogledu drevesnice je še ostal. Drevesnica je njegov svet. "Tu uživam. Vsakič, preden grem, se še večkrat ozrem," doda ponosen na svoj skrbno obdelan košček zemlje.

IRENA PAVLIČ

Strokovni izlet

NOVO MESTO, METLIKA - Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine vabi na jesensko strokovno ekskurzijo v kočevsko-ribniško in belokranjsko območje, kjer si bodo ogledali biodinamične ekološke kmetije. Ekskurzija, na katero vabijo člane društva in druge, ki jih ta dejavnost zanima, bo v sredo, 24. oktobra. Informacije pri Kmetijskem zavodu Novo mesto ali KSS Metlika.

METRSKI KOREN - Janez in Fani Pirc s Hriba pri Beli Cerkvi sta bila prijetno presenečena, ko sta te dni iz zemlje potegnila koren, ki meri 1,04 m. Sadike sta kupila pri branjevki na tržnici v Novem mestu. Pirčeva obdelujeta manjšo kmetijo, orjaški koren pa je zrasel na njivi med peso. Na sliki: Janez Pirc s korenom. (Foto: M. R.)

REKORDNA PESA - Na kmetiji Janeza Golobiča v Šentjoštu je zrasla dobrih šest kilogramov težka pesa. Tudi z ostalim pridelkom pese so kljub suši zadovoljni. Peso pridelujejo vsako leto, ampak tako težke ne pomnijo. (Foto: I. P.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Dežela modre frankinje

Gradiščanska v Avstriji

Verjetno bi veliko bralcev Dolenjskega lista uganilo, da se ponaša s to vse bolj zanimivo rdečo sorto Gradiščanska (Burgenland) v Avstriji. To znano vinorodno deželo poznamo tudi po odličnih vinih posebne kakovosti (pozne trgatve, jagodni in suhi jagodni izbori, ledena vina...). Toda kljub temu da je Avstrija članica Evropske zveze in da se ji je s tem vinski trg povečal, saj lahko prosto trguje z vinom v vseh državah EU, se ta v vseh ozirih žlahtna bela vina vse težje prodajajo. Pri iskanju rešitve za uspešno nadaljevanje s temi izjemnimi vini so organizirali prvo mednarodno ocenjevanje samo **vin posebne kakovosti**, z drugo besedo "sladkih vin", ki je potekalo v Železnem (Eisenstadtu) prejšnji teden od 11. do 13. oktobra. Tudi slovenski vinarji so poslali na ocenjevanje 11 vzorcev. Vseh vzorcev je bilo 708, in sicer iz 15 držav. Največ je bilo je bilo avstrijskih, po količini so sledila nemška, madžarska, portugalska, španska, francoska, kanadska, slovenska, grška vina itd.

Dežela Burgenland, ki je tudi najbolj zainteresirana za ponovno rast povpraševanja po **žlahtnih sladkih vinih**, praznuje 80-letnico formalnega obstoja kot samostojna avstrijska provinca. V program praznovanja te obletnice so vključili tudi mednarodno ocenjevanje, ki ga organizirajo prvič, in sicer z namenom, da bi pritegnili mednarodno pozornost na ta redka vina in jim dali nov polet. Da bi bil dogodek mednarodno čimbolj odmeven in razpoznaven, so ga poimenovali v angleškem jeziku "Best of SWEET". Dežela Burgenland vidi v mednarodnem ocenjevanju močan promocijski dogodek in z močno medijsko prisotnostjo so razbobnali gospodarski, kakovostni in gastronomski pomen teh vin. Niso se odločili za preusmeritev del teh vinogradov v rdeče sorte, temveč za ohranitev vin iz žlahtno gnilega grozdja.

V naslovu sem navedel rdečo sorto modro frankinjo, ki jo imajo posajeno na približno tretjini vseh vinogradov. Poleg frankinje obstajajo še rdeče sorte zweigelt, merlot, modri pinot, cabernet sauvignon, syrah itd. V zadnjih 10 letih so zelo napredovali v kakovosti rdečih vin. V popoldnevih so nam pokazali nekaj zanimivih zasebnih in zadružnih kleti. Pri predstavitvi vin so se vinarji postavljali predvsem z rdečimi, (to nam je bilo toliko ljubše, ker smo dopoldne pokušali 40 do 45 sladkih vin), to pomeni, da hočejo pokazati, kaj so dosegli v kakovosti rdečih vin. Vso zalogo rdečih vin sicer z lahkoto prodajo, toda prisotni novinarji in pokuševalci so zanimivi gostje, ker lahko utrjujejo ugled visoke kakovosti avstrijskih rdečih vin v svetu. Samo Burgenland ima 16.000 ha vinogradov, cela Slovenija nekaj čez 21.000 ha, vinorodna dežela Posavje okrog 6000 ha. Ni pa vse v velikosti vinogradov. V organizaciji so gotovo pred nami in nekateri zgledi so nam lahko v poduk.

(Se nadaljuje)

Dr. JULIJ NEMANIČ

Ostali zadnji in "neslišani"

V Kočevju so pripravili okroglo mizo o aktualnih problemih v kmetijstvu - Predstavnik kmetov ni dobil besede

KOČEVJE - Občina Kočevje in kočevska OE KGZS sta v petek pripravila v Kočevju okroglo mizo o aktualnih problemih v kmetijstvu na območju osmih občin, ki jih pokriva kočevska enota. S predstavniki kmetijskega ministrstva so se pogovarjali župani občin z območja zbornice, njeni predstavniki ter kmetje, ki pa so, kot je poudarila ena izmed udeleženk ob zaključku okrogle mize, "ostali na vrsti zadnji, in kot že tolikokrat poprej, tudi tokrat neslišani".

Na območju občin Kočevje, Kostel, Osilnica, Ribnica, Sodražica, Loški Potok, Velike Lašče in Dobrepolje, ki jih pokriva kočevska OE KGZS, je po kriteriju za določitev kmetij na podlagi junija oddanih zahtevkov za subvencije iz naslova kmetijstva v letošnjem letu registrirano 1720 kmetij, po statistiki pa jih je, kot je povedal v.d. vodje enote Janko Debeljak, okoli 3.800. Celotno območje meri 1.174 kv. kilometrov in ima 38.320 prebivalcev, značilno zanj pa je intenzivno zaraščanje površin, kar je posledica opuščanja kmetovanja. Debeljak je opozoril, da se škoda, ki jo povzroča divjad v kmetijstvu in gozdarstvu, v zadnjih letih povečuje ter da se povečuje tudi škoda in ogroženost prebivalcev zaradi preštevilne populacije rjavega medveda. Poudaril je, da je posebnost območja Kočevske neugodna posestna struktura, in dodal, da sedanja sestava posestne strukture in velikost kmetij ne omogočata več kmetovanja ter da je to tudi glavna razvojna ovira.

V nadaljevanju okrogle mize so spregovorili več o problemih z divjadjo in medvedom, pred koncem so se dotaknili posledic letošnje suše, še predtem pa so predstavili tudi razvojne programe: Razvoj ekološkega kmetijstva in ustanovitev izobraževalnega centra za ekološke načine kmetovanja Kočevsko-Kolpa. Zaščita geografskega porekla Kočevski med in Kostelska rakija ter projekt Po poteh dediščine Od Idrijce do Kolpe. Po dveh urah in pol, ki so jih sklenili z dogovorom, da bo ministrstvo za kmetijstvo odgovorilo na vse pismeno posredovane pripombe in vprašanja udeležencev, so okroglo mizo zaključili. Ena izmed udeleženk iz vrst kmetov je zato izrazila protest, češ da so govorili vsi razen kmetov, ki bi morali biti prvi poklicani.

M. L.-S.

POTA IN STRANPOTA §

dežurni poročajo

LAHKO DELO - Neznanec je imel 14. oktobra ponoči na parkirnem prostoru v Račjem selu lahko delo, saj je iz dveh odklenjenih avtomobilov ukradel dve prometni dovoljenji, zavarovalno polico, vozniško dovoljenje, avtoradio, cigarete, poškodoval pa je še armaturno ploščo.

KJE JE MOTOR - Med 12. in 13. oktobrom je na parkirnem prostoru v Trebnjem izginilo kolo z motorjem, last A. K. iz okolice Trebnjega, vredno okrog 30 tisoč tolarjev.

VLOM - Neznanec je v noči na 14. oktober vlomil v trgovino in gostinski lokal v Pišecah ter ukradel skoraj 182 tisoč tolarjev gotovine in 630 zavojčkov cigaret. Škoda znaša 355 tisoč tolarjev.

ČELADA - J. J. iz okolice Trebnjega je na parkirnem prostoru pred podjetjem Akripol v Trebnjem nekdo ukradel čelado, ki je bila na kolesu z motorjem.

DEVIZE, ZLATNINA, OBLEKE - Med 5. in 9. oktobrom je neznanec Pod Trško goro vlomil v stanovanjsko hišo in ukradel devize, nato pa vlomil še v skladišče podjetja Biser, d.o.o., Novo mesto, kjer je odnesel zlatnino in tekstilne izdelke. Podjetje je oškodoval za 12 milijonov tolarjev.

RADIO S POLICE - V trgovini Big Bang na Ljubljanski cesti v Novem mestu je tat s police odnesel 32 tisoč tolarjev vreden radio kasetofon znamke Sony.

ŠPORTNIK - Neznanec je v garderobi OŠ Center v Novem mestu L. L. iz okolice Novega mesta ukradel 15 tisoč tolarjev vredne športne copate.

OB TORBICO - Neznanec je 10. oktobra vlomil v osebni avto, ki ga je F. N. iz Domžal parkiral ob gozdni poti pri vasi Grč Vrh in ukradel žensko torbico, v kateri je imela oškodovanka G. N. iz Domžal osebne dokumente in denar. Škoda znaša 65 tisoč tolarjev.

Termovizija je nepogrešljiva

PU Krško ima posebno vozilo, ki deluje na toploto - Septembra z njeno pomočjo odkrili skoraj 90 ilegalcev - Največ Romunov - Sodelovanje občanov

KRŠKO - Letošnjo pomlad je na našem področju zavladalo pravo zatišje glede ilegalnih prehodov državne meje med Slovenijo in Hrvaško, čemur gre pripisati več razlogov, med drugim tudi uvedbo vizuma Bosne za Iračane in sploh večji pritisk policije na ilegalne migracije. Umiritev pa ni trajala dolgo, saj so policisti porast zaznali že poleti, zlasti pa v teh jesenskih mesecih. "Iz meseca v mesec beležimo več prebežnikov, in mislimo, da se stanje še ne bo umirilo," je povedal inšpektor za mejne zadeve na PU Krško Rudi Levec.

PU Krško, ki pokriva slabih 92 kilometrov zelene meje, od tega je kar tretjina poteka preko težko prehodnega območja Gorjancev, je lani kot ena najuspešnejših uprav pri odkrivanju ilegalcev dobila termovizijo. Brez njene pomoči si dela skorajda ne morejo več predstavljati in je skoraj vedno na terenu. Gre za posebno vozilo z optoelektronskim sistemom, s kamero, monitorjem, videorekorderjem, reagira pa na toploto. Z njo delajo podnevi, še posebej pa je primerna ponoči. "Primerna je v iskalnih akcijah pogrešanih oseb pa seveda pri prebežnikih. Žal je zelo draga in je ne morejo imeti vse uprave, tako da tudi ta naša kroži po Sloveniji, če so seveda potrebe. Mi smo z njeno pomočjo septembra odkrili skoraj 90 tujih prebežnikov," je povedal Levec in dodal, da je velika prednost naprave, da vse dogajanje dokumentira, posname, kar služi kot dokaz, to pa je pri vračanju tujcev zelo pomembno.

Struktura prebežnikov se je letos spremenila. Največ je ekonomskih migrantov, prevladujejo pa Romuni, nato Jugoslovani, Makedonci, Iračani in Turki. "V prvih devetih mesecih leta smo zabeležili 8-odstotno povečanje ilegalnih prebežnikov v primerjavi z enakim lanskih obdobjem in smo jih do letošnjega septembra prijeli 1200. Največja skupina je štela 66 ljudi na Mednarodnem mejnem prehodu Obrežje. Zlasti za Romune pa je značilno, da potujejo v manjših skupinah kot so na primer Iračani." Največ ilegalcev šteje 20 do 35 let. Sicer pa krški policisti ne le na področju ilegalnih migracij, temveč tudi pri raziskovanju kriminalnih dejanj dobro sodelujejo s hrvaškimi obmejnimi organi. "Okrog 80 odstotkov vseh prijetih prebežnikov vrnemo na Hrvaško," pravi Levec in pri tem poudarja pomembnost sodelovanja z občani. "Njihova obvestila so zelo pomembna, in kar nekaj jih dobimo. Brez tega sodelovanja bi bili manj uspešni, saj smo odvisni od informacij."

Rudi Levec, inšpektor za mejne zadeve na PU Krško.

Vse več tujcev pa želi našo državo preiti na nelegalen način, tudi s ponarejenimi listinami. Tudi na tem področju krški policisti v zadnjih devetih mesecih beležijo porast, in sicer od lani kar za 36 odstotkov. Letos so jih odkrili 441. V največ primerih gre za razna dovoljenja za bivanje, največ za države Evropske unije, potem vizume, potne liste, osebne izkaznice.

L. MURN

Traktorist kar vzvratno

GABRJE PRI SEVNICI - 63-letni voznik neevidentiranega traktorja A. N. iz okolice Sevnice se je 13. oktobra peljal po lokalni cesti Gabrje-Jablanica. Izven Gabrja je pri vožnji po klancu navzgor iz neznanega vzroka pričel voziti vzvratno. Zapeljal je izven ceste na travnik in nato preko brežine v globino 5,70 metra. A. N. se je v nesreči hudo poškodoval, zato so ga z reševalnim vozilom odpeljali v celjsko bolnišnico.

Največ s prometa

Na PU Krško lani 83, na PU Novo mesto pa 101 pritožbeni postopek zoper policiste

KRŠKO, NOVO MESTO - Kako je s pritožbami zoper policiste na Dolenjskem in v Posavju? Leta 2000 je bilo na PU Krško vloženih 83 pritožb, kar je 30 odstotkov manj kot leto prej; utemeljenih je bilo sedem. Po področjih dela se je povečalo število pritožb na področju preiskovanja kaznivih dejanj. Utemeljene pritožbe so s področja postopkov v prometu, mejnih zadev in preiskovanja kaznivih dejanj.

PU Novo mesto je lani zaključila 101 pritožbeni postopek. Število pritožb je v primerjavi z letom poprej padlo za 15-odstotkov. Največ jih je bilo podanih na področju prometne varnosti, in sicer zaradi izterjave denarnih kazni oz. izdaje obvestila o prekršku in plačilnega naloga ter odrejanja preizkusov alkoholiziranosti. V skupnem številu pa izstopa število pritožb zaradi nekorektnosti, nestrokovnosti in neukrepanja policistov. Največ pritožb je bilo danih zoper uniformirane delavce, predvsem v starosti 24 do 32 let. V vseh primerih so bili delavci opozorjeni na zakonitost in korektnost postopkov. V enem primeru je bila zoper policista vložena kazenska ovadba, v drugem pa je bil zoper policista uveden tudi disciplinski postopek. L. M.

po dolenjski deželi

• *HUDOBA NE POZNA MEJA - Bliža se zima, ko bo treba stare letne gume zamenjati z novimi, zimskimi. Strošek, ki se ga vozniki kar bojimo. A. N. iz okolice Novega mesta pa je moral pnevmatike svojega jeklenega konjička zamenjati že prej, če se je hotel kam odpeljati. 13. oktobra mu je namreč neznanec okrog 18. ure na parkirnem prostoru pred zidanico v vinorodnem okolišu Cerovci pri Smolenji vasi z ostrim predmetom predrl vse štiri gume na osebnem avtomobilu. Očitno hudoba ljudi ne pozna meja.*

• *POCENI GORIVO - Te dni se je gorivo sicer malce pocenilo, ampak tako poceni, kot je do njega prišel neznanec med 9. in 13. oktobrom, pa vseeno ne. Ta je namreč iz delovnega stroja, ki je bil parkiran v gozdu ob lokalni cesti Dolenja Nemška vas-Poljane iztočil kar okrog 150 litrov goriva. M. K. iz okolice Trebnjega je oškodovan za okrog 22 tisoč tolarjev.*

Čez mejo z lovskimi naboji

Italijana

OBREŽJE - 11. oktobra je na MMP iz Slovenije izstopal 44-letni Italijan R. S. Pri mejni kontroli je policistu priglasil lovsko puško in dvesto nabojev. Ko je policist nato opravil še pregled vozila, pa je v njem našel skritih še 3.555 lovskih nabojev kal. 12 in 20.

Lovske naboje je imel pri sebi tudi 51-letni italijanski državljan B. B., ki je mejo prestopal 13. oktobra. Med kontrolo je policist v notranjosti osebnega avtomobila našel 912 lovskih nabojev kal. 12, ki jih B. B. ni priglasil. Zoper oba kršitelja je bil dan predlog sodniku za prekrške.

Tovornjak bil ukraden

OBREŽJE - 9. oktobra je izstopal iz Slovenije 30-letni voznik tovornega vozila znamke Mercedes Springer 212 D(D) I. Y. Policist je ugotovil, da je bilo vozilo aprila ukradeno v Hamburgu. Osumljencu so tovornjak zasegli, zoper njega pa bo dana kazenska ovadba.

Našel granato

SPODNJI STARI GRAD - Varnostnik Agencije za varnost Novo mesto je 9. oktobra pri obhodu deponije našel 78-milimetrsko topovsko granato z vžigalnikom. Pirotehnik je poskrbel za ustrezno hrambo.

PRITOŽBE ZOPER POLICISTE

Pritožb veliko, a malo upravičenih

Verjetno ga ni, ki ne bi že imel kakršnegakoli stika z možmi v modrem. Nekateri so z njihovim delom zadovoljni, spet drugi manj, nekateri pa celo zoper policiste napišejo pritožbe. Takih je zadnja leta vse več, res pa je tudi, da se jih le četrtina izkaže za upravičene.

V javnosti, tudi strokovni, je pogosto zaznati pomisleke o ustreznosti veljavne ureditve, ko policija odloča o pritožbah zoper lastne nepravilnosti, javnost in sindikat pa imata status nekakšnega opazovalca. Prav zato je Policijski sindikat Slovenije pretekli teden v Ljubljani organiziral javno soočenje stališč strokovnjakov do ustreznosti pritožb zoper policijo in policiste, kot jih določata 28. člen Zakona o policiji in Navodilo o reševanju pritožb (Ur. list RS, št. 103/00).

Prevelika vloga policije?

Omenjeni člen Zakona o policiji določa, da se lahko posameznik zaradi neustreznega policistovega ravnanja ob vseh možnih pravnih sredstvih pritoži tudi na policiji. Pri reševanju pritožbe sodelujejo predstavniki javnosti in sindikata, rok za odgovor na pritožbo pa je 30 dni. Namestnik varuha človekovih pravic **Aleš Butala** je opozoril, da je določilo zakona o sodelovanju javnosti in sindikata v pritožbenem postopku obetalo več, kot se je izkazalo v praksi, saj imajo njuni predstavniki v senatu zgolj posvetovalno funkcijo. Policija zbira dokazno gradivo, proučuje dejstva, javnost in sindikat pa sta o vsem seznanjena šele na seji senata, ko se pritožba obravnava. Butala je opozoril tudi, da niti občan niti policist, zoper katerega je pritožba, nista vabljena na sejo senata, vroči se jima le dokončni odgovor, "ki pa mora biti res jasen. Na vsako razumno pritožbeno trditev mora biti dan jasen odgovor z navedbo razlogov. Zagotovljene morajo biti tako pravice in svoboščine občana kot policista."

Prvi stik policista in občana

Državni podsrekretar na Ministrstvu za notranje zadeve **Bečir Kečanović** je menil, da je institut pritožbe namenjen nadzoru civilne družbe nad policijo in ne odločanju, saj ne obravnava vprašanja zakonitosti, pač pa preprečuje nevarnost zlorabe v policijskih postopkih. **Dr. Tomaž Čas** je menil, da je narobe, če je reševanje pritožb izključna pristojnost same policije, in da bi se bilo treba pri tem ne le spraševati, ali je policist zakonito opravil svoje delo, temveč tudi o tem, kako je bil takten, human, kako je bil postopek strokoven. "Sploh pa je bistven prvi stik policista z občanom. Že v zgodnjih sedemdestih letih je bil izdan priročnik Miličniški odnosi z javnostjo in ne bi bilo nič narobe, če bi takšnemu zgledu sledili tudi četrt stoletja pozneje," je poudaril **mag. Pavle Čelik.**

Zakon o policiji je dober in v našem prostoru edinstven, saj naj bi bila policija edina organizacija, ki občanom sploh dopušča možnost pritožbe na takšni ravni. "Je kaj takega v zdravstvu? Kako bi bilo, če bi pritožbe učiteljev reševali policisti?," se je spraševal eden od avtorjev zakona **mag. Vinko Gorenak**. Po njegovem mnenju naj pritožbe rešujejo profesionalci, ki dobro poznajo delo svojih kolegov, ne pa zunanji organi zaradi večjega zaupanja javnosti, in verjetno na račun manjše strokovnosti. Dodal je še, da pa se mu zdi nedopustno, da se takšna institucija zlorablja, kar se je v preteklosti dogajalo, ko so policijski šefi odpustili podrejene, potem pa jih je sodišče naknadno odpustilo. Zakon menda tudi v Evropi velja za učinkovitega in nadstandardnega.

Policijski ombudsman

Okrogle mize se je udeležil tudi minister za notranje zadeve **dr. Rado Bohinc** in povedal, da se delovna skupina že nekaj časa ubada s temi vprašanji in da je Zakon o policiji pred spremembami, kar pa terja svoj čas. O vprašanju reševanja pritožb je kot eno od možnosti omenil uvedbo dvoinstančnosti, kar pomeni ugovor za odgovor, "nagibam pa se k rešitvi, ki jo je omenil mag. Čelik, da bi se daljnoročno ustanovil nekakšen policijski ombudsman. "Področje pritožb je izredno občutljivo in je indikator, kako policija deluje. Upoštevati je treba varovanje pravic in pravnega položaja tako državljana kot policista. Potrebna je večja stopnja udeleženosti obeh strank v postopku," je menil minister.

In koliko je sploh pritožb zoper policiste? Kot je povedal mag. Čelik, je njihovo število naraščalo po letu 1966, med leti 1989 in 1992 je upadalo, po letu 1993 pa se znova povečuje, kar je povezano z družbenimi spremembami. Število pritožb zoper policijske postopke se je od nekaj sto leta 1992 povečalo do skoraj 4000 na konec tisočletja. Vzroki so najpogosteje domnevne prekoračitve pooblastil, nekaj odstotkov pa se jih nanaša na prekomerno uporabo prisilnih sredstev. Zanimivo je, da je število utemeljenih pritožb že skorajda vse desetletje na podobni ravni ter obsega danes manj kot četrtino vseh prijav.

Več pritožb zoper policiste je gotovo povezanih s spremembami v socialnih odnosih, saj so ljudje izgubili strahospoštovanje do represivnih državnih aparatov, ob razpravi, kako morajo biti policisti taktni in vljudni do državljanov, pa ne gre pozabiti, da mora veljati tudi obratno. Za dober odnos so vedno potrebni oboji.

LIDIJA MURN

NA OKROGLI MIZI - O pritožbah zoper policiste so razpravljali (od leve proti desni): dr. Rado Bohinc, dr. Dušan Verbič, dr. Tomaž Čas, voditelj Bojan Traven, Aleš Butala, mag. Pavle Čelik in Bečimir Kečanović. (Foto: L. M.)

Metlika že ima schengensko opremo

Na mejnem prehodu za mednarodni cestni promet Metlika policisti že nekaj mesecev delajo z opremo, kot jo imajo članice Schengena - Pilotski projekt - Boljše pregledovanje ljudi in vozil - Ilegalcev vse več

METLIKA - Prva skrb Evropske unije je njena varnost, in naši meji, ki bo z vstopom Slovenije v EU postala njena južna meja, bo morala zato nameniti še veliko naporov in sredstev. Na Mejnem prehodu za mednarodni cestni promet Metlika, ki deluje v okviru Postaje mejne policije Metlika, tako že nekaj mesecev delajo s posebnimi napravami, ki ustrezajo novim pravilom schengenskih standardov. Več o tem je spregovoril inšpektor za mejne zadeve na Policijski upravi Novo mesto Mladen Desnica.

• Kako to, da ste iz sredstev Phare dobili to novo opremo prav v Metliki? Na naši južni meji je mejnih prehodov kar nekaj...

"Generalna policijska uprava se je odločila za metliški prehod zato, ker spada med srednje velike prehode in je na specifičnem območju. Izbrani smo bili za poskusno uporabo opreme, ki smo jo dobili za stalno. Dnevno spremljamo njeno funkcionalnost in na podlagi teh ugotovitev se bo odločilo, ali je primerna tudi za ostale mejne prehode. Mi smo z njo zadovoljni, delavci so se posebej usposobili, seveda večja je pa tudi odgovornost."

• Za katere naprave gre in kako policistom olajšajo in izboljšajo delo na meji? Se promet zdaj hitreje odvija?

"Edino pri nas imamo sedaj avtomatično napravo z imenom docubox, ki služi za odkrivanje ponarejenih dokumentov. Pokaže vsako podrobnost. Pridobitev je pomembna, saj se veča število odkritih ponarejenih listin, predvsem španskih, portugalskih, grških in belgijskih. S to napravo smo že odkrili ponarejen Schengenski vizum, za katerega so do sedaj menili, da je nedotakljiv. Vsaka kontrolna kabina je opremljena tudi z novim optičnim čitalnikom dokumentov. Prej je policist za preverjanje potreboval nekaj minut, zdaj nekaj sekund, in v času turistične sezone skorajda ni bilo zastojev.

Z digitalno kamero vse ponarejene dokumente posnamemo in shranimo v naš računalniški sistem, s tem pa omogočimo hitrejše seznanjanje tudi ostalih kolegov o vrstah in načinu ponarejenih dokumentov. Dobili smo še nove računalnike, laserski tiskalnik, telefax..., pridobitev je kar nekaj, in naše delo je lahko kvalitetnejše in hitrejše."

• So kakšne novosti tudi v zvezi s tihotapljenjem prebežnikov in prepovedanega blaga, kot so mamila, orožje?

"Ilegalne migracije naraščajo, zato je nepogrešljiv tudi novi tester CO_2, ki odkriva povečano vsebino ogljikovega dioksida v notranjosti vozil. Služi nam pri pregledovanju vsebine blaga tovornih vozil, kjer se pogosto skrivajo ilegalci. Z endoskopom in kamero policist pregleda nedostopna mesta, in če je kaj sumljivega, se odloči za natančnejši pregled. Pomembna je tudi naprava za merjenje debeline sten v tovornem vozilu, kjer se lahko nahaja tihotapsko blago, pa naprave za odkrivanje radioaktivnih snovi in za nočno opazovanje, sodobnejše ultravijolične svetilke za pregledovanje dokumentov,.. Oprema je nedvomno veliko vredna, zato smo res veseli, da že lahko delamo z njo."

• PU Novo mesto pokriva 143 kilometrov meje s Hrvaško in velik del je zelo problematičen, tu so Gorjanci in Kolpa. Kolikšen del meje varujejo metliški policisti in kakšna je sploh statistika ilegalnih prehodov?

"Kar 65 kilometrov te meje pokriva metliška policijska postaja, in sicer 20 kilometrov ob Kolpi in 49 po kopnem. Najbolj problematičen je črnomaljski del, kjer se je število ilegalcev v prvih devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečalo od 77 na 130. Kritičen kraj je bližina naselja Damelj. Poletna suša ter zaradi tega nizek vodostaj reke Kolpe sta prispevala, da so skoraj vsi ilegalci na območju PP Črnomelj in delno na območju PMP Metlika prešli v državo preko reke. Na območju PMP Metlika smo letos prijeli 73 ilegalcev, lani pa 78. Sicer pa za celotno novomeško upravo velja povečanje vstopa prebežnikov v našo državo za 8 odstotkov."

• Se je struktura ilegalcev kaj spremenila?

"Malo pa res. Po državljanstvu so najbolj zastopani Kitajci, Turki, Romuni, Iranci... Gotovo pa so najbolj problematični Romuni, ki po prestopu državne meje navadno izvršujejo kazniva dejanja, kot so vlomi v vikende, da dobijo hrano in oblačila ter se odpočijejo. Prav tako tudi kradejo motorna vozila, ki jim služijo za prevoz preko Slovenije, saj jih večino potem najdemo pred mejo z Italijo. Le na območju Črnomlja so letos odvzeli šest motornih vozil, vendar smo jih dobili nazaj. Romuni potujejo v manjših skupinah, po dva, trije ali štirje, pri njih odkrivamo kvalitetne zemljevide, na pot se dobro pripravijo."

• Kakšno je sodelovanje z obmejnim prebivalstvom glede na to, da so očitno tudi zaradi ilegalcev ogroženi in pogosto prizadeti?

"Policija ne more dobro delati brez lokalnega prebivalstva, ki mora biti zdaj še posebej pazljivo na svojo lastnino. Ilegalci pač izvršujejo omenjena kazniva dejanja. Obmejne ljudi še posebej opozarjam, naj prijavijo policiji, če opazijo neznane osebe, skratka, naj nam pomagajo, ker - v slogi je moč."

L. MURN

DOCUBOX - Odkrivanje ponarejenih dokumentov je z novo napravo docubox hitrejše in uspešnejše, kar je pokazal vodja izmene na metliškem cestnem prehodu Dušan Brodarič. Na desni je Mladen Desnica. (Foto: L. M.)

V SKRITA MESTA - Z endoskopom policist lahko pregleda tudi nedostopnejša mesta vozila.

Takoj odkrije ponarejeni denar

Posebno pisalo

Vse pogostejši so primeri ponarejanja denarja, kar se je v Metliki zgodilo tudi pretekli teden: 9. oktobra je delavka Nove ljubljanske banke, d.d., pri štetju denarja ugotovila, da je eden od bankovcev za tisoč nemških mark ponarejen. Bankovec so policisti zasegli in ga poslali v ekspertizo Banki Slovenije.

Na slovenski trg pa je prišlo novo, učinkovito "orožje" za odkrivanje ponarejenega denarja. Ima obliko flomastra, imenuje pa se euro-quick-tester. Preverjanje denarja je opravljeno v trenutku. Na nepotiskanem delu sumljivega bankovca je treba narediti majhen križec in pri ponarejenem se bo obarval temno, pri pristnih bankovcih pa bo ostal bledo rumene barve, kar bo najkasneje v enem dnevu izginilo. Pisalo zdrži do 8.000 preverjanj, ne potrebuje pa nobene energije. Euro-quick-tester odkrije večino ponaredkov skoraj vseh svetovnih valut, tudi tolarjev.

Ni in ni odnehal

Vlamljal, kradel...

POSAVJE - V noči na 15. oktober je 28-letni bosanski državljan A. B. ilegalno peš izven Obrežja prestopil državno mejo in nato pot nadaljeval v smeri Ribnice na Dolenjskem, kjer je na kontejnerju, ki je last Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, razbil steklo na oknu in povzročil 15 tisoč tolarjev škode. V Jesenicah na Dolenjskem je poskušal ukrasti osebni avto R-4, vendar mu vozila s spajanjem kontaktnih žic ni uspelo spraviti v pogon.

Nato se je napotil do drugega vozila, ki je bilo odklenjeno, in iz njega ukradel moško torbico ter osebne dokumente oškodovanca. Nato je v Jesenicah vlomil še v osebni avto znamke Peugeot in iz njega ukradel 13 tisoč tolarjev. Osumljenca so brežiški policisti izsledili in prijeli še isti dan, ga pridržali ter s kazensko ovadbo privedli k preiskovalnemu sodniku Okrožnega sodišča v Krškem.

Po jabolka na tuje

DOLENJE DOLE - Neznanec je med 10. in 13. oktobrom v sadovnjaku z jablan nabral okrog 12 zabojev jabolk in s tem lastnika A. G. iz okolice Škocjana oškodoval za 15 tisoč tolarjev.

Streljal v zrak

ČRNOMELJ - Policisti so 14. oktobra nekaj po 23. uri pridržali vinjenega 55-letnega M. M. iz okolice Črnomlja, ker je doma razgrajal, na dvorišču streljal z lovsko puško v zrak in ogrožal občane. Sledi predlog sodniku za prekrške in kazenska ovadba.

Ljubljančani kradli pri nas

NOVO MESTO - 9. oktobra med 13.30 in 15.20 je neznanec na parkirnem prostoru v Rozmanovi ulici in pred staro porodnišnico vlomil v dva osebna avtomobila ter ukradel prenosni telefon in dva avtoradia. Občan, ki je opazil sumljive osebe, ko so si ogledovale vozila, je obvestil policiste, ki so takoj odšli na kraj in prijeli 27-letnega R. M., 26-letnega E. J. in mladoletno T. B. (vsi iz Ljubljane). Policisti so jim odvzeli prostost in osumljence pridržali. Osumljeni so več vlomov v osebna vozila in tatvin iz vozil. Zoper nje sledi kazenska ovadba.

NE ZNAJO SE IZGUBITI - Ker je bilo državno tekmovanje v športni orientaciji v Semiču, so se ga lahko udeležili številni semiški osnovnošolci, ki so se skupaj z mentorjem Sašom Mirosavljevičem radi postavili tudi pred fotografski objektiv. V zadnji vrsti stojijo sedmošolci in osmošolci, ki se bodo kot državni prvaki prihodnjo pomlad pomerili na svetovnem prvenstvu v orientaciji na Portugalskem. (Foto: M. B.-J.)

Ne noge, pomembna je glava

Semiški osnovnošolci, državni prvaki v športni orientaciji, bodo aprila 2002 zastopali Slovenijo na svetovnem prvenstvu

SEMIČ - Tukajšnja osnovna šola je prvo oktobrsko soboto že drugič zapored pripravila državno prvenstvo v športni orientaciji, na katerem pa so med desetimi osnovnošolskimi ekipami postali državni prvaki prav gostitelji. Njihov uspeh ni bil naključen, saj so se na zadnjih petih državnih prvenstvih ekipno vedno uvrstili med prve tri najboljše.

Tudi sicer ima športna orientacija na semiški osnovni šoli že dolgoletno tradicijo. Učenci, ki imajo radi športe, tesno povezane z naravo, so namreč vključeni v krožek, v katerem se pod mentorstvom šolskega športnega pedagoga Saša Mirosavljeviča ukvarjajo s športno orientacijo in gorništvom. Na tokratnem državnem prvenstvu je sodelovalo kar 31 semiških učencev od 5. do 8. razreda, med katerimi jih precej tekmuje že vrsto let. Z zmago so se uvrstili na svetovno prvenstvo, ki bo sredi aprila prihodnje leto na Portugalskem, vendar bo tja odšlo le deset sedmošolcev in osmošolcev.

"Čeprav imajo nekateri že veliko tekmovalnih izkušenj, pa bomo takoj začeli s temeljitimi kondicijskimi in tehničnimi pripravami. Pri tem športu ne gre namreč le za to, da tekmovalci uporabljajo noge, ampak predvsem glavo," je po uspehu povedal Mirosavljevič. Zagotavlja, da bo skupaj s tekmovalci, ki so kljub svoji rosni mladosti zelo resni, naredil, kar bo v njegovi moči. Predvsem bodo pomembne psihološke priprave, zaveda pa se, da bo za marsikoga to tekmovanje svojevrsten zrelostni izpit.

V šoli dobro vedo, da pomeni udeležba na svetovnem prvenstvu tudi velik finančni zalogaj. A ravnateljica Silva Jančan je obljubila, da bo skupaj s starši, ki bodo pomagali iskati sponzorje, zagotovila čimveč denarja. "Tako šoli kot tudi semiški občini in staršem je gotovo v ponos, da tako majhen kraj lahko zastopa Slovenijo na tako pomembnem tekmovanju," pravi Jančanova.

M. B.-J.

Utopljenec znan

VRHOVO - Pretekli teden smo poročali, da je reka Sava 8. oktobra v bližini hidroelektrarne Vrhovo naplavila neznano moško truplo. Med zbiranjem obvestil so ugotovili, da gre za 33-letnega B. H. iz okolice Sevnice.

Zasegli pištoli

OBREŽJE, SLOVENSKA VAS - 11. oktobra je v Slovenijo vstopal 39-letni hrvaški državljan M. R. Delavec carine je med postopkom v notranjosti vozila našel pištolo znamke Beretta, kal. 7,65 mm, v kateri je bil tudi nabojnik s petimi pripadajočimi naboji. Zoper kršitelja je bil dan predlog sodniku za prekrške. 10. oktobra pa so pištolo znamke CZ M-57, kal. 7,62 mm s šestimi pripadajočimi naboji našli še pri sopotniku hrvaškega voznika ob vstopanju v Slovenijo na MP Slovenska vas.

Kastelic mora plačati odškodnino

Predsednik nadzornega sveta (NS) Komunale Trebnje A. Kastelic izgubil tožbo z direktorjem tega podjetja P. Jarcem - Žaljiva obtožba o visokem črnem fondu

TREBNJE - Kot smo že poročali, je že Okrajno sodišče v Trebnjem 7. decembra lani v tožbi, ki jo je sprožil direktor Komunale Pavel Jarc (zastopal ga je ljubljanski odvetnik Stojan Zdolšek), proti predsedniku NS JP Komunala Trebnje Alojzu Kastelcu, razsodilo, da mora Kastelic Jarcu plačati odškodnino v višini 900.000 tolarjev z zamudnimi obrestmi od izdaje sodbe dalje in mu povrniti 193.387 tolarjev pravdnih stroškov.

Višje sodišče v Ljubljani je pod predsedstvom višje sodnice Irene Veter 19. septembra zavrnilo pritožbo Kastelca, ki ga je zastopala novomeška odvetnica Gozdana Petrič, in potrdil sodbo sodišča 1. stopnje. Toženec se je zavedal, da lahko takšne trditve o črnem fondu tožnika povzročijo padec njegovega ugleda in prizadenejo čast in dobro ime. Da je tožnik naročil revizijo poslovanja podjetja, je po mnenju Višjega sodišča logična reakcija človeka, ki želi ubraniti svoj ugled, čast in dobro ime. Ni pa logično, da je toženec vztrajal pri spornem zapisu, to je v 1. poročilu NS z dne 3.5.2000, v katerem je zapisana žaljiva obdolžitev o črnem fondu, kljub temu da je bil seznanjen vsaj s končnim rezultatom revizijskega poročila, to je, da je bilo poslovanje JP Komunala v pregledanem letu 1999 korektno.

Dejstvo je, da bi lahko kot predsednik NS vsaj omilil, če že ne preprečil posledico, to je nastanek škode, s tem da bi vsaj omenil rezultat revizije, ampak je še naprej vztrajno prenašal sporno trditev o črnem fondu, kar kaže na toženčev žaljivi namen. Kastelic namreč v postopku ni ponudil dokaza, da je njegova obdolžitev resnična.

P. PERC

Konec malonogometne lige

LOŠKI POTOK – Zadnje letošnje igre v nogometu je šest ekip odigralo v soboto, 13. oktobra. Sodelovale so naslednje ekipe: Vodnar, Katrinka, dnevni bar pri Birtku, Šklempači, Riko ekos, Gora in Veterani. Zmagala je ekipa Vodnar, druga je bila Katrinka in tretja dnevni bar pri Birtku.

Na Storžič

TREBNJE – PD Trebnje v nedeljo 21. oktobra vabi na planinsko turo na Storžič. Skupne hoje bo za 7 ur, odhod avtobusa bo ob 6. uri z avtobusne postaje Trebnje. Prijavi zbirata Jože Luštek (GSM 041 951 210) in Alojz Šalehar (GSM 041 278 217).

Krka vodi v obeh konkurencah DŠI

NOVO MESTO – Po končanem prvem jesenskem delu delavskih športnih iger 2001 v moški konkurenci vodi Krka s 670. točkami, Pedagogi na 2. mestu so zbrali 645, Cestno podjetje na tretjem pa 574 točk. Pri ženskah prav tako vodi Krka s 416 točkami, sledi Cestno podjetje s 357 točkami in Pedagoginje, ki so zbrale 309 točk.

Novomeščani na evropskem prvenstvu

NOVO MESTO – Na 3. evropskem lokostrelskem prvenstvu v streljanju na tridimenzionalne tarče so v Logarski dolini nastopili tudi trije člani lokostrelskega kluba Novo mesto. Najbolj se je odrezal Martin Fabjan, ki je v disciplini goli lok osvojil 2. mesto, Edvin Ambrož je bil s sestavljenim lokom peti, Božo Pirc pa prav tako s sestavljenim lokom v disciplini neomejeno šesti. Ambrož in Pirc sta nastopila tudi na ekipni tekmi za evropski pokal in zasedla 5. mesto.

ZLATO, BRON IN ŠTANGELJ - Takole so se še tri kroge pred ciljem v ospredju vodilne skupine skupaj vozili kasnejši zmagovalec Španec Oscar Freire (levo), bronasti Andrej Hauptman (za njim) in pred dirko prvi slovenski adut Gorazd Štangelj (desno), ki pa mu ni bilo dano, da bi skupaj z njima prečkal tudi ciljno črto. (Foto: I. Vidmar)

Za uvod poraz v zadnji sekundi

Novomeški košarkarji so po visokem vodstvu izgubili uvodno srečanje z Zadrom v Evroligi - V 3. krogu Jadranske lige premagali nekdanjega evropskega prvaka

NOVO MESTO – Novomeški košarkarji so z nepričakovanim porazom proti Zadru začeli nastopanje v Evroligi. Pred več kot napol prazno Dvorano Leona Štuklja, v kateri se je zbralo le 600 gledalcev, so košarkarji Zadra v dramatični končnici zmagali s 94:91. To je bil v samo sedmih dneh že druga zmaga Dalmatincev nad Dolenjci, zbranimi z vseh vetrov.

V uvodnih minutah so Zadrčani okrepljeni s temnopoltim ameriškim organizatorjem igre in robustnim nigerijskim centrom povedli z 9:2, nato pa je Novomeščanom uspela izredna serija 17 zaporednih točk brez prejetega koša, tako da so prvo četrtino dobili z 28:19. V drugi četrtini so nadaljevali z všečno in domiselno igro, koš Zadrčanov pa so polnili z meti za tri točke, pri tem sta bila najbolj uspešna Lakovič in Šamanić. Novomeščani so tako sredi druge četrtine vodili za 22 točk, le nekaj minut nezbranosti pa je bilo dovolj, da so Dalmatinci do polčasa zaostanek znižali na 14 točk.

Na začetku drugega polčasa so Novomeščani ponovno povedli za 20 točk, vendar so nato zaradi obremenjenosti igralcev z osebnimi napakami popustili, kar so Zadrčani izkoristili in do konca četrtine zaostanek znižali na pet točk. Sredi zadnje četrtine so Dalmatinci ponovno povedli in sledila je dramatična končnica, v kateri pa je bil izredno razpoloženi organizator igre Novomeščanov Jaka Lakovič, ki je na tekmi dosegel 31 točk, premalo za uspeh proti strelsko bolj izenačenemu zadrskemu moštvu. Predvsem so manjkali koši novomeških visokih centrov, ki so imeli slab izkoristek metov za dve točki, dvakrat je pri zabijanju grdo zgrešil tudi Davison. Lakovič je sicer 6 sekund pred koncem srečanja po samostojnem predoru izenačil, a mu je na drugi strani vrnil Marko Popovič, ki je z zvokom sirene za konec tekme zadel trojko za zadrsko zmago.

Z nič kaj dobro popotnico treh zaporednih porazov, vseh v končnici, so se košarkarji Krke Telekoma odpravili na sobotno gostovanje v ligi Goodyear v Sarajevo. Moštvo Bosne, ki je bilo leta 1979 prvak Evrope, je zdaj le še bleda senca nekdanjega košarkarskega velikana in sodi med najslabša moštva v Jadranski ligi. Novomeški košarkarji so izkoristili svojo kvaliteto in prvi polčas z dopadljivo igro dobili s 45:25.

V drugem polčasu pa so Novomeščani povsem popustili. Čeprav je trener Aleš Pipan za Akanal izjavil, da nasprotnika po visokem vodstvu, niso podcenjevali, je bilo v igri njegovih varovancev ob nekoliko agresivnejši igri Bosne čutiti neorganiziranost in igranje na silo, kar je imelo za posledico večje število izgubljenih žog. Gostitelji so v začetku zadnje četrtine zaostanek znižali na šest točk, vendar so Novomeščani z nekaj zaporednimi koši razpoloženega Dragiše Drobnjaka, ki je bil z 18 točkami najboljši strelec in s 7. skoki tudi najboljši skakalec v moštvu, nasprotniku ušli na varno prednost desetih točk in tekmo zanesljivo dobili s 73:64.

Nocoj bodo novomeški košarkarji v 2. krogu C-skupine Evrolige gostovali v Madridu pri Realu, v soboto pa bodo v Goodyear ligi doma gostili Slobodo Dito iz BIH.

J. Ž.

VRHUNSKE PLESNE PREDSTAVE - Plesni klub Novo mesto je minulo soboto v sodelovanju s PK Urška in Plesno zvezo Slovenije v novomeški športni dvorani Marof pripravil državno prvenstvo v kombinaciji standardnih in latinskoameriških plesih. V šestih starostnih kategorijah je nastopilo 80 parov iz vseh slovenskih klubov. Najbolj bučne podpore skoraj polnega Marofa so bili deležni najmlajši in člani. Pri mlajših pionirjih sta v finalu nastopila dva para PPK Lukec iz Krškega, Matic Fendre in Nives Šelekar sta bila 4., David in Valentina Romih pa šesta. Drugi pari iz Krškega oziroma PK Novo mesto so izpadli že v kvalifikacijah. Najbolj dramatičen je bil članski finale, saj sta dva para po vrhunskih predstavah imela enako število točk in šele preštevanje enic in dvojk je odločilo, da sta zmagala Miša Cigoj in Anastazija Novožilova (skrajno levo), tretja z nedavnega evropskega prvenstva v kombinaciji Zoran Plohl in Tatsiana Lahvinovich (povsem v ospredju) pa sta se morala zadovoljiti z drugim mestom. (Tekst in foto: J. Ž.)

Roka zdržala, a moči ni bilo

Hauptmanov največji uspeh slovenskega kolesarstva - Štanglju se je poznalo, da ni treniral

LIZBONA – Bronasta medalja Andreja Hauptmana na svetovnem prvenstvu poklicnih kolesarjev v Lizboni je največji uspeh slovenskega kolesarstva, svoj delež pa so pri uspehu prispevali tudi dolenjski kolesarji.

Slovenija na svetovnem kolesarskem prvenstvu še nikoli ni nastopila s tako močnim moštvom kot tokrat. Poleg Novomeščanov Gorazda Štanglja (Liquigas), od katerega so vsi pričakovali največ, in Martina Derganca (Krka Telekom) sta na dirki poklicnih kolesarjev nastopila Domžalčan Andrej Hauptman (Tacconi - Vini Caldirola) in Štangljev bodoči moštveni tovariš pri Fassi Bortolo Kranjčan Tadej Valjavec, za štartno črto pa se je pred začetkom 254 km dolge dirke po cestah lizbonskega parka Monsant postavilo 172 profesionalcev, med katerimi so bili vsi najboljši kolesarji sveta oziroma ta čas najbolje pripravljeni.

Oster ritem, ki so ga že od začetka na najzahtevnejši progi narekovali številni ubežniki, je povzročil, da so že kmalu po polovici dirke številni kolesarji začeli zaostajati in so morali odstopiti, vsi štirje slovenski reprezentanti pa so se ves čas držali v ospredju in budno nadzirali tekmece. Tako je bilo vse do zaključka dirke, ko so 25 km pred ciljem noge izdale mladega Martina Derganca, na zadnjem klancu predzadnjega kroga pa so moči pošle tudi Štanglju, ki s poškodovano roko ni imel težav, a se mu je poznalo, da zadnjih deset dni pred prvenstvom zaradi poškodbe ni treniral. Ko ni mogel več slediti vodilni skupini, je popustil in z zložno vožnjo končal dirko na 60. mestu.

Med mladinci Dolenjci na prvenstvu nismo imeli svojega predstavnika, pri mlajših članih do 23. leta pa je nastopil član Krke Telekoma Tomaž Nose, od katerega, glede na to, da je še lani vozil med mladinci, kjer je na prvenstvu v Plouayu osvojil 5. mesto, niso veliko pričakovali. Vendar se je mladi Gabrčan vseeno izkazal, saj se je večji del enakovredno kosal s tekmeci, krči v nogah, ki so ga začeli grabiti v zaključnih krogih, pa so bili vzrok, da ni mogel več slediti vodilnim, a je dirko vseeno zdržal do konca in se uvrstil na 77. mesto.

I. V.

Tri zmage sevniških karateistov na Dunaju

SEVNICA – Člani karate kluba Hypo iz Sevnice so se minulo soboto udeležili močnega mednarodnega grand prix turnirja odprtega prvenstva Dunaja, na katerem je nastopilo več kot 200 tekmovalcev iz šestih držav. Sevničani so osvojili tri prva mesta. Rok Črepinšek je v športih borbah v kategoriji do 75 kg vse svoje nasprotnike gladko premagal. Marjo Stopar je zmagal v kategoriji do 70 kg, v katah posamezno pa je osvojil 3. mesto. Uspeh Sevničanov je dopolnil Velenjčan Mladen Stojnič, ki je za tekmovanje okrepil sevniško vrsto in v kategoriji športnih borb v kategoriji nad 80 km zmagal. V športnih borbah ekipno pa je četverica Sevničanov osvojila 3. mesto.

Največja dirka doslej

Organizacija za odliko, manjkal je le tekmovalni uspeh slovenskega speedwayista

KRŠKO – AMD Krško je minulo soboto na Stadionu Matije Gubca pripravilo izbirno dirko za veliko nagrado. Letošnja največja bencinska prireditev pri nas, ki so jo odlično izpeljali krški organizatorji, je uspela skoraj v vseh pogledih razen v dveh.

Gledalcev je bilo dosti manj, kot je bilo pričakovati, saj se jih je kljub lepem vremenu zbralo le 7 tisoč, našemu najboljšemu tekmovalcu Mateju Ferjanu z Lavrice pri Ljubljani pa se ni uspelo obdržati v najelitnejši svetovni skupini tega metanolskega športa. Ferjan je bil na temovanje v Krško uvrščen neposredno. Obakrat je štartal z najslabšega štartnega mesta B in v obeh nastopih je osvojil 3. mesto, kar je zadostovalo za skupno 9. mesto, le prva šesterica pa si je tudi v prihodnji sezoni zagotovila nastopanje na dirkah za veliko nagrado. V primeru, da bo organizacija ene od devetih dirk za Grand Prix v prihodnji sezoni pripadla Krškemu, po besedah predsednika AMD Krško Emila Vehovarja za kaj takega obstajajo lepi obeti, bi našega asa na povabilo organizatorja lahko videli tekmovati s svetovnimi mojstri speedwaya vsaj na domačem tekmovališču.

Sobotna dirka je potekala zelo tekoče in brez zapletov, gledalci pa so videli le dva padca. Prvi, za katerega je poskrbel mladi Angež Scott Nicolls, ni bil za nikogar usoden, saj je fant na koncu osvojil celo tretje mesto. Dosti bolj boleč je bil zato padec rekorderja krške proge Američana Sama Ermolenka, ki se je zaradi tega kljub izredno dobrim vožnjam moral posloviti od polfinala in najverjetneje tudi od stalnega nastopanja v druščini najboljših na svetu prihodnje leto.

M. I.

Mc Donaldsov teniški turnir

OTOČEC – V Teniškem centru Otočec bodo v soboto, 20. oktobra, pripravili Mc Donaldsov teniški turnir za otroke posamezno in odrasle mešane dvojice. Turnir se bo za oroke začel ob 9. uri, za odrasle pa ob 15. uri. Še jutri do 18. ure zbirajo prijave na telefonski številki 30 75 458.

3. kolesarski vzpon na Polom

KOSTANJEVICA NA KRKI – Športno društvo Krka iz Kostanjevice na Krki priredi v nedeljo, 21. oktobra, 3. kolesarski vzpon na Polom. Start 13 km dolge proge bo ob 10. uri pri gostilni Kmečki hram v Kostanjevici na Krki. Štartnina znaša 1.500 tolarjev.

Zmaga in poraz odbojkaric TPV

NOVO MESTO – Odbojkarice TPV so se novomeškemu občinstvu v novi sezoni prvič predstavile na prvi tekmi 3. kroga tekmovanja za Pokal Slovenije. V Dvorani Marof so po ogorčenem boju s 3:2 v nizih premagale ekipo Formis Bella iz Miklavža pri Mariboru. Novomeščanke so gladko dobile prvi niz, nato so dva niza dobile Štajerke, četrtega ponovno Dolenjke, ki so bile s 15:12 boljše tudi v odločilnem petem setu. Tri dni zatem pa sta se obe ekipi pomerili v 1. krogu novega državnega prvenstva. V Mariboru so bile boljše gostiteljice, ki so gladko premagale Novomeščanke s 3:0 v nizih. Obe ekipi se bosta danes vnovič srečali, in sicer na povratnem srečnju tretjega kroga pokalnega tekmovanja.

Novomeškim tajskim boksarjem dve medalji

NOVO MESTO – Minuli konec tedna je v bavarskem mestu Durrach potekalo odprto prvenstvo Nemčije v tajskem boksu za amaterje. V hudi konkurenci več kot 120 borcev iz 11 držav je zelo dobro nastopila slovenska ekipa, ki jo je vodil selektor in predsednik Slovenske zveze tajskega boksa Iztok Vorkapič, v njej pa sta bila tudi novomeška borca in krški boksar. Med članicami je v kategoriji do 60 kg Ida Srebrnjak (TBK Scorpion Novo mesto) osvojila 2. mesto. Srebrno medaljo je osvojil tudi Sandi Borojević (TBK Scorpion Novo mesto) med člani v kategoriji do 75 kg. Dolenjski uspeh pa je s petim mestom med člani v kategoriji do 71 kg dopolnil Damir Molan (TBK Scorpion Krško).

Dolenjsko-posavski derbi Inlesu

Po dveh krogih popolna izkupička ribniških in trebanjskih rokometašev - Visoka poraza Kočevk in Škocjank - Novomeščani zmagali v gosteh

RIBNICA, TREBNJE, KOČEVJE, ŠKOCJAN, NOVO MESTO - Dolenjsko-posavski rokometni kolektivi so bili minuli konec tedna uspešni, saj so vsi več ali manj osvojili načrtovane točke. Kočevske in škocjanske rokometašice se visokima porazoma niso mogle izogniti.

Veliko zanimanje je veljalo dolenjsko posavskemu derbiju med Inlesom Rikom in Sevnico v osrčju dežele suhe robe. Ribničani, ki v novi sezoni igrajo kot prerojeni, so takoj na začetku povedli za štiri gole in takšno prednost so imeli tudi ob polčasu. Le nekaj minut bolj ležerne ribniške igre je bilo dovolj, da so Sevničani sredi drugega polčasa zaostanek znižali na gol razlike, kaj več pa jim v nadaljevanju razigrani Ribničani, ki so izdatno napolnili sevniško mrežo, niso dopustili. Za Sevničane, ki bodo tekmo 1. kroga s Celjem Pivovarno Laško morali ponoviti, bo v letošnji sezoni cilj obstanek v druščini najboljših. Za Ribničane pa bo tekma prihodnjega kroga v Velenju z Gorenjem eden od pokazateljev, ali so morda že zreli za uvrstitev v zlato sredino med dvanajsterico prvoligašev.

Rokometaši Trima Trebnje so se za zmago proti Izoli morali kar krepko potruditi. Primorci so z razpoloženim vratarjem vodili ves prvi polčas ter v uvodnih minutah drugega dela tekme. Ko pa so Trebanjci zaigrali bolj zavzeto, je bil odpor Primorcev kaj hitro strt in zmagovalec odločen. Podcenjevanje nasprotnika se tokrat Trebanjcem še ni maščevalo, vprašanje pa je, kako bo to v prihdonjih tekmah. Že to soboto bo v Sevnici zanimiv sosedski derbi med Sevnico in Trimom Trebnje.

Mlade rokometašice Škocjana so proti najboljši evropski ekipi, ljubljanskemu Krimu, v 1. polčasu delovale zelo nebogljeno, saj so le stežka prihajale do strelov in šestih doseženih golov. V nadaljevanju, ko so zaigrale tudi Krimove rezervistke, pa so Škocjanke dokazale, da znajo igrati rokomet, saj 17 golov dajo Krimovkam le redke slovenske ekipe.

Kočevke so pred tekmo upale na morebitno presenečenje proti Olimpiji, a so dogodki na igrišču potrdili, da bodo brez dobrih pogojev za vadbo težko dosegale odmevnejše rezultate.

V 1. B državni rokometni ligi za moške pa sta oba predstavnika z našega konca dosegla zmagi. Dobovčani so po ogorčenem boju doma premagali Ormož s 27:23, rokometaši novomeškega Novolesa pa so v gosteh premagali Dol TKI Hrastnik s 34:28.

J. Ž.

Zmaga Novomeščanov v Izoli

NOVO MESTO - Kegljači Novega mesta so v zahodni skupini 3. lige v gosteh premagali Izolo s 6:2, v vzhodni skupini so Brežičani v gosteh izgubili z Marles hišami s 5:3, Krčani pa so z Agrom iz Ruš iztržili točko pri končnem izidu 4:4. V ženski 1. B-ligi so kegljačice črnomaljskega Rudarja doma izgubile z Rudarjem iz Trbovelj s 7:1. Kočevke pa so v gosteh klonile proti Konstruktorju s 6:2. V zahodni skupini 2. lige za moške je Rudar iz Črnomlja doma klonil proti moštvu Simona Jenka s 6:2, kočevski kegljači pa so v gosteh s 5:3 premagali Log Štanjel. (N. G.)

besedo imajo številke

KOŠARKA

Evroliga, skupina C, 1. krog - KRKA TELEKOM : ZADAR 91:94 (28:19, 54:40, 71:66); športna dvorana Leona Štuklja, gledalcev 600, sodniki: Sudek (Slovaška), Lopes (Portugalska) in Chiari (Italija).

KRKA TELEKOM: Anzulović, Gnjidić 5, Skelin 13 (9:10), Laković 31 (5:5), Jelesijević 4 (2:2), Davison 6, Grum 16, Drobnjak, Mirković, Čapin, Šamanić 16 (3:4), Mihajlović;

ZADAR: Popović 24 (6:6), Robinson 24 (3:4), Perinčić 1 (1:2), Marcelić 24 (3:5), Ružić 6, Odouk 15 (7:12).

Prosti meti: Krka Telekom 19:21, Zadar 20:29. Met za dve točki: Krka Telekom 24:57, Zadar 22:45. Met za tri točke: Krka Telekom 8:17 (Lakovič 4, Šamanić 3, Gnjidić) Zadar 10:21 (Popović 4, Robinson 3, Ružić 2, Marcelić). Skoki: Krka Telekom 35 (13 + 22), Zadar 28 (7 + 21). Osebne napake: Krka Telekom 29, Zadar 24. Pet osebnih napak: Grum (40.), Grgat (27.).

Drugi rezultati v skupini C: Panathinaikos : Skipper Bologna 81:70, Pau-Orthez : CSKA 91:83, Budućnost : Real Madrid 72:82.

Liga Goodyear, 3. krog - BOSNA SARAJEVO : KRKA TELEKOM 64:73 (15:21, 25:45, 42:54); dvorana Zetra, gledalcev 200, sodniki: Urukalo, Čanković in Medan (vsi Hrvaška).

BOSNA: Jazvin 7 (1:4), Batinić 11, Dedić 12 (3:4), Jelčić 5, Tuljković 6, Ademoglu 5 (0:1), Buljubašić 10, Rimarčuk 8 (4:6);

KRKA TELEKOM: Anzulović, Gnjidić 6 (1:2), Skelin 12 (6:8), Lakovič 6, Jelesijević, Davison 6, Grum 9, (1:2), Drobnjak 18 (1:2), Mirković, Čapin 5, Šamanić 11 (2:4), Mihajlović.

Prosti meti: Bosna 8:15, Krka Telekom 11:18. Met za dve točki: Bosna 19:43, Krka Telekom 22:36. Met za tri točke: Bosna 6:12 (Buljubašić 2, Ademoglu, Jelčić, Dedić, Batinić), Krka Telekom 6:16 (Lakovič 2, Gnjidić, Drobnjak, Čapin, Šamanić). Skoki: Bosna 19 (9 + 10), Krka Telekom 26 (9 + 17). Osebne napake: Bosna 23, Krka Telekom 22. Pet osebnih napak: Bjegović, Buljubašič.

Drugi rezultati: Union Olimpija : Geoplin Slovan 92:78, Pivovarna Laško : Budućnost 89:92, Split : Cibona 70:78, Sloboda Dita : Široki Brijeg 81:76, Zadar : Triglav os. Reka 98:78.

Lestvica po 3. krogu: 1. Zadar, 2. Cibona, 3. Union Olimpija vsi po 6 točk, 4. P. Laško, 5. Budućnost, 6. Sloboda Dita, vsi po 5 točk, 7. Široki Brijeg, 8. Krka Telekom, oba 4 točke, 9. Split, 10, Triglav os., 11. Bosna, 12. Geoplin Slovan vsi 3 točke.

ROKOMET

1. A SRL za moške, 2. krog - TRIMO TREBNJE : IZOLA 33:26 (15:16); dvorana OŠ, gledalcev 250; TRIMO TREBNJE: Torlo, Ostanek, Mežnaršič, Radelj, Šavrič 3, Zupančič, Natek 6, Pekolj 4, Privšek 3 (1), Žitnik, Gradišek 6, Stojanovič 5, Ivančič 6, Gorenjšek; IZOLA: Vukovič 6, Sovdat 4 (1), Žagar 4, Čebular 4, Božič 3, Cetin 2, Ropotar 2, Cah 1. Sedemmetrovke: Trimo Trebnje: 3 (1), Izola 2 (1). Izključitve: Trimo Trebnje 16, Izola 10 minut.

INLES RIKO : SEVNICA 32:26 (15:11); dvorana športnega centra, gledalcev 400; INLES RIKO: Grm, N. Lesar 1, G. Ilc 6, M. Hojč 1 (1), N. Hojč 8 (2), Škaper 7, Josič, Krže, Košir 5, Pajnič 4, Kersnič, Mikulin; SEVNICA: Marcola, Mičevič 4, Požek 5 (4), Raič 3, Močivnik 2, Tereš 2, Kozina 6, Ošlovnik, Grizolt, Zupančič, Brečko, Kisovec, Zorič, Simončič 4. Sedemmetrovke: Inles Riko 3 (3), Sevnica 6 (4). Izključitve: Inles Riko 8, Sevnica 10 minut.

Lestvica: 1. M. Prule, 2. Inles Riko, 3. Trimo Trebnje vsi 4 točke, 4. Slovan 3, 5. Celje PL (s tekmo manj), 6. Gorenje, 7. Termo vsi 2 točki, 8. Rudar 1, 9. Sevnica (s tekmo manj), 10. Izola, 11. V. Nedelja, 12. Prevent, vsi 0 točk.

1. A SRL za ženske, 4. krog - GRAMIZ KOČEVJE : OLIMPIJA 20:35 (9:19); dvorana športnega centra v Ribnici, gledalcev 140; GRAMIZ KOČEVJE: Milivojevič, M. Dragičevič 2, Mihič 2 (1), Ilc, Vuk, Zamida, Perkovič, Strac 1, Zbašnik 2, D. Kersnič 7, Korelc 5, Buzeti, N. Kersnič 1 (1).

KRIM ENR : ŠKOCJAN 39:17 (21:6); ŠKOCJAN: Gornik, Vidmar, Kosec 4 (3), Hrastar 6 (1), Hvala 2, Zorko, Blažon, Hočevar 1, Povše, Drmaž, Tisov 1, Zupančič, Nadu 3, Lužar.

Lestvica: 1. Krim 6, 7. Škocjan 2, 9. Gramiz Kočevje 1.

1. B DRL za moške, 2. krog - Dobova : Ormož 27:23 (13:13), Dol TKI Hrastnik : Novoles Novo mesto 28:34 (15:13).

ODBOJKA

1. DOL za ženske, 1. krog - FORMIS BELL MIKLAVŽ : TPV NOVO MESTO 3:0 (13, 18, 17); TPV NOVO MESTO: Novinec, Papageorgiev, Zajceva, Vernig, Rajak, Mikec, Majstorovič, Štangelj, Uhan, Križ.

NOGOMET

2. SNL, 11. krog - BELA KRAJINA : FEROTERM LANTERM 7 : 0 (2:0); štadion Loka, gledalcev 500; BELA KRAJINA: Drkušič, Šporar, Mrak, Vrščaj, Jakša, Penica, Šumar, Kovačevič, Perše (Filak), Gruden (Ogar), Sever (Pintarič). Strelci: 1:0 - Sever (28), 2:0 - Šumar (42, 11-m), 3:0 - Gruden (59), 4:0 - Perše (59), 5:0 - Sever (64), 6:0 - Sever (75), 7:0 - Filak (90).

DRAVA ASFALTI PTUJ : ELAN 6:0 (3:0); Strelci: 1:0 - Klinger (10), 2:0 - Pekez (14), 3:0 - U. Krajnc (18), 4:0 - Krepek (59), 5:0 - Krepek (65), 6:0 Pekez (69). ELAN: Peljhan, Deisinger (Balabanič), Kmetič, Mujič (Želsin), Verhovc, Damjanović, Stanojević, Kendić, Gazibegović, Delanović, Radovanović.

Lestvica: 1. Dravograd 27, 8. Bela krajina (s tekmo manj) 16, 16. Elan 3 točke.

Tekma med poslanci in gospodarstveniki

ČRNOMELJ - Na igrišču NK Bela krajina na Loki v Črnomlju bo jutri, v petek, 19. oktobra, zanimivo nogometno srečanje med ekipama poslancev Državnega zbora in gospodarstvenikov Bele krajine. Začetek tekme bo ob 15. uri.

Janezu Blasu oktobrski turnir

SEVNICA - Na odprtem šahovskem prvenstvu veteranov Sevnice za mesec oktober je med devetimi šahisti, ki so se pomerili po Bergerjevem sistemu, zmagal Janez Blas s šestimi točkami. Z enakim številom točk je bil drugi Franc Derstvenšek, Martin Mirt na 3. mestu pa je zbral 4,5 točke. V skupnem seštevku po desetih odigranih turnirjih vodi Franc Derstvenšek, ki je zbral 82 točk, Ludvik Cvirn na drugem mestu pa je zbral kar 30 točk manj. Novembrski šahovski turnir veteranov Sevnice bo v ponedeljek 5. novembra. (J. B.)

PROTI CILJU - Lepo jesensko vreme je množici tekačev na Gorjancih lajšalo tekaške napore (Foto: J. Ž.)

Gorencu zmaga in rekord

Množična udeležba na teku od Vahte do Gospodične - V nedeljo zaključek tekaškega pokala

GORJANCI - Predzadnje preizkušnje za Dolenjski tekaški pokal 2001 od Vahte do Gospodične na Gorjancih se je udeležilo rekordnih 120 tekačev in tekačic iz vse Slovenije in tudi iz sosednje Hrvaške. Poleg množičnosti sta tek zaznamovala odlična organizacija članov AK Krka Telekom in toplo jesensko vreme, ki je privabilo tudi številno zastopstvo aktivnih tekačev.

Ti so seveda narekovali hiter tempo in Marko Gorenc (TK Portovald - Cestno podjetje) je v cilj 10 km preizkušnje pritekel v času novega rekorda proge, ki zdaj znaša 35:41. Prejšnji rekorder, njegov klubski kolega Aleš Tomič, je kot drugi zaostal 20 sekund, Toni Vencelj iz Šentvida pri Stični kot tretji pa še nadaljnih 18 sekund. Ti trije so osvojili prva tri mesta v kategoriji B. Naslednja mesta so osvojili prav tako znani tekači, in sicer Borut Veber iz Sevnice ter Peter Kužnik in Matjaž Berus (AK Krka Telekom), ki so v tem vrstnem redu zasedli prva tri mesta v kategoriji A.

Med ženskami je Metka Lindič (DRTP Maraton Novo mesto) v cilj pritekla kot druga, a je zmagala v kategoriji C, njena klubska kolegica Alenka Novak je bila v isti kategoriji druga. V najmlajši starostni kategoriji je šentjernejčanka Janja Bučar osvojila 1., Novomeščanka Maruša Šega 2. mesto in Tanja Smukovič iz Dol. Pirošice 3. mesto. Med moškimi je v kategoriji C zmagal Sevničan Robert Lendaro, Robert Šmalc (ŠD Lončar Dolenja vas) je bil drugi, Polde Saje (AK Krka Telekom) pa tretji. Boris Kuzmin iz brežiške Gimnazije pa je v kategoriji D osvojil 3. mesto.

V skupnem seštevku sta Metka Lindič in Toni Vencelj svojo prednost še povečala. Finale dolenjskega pokala v tekih, združen s 6. tekom po vinski cesti, bo v nedeljo, 21. oktobra, ob 15. uri v Bušeči vasi pri Cerkljah ob Krki.

J. Ž.

Balina staro in mlado

Po zaslugi Blaža Kočevarja postaja balinanje v semiški občini vse bolj priljubljeno - Prihodnje leto že tri balinišča

VIMOLJ - Pred drugo svetovno vojno so v Semiču imeli balinišče. Vendar je po vojni ta šport zamrl vse do leta 1998, ko se je Blažu Kočevarju iz Vavpče vasi pri Semiču porodila ideja, da bi, čeprav sam prej ni nikoli balinal, s prijatelji pri njegovi hiši uredili balinišče. Krogle in ostale pripomočke jim je pomagal nabaviti Peter Kuret, ki je postregel tudi z navodili, in leta 1999 se je že pomerilo osem ekip iz Semiča in okoliških vasi.

Sprva so pričakovali, da bodo tekmovanja namenjena predvsem sprostitvi in druženju, vendar so jih balinarji vzeli zelo zares in marsikdaj so odločali milimetri. Na koncu vsake tekmovalne sezone - letošnja je bila že tretja - so podelili tudi pokale. Letos je bilo zanimanje za balinanje že tolikšno, da so pripravili celo dva kroga, mnogo ekip pa so morali odsloviti, ker niso imeli dovolj prostora za tekmovanje. Ne čudi torej, da so začeli razmišljati o dodatnih baliniščih. Na semiški železniški postaji ga že gradijo, dogovarjajo pa se tudi za gradnjo dvosteznega balinišča pri gasilskem domu v Stranski vasi.

Blaž Kočevar ob zaključku letošnje balinarske sezone preteklo soboto pri koči Lovske družine Semič na Vimolju ni mogel skriti zadovoljstva, ker se bodo, kot vse kaže, iz njegove zamisli rojevali še zelo žlahtni sadovi. "Doslej je tekmovalo okrog 50 balinarjev, če pa se bo zanimanje, kakršno je sedaj, nadaljevalo, jih bo čez pet let v naši občini okrog 250. Že v prihodnji sezoni se bomo namreč pomerili na treh baliniščih, vesel pa bi bil, če bi jih zgradili tudi v vaških središčih, kot so Rožni Dol, Črešnjevec, Štrekljevec in Črmošnjice," je povedal Kočevar.

Na Vimolju sicer niso balinali, zato pa so se semiški balinarji, pri katerih je starostna razlika med najmlajšim in najstarejšim več kot 60 let, pomerili v različnih igrah. Hkrati so dokazali, da jih je prav balinanje iz nekdanjih znancev povezalo v dobre prijatelje.

M. B.-J.

BALINANJE Z OSMIMI KRIŽI - Letos se je med semiškimi balinarji najbolje odrezala ekipa Janel. Maskota balinarjev pa je že vsa leta mešana tri-članska ekipa s Krupe z dvema rezervnima igralcema. S 76 leti povprečne starosti je najstarejša med ekipami, ima pa tudi najstarejšega tekmovalca, 82-letnega Alojza Jakšo, in najstarejšo igralko, 76-letno Antonijo Jakša. Ta ekipa je tudi najresnejša, zato je že prejela pokal za fair play. Preteklo soboto pa je eden starejših balinarjev Jože Vidmar izročil nastarejšemu balinarju Jakši poseben pokal. Razumljivo, da mu je ob tem stala ob strani vsa ekipa. (Foto: M. B.-J.)

Dolenjski osnovnošolci najboljši atleti v državi

NOVO MESTO - Na finalu ekipnega prvenstva osnovnih šol v atletiki v Mariboru je OŠ Jurija Dalmatina iz Krškega zmagala med dekleti, osnovna šola Grm je bila druga, Mirna pa osma. Pri fantih je OŠ Grm osvojila prav tako 2. mesto. V skupnem seštevku fantovskih in dekliških ekip je bila OŠ Grm prepričljivo prva. Najboljši rezultat na tekmovanju je med posamezniki dosegla grmčanka Tjaša Ogulin v teku na 300 metrov s časom 41,63.

Uspešni le mladinci

NOVO MESTO - Mlajše selekcije KK Krka Telekom so minuli konec tedna nastopile na svojih tekmovanjih. Zmagali so le mladinci, ki so doma premagali Janče s 77:70. Venta je dosegel 21 točk, Mirkovič 18 in Mučič 18. Kadeti Krke Telekoma so v gosteh izgubili proti Slovanu s 78:61, pionirji v gosteh z Jančami STZ z 97:80, člani B moštva pa v Vipavi z 91:67.

3. Turnir za otroke in odrasle

OTOČEC - Na tradicionalnem 3. teniškem turnirju za otroke in odrasle v TC Otočec je v kategoriji do 8 let zmagal Marko Novak, med dečki in deklicami, starimi do 12 let, pa je zmagal Igor Radež. Pri odraslih je med posamezniki zmagal Jernej Špiler, med posameznicami Marcela Merslavič, v moških dvojicah sta zmagala Jernej Špiler in Matjaž Lapajne, Slavica Srebrnjak in Marcela Merslavič pa sta zmagali v ženskih dvojicah.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Obiščite Labodove prodajalne
v Novem mestu na Seidlovi cesti 35
in v Krškem na Cesti 4. julija 28.

ZNIŽAJTE SVOJO DOHODNINSKO OSNOVO!

Izkoristite čas do konca leta - vključite se v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in uveljavite celoten znesek plačanih premij že za leto 2001!

Odločite se lahko za vključitev v enega od naših pokojninskih načrtov - za kolektivna in individualna zavarovanja.

Naj ugodje ne bo privilegij mladosti!

Informacije lahko poiščete pri nas ali naših ustanoviteljih:
– Novi KBM,
– Zavarovalnici Maribor,
– Zavarovalnici Tilia,
– Merkur zavarovalnici,
– Pozavarovalnici Sava.

MOJA NALOŽBA
POKOJNINSKA DRUŽBA D.D.

Vita Kraigherja 5/VI, Maribor, tel. 02/229 20 94, e-mail: info@moja-nalozba.si, internetna stran www.moja-nalozba.si

Mercator

Poiščite kartico Loka kava v vaši trgovini. Odgovorite na nagradno vprašanje in sodelujte v nagradni igri, ki traja od 1.10.2001 do 4.11.2001. Žrebanje nagrad bo v petek 10.11.2001 v Mercator centru Jesenice.

Z malo sreče pri žrebanju lahko zadanete lepe nagrade!

3 vikend paketi za 2 osebi v Termah Zreče

15 nahrbtnikov Loka kava

20 dežnikov loka kava

50 torbic za okoli pasu Loka kava

Prvih 50 sodelujočih v nagradni igri bomo nagradili s kilogramom Loka kave

ROGLA TERME

NEPRECENLJIVO, TODA DOSTOPNO UDOBJE

Vsakdo se rad pelje v zanesljivem in varnem avtomobilu. Da o udobju sploh ne govorimo. Če se odločate za nakup novega avtomobila, potem morate vedeti, da Oplovi modeli Comfort udobje tudi zagotavljajo. **Astri, Vectri in Zafiri** z opremo **Comfort** je skupna bogata oprema, ki vključuje ABS, električni pomik prednjih stekel, električno nastavljivi ogledali, centralno zaklepanje in meglenke. In vsem tem vozilom je skupen tudi **prihranek v znesku do 220.000 SIT.** Vendar ne pozabite - udobja je res na pretek, količina vozil pa omejena.

*Za dodatne informacije se obrnite na najbližjega Oplovega trgovca.

OPEL CREDIT

OPEL

Čas je, da Vaše želje postanejo resničnost.

Pripravili smo omejeno ponudbo ugodnih posojil z devizno klavzulo.

Za Vas, ki ste že naši komitenti.
Za Vas, ki boste to postali - sedaj.

Oglasite se v naši poslovalnici, zaupajte nam svoje želje, vse ostalo uredimo mi.

KREKOVA BANKA

Svetovali Vam bomo na telefonskih številkah: 02 - 22 93 138, 22 93 139

Ključ do doma

Do novega doma boste po najlažji poti prišli s kreditom za gradnjo in bivanje.
Spoznajte prednosti dobrega bančnega servisa, ki vam ga nudi Die Kärntner Sparkasse – naši svetovalci so vam na voljo na številki: **01 309 23 23.**
www.kaerntnersparkasse.si Tam, kjer ste vi.

SPARKASSE
Banka brez vrst

LERAN

Novo mesto, Lebanova 24

http://www.leran.si
e-mail: leran@siol.net
telefon: 07/33 79 940
07/33 79 941
faks: 07/33 22 282
mobitel: 041/633 553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Bojanji vasi, na Bučki, v Črnomlju, Dol. Ponikvah (pri Trebnjem), Jagodniku, Krškem, Metliki, Mokronogu, na Mirni, v Novem mestu (in okolici), v Grobljah, Straži, Škocjanu, Žužemberku, Gabrijelah, na Otočcu, Dvoru, Uršnih selih
- **STANOVANJA:** v Krškem, Novem mestu, Straži, Črnomlju, Ljubljani (enoinpol- in 2-sobna)
- **APARTMAJE:** več novih enot v Šmarjeških Toplicah
- **VIKENDE (zidanice):** v Dol. Kotu pri Dvoru, Semiču, na Uršnih selih, Ljubnu, Kartaljevem
- **STAVBNA ZEMLJIŠČA:** nad Tuševim Dolom, v Šentrupertu (okolica), Šentjerneju (Gor. Vrhpolje), Straži, Novem mestu, na Ratežu
- **POSLOVNE OBJEKTE IN PROSTORE:** v Črnomlju (diskoteka), Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Germova, Dilančeva, Bršljin - Rialto, Hedera)
- **POSLOVNO-STANOVANJSKE OBJEKTE V OBRATOVANJU:** v Dol. Vrhpolju (gostilna), Vavti vasi (pizzerija)
- **KMETIJE:** v Praprečah pri Šentjerneju, Šentrupertu (okolica), v Beli krajini (6 km od Črnomlja)

Oddamo:

- poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu

Oglasite se na sedežu podjetja ali nas pokličite.

RADIO 94,9 Mhz VESELJAK

RADIO UNIVOX 107.5 MHz
e-mail: info@univox.si

MANA turistična agencija
Katalog
ZIMA 2001/2002
je že na voljo!
Slovenija, Italija, Avstrija, Francija...
Pokličite nas, brezplačno vam ga bomo poslali!
07/33 21 115

RADIO SRAKA 94,6 MHz

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

Odeon Radio 100,2 MHz

Evropski avto, slovenska cena

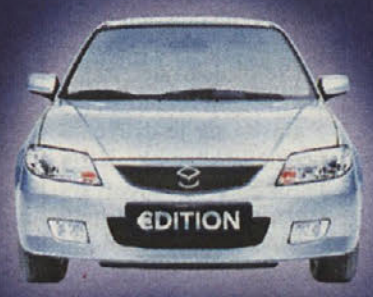

Mazda 323F EDITION 2.545.000 SIT ali € 11.536*
Prihranek 378.000 SIT.

*Cena v € je informativna. Slika je simbolična.

MMS KREDIT & LEASING

Mazda 323F Edition le za **2.545.000 SIT**, kar pomeni, da boste **prihranili** kar **378.000 SIT! Prihranek do 355.000 SIT** pa velja tudi pri nakupu drugih Mazdinih modelov: Demia, Premacyja in 626 karavana.

Novo mesto: **MAKOMA**, 07/393 42 12 **www.mazda.mms.si**

mazda

FRIZERSKI STUDIO Simona
Simona Šimec, s.p.
Novo mesto, Marjana Kozine 3
Telefon: 07/33-73-461
Gsm: 041/609-144
pon.-pet.: od 8. do 19. ure
sobota: od 8. do 12. ure

Gostilna vook
GOSTILNA - PRENOČIŠČA
☎ 07/30-85-603
RATEŽ
pri Novem mestu

SINTAL PROTEKT
družba za varovanje
Glavni trg 3, Novo mesto
tel.: 07/33 71 000, faks: 07/33 28 395

Predsednik škofjeloškega muzejskega društva Pavel Florjančič in avtor razstave Peter Hawlina.

Zamorec s krono v grbih

Razstava v Dolenjskem muzeju

NOVO MESTO - Dolenjski muzej je na pobudo Slovenskega rodoslovnega društva v svoj razstavni program dodatno uvrstil zanimivo grboslovno-zgodovinsko-turistično razstavo Kranjska in zamorec s krono, ki je nastala ob šestdesetletnici Muzejskega društva Škofja Loka leta 1997. Odprli so jo v petek, 12. oktobra, zvečer v muzejski predavalnici z nekoliko spremenjenim naslovom Krka in zamorec s krono, da bi tako poudarili dolenjski del njene vsebine. Pozdravni nagovor je imel direktor muzeja Zdenko Picelj, o razstavi sta govorila njen avtor Peter Hawlina in predsednik škofjeloškega muzejskega društva Pavel Florjančič, odprl jo je podžupan Boris Dular, za glasbene predahe pa sta poskrbela kitarista Dušan Pavlenič in Nuša Kapš.

Razstavo je Peter Hawlina zasnoval kot slikovno in besedno predstavitev krajev nekdaj velike in mogočne posesti freisinške škofije z njihovimi grbi, zgodovino in razvojem. Na pobudo se je najprej odzvalo manj kot 20 krajev, vendar se je njihovo število po gostovanju razstave v Sloveniji, Nemčiji in Avstriji dvignilo na 22. V tem, doslej največjem obsegu je razstava prvič postavljena prav v Novem mestu, od koder potuje naprej v Nemčijo in Italijo.

V posesti freisinške škofije je bil kar nekaj stoletij precejšen del slovenskega ozemlja. Na Dolenjskem se je freisinško posestvo oblikovalo od Kostanjevice do Novega mesta z upravnim središčem na gradu Klevevž. Za mnoge kraje te posesti, ki si torej v marsičem delijo skupno zgodovino, je značilno, da imajo v svojih grbih lik zamorca. Ta nenavadni lik, izvorno v grbu freisinških škofov, že dolgo zbuja radovednost zgodovinarjev in grboslovcev, vendar ne najdejo primerne razlage. Vsekakor je zamorec v grbih ostal tudi potem, ko je freisinška škofija zaradi reform pred skoraj 200 leti številne posesti izgubila.

MiM

Z obnovo nad večstoletno nadlogo

V nadaljevanju obnove nekdanjega kostanjeviškega cistercijanskega samostana so se lotili reševanja problema, ki spremlja cisterco že od samega začetka, odvodnjavanja

KOSTANJEVICA - Kompleks nekdanjega kostanjeviškega cistercijanskega samostana, ki mu domačini pravijo tudi kostanjeviški grad, že dolgo vrsto let obnavljajo. Tako rekoč iz ruševin so postavili samostansko cerkev in uničene trakte samostana, ki oklepajo največje arkadno dvorišče v srednji Evropi, obnovili in preuredili so precejšen del notranjih prostorov, kjer zdaj domujejo stalne razstave in zbirke Galerije Božidarja Jakca, obnovitvena dela pa še vedno potekajo, v zadnjih dveh letih že po načrtih celostne prenove in tudi ob pomoči Evropske unije v okviru projekta Rafaelo.

Direktor Galerije Bojan Božič pravi, da so v letu 2000 pridobili gradbeno dovoljenje in dokončali načrtovano prekrivanje streh, obnovili baročno kuliso in pričeli z večjimi obnovitvenimi in raziskovalnimi deli v nekdanjem samostanskem mlinu po načrtih arhitekta Franca Vardijana. Mlin je posebej zanimiv spomenik, ki je poleg gospodarske imel tudi obrambno funkcijo tako kot ves samostan. Mlin velja za najstarejšo tovrstno ohranjeno gotsko stavbo pri nas.

Letos so se lotili zelo pomembnega problema, ki ga morajo nujno rešiti v sklopu nadaljevanja obnovitvenih del, odvodnjavanja. Gre za odvodnjavanje meteorne vode v celoti, drenažo velikega vrta in zahodnega ostenja, ureditev brežin odvodnega kanala, hidrantnega sistema, vodovoda in zniževanja nivoja dvorišča. S temi posegi bodo rešili težavo, ki je povzročala samostanu neprestane težave že vse od ustanovitve - postavili so ga namreč na neprimernem, preveč vlažnem in zamočvirjenem kraju. Pri teh delih so odkrili arhitekturne elemente, ki bodo stroki pomagali odgovoriti na nekatera vprašanja o razvojnih fazah gradnje samostana. Zanimiva najdba so lesene vodovodne cevi, domnevno iz časa baroka, ki so bile položene po vsem dvorišču.

Zemeljska dela na velikem arkadnem dvorišču nekdanje kostanjeviške cisterce. Na sliki zgoraj: lesene vodovodne cevi, ki so jih odkrili med urejanjem dvorišča.

"Ob nadaljevanju projekta obnove, ki zajema izsuševanje temeljev, ogrevanje in prezračevanje, bodo izpolnjeni pogoji za nemoteno poslanstvo, ki ga galerija opravlja. Seveda sedanja dela povzročajo nekaj nevšečnosti posebej ob slabem vremenu, vendar smo zagotovili nemoten dostop in ogled občasnih in stalnih razstav," pravi Bojan Božič in dodaja, da bodo v okviru finančnih možnosti nadaljevali tudi z obnovo mlina, v katerem načrtujemo do spomladi urediti vstopno točko v galerijski kompleks in rekonstruirati sam mlin.

M. MARKELJ

Jovsi 2001

BREŽICE - V ponedeljek, 22. oktobra, bodo ob šestih zvečer v Galeriji Nove Ljubljanske banke odprli razstavo del, ki jih je ustvarilo petnajst likovnih ustvarjalcev, udeležencev letošnje likovne kolonije Jovsi 2001. Otvoritev bo popestril nastop moškega pevskega zbora Kapele.

Štiri peresa

BREŽICE - V počastitev občinskega praznika bo v torek, 23. oktobra, ob šestih zvečer v tukajšnji knjižnici zanimiv kulturni večer Štiri peresa naše občine, ki ga bodo oblikovali pesnica Dragica Dani, bioterapevt Marjan Ogorevc, filozof Pavle Požar in pisatelj Franc Šetinc. Slavnostni govornik bo župan Vladislav Deržič.

Salon poezije

Že dvajseti po vrsti

NOVO MESTO - Število salonov poezije, ki jih že več kot dve leti redno prireja novomeška pesnica Marjanca Kočevar, se je z zadnjim v soboto, 13. oktobra, zaokrožilo na okroglih dvajset. Na tokratnem salonu se je zbrala pisana druščina ustvarjalcev in ljubiteljev lepote z vseh koncev Slovenije ter dočakala zgodnje jutranje ure ob branju poezije, poslušanju glasbe, razgovorih in okušanju dobrot. Za slednje je z žlahtnimi pijačami in napotki ob gostiteljici poskrbel še pridelovalec in poznavalec vin Jože Rozman, z glasbo pa je druženje obogatila kitaristka Katja Porov Silič. Literatom - gostiteljici, Stanki Hrastelj, Klavdiji Kotar, Barbari Korun, Ani Rostohar, Urošu Sadku, Barbari Simoniti, Davidu Šušlu, Smiljanu Trobišu in Maji Vidmar - sta delala družbo pianist Erik Šuler, ki je predstavil svojo zgoščenko, in akademski slikar Alojz Konec, ki je pripravil razstavo z 18 tihožitji.

Pozna, a močna ljubezen

Prva samostojna razstava slik Marjane Dobovšek v Domu starejših občanov v Novem mestu

NOVO MESTO - Marjano Dobovšek, upokojeno medicinsko sestro, je kulturna javnost doslej poznala predvsem kot zborovodkinjo, saj je pod njenim vodstvom prepevalo več zborov, pred nekaj leti pa se je njeno ime začelo pojavljati tudi na skupinskih slikarskih razstavah, ki jih občasno ponudi na ogled slikarski krožek Društva interesnih dejavnosti upokojencev Novo mesto. Da je glasbenica tudi zavzeta in dejavna ljubiteljica barv, je potrdila s svojo prvo samostojno razstavo, ki so jo odprli v sredo, 10. oktobra, zvečer v novomeškem domu starejših občanov. Kulturni dogodek sta s petjem obogatila ženski pevski zbor Mavrica, ki poje pod vodstvom Dobovškove, in mešani pevski zbor stanovalcev doma starejših občanov pod vodstvom Hedvike Orač.

Avtorica je razstavo pripravila v sodelovanju s svojim mentorjem in vodjem slikarskega krožka Marjanom Maznikom, ki je v veliki meri zaslužen za slikarski razcvet med novomeškimi upokojenci. Na razstavi je 42 slik s prevladujočim motivom krajine, ki jo slikarka realistično upodablja v pastelu, akvarelu, akrilu in olju. Pasteli in akvareli nastajajo na terenu, medtem ko olja in akrile dodela ateljejsko. Gre torej za kar obsežno razstavo. Presenetljivo je, da je na ogled le del slik, ki jih je avtorica ustvarila v petih letih, kolikor časa traja njena ljubezen do slikanja, a barve so jo tako silovito osvojile, "da je ta ljubezen že bolezen", kot je povedala v svoji zahvalni besedi in dodala: "Zanjo ni zdravila. Zato delaš in si utrgaš od spanca in ustvarjaš kar naprej. Barve vodijo roko po papirju. Mrzlično. Razum ne sledi čustvom. Kot petošolska ljubezen."

Marjana Dobovšek ob eni od svojih 42 razstavljenih slik.

MiM

Udeleženci 5. območnega srečanja pesnikov in pisateljev na popoldanskem razgovoru z Marjanco Kočevar.

Mala literarna jubileja

5. območno srečanje pesnikov in pisateljev ter petletnica delovanja literarne sekcije Žarek

BREŽICE - Pet let se je obrnilo od recitala, ki so ga brežiški ljubitelji in ustvarjalci literature priredili v zagrebškem Slovenskem domu. Ta dogodek stoji na začetku poti literarne sekcije Žarek pri Kulturno-umetniškem društvu Brežice. Sekcija se ta čas pod predsedstvom Draga Pirmana preraja v samostojno kulturno društvo Žarek, da bi bila tako še bolj učinkovita. Žarkovci so literarno pot v javnost začeli predvsem s poezijo, sčasoma pa so se začeli lotevati tudi proze, dramskih besedil in scenarijev. Slednje je spodbudilo ukvarjanje z gledališčem in ledino so zaorali s predstavo Franceta Prešerna križev pot, s katero so v minuli sezoni nastopili kar šestnajstkrat. Svoja literarna prizadevanja trajno zapisujejo v občasnih publikacijah, kot je bil lanski zbornik Če beseda bi doma ostala in kot bo letošnja literarna zloženka Pisanje, ki je tik pred izidom.

Petletnica Žarka je sovpadla s petim območnim srečanjem pesnikov in pisateljev, ki ga je pripravila brežiška območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Na razpis se je prijavilo devet avtorjev, med njimi je večina žarkovcev. Njihova dela je temeljito prebrala pesnica Marjanca Kočevar iz Novega mesta, ki je na popoldanskem razgovoru v petek, 12. oktobra, v Ekonomski in trgovski šoli pohvalila zvrstno pestrost prispevkov, med katerimi za razliko od drugih podobnih srečanj ni tako odločno prevladovala poezija, ampak je bilo precej proze in tudi nekaj dramskih tekstov. Kritično pa se je dotaknila predvsem jezika.

Srečanje se je zaključilo z literarnim večerom v avli šole, s katerim so tudi počastili petletni jubilej Žarka.

MiM

Počastitev skladatelja

Sattnerjevi dnevi v Novem mestu

NOVO MESTO - Prihodnji mesec bo minilo 150 let od rojstva enega najvidnejših slovenskih cerkvenih skladateljev p. Hugolina Sattnerja. Častitljivo obletnico bodo v njegovem rojstnem Novem mestu počastili z nizom kulturnih prireditev, ki so jih pripravili Frančiškanski samostan, letos ustanovljeno Kulturno-umetniško društvo Hugolina Sattnerja in Pritrkovalsko društvo Dolenjske in Bele krajine.

Sattnerjevi dnevi se bodo začeli z otvoritvijo razstave o skladateljevem življenju in delu pod naslovom Očetov naših imenitna dela. Odprli jo bodo v **soboto, 20. oktobra,** ob 19.30 v knjižnici Frančiškanskega samostana po kulturnem programu v cerkvi, kjer bo o skladatelju, organistu in učitelju glasbe spregovoril Vinko Srpčič, tenorist Vid Lisjak in organist Matej Burger pa bosta izvedla tri Sattnerjeve samospeve iz njegovega oratorija Assumptio B. M. V. Tega dne bo pošta izdala spominsko ovojnico s priložnostnim poštnim žigom. V **nedeljo, 21. oktobra**, se bo ob 14. uri na Novem trgu začelo 2. dolenjsko pritrkovalsko tekmovanje na vozilu z zvonovi, tako da bodo poslušalci lahko videli, kako se pritrkuje.

V frančiškanski cerkvi bodo vse naslednje nedelje, od 28. oktobra do 25. novembra, ob 18.45 potekali zborovski koncerti, za zaključek Sattnerjevih dnevov pa bodo 1. decembra pripravili simpozij in ob šesti zvečer v frančiškanski cerkvi zaključni koncert s slovesno mašo.

Svetloba pred nočjo

NOVO MESTO - Jutri, 19. oktobra, bo ob šestih zvečer v hotelu Krka literarni večer s predstavitvijo knjige Svetloba pred nočjo novomeškega književnika Janeza Kolenca. Avtorja in njegovo poezijo bo predstavil Jože Gorenc, izbrane pesmi bodo brali Božena Petrov, Tomaž Koncilija in Robert Kren, z glasbo pa bosta večer popestrila zbor Gospodična in kitarist Dušan Pavlenič.

Razstava Pri slonu

NOVO MESTO - V kavabaru Pri slonu bodo jutri, 19. oktobra, ob 19.30 odprli drugo samostojno razstavo slik novomeškega ljubiteljskega likovnika Vita Šaruge. Gost večera bo pesnik Peter Tobias Šuštar.

Srečanje oktetov

BREŽICE - V soboto, 20. oktobra, se bo ob sedmih zvečer v Viteški dvorani brežiškega gradu začelo 2. srečanje oktetov Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Nastopilo bo devet oktetov, ki bodo na koncu kot enoten pevski zbor zapeli tri pesmi. Prireditev bo povezoval Sašo Hribar.

Popravki in odgovori

Sporočilo bralcem

V zakonu o medijih, ki je bil sprejet 25. aprila 2001, so v členih od 26 do 44 natančno določena pravila za (ne)objavo popravka objavljenega obvestila oz. odgovora na objavljeno informacijo. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Popravki in odgovori"*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu popravek oz. odgovor ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo popravka oz. odgovora, ki se ne nanaša na objavljeno obvestilo oz. informacijo; ne navaja dejstev in okoliščin v zvezi z objavljenim obvestilom oz. informacijo; navaja neresnične ali nedokazljive podatke in trditve; je napisan žaljivo; je nesorazmerno daljši od obvestila oz. informacije, na katero se nanaša.

Ne znamo udariti po mizi

DL št. 41, 11. oktobra

Pozoren bralec mojih prispevkov v Dolenjskem listu je lahko opazil, da uporabljam imena in priimke takrat, kadar bi rad poudaril, da je za kak dogodek "kriva" pač povsem konkretna oseba. Če pa mi gre zgolj za dejanje, pri katerem "povzročitelj" ni pomemben, saj mi dogodek služi le kot izhodišče za obravnavo povsem nečesa drugega, celo spremenim dejstva, da bralstvo ne bi moglo na podlagi opisanega pripisati dogodka človeku z imenom in priimkom. To pa včasih pripelje do tega, da posamezniki iz mojega v glavi nastalega konstrukta "prepoznajo" krajana, ki ni imel z resničnim dogodkom nič skupnega. Prav to se je zgodilo v mojem prejšnjem prispevku pod naslovom Ne znamo udariti po mizi. Opisano dejanje v prvem delu objavljenega članka so nekateri bralci konkretizirali z napačnim imenom in priimkom, kar je, razumljivo, močno prizadelo sorodstvo nič krivega in napačno prepoznanega človeka. Žal mi je, da je prišlo do tega, saj ni v moji naravi s pisanjem prizadeti ljudi, nasprotno: vse svoje sile sem in bom posvečal boljšim medsebojnim odnosom, odpravljanju krivic in borbi za zmago resnice.

TONI GAŠPERIČ

Rebeka Dremelj

DL št. 41, 11. oktobra

Rebeko Dremelj dobro poznam in vem, da se je zadnja leta močno spremenila, saj od njenih prijateljic, ki jih nekaj tudi še bolje poznam, slišim o njej samo lepe besede in pohvale. Možno je, da je res v svoji mladosti naredila nekaj napak, ki pa niso tako velike, da bi jih obešali na veliki zvon. Vsak človek dela napake, nekateri večje, drugi manjše. Spomnite se ljudi, ki bi nam morali dajati zgled, a ga še bolj lomijo kot ostali navadni smrtniki.

Kakor vem, so Rebeko njene napake izučile in se jih močno kesa in še sedaj zaradi njih zelo trpi. Veliko je ljudi, ki so ji nevoščljivi zaradi njenega uspeha, ki ga je dosegla s trudom, samoodrekanjem, predvsem pa s trdno voljo. Ti bi ji radi škodovali ter uničili njen uspeh in kariero. Z nekaterimi, ki sem jih slišal na lastna ušesa, sem se tudi sprl in jim v obraz povedal, da so navadni bojazljivci, ker ji ne povejo v obraz, kar imajo proti njej. Z obrekovanjem ji samo škodujejo, kar je tudi njihov namen, saj tako pride vmes več laži kot resnice. Kdor ji ne more ali pa noče pomagati, naj jo raje pusti pri miru.

Upam, da ji bodo starši ter iskreni prijatelji, predvsem pa njen fant Sandi, še naprej trdno stali ob strani in ji po svojih močeh pomagali. Komur moj dopis ni všeč, naj se oglasi in mi to pove v obraz!

ERNEST HRIBAR
Elektrarniška cesta 16
Brestanica

O zaposlovanju za določen čas

NOVO MESTO - Adecco, podjetje za zaposlovanje in kadrovsko svetovanje, ki ima poslovno enoto tudi v Novem mestu, je prejšnji torek v Hotelu Krka organiziralo delovno srečanje na temo Pogodba o zaposlitvi za določen čas. Predaval je Janez Šurk, univerzitetni diplomirani pravnik in zastopnik podjetij v delovnih sporih na sodiščih.

Predstavnikom novomeških in dolenjskih podjetij je spregovoril o delovnem razmerju za določen čas, ki ga ureja 17. člen Zakona o delovnem razmerju, ter orisal primere iz lastne pravne prakse in primere najpogostejših delovnih sporov pri nas. Odgovarjal je tudi na vprašanja prisotnih, ki so jih najbolj zanimala odprta vprašanja s področja podaljševanja pogodb za določen čas, odpovednih rokov zaposlenim, pripravniškega obdobja, pravic do dopusta in regresa ter obveznih zdravniških pregledov pred sklenitvijo delovnega razmerja.

Delovni zajtrk so udeleženci zaključili s pogovorom ter izmenjavo mnenj in izkušenj kadrovskih delavcev v različnih podjetjih.

Žurka za punce

TREBNJE - V soboto, 20. oktobra, bo ob osmih zvečer v Kulturnem doma (če bo zanimanje večje v športni dvorani) na sporedu gledališka uspešnica Žurka za punce v režiji Violete Tomič.

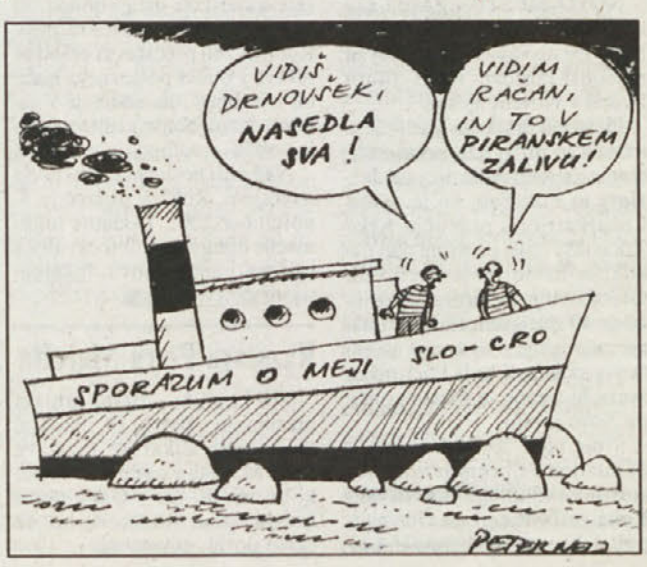

Ljubljansko pismo

Končno tudi državne pokojnine

Prvi na vrsti sedemdesetletniki

LJUBLJANA - Odkar imamo Slovenci samostojno državo, število upokojencev naglo narašča, zlasti takšnih, ki zaradi predčasne upokojitve prejemajo močno okrnjene pokojnine, tako da težko pričakajo naslednjega prvega v mesecu. Po projekciji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovnje (Zpiz) naj bi bilo tako v prihodnjem letu v Sloveniji že okoli 506 tisoč upokojencev, torej naj bi se število upokojencev v primerjavi z letošnjim letom zvišalo za skoraj tri odstotke. Razlog za to naj bi bili tokrat upravičenci do državnih pokojnin. Januarja letos jih je bilo le 93, ob koncu leta naj bi jih bilo 12.900, ob koncu prihodnjega leta pa že 13.860. Za izplačilo državnih pokojnin bo treba letos v pokojninsko blagajno iz proračuna dodati novih 3,4 milijarde tolarjev.

Starostni pogoj za državno pokojnino je 70 let, v prehodnem obdobju, do leta 2006, pa se bo znižal na 65 let. Ne glede na to lahko pravico do državne pokojnine že letos uveljavljajo ljudje, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne pomoči kot edinega vira preživljanja po predpisih o socialnem varstvu, če so dopolnili vsaj 65 let starosti. Do te oblike denarne pomoči kot edinega vira za preživljanje so upravičeni trajno nezmožni za delo in starejši od 60 let, če so brez vsakršnih dohodkov oziroma prejemkov ali premoženja in nimajo nikogar, ki bi jih bil dolžan in sposoben preživljati.

Pravico do državne pokojnine lahko uveljavljajo le ljudje s stalnim prebivališčem v Sloveniji, ki so med 15. in 65. letom najmanj 30 let živeli v naši republiki in nimajo pravice do pokojnine po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, po drugih predpisih ali iz tujega javnega pokojninskega sistema. Njihovi lastni dohodki pa ne smejo presegati premoženjskega cenzusa za pridobitev pravice do varstvenega dodatka. Pomembno je tudi, da se pri pravici do državne pokojnine upoštevajo le lastni dohodki upravičenca, ne pa dohodki (npr. pokojnina) in premoženje njegovega zakonca ali drugih družinskih članov.

Državna pokojnina pomeni za državljane, starejše od 65 let, materialno neodvisnost - saj ne bodo več odvisni le od socialnih pomoči, temveč jim bo po 65. letu avtomatično zagotovljena socialna varnost.

Ljudem v stiskah, a takšnih je največ med starostniki, redno pomaga tudi Rdeči križ Slovenije. Tako je veliko denarja, kar 53,2 milijonona tolarjev, RK zbral letos z akcijo Sosed sosedu, ki je potekala šele drugič in je namenjena pomoči starostnikom. Pomoč je lani prejelo 44 tisoč oseb, to je skoraj polovica vseh, starejših od 75 let. V Rdečem križu v Ljubljani pa imajo kljub temu še veliko prošenj za pomoč, toliko, da vsem prosilcem ne morejo ugoditi. Ljudje, ki so jih napisali, trkajo tudi na vrata Centra za socialno delo in Karitas. Mnoge pa je revščine sram in le stežka poiščejo pomoč. Zato je bil res že skrajni čas, da sta se vlada in parlament končno odločila za uzakonitev državnih pokojnin.

VINKO BLATNIK

Ob tednu vseživljenjskega učenja

Program prireditev od 18. do 24. oktobra

• PREDAVANJA - O komunikaciji v družini bo predavala Darka Pečnik, prof., danes ob 18. uri v Ricu; o ženskah, ki preveč ljubijo, Sanja Rozman, dr. med., jutri, 19. oktobra, ob 16.30. uri v mali dvorani KC Janeza Trdine; o jogi v vsakdanjem življenju Paramhans Swami Maheshwarananda iz Indije, v torek, 23. oktobra, ob 19. uri v veliki dvorani KC Janeza Trdine (vstopnina); o motnjah hranjenja: anoreksiji in bulimiji, Lea Jerman-Gorišek, dr. med., Ksenija Pavc, d. m. s., Andreja Žnidaršič, v. m. s., v torek, 23. oktobra, ob 16. uri v Zdravstvenemu domu Novo mesto; o globalizaciji in medijih mag. Borut Vojinovič, v torek, 23. oktobra, ob 17. uri na Visoki šoli za upravljanje in poslovanje Novo mesto; o moči misli Darja Kovačič, v torek, 23. oktobra, ob 16.30 v Ricu; o medčloveških odnosih Darja Kovačič, v sredo, 24. oktobra, ob 16.30 v Ricu.

• RAZSTAVE - Razstave pod skupnim naslovom Za bistro glavo v naravo so na ogled v Srednji kmetijski šoli Grm v soboto, 20. oktobra, od 9. do 14. ure; razstava Uniforme iz depojev Dolenjskega muzeja, vodi avtorica razstave Marjeta Bregar, v soboto, 20. oktobra, ob 11. uri v mali dvorani Dolenjskega muzeja; prost ogled razstav v Dolenjskem muzeju in Jakčevem domu v nedeljo, 21. oktobra, od 10. do 13. ure.

• PROSTI ČAS - Predstavitev golobarstva, Jože Pečnik, univ. dipl. org. del., danes ob 17. uri na Zavodu RS za šolstvo na Novem trgu; Priprava ribjih jedi za večerjo, danes od 14.30. do 18. ure na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Novo mesto (prijave sprejema Ric); ogled Baze 20 v Kočevskem Rogu jutri, 19. oktobra, ob 11. uri, organizira Dolenjski muzej Novo mesto.

• KULTURNE PRIREDITVE - Srečanje in pogovor z umetnikom Jožetom Kumrom ob njegovi razstavi, danes ob 11. uri v Galeriji Dolenjskega muzeja; Ura pravljic za otroke, danes ob 17. uri na Oddelku za mladino Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto.

• ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE - Dan programov aerobike in ostalih organiziranih skupin vadbenih programov za otroke in odrasle pod vodstvom Mojce Hotko-Borsan, v soboto, 20. oktobra, od 14. do 16. ure v prostorih studia Rekreacija, sprostitev in lepota v Turkovi ulici v Bučni vasi; Pohod na Begunščico, organizira Planinsko društvo Novo mesto, v soboto, 20. oktobra, prijave: Rezka Moretti, tel.: 33 78 160; predstavitev Shen Qi - način življenja, Darja Kovačič, v ponedeljek, 22. oktobra, ob 16.30, Društvo POT Šentjernej; Arheološka pot - halštatski dan na Cvingerju, ogled z vodenjem organizira Turistično društvo Dolenjske Toplice v sredo, 24. oktobra, zbor ob 10. uri pred OŠ Dolenjske Toplice.

IZLET DOLENJSKEGA LISTA - Štiridnevnega izleta po Medugorju, Dolini Neretve in po Dalmaciji tja do Dubrovnika v organizaciji Dolenjskega lista in turistične agencije Mana se je udeležilo več kot sto naročnikov. Vse od vremena do izvrstnega vzdušja, za katero so vseskozi skrbele tri simpatične Belokranjice, nam je šlo na roke. Do naslednjega večdnevnega izleta nam bo v prijetnem spominu ostalo romanje v Međugorje, obiranje mandarin, vožnja s čolni po Neretvi pa Dubrovnik in slapovi Krke in še marsikaj, kar smo videli in doživeli na tem popotovanju. (Majda Luzar, foto: Jožica Bukovec)

SVETOVALNO SREDIŠČE V NOVEM MESTU - Ob tednu vseživljenjskega učenja so v ponedeljek, 15. oktobra, v Razvojnoizobraževalnem centru (Ric) Novo mesto odprli Svetovalno središče, ki je peto tovrstno središče v Sloveniji. Ob tej priložnosti so s strateškimi partnerji podpisali pogodbe o sodelovanju. Svetovalne storitve bodo odraslim dostopne brezplačno po telefonu, elektronski pošti ali osebno pri odločanju o izbiri primernega izobraževanja, pri premagovanju učnih težav in načrtovanju nadaljnjega izobraževanja. Enkrat mesečno bodo svetovalke na delu tudi v okoliških občinah. Slavnostno otvoritev Svetovalnega središča je popestril koncert Pihalnega orkestra Krke Zdravilišč iz Straže. (Foto: I. P.)

KOZMETIČNI ATELJE NATUR NA NOVEM TRGU - Novomeški frizer Tomaž Pavlič ima na Novem trgu poleg frizerskega tudi prodajni kozmetični atelje. Že ime Natur pove, da je zagovornik naravnega in premišljenega pristopa k lepoti, zato so na prodajnih policah samo priznane blagovne znamke naravne kozmetike, kot so Lakshimi, Biodroga, Roger Gallet in Aldo Vandini. Prodajni progam obsega negovalne kreme, dekorativno kozmetiko, anticelulitno linijo, lasno kozmetiko in naravne barve za lase Color Erbe, darilni program dvorca Trebnik, nakit Nugget, kristalne krogle Swarovski in solne lučke. Vsak torek organizirajo svetovanje in pregled kože po predhodnem naročanju. (Foto: Majda Luzar, EPS)

Društvu iz Kapel priznanje

KAPELE - Društvo za razvoj podeželja Kapele je prejelo priznanje, ki so ga v Andragoškem centru Slovenije podelili 14 posameznikom, skupinam in društvom za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja v letu 2001. Priznanja, ki so ga prejeli tudi Kapelci, so podelili v tednu vseživljenjskega učenja, v katerem bo pod pokroviteljstvom ministrstva za šolstvo 550 izvajalcev pripravilo širom po Sloveniji približno 2.500 dogodkov. Prav v tednu vseživljenjskega učenja je Društvo za razvoj podeželja Kapele pripravilo etnološko obarvano prireditev Lüpatva - Kapele 2001.

90 LET GNIDOVČEVE MICKE - Na koncu Gornjega Ajdovca je prejšnji Gnidovčev rod sezidal hiško in ustvaril številno družino z desetimi otroki, ki so se ji kolesnice življenja med vojno obrnile v nerazumljivo smer. Vojna vihra je vzela očeta, po koncu vojne pa so pogrešili tudi brate. Marija, po domače Gnidovčeva Micka, je vsa leta pomagala bratu na kmetiji in skrbela za njegove otroke. Še vedno prebira časopis, od zdravil pa jemlje le tablete zoper pritisk. Ob njenem jubileju so se zbrali nečaki z družinami ter sestre in brat, voščili pa so ji tudi župan in delegacija KO RK Žužemberk. (Foto: S. Mirtič)

PESTER PROGRAM - Teden otroka so obeležile tudi vzgojiteljice v vrtcu v Semiču. Za otroke, stare dve do pet let, ki ne obiskujejo vrtca, so pripravile pester program. Mlajši otroci so se srečali s pravljico O dedku in medvedku, ki sta jo na zanimiv način predstavili Martina in Mojca. Sledila je igra in delo na temo pravljice, aktivno pa so sodelovali tudi starši. Starejši otroci so pod vodstvom Marjane in Sandre spoznali pesmico o medvedku in pravljico z lutko o Zlatolaski in treh medvedkih. V manjši delavnici, ki je sledila pravljici, so starši in otroci pobarvali in izdelali lutko medvedka, ki so jo odnesli domov za spomin na prijetno druženje. Igre in zabave je bilo v obeh skupinah dovolj. (Svetovalna delavka Vrtca Semič Vanesa Požek)

IZGNANCI NA IDRIJSKEM IN CERKLJANSKEM - Krajevna organizacija Društva izgnancev Sèvnica je minuli četrtek organizirala enodnevni izlet za svoje člane na Idrijsko in Cerkljansko. 90 izletnikov je obiskalo Bolnišnico Franja in Mestni muzej Idrija. Z zanimanjem so si ogledali zbirko 500-letne zgodovine živosrebrnega rudnika, čipkarsko in etnološko zbirko ter spominski sobi pisatelja Franceta Bevka in politika Aleša Beblerja. (Foto: Franci Pavkovič)

SVET BREZ ODVISNOSTI - Pod tem naslovom je na sedežu novomeškega Rdečega križa potekala delavnica za dijake Srednje ekonomske šole iz Novega mesta. Delavnica, ki jo je vodil Uroš Kovačič, je bila namenjena spodbujanju mladih, da bi živeli zdravo. (Foto: Barbara Ozimek)

Samostojna pot DPŽ Šmarjeta

Prej pod okriljem DPŽ Novo mesto, od 6. julija samostojno - Bodo dobile prostor v večnamenskem domu? - Načrti

DOLENJE GRČEVJE - Članice Društva podeželskih žensk (DPŽ) Šmarjeta so pred kratkim popoldne preživele na pikniku v naravi v Dolenjem Grčevju. Njihova predsednica Alojzija Gorenc jih je na začetku lepo pozdravila in jih navdušila za načrte v naslednjem letu, po kosilu pa so si ženske ogledale predstavitev bio izdelkov "Na zdrav način do boljšega zdravja in počutja."

DPŽ Šmarjeta je nastalo 6. julija letos, predtem pa je delovalo pod okriljem krovnega DPŽ Novo mesto. Samostojno delovanje so članice podprle na ustanovnem zboru sredi maja, saj tako lažje uresničujejo svoje načrte, med katerimi so tudi spodbujanje razvoja, pospeševanje urejenosti in ohranjanje naravne in kulturne dediščine podeželja, spodbujanje strokovnega izpopolnjevanja članic s predavanji, ekskurzijami, nakupi literature ipd. V društvo je včlanjenih že 72 žensk, katerih podpredsednica je Vesna Vidrih, tajnica Ana Zalar in blagajničarka Jožica Vovk. Zazdaj sestankujejo še v stanovanjski hiši ene izmed članic, upajo pa, da jim bo svet KS Šmarjeta odobril prošnjo za prostor v večnamenskem domu v Šmarjeti.

Na srečanju pod kozolcem v Dolenjem Grčevju je predsednica Alojzija Gorenc zbrane članice seznanila z delovnim načrtom. Tudi letos bodo ženske telovadile, organizirati želijo kuharski tečaj, drugo leto pa za Veliko noč pripraviti dvodnevno razstavo prtičkov, jerbasov ipd. in to povezati z delavnicami (npr. kako so včasih barvali pirhe) ter morda sekanjem pirhov. Odločene so, da se bodo odpravile še na kakšno ekskurzijo po Sloveniji, že sredi novembra pa se bodo zopet dobile.

M. R.

Alojzija Gorenc

Za medicinske inštrumente

V sklad za drage medicinske inštrumente so v septembru in v prvi polovici oktobra darovali: Irena Cegovnik 40.000 tolarjev in Iztok Novak 40.000 (oba humanitarni prispevek); Marija Robek namesto cvetja za pok. Janeza Ravnikarja 20.000; Center so soc. delo Črnomelj namesto cvetja za pok. Matija Kobetiča 15.000; Anton Avbar namesto cvetja za pok. Janeza Ravnikarja 15.000; sodelavci službe za investicije Krka, d.d., namesto cvetja na grob pok. očetu Antona Globokarja 14.000 in občina Semič namesto cvetja za pok. mamo Biserke Stankovič 12.500 tolarjev. Vsem najlepša hvala!

Popravek

V prejšnji številki Dolenjskega lista je ponagajal tiskarski škrat. Zapisal je, da so se še zadnjič poslovili od Jožeta Bartola v soboto, 29. oktobra, namesto septembra. Za napako se opravičujemo.

Moški so drugačni - ženske tudi

NOVO MESTO - V Kulturnem centru Janeza Trdine bo v petek, 19. oktobra, ob 19. uri premiera gledališke predstave Moški so drugačni- ženske tudi, ki spada me avtorske preventivne projekte podjetja Pro fortis, d.o.o., iz Logatca, s katerim se lotevajo tem, o katerih ponavadi težko spregovorimo. Predstava govori o velikih razlikah, s katerimi se srečujemo v partnerskih odnosih.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Krka je zdaj zelo nizka

V preteklem tednu se je trgovalo še vedno ob dokaj nizkih tečajih in skromnem prometu. Zelo nizek tečaj delnic Krke že vzbuja skrb pri delničarjih, saj se je spustil celo pod 26.000 SIT. Nižje so bile tudi vrednosti delnice Leka, katerih vrednost se je spustila na 41.000 SIT. Z delnicami BTC-ja se še vedno trguje okoli 16.500 SIT, prav tako imajo stabilno ceno (okoli 17.000 SIT) delnice Save. Zelo malo se trguje tudi z delnicami Term Čatež, za katere je težko iztržiti kaj več kot 16.000 SIT.

Pravi hit so postale delnice Pivovarne Union, saj se je njihova vrednost povzpela preko 65.000 SIT, kar je posledica boja za prevzem. Nasprotno se je vrednost delnic Pivovarne Laško znižala na 4.750 SIT. Z delnicami bank se praktično ne trguje več ali skoraj nič, je pa KDD izvedla zamenjavo delnic pri regijskih bankah, ki so se priključile k Novi LB, in izplačala tudi razliko v denarju, če se menjava ni povsem izšla.

Bolj živahno se je trgovalo s pidi. Še vedno se z dvojkami trguje okoli 40 SIT, z izjemo ZV2N, ki dosega vrednost okoli 36 SIT. Nizko vrednost ima tudi ZV1N, in sicer okoli 70 SIT, nekoliko ugodnejšo pa ZM1N (okoli 76 SIT), PM1N (nekaj nad 116 SIT), TG1N (okoli 112 SIT) in NF1N (okoli 102 SIT).

Še vedno imate pravo priložnost za nakup pokojninskih bonov, s pomočjo katerih si lahko zagotovite dodatno pokojnino z državnim jamstvom. Trenutni diskont znaša več kot 80 odst., kar je še vedno izjemno dobra finančna naložba. Vsi, ki ste zaposleni v državnih službah, ste pred leti prejeli nekaj bonov na račun neizplačanih plač. Z dokupom do 10.000 bonov, kolikor je še vedno maksimum pri uveljavljanju ene pokojninske police, si lahko zagotovite po izjemno nizki ceni dodatno pokojnino. To velja tudi za tiste, ki ste že upokojeni.

V preteklem tednu je Odškodninska družba izdala kar nekaj odločb denacionalizacijskim upravičencem, ki so že povzročili povečano ponudbo obveznic SOS2, kar jim je močno znižalo ceno in se giblje že okoli 70 odst. Tako nizek tečaj pa že daje zelo ugodno donosnost, ki se giblje nad 10 odst. na DEM.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borznoposredniška družba Novo mesto
Tel.: 07 371 82 22, 07 371 82 28

Zaživeti v lotosu

Iskanje smisla - Zanimanje za jogo v vsakdanjem življenju - Kako doseči ravnotežje - Zmotni predsodki

Stres, nervoza, težave s koncentracijo, izguba volje do življenja so zaradi nenehnih obremenitev in hitrega tempa že stalnica sodobnega človeka. Vsak po svoje rešujemo težave in skušamo osmisliti tok vsakdana. Kdo sem, od kod prihajam in kam grem, so vprašanja, s katerimi si človek že od nekdaj beli glavo.

Eden od številnih sistemov, ki ponujajo odgovore na zgornja vprašanja, je joga. Če sklepamo po številu razprodanih knjig na to temo, lahko rečemo, da uspešno. Tečaje joge je v Društvu joga v vsakdanjem življenju v Novem mestu v zadnjih 10 letih obiskovalo preko 700 ljudi. Trenutno jih je v tečaje v Ljubljani vpisanih 2000. Zanimivo je, da jogo vadijo predvsem ženske, stare nad 40 let.

Predsednik Društva Joga v vsakdanjem življenju Novo mesto in Zveze joga društev Slovenije Ervin Poredoš pravi, da ga joga osvobaja. Pravi, da je bolj kot vadba pomembno zavedanje. Gre za praktično disciplino, ki uči, kako zdravo in uravnoteženo živeti: telesno, mentalno in socialno. Vse se začne s telesnimi vajami, nato sledijo vaje za koncentracijo. Z redno vadbo joga lahko deluje preventivno v smislu preprečevanja bolezni. "Vendar hitrega recepta ni," opozarja Poredoš. Simbol lepote v jogi je lotos, ki raste iz blata, krasi pa ga bleščeč cvet.

Ljudje pogosto mislijo, da je ukvarjanje z jogo nevarno, pravi, vendar ta predsodek temelji na nepoučenosti in neznanju. Joge ne vsiljuje. Rad pa pouči vsakega, ki pokaže zanimanje zanjo. Joga uči strpnosti in izključuje tekmovalnost.

Avtor sistema joga v vsakdanjem življenju, Paramhans Swami Maheshwarananda, prihaja iz Indije. Spiritualni učitelj, guru kot ga imenujejo, vsako leto vsaj enkrat obišče Slovenijo. Njegovo predavanje bo v okviru tedna vseživljenjskega učenja na sporedu naslednji teden.

IRENA PAVLIČ

Konec novomeškega nogometa?

Plačana ekipa tujih profesionalcev trenutni ponos novomeškega športa - Za domače zmanjkuje denarja

NOVO MESTO - Pozoren bralec Dolenjskega lista in ostalih javnih občil zagotovo ni spregledal obvestil o otvoritvi športno-rekreacijskega centra Loka v Črnomlju in praznovanju 75-letnice Nogometnega kluba Bela krajina. Če pa je ta bralec še ljubitelj športa, si lahko predstavljamo, s kakšnimi občutki je to novico sprejel. Ni mu bilo vseeno in ni mu bilo lahko, kakor tudi ne številnim ljubiteljem nogometa v novomeški občini ne. Pa ne zaradi nevoščljivosti do sosedov tam čez Gorjance, ki so svoja prizadevanja in ljubezen do nogometa okronali z otvoritvijo prekrasnega športnega objekta. Imamo pač smolo, da živimo v občini, kjer je vsem tistim, ki bi lahko na kakršenkoli način pomagali umirajoči športni panogi, za to prav malo mar.

Prav malo jim je mar za številne mlade nadobudneže Nogometne šole Portoval, ki po soncu in dežju vsak dan spoznavajo skrivnosti nogometne igre, prav tako ne za starejše selekcije tja do mladincev, ki morajo nastopati v članski konkurenci, ker pač članov ni. In jih tudi ne bo, kajti obubožana klubska blagajna ne premore niti toliko denarja, da bi poravnala tekoče stroške tekem in osnovne opreme.

Malo uspeha ima nova uprava, ki mrzlično išče rešitev. Perspektivni generaciji nogometašev bi rada omogočila nadaljnji razvoj. Ne zadostujejo zagotovila, da nova organizacija in strategija kluba temeljita na razvoju mladih športnikov, ki s trdim, neizprosnim profesionalizmom nimajo ničesar skupnega. Ne zadostujejo niti argumenti številnih nogometašev občinskih lig, kakor tudi ne armada ljubiteljev nogometne igre. Ušesa vplivnih direktorjev in občinskih veljakov so gluha.

Tako ostane nogometnemu klubu Elan le eno: preživeti mora te kritične trenutke, kot jih je že mnogokrat do sedaj v svoji 80-letni zgodovini, in počakati, da zmanjka denarja za bogato plačano ekipo tujih profesionalcev, ki so trenutni ponos novomeškega športa. Tako kot ga zmanjkuje za odlične domače športnike, med katerimi imamo državne prvake in olimpijce.

Za "zvezdami" bo ostala prazna blagajna in že prevečkrat razočarana športna javnost. Do takrat pa Bog pomagaj!

ŠPORTNI FORUM ZLSD NOVO MESTO

Youth Hostel v Novem mestu?

Natečaj za najboljši poslovni načrt Youth Hostel v Novem mestu - Rok je 5. november

NOVO MESTO - Zavod LokalPatriot in Mestna občina Novo mesto vabita na natečaj za najboljši Poslovni načrt Youth Hostel v Novem mestu.

Ideja mladinskega gostišča je nastala in pritegnila nekaj zanimanja že med delavnicama Jazzinty in FotoPub, ko je zavod LokalPatriot s pomočjo Krke Zdravilišč najel prostore nad nekdanjo Ribjo restavracijo na Glavnem trgu in zagotovil prenočišče 40 udeležencem. Zanimanje za odprtje tovrstnega objekta sta pokazali tudi Počitniška zveza Slovenije in Mestna občina Novo mesto.

Svoje ideje lahko razvijate v namišljeno opremljenih prostorih nekdanjega hotela nad Ribjo restavracijo na Glavnem trgu, lahko pa si izberete in opišete katerikoli drugi objekt ali predvidite celo novogradnjo. Kdor ne želi predstaviti celostne rešitve v obliki poslovnega načrta, je vabljen, da sodeluje v natečaju za najboljše poslovne ideje v obliki predlogov in nasvetov.

Najboljši poslovni načrti bodo nagrajeni. Rok za prijave je 5. november 2001. Dodatne informacije dobite na Infotočki ali na internetnem naslovu: lokalpatriot@drustvo-dns.si.

Razstava Petra Marolta

METLIKA - Belokranjski muzej vabi v petek, 19. oktobra, na odprtje slikarske razstave Petra Marolta z naslovom Saten, ki bo ob 18. uri v Ganglovem razstavišču. Razstava bo na ogled do 11. novembra.

ČISTILNA AKCIJA V SUŠICI - Z leve proti desni (zadaj): Ivan Strgar, Pepi Kostanjšek, Ivan Škvarč in Janko Strgar; (spredaj): Martin Omerzel, Jože Kostanjšek ml., Beno Držanič in Roman Matjašič.

30 let vodovoda na Volčjem

Lani obeležili 30 let vaškega vodovoda na Volčjem - Zanimiv "Vodovodni dnevnik" Pepija Kostanjška

Nekoliko z zamudo, pa vendar ne prepozno, se spominjamo leta 1970, ko je na Volčjem pri Sromljah stekel vodovod. Vodni izvir Sušica, ki se nahaja ob cesti Dečno Selo-Sromlje, je bil že davno izvir neusahljive kakovostne vode, ki je kipela na dan z nezmanjšano močjo v še tako sušnih letih. Vsi okolišani so tja hodili po vodo. In prav ta izvir je dal ljudem tega okraja idejo, da bi ga zajezili, s črpalkami potisnili vodo visoko v hrib in jo preko velikega rezervoarja na vrhu hriba pošiljali po bližnjih gospodinjstvih. Začela se je gradnja vodovoda. V dolžino so skopali 2.100 m jarkov, večina po hribovitem gozdnem svetu. Kopali so "na roko", le na bolj dostopnih mestih s plugom in voli. Veselje vseh, da bodo prvič imeli vodovod v svojih hišah, je bilo neznansko. Istočasno s kopanjem jarkov za cevi so ob zajetju izvira zgradili velik razervoar in kasneje majhno hišico, v kateri sta glavna in rezervna črpalka ter vsa ostala oprema. Na vrhu hriba so zgradili rezervoar. Pesek so vozili z lesenimi vozovi in vpreženimi voli France Omerzel, Jože Kostanjšek ter Stanko Volčanjšek. V slabem mesecu in pol je bilo vse skopano, položene so bile cevi, zgrajeni so bili rezervoarji. 1. marca 1970 je po gospodinjstvih stekla voda. Strokovni vodja celotne gradnje je bil Henrik Klobučar, takratni strokovnjak pri Komunalnem podjetju Brežice.

Pepi Kostanjšek je v "Vodovodni dnevnik" zapisoval vse, od delovnih ur posameznikov do vremena in težavnosti kopanja jarkov na posameznih odsekih. Zanimivo je, da so cevi, ki so razpeljane iz rezervoarja do posameznih gospodinjstev, ob prvi polnitvi pogoltnile 400 l vode, preden je ta pritekla iz pip. Strošek izgradnje vodovoda na posamezno gospodinjstvo je bil približno 400.000 dinarjev, kolikor je takrat stala ena krava, je zapisano v dnevniku. Domenili so se, da za hrano in pijačo poskrbi vsak dan drugo gospodinjstvo. Tako so marljive gospodinje ne samo opravljale kmečka opravila, ampak tudi kopale jarke, kuhale in skrbele za pijačo. Zaslužni za ta vodovod so vsi vaščani, ki so sodelovali pri njegovi izgradnji, še posebno pa Ivan Strgar in Pepi Kostanjšek, ki sta ne le idejna očeta, pač pa tudi glavna vzdrževalca tega vodovoda vse do danes. Hišica, ki jo vidimo na sliki, je kot iz pravljice. Za to skrbita Ivan in njegov sin Janko. Voda je vsako leto bakteriološko pregledana in je povsem neoporečna.

Veliko zaslug pri gradnji vodovoda imajo tudi pokojna Jože in Tone Kostanjšek, veliko sta prispevala tudi Slavko Bratanič in Srečko Planinc. Izgradnjo sta denarno podprla tudi Darko Jelčič iz Oklukove gore ter Mirko Kambič iz Brežic.

Vsako leto organizirajo vodovodni sestanek, na katerem pregledajo podatke o porabi vode, se dogovorijo o nujnih vzdrževalnih delih, predvsem pa je namenjen druženju.

Danes je na ta vodovod priključenih 15 gospodinjstev. Mladi se radi spominjajo svojih staršev, babic in dedkov, ki so ta vodovod zgradili tudi zanje.

BLAŽ ŠEGULA

Vzemi si čas samo zase

Začenjajo se dejavnosti na Univerzi za tretje življenjsko obdobje - Tečaji, programi, izleti

Začenjajo se šola, tečaji, prireditve, krožki in kaj še vse. Še posebno za tiste, ki umirjeno preživljajo prosti čas. 24 ur smo gospodarji svojega časa. Smo pa slabi gospodarji tega časa. Slabi gospodarji, če si ne vzamemo uro ali dve na dan, na teden le zase zdaj, ko o tem sami odločamo. Je to preveliko razkošje in potrata? Morda pa le dobra naložba za naše telo in dušo!

Zdaj pa je čas naš in prav je, da nadoknadimo zamujeno in izživimo vse tisto, za kar nam je zmanjkalo časa v minulih letih. Še nikoli ni bilo toliko možnosti, kot jih je sedaj. Toliko programov za doživetje, izobraževanje, nove izkušnje, vesela druženja. V tečajih in krožkih boste našli sorodne duše, ki hočejo isto kot vi - spoznati, razviti, dopolniti, se potrditi, narediti tisto, o čemer smo sanjali: Ko bom imel čas, bom...

Sedaj je čas za to, da dosanjate začete ali zatrte želje in sanje. Morda boste v novih spoznanjih odkrili svoje talente, jih potrdili in razvili, zadovoljili svojo radovednost, razgibali telo, nahranili dušo in taki postali všeč sebi in drugim.

Kaj vse se skriva v nas? Nikoli ne boste izvedeli, če boste obtičali v svojem svetu. Čas je torej, da vse to odkrijete in doživite. To lahko uresničite v RIC-u, ki za vas pripravlja celo vrsto dejavnosti na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Ponujajo se nam različni kulturni programi, zanimivi izleti, interesne dejavnosti, plesni, rekreativni tečaji in še kaj. Pozanimajte se za programe, urnike in se prijavite! Novim doživetjem in spoznanjem od oktobra do maja ali še dlje! Da bi v njih odkrili boljši del sebe!

ELIZABETA VARDIJAN

MLADI DOPISNIK

TEDEN OTROKA - V vrtcu Gumbek je bilo v tednu otroka pestro in zanimivo. Otroci so uživali v igri s prijatelji, v ogledu lutkovne predstave vzgojiteljic vrtca, na športnem popoldnevu v telovadnici šole. Veselili so se obiska dedkov in babic v vrtcu (na sliki), saj so se lahko igrali z njimi. Babice in dedki so otrokom pripravili delavnice, v katerih so otroci pletli košare, pekli kruhke, oblikovali rože iz slanega testa, poslušali pravljice in spoznali čebelarja. Teden otroka smo zaključili s sobotnim potepanjem za otroke in starše vrtca na Cerovec, kjer smo pekli kostanj in se zabavali z raznimi igrami. (Vrtec Gumbek, Dolenjske Toplice)

V Kozjanskem parku

Zanimiv naravoslovni dan 5. in 6. r.

V četrtek, 21. septembra, smo imeli učenci 5. in 6. r. naravoslovni dan. Zbrali smo se ob 8. uri pred našo šolo. Vsi srečni, ker se ta dan ne bomo učili in bomo spoznali nekaj naravnih znamenitosti Kozjanskega parka. Do Podsrede smo se peljali z avtobusom. Tam nam je prijazna gospodična razlagala o kamninah, Zemlji in drugih pojavih. Potem smo si ogledali še Rudnico, v kateri so nekoč kopali železovo rudo. Slišali smo netopirje. Tanja je vzela en kamen, da ga bomo imeli v šoli za razstavo. V rudniku že nastajajo kapniki, ampak so še čisto majhni. Občudovali smo izvir s toplo vodo. Odpravili smo se nazaj v Podsredo. Ker je avtobus odpeljal učence 6. r. nazaj v šolo, smo mi del poti prepešačili. Pobral nas je avtobus in nas odpeljal v šolo. Liste smo oddali učiteljici, da jih je popravila. Ta dan je bil zelo lep in poučen, gotovo bi se hoteli še kdaj učiti na tak način.

ANJA MOŠKON, 5. r.
OŠ Koprivnica

Gozdna učna pot Pišece

2. oktobra smo se odpravili v Pišece na ogled gozdne učne poti. Ko smo prispeli tja, nas je že čakal vodič. Preobuli smo se in se odpravili. Vodič nam je povedal, da so nekoč imeli šolo v gradu, zdaj pa je drugje. Šola se imenuje po znanem jezikoslovcu Maksu Pleteršniku, ki se je rodil in umrl v Pišecah. Odšli smo naprej do ribnika, kjer smo videli staro vrbo. Nato smo se ustavili še v parku, kjer smo spoznali ogromno drevesnih vrst. Nekoliko višje smo pomalicali. Vodič nam je pokazal orodje, ki ga uporabljajo gozdarji: z višinomerom merijo višino dreves, s premerko pa premer oz. debelino dreves, s posebnim svedrom pa prirastek dreves. Vrnili smo se k avtobusom in se odpravili nazaj v šolo. Veliko smo se naučili, bilo pa je tudi kar zabavno.

MARKO STOPAR
Novinarski krožek
OŠ Sava Kladnika, Sevnica

Kros

V torek, 2. oktobra, je OŠ Brežice za vse učence organizirala šolsko prvenstvo v krosu. Najprej se je na prizorišče, ki je bilo med Savo in Krko, odpravila razredna stopnja, kasneje pa še predmetna. Učenci in učenke so se dobro odrezali in dosegli nekaj odličnih rezultatov. V 5. r. sta bila najhitrejša Vid Zevnik in Anja Jalovec, v 6. r. Tadej Boškovič in Lena Zevnik, v 7. r. sta prvo mesto osvojila Denis Butara in Urška Videnič, v 8. r. pa sta bila najboljša Davor Kalin in Anja Veble. Najboljši rezultat je dosegel Davor Kalin, ki je za tisoč metrov potreboval 172 sekund. Najhitrejši se bodo uvrstili tudi na občinski kros.

DARJA GRAMEC,
JASMINA SRPČIČ
Novinarski krožek
OŠ Brežice

Sprejem pri županu

V tednu otroka smo se predstavniki šolskega parlamenta in posameznih krožkov skupaj z mentorjema gdč. Ancljevo in go. Rupeno srečali z županom naše občine g. Zvonetom Lahom. Županu smo predstavili delo oddelčne skupnosti, krožkov in delo šolskega parlamenta ter se pohvalili z dosežki. Ker je letošnja tema šolskih parlamentov prosti čas šolarjev, smo županu predlagali, da bi bila občinska knjižnica kmalu odprta, in mu predlagali ustanovitev knjižnega in mladinskega kluba, kjer bi mladi ustvajalno preživeli del svojega prostega časa. Izrazili smo željo, da bi bile v Mirni Peči pogostejše tudi filmske predstave. Župana smo prosili, da bi nas občina finančno podprla pri nakupu ustreznega kombija, ker sedanji ne ustreza več predpisom. Z njim bi se učenci vozili na razna tekmovanja in krajše ekskurzije. Zaprosili smo ga za sponzorstvo zaključnega izleta za uspešnejše učence šole. Z županom smo se pogovorili tudi o bližajoči devetletki in z njo povezano dograditvijo dodatnih prostorov zanje. Vsi se dobro zavedamo, da šola ne more obstajati brez občine, ta pa mora poskrbeti za svoje otroke. Ob koncu smo mu izročili spominsko darilo.

MATEJA MUHIČ, 8. a
OŠ Mirna Peč

ODNOSI V ZDRAVSTVU

Živimo v navideznem svetu idealnega zdravstva

V srednjeevropskem prostoru so hierarhični odnosi nadpovprečno močno prisotni in raziskave kažejo, da Slovenija ni izjema. Tudi v zdravstvu je prisotna družbena lestvica, na katero so umeščeni zdravniki, medicinske sestre, drugi zdravstveni delavci in navsezadnje tudi bolniki. Dokler bodo le-ti pri dnu te lestvice, bo komunikacija z bolnikom dejansko pogovor nadrejenega s podrejenim in kvaliteta te komunikacije bo vprašljiva. Razveseljivo je, da se zaposleni v zdravstvu začenjajo zavedati tega problema in ga poskušajo tudi reševati. Javni forum, ki je potekal 18. septembra, je eno od tovrstnih prizadevanj za boljše odnose v zdravstvu.

Na javnem forumu, ki ga je organiziral Zavod za razvoj paliativne oskrbe iz Ljubljane, je tekla beseda o komuniciranju z bolnikom, namen foruma pa je bil predvsem izmenjavati izkušnje, znanja in mnenja. V Štihovi dvorani Cankarjevega doma so se namreč zbrali strokovnjaki s področja medicine, farmacije, zdravstvene nege, socialnega varstva, sociologije, psihologije in šolstva, forum pa je vodila dr. med. Urška Lunder, strokovna direktorica Zavoda za razvoj paliativne oskrbe.

Prof. dr. Eldar Gadžijev, dr. med., strokovni vodja kirurgije v Splošni bolnišnici Maribor in predstojnik oddelka za abdominalno in splošno kirurgijo, je spregovoril o svojih izkušnjah iz časa, ko je bil prvi predsednik odbora za strokovno-medicinska vprašanja pri Zdravniški zbornici Slovenije in tako neke vrste sito za pritožbe. Izkušnje so pokazale, da so bili pacienti bolj občutljivi na odnos, ki so ga doživljali, kot na strokovne napake. Prav tako je bila v 90 odstotkih primerov poleg pritožbe zaradi domnevno nepravilnega zdravljenja tudi pritožba o odnosu zdravnika do pacienta. Marina Velepič, glavna medicinska sestra Onkološkega inštituta in predsednica častnega razsodišča pri Zbornici zdravstvene nege, se je strinjala z dr. Gadžijevom in omenila, da je 95 odstotkov obravnavanih primerov na častnem razsodišču temeljilo na pritožbah svojcev ali bolnikov nad komunikacijo, ki so je bili deležni med zdravljenjem.

Velepičeva je povedala, da ovire za kvalitetne odnose ne bi smelo predstavljati pomanjkanje časa. Ta časovni pogled pa je povzel tudi asist. dr. Janko Kersnik, specialist splošne medicine, član Komisije za kakovost pri Ministrstvu za zdravje in predstavnik Evropske delovne skupine za zagotavljanje kakovosti pri Svetovnem združenju družinskih zdravnikov. Dr. Kersnik, ki je tudi predstavnik Slovenije v Komiteju izvedencev za kakovost v zdravstvu Odbora za socialna in zdravstvena vprašanja v Svetu Evrope, je v svojem doktorskem delu obravnaval zadovoljstvo bolnikov z delom v splošni medicini v Sloveniji in ugotovil, da se zadovoljstvo veča s časom, ki ga je bolnik preživel z zdravnikom. Po tem splošnem zadovoljstvu je Slovenija primerljiva z drugimi državami, slabša pa je kakovost komuniciranja, saj zdravniki pogosto ne povprašajo po bolnikovih čuštvih, socialnih problemih ali osebnih zadevah bolnika, pri čemer ni ovira pomanjkanje časa.

O tem, zakaj primanjkuje te osnovne prijazne note, je spregovoril doc. dr. Matjaž Zwitter, onkolog, predstojnik Oddelka za radioterapijo na Onkološkem inštitutu. Dr. Zwitter je pojasnil, da dajo mnogi zdravniki bolnikom vedeti, da niso pripravljeni na pogovor. Vzroki so zelo različni, morda najbolj problematičen je tisti, ki se nanaša na situacijo slovenskega zdravstva, ki ima premalo denarja za nove načine zdravljenja, za nove aparate in zdravila, ki so jih zato deležni le redki. Dr. Zwitter je iskreno razkril zadrego zdravnika, ki bi bolniku moral razložiti, zakaj ne more biti deležen zdravljenja, ki bi mu lahko rešilo življenje. Da se izogne podobnim situacijam, se raje obnaša nedostopno.

Strokovnjaki so se veliko pogovarjali o izboljšanju trenutnih razmer in kot glavno sredstvo navedli predvsem izobraževanje in sodelovanje med vsemi zaposlenimi v zdravstvu. V srednjih zdravstvenih šolah ter na Visoki šoli za zdravstvo in na Medicinski fakulteti bi morali že med samim izobraževanjem dijaki in študentje različnih smeri sodelovati in premagati hierarhijo, ki se prenaša na delovna mesta. Alenka Čas, psihologinja in svetovalka za prostovoljno delo na Zavodu za šolstvo, pa je izpostavila pomen mladih prostovoljcev, predvsem dijakov srednjih zdravstvenih šol, ki obiskujejo predvsem starejše bolnike in jim popestrijo dneve.

MARJETKA PEZDIRC

PO SPOMINIH FRANCA PEČKA

Nekdaj mogočna Gora vse bolj sameva

Če bi v sodraško-potoškem predelu na zemljevidu iskali kraj Gora, ga ne bi našli. Če pa bi domačine povprašali za Goro, bi vam vsak vedel povedati, da je Gora predel med Sodražico in Loškim Potokom, da to ni eno samo naselje, pač pa skupno ime kar za pet vasic.

V tisku le poredko zasledimo kakšno vest iz teh krajev, kot da se nič ne dogaja. Res pa je, da so naselja dokaj odmaknjena od glavnih prometnic na razgibanem kraškem platoju. Proti jugu predel Gore zapirajo ali ločijo od potoškega podolja do skoraj 1000 m visoki hribi, proti severu pa se plato strmo spušča v dolino Bistrice, proti zahodu pa ga od Notranjske loči mogočna tektonska prelomnica, znani kanjon Kadice, kjer izvira več potokov, ki so nekoč gonili - nekateri jih gonijo še danes - številne mline, ti potoki pa se združijo v živahno rečico Bistrico, ki teče vzdolž vse Ribniške doline. Razgled s tega naravnega platoja sega vse tja do Alp in človek ima občutek, da je gorovje gledano z Gore, skoraj na dosegu roke. Lepa je ta Gora. Vasi Janeži, Kržeti, Petrinci, Kračali in Betonovo skoraj ni videti iz obilice sadnega drevja, ki tu obilo rodi, saj na Gori ne poznajo pozeb. Sredi te idilike nad vasjo Petrinci nekaj nad 800 m visoko kot bela nevesta dominira nad pokrajino farna cerkev Marije Snežne.

Popoldne pri Francu Pečku

Že dolgo je tlela želja, da bi se kaj napisalo o Gornikih. Predvsem tisto, česar se ljudje še spominjajo in se prenaša po ustnem izročilu iz roda v rod. Tako kot v skoraj vseh podeželskih krajih so pisni dokumenti redki, kar velja tudi za Goro. Pa so me prijazni Gorniki napotili k 88-letnemu Francu Pečku, češ, če kdo kaj ve, ve ta gotovo največ. In res, France je kljub letom še vedno vitalen, pridno kmetuje in v hlevu skrbi kar za nekaj glav govedi, se je rad odzval vabilu za pogovor.

Po spominu bi mu le težko pripisali že deveti križ. Pred drugo vojno sta z ženo vodila ljudsko kuhinjo v Kočevju, potem je večji del

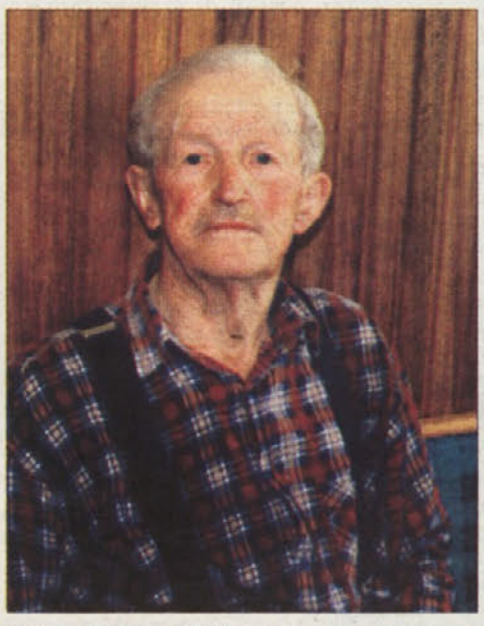

88-letni France Peček.

vojne prebil v taboriščih, sprva v italijanskih, pozneje pa v nemških, a se je medvojna kalvarija zanj kolikor toliko srečno končala. Po vojni je vodil krajevni ljudski odbor Gora, potem krajevno skupnost, bil leta in leta sprva okrajni in nato občinski odbornik pa seveda vaški odbornik in predsednik, gasilec, kmet in verjetno še kaj. Je pa Gornikom z nasveti še vedno dobrodošel. Pred dobrima dvema desetletjema je bil med tistimi, ki so na Gori načrtovali manjši industrijski obrat, vendar zaradi višje sile ni nikoli zrasel. Tako so Gorniki kot večina prebivalcev teh srednjegorskih predelov odhajali v dolino in tam praviloma ostajali. Mladina je odhajala v šole in redki so se vrnili. Zanimivo pa je, da so na Goro prihajali vikendarji, domačini pa so zapuščali to prelepo okolje. Žal je že tako, da se samo od lepote ne da živeti. Med sicer lepo urejenimi hišami je kar nekaj takih, kjer namesto zaves visi pajčevina, in le malo je upanja, da bi se to lahko kmalu spremenilo.

Vse to našteva Peček in nadaljuje: "Sedanje območje Gore so najprej naselili Žimerčanje. To naj bi veljalo vsaj za vas Kračali, kjer so najprej pasli živino. Ime naj bi nastalo iz besede kričati, to pa naj bi pomenilo, da so se kričé sporazumevali s tistimi v dolini. Ime Petrinci naj bi nastalo, ko so se tam naselili pribežniki pred Turki, ki so prišli na Goro iz okolice hrvaške Petrinje, Kržeti po priimkih, vas Janeži naj bi prvi postavili naseljenci, ki so prišli iz Starega Kota, ki pa so se pozneje preselili v dolino in postali mlinarji. Preko Gore so peljale glavne prometnice v smeri Loškega Potoka in proti Blokam. Del te stare ceste je v naravi še viden, o tem pa priča tudi podatek, da je bila v Janežih velika gostilna in hlevi, kjer je počivala živina in ljudje po naporni vožnji iz doline. Tako je skoraj gotovo, da je bila Gora naseljena že vsaj v 13. stoletju. Celotno območje gore meri danes 1.150 ha, sodeč po starih mapah, pa je moralo biti veliko večje; vsaj tisti spodnji del, ki danes pripada Sodražici, naj bi nekoč pripadal Gori."

Kako so se preživljali Gorniki?

Peček kar niza razne podatke, da jih je tu nemogoče zapisati v celoti. Glavna sta bila živinoreja in poljedelstvo. Omenil sem že, da je področje izredno rodovitno, žal pa premajhno, da bi ljudje v preteklosti in tudi danes od tega lahko živeli. Torej so poleti pridno gozdarili v domačih gozdovih, preko zime pa so odhajali v hrvaške, madžarske in celo romunske gozdove. Mnogi so prečkali veliko lužo in nekateri za vedno ostali v svetu. Bilo je sicer tudi nekaj obrtnikov, gostiln in trgovin v različnih časovnih obdobjih. Znani so bili po izdelavi suhe robe, ki pa danes ni več produktivna. Na Gori je nekdo kdove kdaj postavil celo neko tovarno za izdelavo umetnega gnojila, ki se je imenoval patošelj. Očitno to ni uspevalo in je bila na tistem mestu pozneje znana gostilna Vesel.

Ko so konec devetnajstega stoletja gradili cesto proti Loškemu Potoku, se je ta daleč izognila Gori. S tem pa je ugasnil tudi zaslužek, ki so ga na Goro prinašali furmani in popotniki. O tem, koliko prebivalcev je imela Gora nekoč, so mnenja močno deljena. Po nekaterih podatkih več kot 600, a Peček meni, da ta številka morda drži za nekdanjo katastrsko občino, nikakor pa ne za občino Gora. Meni, da je imela Gora največ prebivalcev po drugi svetovni vojni, in sicer 340, to pa ve, saj je bil sam tajnik KLO. Med zadnjo vojno je padlo vsaj 21 Gornikov.

Kdaj je Gora postala samostojna, občina nima podatkov, nekateri znaki kažejo, da nekako v času francoske okupacije. So pa v ljudskem spominu ostali nekateri župani, ki so kar veliko storili za prebivalstvo. Celo tako požrtvovalnega so imeli, da je nekako na lastno pest gradil še danes glavno cesto na Goro in pri tem zapravil svoj grunt. Kljub ne ravno rožnatemu življenju teh ljudi pa se je na Gori rodilo kar veliko število izobražencev, predvsem duhovnikov. Še danes se spominjajo Matičevega Janeza, ki je bil advokat v Ameriki in tam kandidiral celo za župana. Kakšnih večjih društev pa na Gori ni bilo. Znano je društvo kmečkih fantov in gasilsko društvo, ki je letos avgusta praznovalo 80-letnico.

Šolstvo

Moj sogovornik Peček se spominja pripovedovanja svoje matere, da je bila šola 1895. leta še v župnišču. Samo leto dni pozneje pa so

Idilična podoba vasi na Gori. (Foto: A. Košmerl)

odprli šolo v prenovljeni kmečki hiši, ki so jo 1943. leta požgali Nemci. Partizani pa so požgali župnišče. Tako so bili otroci brez pravega pouka vse do 1946. leta, ko so spet popravili staro poslopje. Leta 1962 pa so zgradili novo stavbo, kjer je mesto dobila šola, trgovina in gasilci. Sredi osemdesetih let je bila šola ukinjena, ker ni bilo več zadosti otrok. Trenutno ima Gora samo še 155 prebivalcev in kakšnih deset za šolo godnih otrok, ki pa se morajo voziti v Sodražico.

Duhovno življenje

France pripoveduje, da je morala na današnjem mestu, kjer stoji farna cerkev, stati kapela že v 12. stoletju. Kdaj je bila zgrajena sedanja cerkev pa ne ve. Menda je bil zvonik zgrajen pozneje kot cerkev.

Cerkev na Gori je spadala pod sodraški vikariat. Leta 1791 je bila na Gori ustanovljena samostojna ekspozitura. S tem so sicer pridobili, saj so imeli bolj stalno božjo službo, krstil, poročal in pokopaval jih je domači duhovnik, obveznosti, ki so bile za Gornike veliko breme, pa so ostale do sodraškega vikariata. To pa Gornikom ni šlo v račun. Več kot dve stoletji so bili boj za lastno župnijo in jo končno 1909. leta tudi dobili. (Letos junija je izšla knjiga, ki jo je napisal soupravitelj župnije Gora, potoški župnik in dekan v Ribnici g. Franc Vidmar pod naslovom: Gora pri Sodražici in življenje Magdalene Gornik. Knjiga je opremljena z redkimi starimi in novejšimi fotografijami, je duhovni in zgodovinski vodič po teh lepih, a malo znanih krajih.

Povojno življenje

Kar nekaj časa je obstajal KLO, potem so se združili v občino Sodražica, ta z Ribnico in sedaj spet spadajo v Sodražico. Vse to obdobje je Peček uspešno opravljal odgovorne naloge. 1952. leta so začeli Goro elektrificirati. Ker so se zelo zadolžili, je vas Betonovo ostala brez elektrike. Elektro jih je tožil kar za znaten znesek in zahteval odklop. Spet je bil Peček glavni krivec, a se je obrnilo drugače. Sodni izvršilec je med vojno partizanil na Gori. "Ljudje niso bili ravno za nas, izdali nas pa tudi niso," je odločno pribil in izposloval, da je (menda) Zadružna zveza poravnala dolg in so po tem žico napeljali do konca.

1963. leta so dobili telefon, 1966 so gradili župnišče, vodo pa so napeljali šele 1974. leta. Kar 16 let je trajala borba zanjo. Pa so sedaj kar zadovoljni. V zemlji imajo plastične cevi in jim ni treba skrbeti za zamenjavo salonitnih, ki so bile takrat še v uporabi. Lahko se pohvalijo, da imajo vso infrastrukturo vključno s cestami in se po tej plati lahko kosajo z veliko večjimi kraji. Tudi naš sogovornik je zadovoljen, le recepta, kako ustaviti odhajanje ljudi, še ni iznašel.

A. KOŠMERL

EDINSTVEN PRIMER V EVROPI

Unikatni Božji grob na Vačah pri Litiji

LITIJA - Vače, trg na nadmorski višini 525 m, je središče krajevne skupnosti. Sedanja vaška cerkev, cerkev svetega Andreja, je že šesta cerkev na Vačah (pet jih je bilo zgrajenih na istem mestu) in jo je ob lepem vremenu lepo videti že z Zasavske ceste, če se peljemo iz Litije proti Ljubljani, preden cesta prečka železnico.

Prva cerkev, ki je stala na Vačah, je bila lesena. Prva zidana cerkev je po mnenju zgodovinarjev na Vačah stala že leta 1262. Sedanja cerkev na vaškem trgu sredi Vač je bila pozidana v letih 1843 in 1844. Posvetil jo je takratni ljubljanski škof Wolf junija 1845. Istega leta je dobil svojo sedanjo podobo tudi zvonik, v katerem zvonijo štirje zvonovi. Posebna zanimivost vaške cerkve je Božji grob v posebej za to leta 1865 prizidani kapelici na desni strani glavnega oltarja. Izdelan je iz brušenega raznobarvnega stekla (ne kristala) v obliki mozaika, delo čeških steklarskih mojstrov iz Moravske Ostrave. Kapelo je pred prihodom elektrike na Vače razsvetljevalo 120 oljnic. Tovrstni božji grobovi v svetu so le trije, vsak je ročno izdelan unikat.

Cerkev poleg Božjega groba bogati Metzingerjev Križev pot iz leta 1734, ki je bil v letošnjem letu v celoti obnovljen.

KATARINA ŠUŠTERŠIČ

ROČNO IZDELAN BOŽJI GROB - Edinstven primer Božjega groba v cerkvi na Vačah iz brušenega raznobarvnega stekla. (Foto: K. Š.)

NOVI SLOVENSKI CELOVEČERNI FILM PRIHAJA V KINODVORANE

Sladke sanje iz Podgorškove tovarne sanj

Novi celovečerni film Sladke sanje režiserja Saša Podgorška in scenarista Mihe Mazzinija po nadvse uspešni premieri na letošnjem Festivalu slovenskega filma v Portorožu in po udeležbah na številnih festivalih v tujini končno prihaja k tistim, ki jim je prvenstveno namenjen - h gledalcem in ljubiteljem filma. Danes zvečer se bodo zavrteli projektorji v Ljubljani, Novem mestu in drugih slovenskih mestih in na platnih kinodvoran se bo odigrala filmska zgodba o časih pred tremi desetletji, ko je življenje v stari "jugi" utripalo precej drugače od dandanašnjega, ko so najstniki še lahko sanjarili o navadnem gramofonu kot o izpolnitvi življenjskega smisla, a ko hkrati v srcih in glavah ljudi ni bilo kaj dosti drugače, kot je sedaj, in je bilo odraščanje prav tako težko, kot je lahko zdaj.

Film prihaja med gledalce s prepričljivo popotnico. V Portorožu je prejel kar tri vesne, najvišje nagrade festivala: za najboljši celovečerni film, za najboljši scenarij in za najboljšo žensko vlogo (Veronika Drolc). Poleg vesen je bil deležen še nagrade Synchro Filma za najboljši film, nagrade revije Stop za igralko leta in nagrade žirije filmskih kritikov za najboljši film, z mednarodnega filmskega festivala v Motovunu pa se je vrnil s posebno nagrado za filmski dosežek. Vse to nedvomno govori filmu v prid, njegovo odmevnost v javnosti pa bo pokazal obisk. Zanj se novemu filmu, vse kaže tako, ni treba bati, saj so Sladke sanje gledljiv film, poklicno narejen, kot se spodobi, in začinjen s primerno mešanico nostalgije, poetičnosti in obešenjaškega humorja, ki bo le redkokaterega gledalca pustila ravnodušnega.

Zanimivo je, da je bila pot do filma, zdaj deležnega tolikih nagrad, kar dolga. Prvič je bil uvrščen v program Filmskega sklada Slovenije že leta 1997, vendar se je zapletlo, ker naj bi bil kot t. i. kostumski film predrag, pravega zaupanja pa ni bil deležen tudi mladi režiser, čeprav se je Sašo Podgoršek dotlej izkazal z več kratkimi filmi (Prostor pogleda, Koza je preživela, Vrtoglavi ptič), nagrajenimi z uglednimi mednarodnimi priznanji, kasneje pa še s filmom Dom svobode in s celovečercem Temni angeli usode. Po odmevnih polemikah v javnosti je končno režiser skupaj s producentsko hišo Arsmedia lahko začel s temeljitimi pripravami in izborom avtorske ter igralske ekipe. Še največ težav je imel pri izbiri glavnega igralca, a je imel tako kot pri izbiri drugih tudi tu srečno roko, mladi Janko Mandić se je zelo dobro izkazal. Predno je lani spomladi padla prva klapa, je več popravkov doživel tudi scenarij, kar pa je, kot meni režiser, filmu samo koristilo. Film so posneli v 57 dnevih, zvečine v Idriji in v Ljubljani.

Filmska zgodba je postavljena v začetek sedemdesetih let, ko so se razmere v tedanji socialistični Jugoslaviji otoplile in je z zahoda pljusknilo potrošništvo z ameriško popularno kulturo vred. Navidezno obilje je zagrenilo odraščanje najstnikom iz revnih družin, kot je bil dvanajstletni Egon, ki si je silno želel dobiti gramofon, da bi bil kot njegovi vrstniki. Te želje mu niso mogli uresničiti ne njegova ločena mati, sama prepolna težav zaradi umskega propadanja, ne versko blazna babica, ne drugi sorodniki, zato je zadeve vzel sam v roke. Na poti do gramofona kot "bistvene" stvari v življenju ter z izkušnjami, med katerimi je bilo nekaj prav grenkih, je fantič dozorel v samostojnega fanta, osvobojenega depresivnega družinskega okolja.

"Siže zgodbe je arhetipski in večen. Nekaj si želiš, to dobiš in potem ugotoviš, da je bilo vse ostalo na tej poti pomembnejše od same želje," pravi Sašo Podgoršek, ki mu je s številno filmsko ekipo in drugimi sodelavci uspelo odličen Mazzinijev scenarij preliti v prepričljivo filmsko govorico.

Za Dolenjski list je režiser, doma iz Brežic, povedal, da ima ob vstopu svojega filmu Sladke sanje v slovenske kinodvorane odličen občutek, kakršnega ima pač človek po dobro opravljenem delu. "Vesel sem, da je film zdaj med ljudmi. Vsa ekipa se je potrudila, da smo s filmom pričarali vzdušje nekega minulega časa in zanimivo zgodbo. Film sem res delal iz sebe, po lastnih vzgibih, a vse, kar narediš pri filmu, je namenjeno tudi drugim, gledalcem, in ti se odzovejo na film po svoje. Želim, da bi jih film kar največ sprejelo za svojega."

M. MARKELJ

Režiser Sašo Podgoršek pred ljubljanskim Kolosejem, kjer bodo danes zavrteli njegov drugi celovečerec Sladke sanje.

Osebna izkaznica filma Sladke sanje

Režiser: Sašo Podgoršek
Scenarist: Miha Mazzini
Direktor fotografije: Sven Pepeonik
Montaža: Zlatjan Čučkov
Direktor filma: Tomaž Lehpamer
Producent: Franci Zajc
Igralci: Janko Mandić, Veronika Drolc, Iva Zupančič, Josef Nadj, Davor Janjić, Grega Bakovič, Luka Tratnik, Ana Troha, Marinka Štern, Jože Hrovat, Iva Babič, Milena Muhič, Jernej Šugman, Barbara Levstik, Radko Polič idr.
Realizacija: producent Arsmedia ter koproducenta Televizija Slovenija in Filmski sklad Republike Slovenije

POLH: NE GRE LE ZA LOV

"Je pa na Kranjskem čudna živalca"

Pred leti je skupina polharjev iz Kočevskih Poljan začela prirejati polharske večere, njihovo spoznanje, da bi bilo treba v lovu na polha narediti red, pa je vodilo v ustanovitev druščine polharjev Polh na Dolenjskem. Zdaj je to eno od šestih takih društev v Sloveniji, najbrž pa edino, ki mu ne gre samo za lov na polha in ohranjanje tradicij polharjenja, ampak želi doseči še kaj več.

Tako si prizadeva, da bi Slovenija ohranila poseben status polha, ki je v Evropi sicer zaščiten, pri nas pa naj bi dovolili globoko zakoreninjeno tradicijo polharjenja, vendar samo za registrirane polharje, ki so organizirani v društva. Tudi danes namreč mnogi polharji po Dolenjskem in Notranjskem lovijo že poleti, čeprav je lov dovoljen šele od 25. septembra, in s tem uničujejo stari zarod polhov, kar je škodljivo za razvoj polšje populacije.

Druščina Polh raziskuje in varuje življenjski prostor polha, skrbi za vzgojo in izobraževanje, poskuša spremeniti odnos do narave, polha in lova ter ohranja tudi polharske običaje. V prvih dveh letih so člani uredili polharski dom na Pogorelcu v osrčju Kočevskega Roga, kjer je zdaj tudi polharski kotiček s primerki nagačenih polhov in njihovih sorodnikov. V zadnjem letu so s pomočjo številnih sponzorjev obnovili tudi sosednjo kočo, v kateri bodo uredili skupni prostor in pozneje še ležišča. V dobrem letu so opravili 3000 prostovoljnih delovnih ur.

Leta 1999 je druščina v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije osnovala v Kočevskem Rogu raziskovalno ploskev in namestila 40 gnezdilnic, v katerih mesečno spremljajo življenje polhov. Kot je povedal tajnik društva Franc Zavodnik, so projekt zasnovali ob pomoči Zavoda za gozdove. Zdaj gnezdilnice, v katere so se naselili polhi, pregledujejo že tri leta in tako so sredi septembra, na primer, pregledali 100 polhov.

Z raziskovanjem polhov se ukvarja predvsem dr. Boris Kryštufek, ki je skupaj z Marjanom Kumljem iz Zavoda za gozdove in Andrejem Hudoklinom iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine zasnoval polharsko učno pot na Pogorelcu ter vsebino zloženke o poti. Kot pravi Zavodnik, je učna pot dolga 2 km in je primerna tudi za družine, sicer pa je v prvi vrsti namenjena šolarjem. Ti ob njej spoznajo roške gozdove z živalskim in rastlinskim svetom, predvsem z zanimivimi drevesnimi vrstami, usodo kočevarske vasi, jamo koliševko, živalske sledi v blatu ob luži, značilnosti kraškega sveta, v drugem delu pa tudi življenjsko okolje polha, raziskovalno ploskev z gnezdilnicami ter polharski kotiček v učni sobi v polharskem domu.

Vsem obiskovalcem bo na voljo zgibanka o poti, na katero se bodo lahko odpravili sami, saj je označena, druščina pa bo organizirala tudi informacijsko pisarno in usposobila 2 vodiča za napovedane skupine.

Druščina 70 članov, med katerimi je najmlajšemu komaj 8 in najstarejšemu že 87 let, je natisnila že tudi razglednice s posebnim žigom, zdaj pa pridno pripravlja nekaj novega. Gre za knjigo, v katero bodo zbrali vse, kar je doslej znanega o polhih.

B. DUŠIČ GORNIK

80 let Bolnišnice Golnik

Visok jubilej bolnišnice, v kateri se zdravi tudi veliko pljučnih bolnikov iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja

GOLNIK - Na Golnik, kraj z ugodno klimo in veliko sončnimi dni v letu, so prvi bolniki prišli sicer že leta 1919, dve leti zatem pa so po zgledu sanatorija v švicarskem Davosu zgradili novo stavbo, s katero se začenja novo obdobje zdravljenja pljučnih bolnikov. Pred časom so v bolnišnici Golnik obeležili ta visoki jubilej.

Junija se je več kot dvajset slovenskih akademskih slikarjev in samorastnikov udeležilo tridnevne slikarske kolonije, več kot 50 del pa so slikarji poklonili bolnišnici Golnik. Denar, ki so ga za dela dobili na avkciji, bo namenjen nakupu vrhunskega računalniškega tomografa, za nakup česar sicer zbirajo tudi prostovoljne prispevke.

Konec septembra so pripravili dan odprtih vrat za laično in strokovno javnost, odprli so razstavo Golnik skozi čas, imeli so slovesnost ob donaciji slik Klavdija Tutte, oktobra bo izšlo novo glasilo bolnišnice z naslovom Pljučnik, medicinske sestre so se udeležile srečanja "Zdravstvena nega bolnika s pljučno boleznijo", zdravniki pa srečanja "Pulmologija in alergologija v Sloveniji v 21. stoletju". Ob visokem jubileju so pripravili tudi svečano akademijo v Cankarjevem domu.

Bolnišnica Golnik je bila zgrajena leta 1921, že pred drugo svetovno vojno je imela najmodernejšo rentgenološko opremo na svetu, po vojni je postala Zvezni inštitut za tuberkulozo, leta 1950 pa je bila tu organizirana epidemiološka služba za tuberkulozo. Na Golniku so lahko danes pohvalijo z najsodobnejšo bronhoskopsko opremo in zdravniki z bogatimi izkušnjami.

V Bolnišnici Golnik se trenutno hospitalno zdravi približno 40 odst. slovenskih pljučnih bolnikov, v 80. letih pa se je tam zdravilo tudi precej Dolenjcev, Belokranjcev in Posavcev.

Z osmimi leti je šel na polha

VERDUN PRI UŠNIH SELIH - Slovenija je poleg Hrvaške edina država v Evropi, ki dovoljuje lov na polha, saj ima ta večstoletno tradicijo in se je razvil kot gospodarska dejavnost. Polharjenje sega vsaj v leto 1240, ko so oblasti tak lov dovolile, polharji pa so meso solili in zlagali v sode za zimsko zalogo ter v zameno gospodi plačevali dajatve v obliki kožuhov. Načini lova so bili različni, vendar se je v zadnjih 150 letih ohranil predvsem lov s pastmi na drevesih.

Albin Samida polhari že od leta 1942, ko je bolj iz nuje začel na lovu spremljati očeta. Zmotili smo ga ravno pri odiranju teh sivih glodavcev, kajti letošnji ulov je bogat, kot je bogata tudi bera žira. Kot izkušen polhar nam je povedal, da so za strojenje primerne le kože, ki so starejše od enega leta. Samida jih da strojiti in napraviti polhovke, dobrodošla pa sta tudi zdravilna polhova mast in seveda meso. "Vse sorodnike in znance sem že opremil s polhovkami; tudi mast jim priskrbim, prodajam pa je ne," pove. Ker je bil mizar, pasti izdeluje sam: navadne, dvojne ali celo četvorne, te so take za lov na tleh in omogočajo ulov štirih živalic naenkrat. (Besedilo: B. D. G., foto: S. Mirtič)

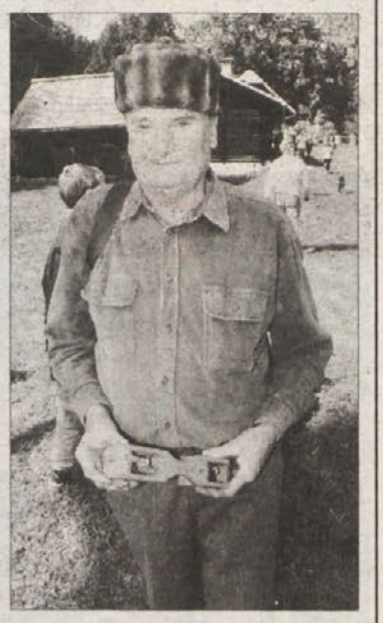

Albin Samida

BISER NA HALŠTATSKI GOMILI

Obnovljena cerkev sv. Helene pri Zemlju

Ko so se v nedeljo, 19. avgusta letos, popoldne vaščani bližnjih in daljnih vasi podzemeljske fare trumoma vzpenjali na manjši hribček pod Kučarjem pri Zemlju k okrašeni cerkvi sv. Helene, da bi prisostvovali blagoslovu obnovljene cerkve, mi je starejša kmečka ženica, ki je s počasnimi koraki težko premagovala vzpetino in kazala, da so ji leta naložila že več kot deset križev, zadihana v blagozvočni belokranjščini rekla: "Gospod, kaj ni lejpa? Ko biser je na tejmu hribčki!"

Našla je primerno primerjavo, ki sem jo iskal sam, ko sem gledal od sonca obsijano prenovljeno cerkev sv. Helene, ki že nekaj stoletij stoji na halštatski gomili (gomili iz starejše železne dobe iz okoli 7. stoletja pred našim štetjem). Skrbno prenovljena, s pobarvanimi zidovi in okenci v njih, z novo rdeče prebarvano pločevinasto streho, ki je z zvonikom, ponosno dvigajočim se proti vrhu Kučarja, ob njem "...dvignila glavo prek streh," in "zviška motri nehanje ljudi pod seboj..." V poletnem soncu se je svetila kot biser, postavljen na obkolpsko ravnino pod porasli Kučar. Kot bi izpričevala ime njene svetnice sv. Helene, ki v hebrejščini pomeni svetleča, lesketajoča.

Iz blage belokranjske pokrajine se v bližini mejne reke Kolpe dvigajo trije osamelci: Žeželj pri Vinici, Plešivica pri Adlešičih in Kučar pri Zemlju. Njihove dominantne lege, bližina reke in več ali manj ravne pokrajine pod njimi, toliko bolj pri Podzemlju in Zemlju, so geografske značilnosti, ki so že v prazgodovini (na kar kažejo izkopanine) nudile odlične možnosti za naselitev.

Kučar se kakih 80 metrov dviga iz prostrane obkolpske ravnice, obrasel z gozdom, na vrhu z vinogradi, zidanicami in redkejšimi hišami. Pod njegovim vznožjem se reka Kolpa med širnimi polji zasuče proti vzhodu. Zaradi takšne lege ni čudno, da se je v železni dobi razvil v enega najpomembnejših centrov ne le v Beli krajini, ampak tudi na širšem prostoru jugovzhodnih Alp (kot ugotavlja arheolog dr. Janez Dular s soavtorji v knjigi Kučar - železnodobno naselje in zgodnjekrščanski stavbni kompleks na Kučarju pri Podzemlju, Znanstveni inštitut SAZU, Ljubljana 1995). Pod njim so bile pri sedanjih vaseh Podzemlju, Zemlju, Škriljah in Grmu odkrite gomile, gomilna in plana grobišča iz bronaste dobe in starejše ter mlajše železne dobe, pri Podzemlju pa tudi naselje ter prazgodovinsko naselje na Kučarju.

Ovalno gomilno grobišče iz starejše (halštatske) železne dobe, visoko okoli 5 metrov in dolgo 46 metrov, ki se širi ob vaški cesti iz Podzemlja v Zemelj in je hkrati tudi največja in najbolj impresivna gomila, se je zdel našim prednikom najprimernejši prostor za postavitev 13,5 metra dolge, 5,5 metra široke ter 5 metrov visoke cerkve, sezidane iz kamna, dobljenega na bližnjem Kučarju. Cerkev so posvetili cesarici sv. Heleni.

Cerkev se prvič omenja leta 1526 (kot je navedeno v Krajevnem leksikonu DZS, št. 2, iz leta 1971). Danes je to enotno prezidana stavba s potlačeno kupolo v prezbiteriju (prostoru, kjer je oltar) in banjo v ladji, kot opisujejo strokovnjaki. Leseni oltar v renesančnem slogu ima letnico 1870. V vdolbini oltarja stoji lesen, metrski kip cesarice sv. Helene, ki v desni roki drži križ. Poleg tega kipa sta v oltarju še po 80 centimetrov visoka lesena kipa sv. Boštjana in sv. Roka. Visoko na oltarnem nastavku pa je leseni kip sv. Trojice.

Notranjost cerkve

Zavetnica cerkve je sv. Helena

Gotovo ni naključje, da so za svetnico cerkve nad rodovitno obkolpsko ravnino izbrali prav sv. Heleno, ki je priprošnjica proti blisku, gromu in nevarnosti ognja, sicer pa zavetnica barvarjev in žebljarjev.

Zgodovinarji pišejo, da je bila Helena rojena okoli leta 255 v maloazijski deželi Bitiniji, verjetno v mestecu Drepanonu, ki ga je njen sin cesar Konstantin njej v čast preimenoval v Helenopolis, to je v Helenino mesto. Vsekakor je morala biti lepa, da se je vanjo zaljubil rimski častnik Konstancij Klor in se z njo poročil v trdnjavi Naissus, to je v današnjem Nišu, kjer je takrat služil kot rimski častnik. Ko je cesar Dioklecijan razdelil rimsko državo v štiri upravne enote, je postavil vsaki svojega vladarja. Sam je obdržal vzhodni del, zahodnega pa je dal v upravljanje Maksimiljanu, ki je za svojega sovladarja izbral Heleninega moža Konstancija Klora, ki je upravljal Galijo (sedanjo Francijo), Španijo in Britanijo (Anglijo). Ko je potem Maksimiljan Konstancija posinovil, ga je pregovoril, da se je ločil od Helene in se poročil z njegovo pastorko Teodoro. Boleče ponižana se je Helena s sinom Konstantinom umaknila iz javnosti in junaško prenašala usodo zavržene žene. Pred smrtjo je Helenin bivši mož Konstancij leta 306 določil za svojega naslednika njegovega in Heleninega sina Konstantina. Ta je mater vzel k sebi na dvor v Trier, ji dal sezidati palačo in ji podelil naslov in čast cesarice ter dal kovati novce z njeno podobo. Konstantin je pozneje postal vladar vsega zahodnega dela rimske države in se z materjo preselil v Rim. Oba z materjo sta bila kristjana. Helena je izkoristila ves svoj vpliv na cesarja in državo. Dala je sezidati več cerkva v Rimu in Palestini, tudi nad votlino Jezusovega rojstva v Betlehemu in na Oljski gori. Njen sin pa je postavil na kraju Jezusovega križanja in pokopa cerkev, pravo čudo stavbarske umetnosti. Helena je živela skromno in preprosto. S posebno ljubeznijo se je zavzemala za jetnike, mnoge so po njenem posredovanju izpustili. Omogočila je delo obsojenim in pregnancem dovolila, da so se vrnili k svojcem. Pomagala je ubogim, tolažila nesrečne in izkazovala druge dobrote. Umrla je okoli leta 330 v Rimu, kjer je tudi pokopana. Zaradi pobožnosti, velikih zaslug in dobrih del je bila posvečena v svetnico.

Prizadevni ljudje so jo temeljito obnovili

Tako, kot je Helena z ljubeznijo in dobroto pomagala potrebnim in dala zgraditi več cerkva, so se Zemeljčani in nekateri drugi iz soseske z zavzetostjo lotili obnove cerkve Sv. Helene pri Zemlju. Gonilna sila pri obnovi te cerkve je bil njen ključar Zemeljčan Branko Jurejevčič, sicer uspešen organizator več delovnih akcij v krajevni skupnosti.

Potem ko je zbral vso potrebno dokumentacijo, je z zavzetimi krajani začel zbirati denar za gradnjo. Prispevali so vaščani iz Zemlja, Otoka, Grma, Primostka, Podzemlja, Kučarja, Kapljišč, Škrilj, Boršta, Gradca, Metlike, Krivoglavic, Križevske vasi, Krasinca, Mlak, Boginje vasi, Gribelj, Domžal, Mengša, Novega mesta, po svojih močeh so prispevali tudi lastniki počitniških hišic v Podzemlju in Zemlju, posamezniki iz samostana Pleterje in župnih uradov Rogaška Slatina in z Rakovnika. Velik del sta prispevala še Župni urad Podzemelj in občina Metlika. Posamezniki so veliko pripomogli tudi z lastnim delom in s stroji. Iz zvonika sta se kmalu oglasila zvonova, dar župnije Sv. Jurija iz Slovenskih goric in Kranjske gore. Zvonjenje, ki ga iz tega zvonika ni bilo slišati že več desetletij, je vzpodbujalo in vabilo k sodelovanju nove delavce ter se zahvaljevalo sedanjim.

V cerkvi so položili talne plošče, na novo napeljali elektriko, kupili in namestili lustre, obnovili kor, stopnice na zvonik, naredili nov podest v zvoniku, na novo vzidali vsa okna in vrata, na okna vgradili zaščitno mrežo in police, prepleskali stene, kupili nov oltar, obrnjen k ljudem, nove klopi in omaro za zakristijo. Cerkev sta obogatili podarjeni podobi Marije Brezjanske in Srca Jezusovega, obešeni ob vsaki strani oltarja, in podarjena kipa Marije in Jezusa, stoječa na podstavkih na obeh stenah. Naredili so novo fasado, prepleskali streho, poskrbeli za urejeno okolico itd. Uredili so tudi avtomatsko zvonjenje. Dokazali so, da je v slogi moč, ki premosti še takšne težave.

V nedeljo, 19. avgusta, je obnovljena cerkev, okrašena s podarjenimi venci in cvetjem, pričakala nekaj sto ljudi, ki so prisostvovali maši in blagoslovu dr. Franca Perka. Petje cerkvenega pevskega zbora iz Podzemlja in pritrkovanje, ki je spremljalo maševanje, je odmevalo po obkolpski ravnini, tonilo v gozdnatem Kučarju in se, zlito s šumenjem Kolpe, izgubljalo v prostrani hrvaški ravnini.

Po končani maši in blagoslovu prenovljene cerkve, posebej zvonov, kipov in podob v njej, so se ljudje zgrnili k mizam in klopem pod hribčkom, kjer so možje postregli s pijačo, ženske pa s pripravljenimi pogačami in sladicami. Starejša ženska mi je s klopi pod senčno lipo pomahala z roko. Odmahal sem ji in se ji približal. Bila je tista, ki sem jo srečal v začetku. "Gospod, kaj ni b'lo lejpo?" je vzhičeno vprašala in obraz ji je v poletni vročini žarel kot ob žetvi, ko je to še zmogla, iz oči pa ji je sevala radost kot ob žegnanju, ko je v mlajših letih z gostoljubno darežljivostjo stregla v goste došlim sorodnikom. "Lepo!" sem ji odgovoril in potrdil s prikimavanjem. S kozarcem vina sva trčila z znancem in počasi srkala zlato kapljico s Kučarja ob veselem pritrkovanju in sproščenem fantovskem petju. Oboje, zlito v harmonijo vaškega poletnega nedeljskega popoldneva, je izražalo zadovoljstvo in veselje ljudi ob halštatski gomili. Okrašena cerkev se je svetila v soncu in naznanjala, da je spet lep spomenik naše kulturne dediščine iz šestnajstega stoletja iztrgan pozabi in otet zobu časa.

JANEZ KRAMARIČ

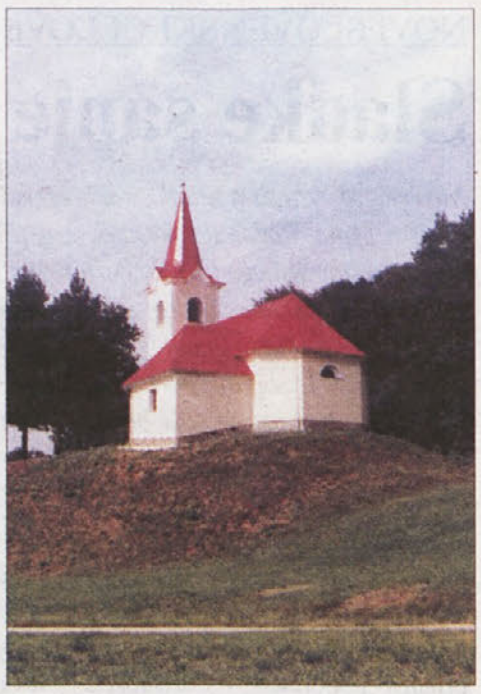

Obnovljena cerkev sv. Helene pri Zemlju

IZ ŽIVLJENJA CELJSKIH GROFOV

Veronika Deseniška se je pred biriči skrivala tudi v roški vasici Kunč

Po smrti zadnjega Ortenburžana so Celjani podedovali vso ortenburško posest, med drugim kočevsko in poljansko gospostvo (Poljane pri Starem trgu nad Kolpo) ter s tem ves gozdni masiv Roga. Zadnji Ortenburžan grof Friderik II. je umrl 28. aprila 1418. leta v Lipnici pri Radovljici, menda ga je zastrupila žena. Po dedni pogodbi med Ortenburžani in Celjani iz leta 1377 je cesar Sigismund na prošnjo svojega tasta grofa Hermana II. Celjskega leta 1420 podelil imenovanemu grofu in njegovim zakonitim dedičem moškega spola kot državni fevd grofijo Ortenburg z vsemi gospostvi, ljudmi, gradovi, trgi, sodišči,...

V času Celjskih grofov se je uprava v kočevskem gospostvu razdelila na tri urade, in sicer v gornji in spodnji kočevski urad ter v kočevsko-reški urad in po tej razdelitvi je urejen urbar, ki prikazuje tudi obseg teh uradov in navaja, koliko naselij je spadalo k vsakemu. V kočevskoreškem uradu so k naseljem, omenjenim v urbarju iz leta 1498-1574, pridružili še 7 nastalih naselij, ne oziraje se na gerovsko županstvo, ki je leta 1574 tvorilo že svoj urad, ki so si ga po Frankopanih prisvojili Zrinjski. V letih 1422-1425 je grof Friderik Celjski dal sezidati na Stojni nad Kočevjem po sebi imenovan grad Fridrikštajn, kjer je živel z Veroniko Deseniško, s katero se je po nasilni smrti svoje žene Elizabete leta 1422 skrivaj in proti očetovi volji poročil. Pred Hermanovimi biriči se je Veronika na begu baje skrivala tudi v kočevski vasici Kunč, v gradiču graščaka Kunta. Naselje je bilo sredi Roškega gozda, na severozahodni strani pogorja. Na severni strani vasi je še leta 1900 stalo večje zidovje razvalin gradu.

Med drugo svetovno vojno, ob koncu leta 1941, so se kočevski Nemci izselili. Med roško ofenzivo proti partizanom so Italijani opuščeno naselje 19. julija 1942. leta zažgali.

Grad Fridrikštajn je dal razjarjeni oče grof Herman do tal porušiti. Ujeto Veroniko je kljub oprostilni sodbi celjskega sodišča 18. oktobra 1428. leta ukazal utopiti v napajalnem koritu malega ribnika. Pokopali so jo v Braslovčah, potem pa so jo prenesli v kartuzijanski samostan Jurklošter. Po Veronikini smrti se je oče spravil s sinom in ga izpustil iz ječe. Grof Friderik je dolgo nautolažen žaloval za Veroniko. Po očetovi smrti je dal porušeni grad obnoviti. V njem je menda živel zelo razkošno. Grof Herman je 1. julija 1433. leta obljubil Habsburžanom, da jim bo pripadla Ortenburška grofija, ko bo rod Celjskih grofov izumrl v moškem kolenu.

Celjane je 30. novembra 1436. leta doletela zelo visoka čast. Cesar Sigismund je v Pragi povzdignil svojega svaka grofa Friderika II. Celjskega in njegovega sina Ulrika II. v državna kneza rimsko-nemškega cesarstva. Celjska, ortenburška in strmška grofija so postale kneževine.

KORLE OBLAK-DRAGO

Konkurenca nas spet gleda zviška...

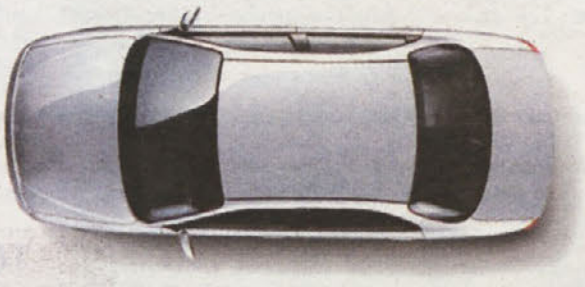

... naše cene so namreč še nižje!

KIA KIA MOTORS
080 2001 www.kia.si

SEPHIA zdaj cenejša še za **300.000 tolarjev!***
* cena s prihrankom in garancijo 3 leta / 100.000 km že od 1.796.790,00 SIT dalje

KREDIT & LEASING

KIA MOTORS IMPORT d.d., PE NOVO MESTO, 07/ 393 36 80 AVTOCENTER TOMŠE s.p., KRŠKA VAS, 07/ 459 60 30 AVTOSERVIS KRAŠEVEC s.p., NOVA VAS, 01/ 709 89 36

AKCIJA OD 15.10. DO 15.11. 2001:

HITRI SERVIS za vse znamke vozil	Menjava OLJA 3.900 SIT	ZIMSKE GUME POPUST DO 25%	ICE PAKET Strgalo + vitrex + sprej za odtrgovanje 1.990 SIT

KIA NOVO MESTO
Prodajno servisni center KIA v NM:
• prodaja • servis • vulkanizerstvo •
Smarješka c. 50, Novo mesto
Tel.: 07/ 393 36 80, delovni čas: 8.00-16.00

RENAULT

MEGANE

MEGANE AIR - BREZPLAČNA KLIMA + 200.000 SIT POPUSTA PRI MENJAVI STARO ZA NOVO

ZE OD 2.443.000,00 SIT

ZA OSTALE MODELE MEGANE IN SCENIC 400.000 SIT POPUSTA PRI MENJAVI STARO ZA NOVO

IZJEMNO UGODEN KREDIT ALI POPUST
TWINGO, THALIA 130.000 SIT + 50.000 SIT BON ZVESTOBE
CLIO, KANGOO 70.000 SIT + 50.000 SIT BON ZVESTOBE

BUISNESS MEGANE 15% PRIHRANEK
BUISNESS LAGUNA 10% PRIHRANEK
MASTER, KANGOO EXPRESS
ZA PRAVNE OSEBE
LEASING: 50% TAKOJ + 24 OBROKOV BREZ OBRESTI IN STROŠKOV

TPV AVTO D.O.O
Kandijska 60, 8000 Novo mesto tel., 07/ 3918114
Bratov Cerjakov 11 8250 Brežice tel., 07/4991903

Svet se začne doma

Posojila za nepremičnine

Si želite stanovanje, hišo ali zemljišče zase ali za svoje? Bi radi svoj dom sezidali, obnovili ali ga spremenili?
Potem je ta ponudba nalašč za Vas:
V naši banki lahko najamete posojilo z zastavo nepremičnine z nižjo obrestno mero in odplačilno dobo do trideset let. Če pa pri nas varčujete vsaj tri leta (velja tudi za Vaše družinske člane) ali ste takšno varčevanje zaključili v preteklih šestih mesecih, Vam nudimo še ugodnejše obrestne mere za posojilo!
Najbolje je, da se oglasite pri nas, še preden se odločite za nakup ali naložbo. Naš bančni svetovalec Vam bo informativno izračunal višino posojila, ki ga lahko dobite, in Vam povedal, kakšno dokumentacijo pri tem potrebujete. Ko boste pretehtali svoje želje in možnosti, boste lahko izbrali nepremičnino, ki Vam najbolj ustreza. Bančni svetovalec Vam bo potem pomagal, da uspešno pridobite posojilo.
Posojilo si lahko sami informativno izračunate na internetu: www.nlb.si.

ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

kolpa

KOLPA, d.d.
Rosalnice 5, Metlika
objavlja prosto delovno mesto

SAMOSTOJNI KOMERCIALIST
v zunanji trgovini

Od kandidata pričakujemo:
- do 5 let delovnih izkušenj na področju zunanje trgovine
- visokošolska izobrazba ekonomske ali komercialne smeri
- aktivno znanje dveh tujih jezikov
- obvladovanje uporabe sodobnih informacijskih tehnologij
- starost do 35 let

Ponujamo:
- kreativno delo na evropskih trgih
- delo za nedoločen čas s šestmesečnim poskusnim rokom
- dodatno izobraževanje
- stimulativno nagrajevanje

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 10 dneh po objavi na naslov: **KOLPA, d.d., Rosalnice 5, Metlika**.

STUDIO 103.0 MHZ

MANA turistična agencija
07/ 33 21 115
ANAM

RENAULT STORITEV

Zima ni obvezna,
zimska oprema pa je!

Samo do 15. novembra vam nudimo posebno ugodne akcijske cene zimskih avtoplaščev, jeklenih platišč ter okrasnih kolesnih pokrovov. Naši strokovnjaki bodo poskrbeli tudi za hitro in kakovostno premontažo in uravnoteženje, letne avtoplašče pa lahko čez zimo shranite kar pri nas.
Za vse dele in storitve imate tudi možnost plačila s posojilno kartico Renault LB Karanta.

Zimski avtoplašči: **– 15 %**

Jeklena platišča:
za ceno 3 dobiš 4

Okrasni kolesni pokrovi: vsi po **2.600 SIT za kos**

Pred posegom na vozilu: zimski kontrolni pregled - **brezplačno**

www.renault.si
wap.renault.si
Revoz d.d., Dunajska 22, 1511 Ljubljana

SUZUKI
Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 07/30 24-791

Akcija: 15% popusta
HANKOOK, KUMHO, SAVA, BARUM, DUNLOP
Brezplačna hramba vaših gum.
Možnost plačila na 3 obroke s kartico American express in Magna.

VULKANIZERSTVO

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 18.10.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Pod klobukom; Zgodbe iz školjke; Risanka; Skrivnosti Choca, dok. oddaja; Obiskali smo...; Večna skrivnost triglavskega narodnega parka; 4 x 4 - 13.00 Poročila - 13.30 Intervju - 14.20 Mario - 16.00 Slovenski utrinki - 16.30 Poročila - 16.45 Risanka - 17.00 Enajsta šola - 17.45 Modro - 18.20 Dosežki - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tednik - 21.00 Prvi in drugi - 21.20 Osmi dan - 22.00 Odmevi - 22.50 Pisave

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.05 Videospotnice - 15.40 Svetniki in grešniki, dok. nad. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Hartovi z zahoda, nad. - 18.00 L'orange de Noel, film - 20.05 Šport - 22.20 Kam gredo divje svinje?, nad. - 23.10 Poseben pogled, film - 0.30 Akcija, nan.

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Jerry Springer show - 11.30 Begunec, nan. - 12.30 Obala ljubezni, nad. - 13.25 Mladi in nemirni, nad. - 14.45 Družinsko pravo, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze, nan. - 17.30 Princ z Bel Aira, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Varuška, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Jerry Springer show - 20.05 Umor v Malibuju, film - 21.45 Will in Grace, nan. - 22.15 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.45 Noro zaljubljena, nan. - 23.15 Seinfeld, nan. - 23.45 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 Lepo je biti milijonar - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Raztresena Ally, nan. - 20.55 Prijatelji, nan. - 21.30 Seks v mestu, nan. - 22.00 Zahodno krilo, nan. - 22.50 Tat za vedno, nan. - 23.40 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.15 Iz združenja lokalnih TV - 17.45 Smo dobri gospodarji? - 18.15 Brez panike - 18.50 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Pokličite župana - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Iz združenja lokalnih TV - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Motosport mundial

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.30 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.35 Ti si moja usoda, nad. - 13.20 Moj sin je nedolžen film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec, nad. - 16.00 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdanjik - 18.30 Mali družinski antikrariat - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik 20.10 Politični magazin - 21.05 Željka Ogresta in gostje - 22.10 Politični magazin - 22.45 Odmevi dneva - 23.15 Znanstvena soočenja - 0.15 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 10.20 Ponovitve: Jack in Jill; Nikita; Govorimo o zdravju; Trenutek spoznanja; Globalno zasedanje; Misli 21. stoletja; Evromagazin; Pol ure kulture - 15.10 Program za otroke in mladino - 16.10 Poročila za gluhe in naglušne - 16.15 Otroška oddaja - 16.45 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.00 Na zdravje, nan. - 19.30 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Sodnica Amy, nad. - 21.00 Polni krog - 21.20 Prašičjerejec Leon, film - 23.00 Seinfeld, nad. - 23.25 Zakon in red, nad. - 0.10 Na meji mogočega, nad. - 0.55 Poročila

PETEK, 19.10.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Oddaja TV Maribor; Kljukčeve dogodivščine; Risanka; Enajsta šola; Oddaja za otroke; Modro; Dosežki; Alpe-Donava-Jadran; Dr. Quinnova, nan. - 13.00 Poročila - 13.10 Pihalni orkester - 13.55 Oko viharja, dok. nad. - 14.20 Prvi in drugi - 14.40 Osmi dan - 15.10 Vsakdanjik in praznik - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Friki, nad. - 17.10 Iz popotne torbe - 17.45 Slovenski pesniki in pisatelji - 18.20 Izobraževalna oddaja - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrtičkarji, nan. - 20.35 Deteljica - 20.45 Pod žgočim soncem, nad. - 21.35 Cesta, slovenski film - 22.10 Odmevi - 22.50 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Ledena doba, dok. nan. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Hartovi z zahoda, nad. - 18.00 Nick in Jane, film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Sloves, nad. - 21.00 Blišč in beda Kurtizan, nad. - 22.00 Rane, srbski film - 0.10 S srcem pod krinko, nad. - 1.00 Iz slovenskih jazz klubov

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Jerry Springer show - 11.30 Pop'n'roll - 12.30 Obala ljubezni, nan. - 13.25 Mladi in nemirni, nan. - 14.45 Družinsko pravo, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze, nan. - 17.30 Princ z Bel Aira, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Varuška, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Jerry Springer show - 20.05 Čarovnice, nan. - 21.00 Izganjalka vampirjev, nan. - 21.50 Mali hudiči, film

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 12.40 Lepo je biti milijonar - 14.10 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Ogenj vihar, film - 21.40 Nikita, nan. - 22.30 Tat za vedno, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Pokličite župana - 17.45 Kmetijski razgledi - 18.15 Otroški mišmaš - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Odkrito ni skrito - 21.00 Novice - 21.30 Zelena bratovščina - 22.00 Posavski obzornik - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Kako biti zdrav?

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.30 Aretacija in sojenje, nad. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.35 Ti si moja usoda, nad. - 13.20 Poletna zgodba, film - 15.00 Poročila - 15.05 Izobr. program - 16.15 TV o TV - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdanjik - 18.30 Karolingi, izobr. odd. - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Glasbena odd. - 21.00 Ko je Harry srečal Sally, film - 22.40 Odmevi dneva - 23.15 Robocop, film - 1.10 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 10.05 Ponovitve: Varaždinski baročni večeri; Poslovni klub; Sodnica Amy; Zabavni program; Politični magazin; Željka Ogresta in gostje - 15.10 Program za otroke in mladino - 16.10 Poročila za gluhe in naglušne - 16.15 Otroška serija - 16.45 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.00 Zakonske vode, nan. - 19.30 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Begunec, nad. - 21.00 Polni krog - 21.20 Mesečina - 22.40 Caffe Cinema - 23.20 Poročila - 23.25 Pravi čas

SOBOTA, 20.10.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura, Odmevi; Zgodbe iz školjke; Radovedni Taček; Pod klobukom; L'ange Tombe du Cuel, franc. film; Tednik - 13.00 Poročila - 13.20 Mostovi - 14.20 4 x 4 - 14.50 Fant sreča dekle, ameriški film - 16.30 Poročila - 16.45 Pika Nogavička, ris. nan. - 17.10 Carski sel, ris. nan. - 17.50 Na vrtu - 18.15 Ozare - 18.20 Starodavni vojščaki, nan. - 18.50 Risanka - 19.00 Danes - 19.05 Utrip - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrtičkarji, film - 20.35 Happy, Texas, film - 22.10 Obiskali smo..., nan. - 22.40 Poročila - 23.15 Sopranovi, nad. - 0.05 Renesansa, nad.

SLOVENIJA 2

9.20 Tedenski izbor: Videospotnice; Raymonda imajo vsi radi, nan.; Murphy Brown, nan.; Jasno in glasno; Narodno zabavna glasba - 18.30 Evrogol - 19.30 Videospotnice - 20.05 Orfej v Podzemlju, posn. opere - 22.05 Praksa, nan. - 22.45 Sobotna noč

KANAL A

9.20 Obala ljubezni, nad. - 13.30 Čas življenja in čas smrti, film - 15.40 Matlock, nan. - 16.30 Mesto greha, nan. - 17.20 Goodyear liga - Budučnost: Zadar, košarka - 19.30 Domače kraljestvo, nan. - 20.00 Popoln pobeg, film - 21.40 Ledeno hladni, nan. - 22.30 Poslednja strast, film - 0.10 Rdeče petke, nan.

POP TV

8.30 Risanke - 11.00 Hroščeborgi, nad. - 11.30 Mladi Herkul, nan. - 12.00 Šolska košarkarska liga - 13.00 Preverjeno - 13.45 TV Dober dan, nan. - 14.40 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.40 Prva izdaja, nan. - 16.30 Možje v belem, nan. - 17.30 Na lovu za otrokom, film - 19.15 24 ur - 20.00 Odkupnina, film - 23.15 Gotti pred poroto, film

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Iz združenja LTV - 17.30 Klepet z... - 17.45 Kmetijski razgledi - 18.30 Smo dobri gospodarji? - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Upravna enota Novo mesto - 22.15 Brez panike - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote - 23.30 Motosport mundial

HTV 1

8.00 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Glasbena-dok. oddaja - 13.00 Prizma - 14.00 Hrvaške manjšine po Evropi - 14.35 Oprah show - 15.25 Hruške in jabolka - 16.10 Zlata dekleta, nan. - 16.35 National geographic - 17.35 Pauls Reise, nemški film - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik 20.10 Rdeči vogal, ameriški film - 22.15 Družina Soprano, nan. - 23.25 Poročila - 23.40 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 12.00 Kavboji, film - 13.25 Glasbena matineja - 14.55 Hišni ljubljenci - 15.40 Oddaja za otroke - 16.30 Beverly Hills, nad. - 17.20 Briljanten - 18.10 Punce v trendu, nan. - 19.00 Maggie, nad. - 19.30 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Močvirni aligator, nad. - 21.00 Poročila - 21.05 Hit HTV - 21.55 Glamur - 22.50 Moške svinje, nad. - 23.15 Rock in Rio, nad.

NEDELJA, 21.10.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav: Telebajski; Mumini; Palček David; Promenadni koncert; Med valovi; Dnevik velikih mačk, nad.; Obzorje duha; Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 13.15 Film - 14.35 Pod Pod žgočim soncem, nad. - 15.30 Izvir(n)i - 16.00 Lingo - 16.30 Poročila - 16.45 Vsakdanjik in praznik - 17.45 Slovenski magazin - 18.15 Prezrta okolja - 18.45 Risanka - 18.50 Žrebanje lota - 19.00 Danes - 19.05 Zrcalo tedna - 19.30 Dnevnik - 20.05 Jesenski 3 x 3 - 21.40 Pod preprogo - 22.35 Poročila - 22.55 Zgodbe o knjigah - 23.05 Alpski junak, nemški film

SLOVENIJA 2

8.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Blišč in beda Kurtizan, nad.; Kam gredo divje svinje?, nad.; Obljubljena dežela; Pripravljeni; Ples pod slovensko lipo - 18.00 Motociklizem - 19.00 Košarkarski magazin - 19.30 Videospotnice - 20.05 Svetniki in grešniki, nad. - 21.00 Murphy Brown, nan. - 21.30 Turistična oddaja - 22.00 Končnica - 23.00 Iz slovenske operne ustvarjalnosti

KANAL A

9.20 Mladi in nemirni, nad. - 13.30 Oliverjeva zgodba, film - 15.15 Slavne zvezde, dok. oddaja - 16.15 Felicity, nan. - 17.10 Beverly Hills, nad. - 18.05 Melrose Place, nad. - 19.00 Pop'n'roll - 20.00 Dosjeji X, film - 23.00 Goodyear liga

POP TV

9.30 Risanke - 11.00 Hroščeborgi, nan. - 11.30 Mladi Herkul, nad. - 12.00 Šolska košarkarska liga - 13.00 Materina želja, film - 14.40 Otroški zdravnik, nan. - 15.40 Gorski zdravnik, nan. - 16.40 Možje v belem, nan. - 17.30 Naši fantje, film - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.15 Diplomatska imuniteta, film

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Posnetek dogodka - 18.00 Podjetniška praksa - 18.15 Dolenjski obzornik - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.30 Podjetniška praksa - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote

HTV 1

7.45 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Sadovi zemlje - 13.20 Mir in dobro - 13.50 Duhovni klic - 14.00 V nedeljo ob dveh - 15.00 Poročila - 15.10 Hruške in jabolka - 15.45 Gruntovčani, nad. - 16.50 Is There Life Out There, film - 18.25 David Copperfield, nad. - 19.15 Loto - 19.30 Dnevnik 20.05 Srce ni v modi, nad. - 20.45 Rocky, film - 22.30 Poročila - 22.40 Božja svetilka v Budimpešti, madžarski film - 0.25 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 8.55 Sveto pismo - 9.10 Sveti stol in Hrvatje, dok. oddaja - 9.45 Agape - 11.00 Nedeljska maša - 12.05 Deadline At Dawn, film - 13.35 Mini nad. - 16.10 Ksena, nan. - 17.00 Skrinja - 17.30 Bitka spolov, nad. - 18.05 Opera box - 18.35 Vabilo, oddaja o kulturi - 19.05 Risanka - 19.30 Arrest and Trial, nad. - 20.10 Nevidni človek, nad. - 20.55 Poročila - 21.00 Zadarfest, prenos - 22.40 Zgodovina Majev, dok. oddaja - 23.55 Triler

PONEDELJEK, 22.10.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; 4 x 4; Friki, nad.; Iz popotne torbe; Srečanje z živalmi; Risanka; Slovenski pesniki in pisatelji; Zemljepis celin: Južna Amerika; Na vrtu; Starodavni vojščaki; Izvir(n)i - 13.00 Poročila - 13.30 Ljudje in zemlja - 14.20 Polnočni klub - 15.30 Pisave - 16.00 Dober dan, Koroška - 16.30 Poročila - 16.45 Telebajski - 17.10 Radovedni Taček - 17.45 Recept za zdravo življenje - 18.35 Žrebanje 3 x 3 plus 6 - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Komisar Rex, nan. - 21.00 Ljudje in gore - 22.00 Odmevi - 22.55 Brez reza

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Sloves, dok. nad. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Hartovi z zahoda, nad. - 18.00 Oddaja Maribor - 18.30 Štafeta mladosti - 19.30 Videospotnice - 20.05 Metropolis - 20.35 Svetovni izzivi - 21.00 Studio City - 22.00 Stoletje odkritij, dok. nad. - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Dannyjeve zvezde - 12.30 Obala ljubezni, nan. - 13.25 Mladi in nemirni, nad. - 14.45 Družinsko pravo, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze, nan. - 17.30 Princ z Bel Aira, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Varuška, hum. nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Mary Reilly, film - 22.20 Will in Grace, nan. - 22.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 23.00 Noro zaljubljena, nan. - 23.30 Seinfeld, nan. - 0.00 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 Športna scena - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.55 Sedma nebesa, nan. - 21.50 Urgenca, nan. - 22.40 Tat za vedno, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Posnetek dogodka - 17.45 Smo dobri gospodarji? - 18.15 Športni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Klepet z... - 21.50 Kmetijski razgledi - 22.20 Športni pregled - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Podjetniška praksa

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.30 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.40 Ti si moja usoda, nad. - 13.25 Kavboj na Havajah, film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec, nad. - 16.00 Predšolska vzgoja - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Leon, dok. odd. - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik 20.10 Kostajnica, dok. odd. - 21.05 Latinica - 22.40 Odmevi dneva - 23.15 Nočni program

HTV 2

10.25 Ponovitve: Mir in dobro; David Copperfield, Svet zabave; Cafe Cinema; Mesečina; Hruške in jabolka; Glamour Cafe - 15.15 Program za otroke in mladino - 16.10 Poročila za gluhe in naglušne - 16.15 Otroška oddaja - 16.45 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.00 2,4 otroka, nan. - 19.30 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Še enkat od začetka, nad. - 21.00 Polni krog - 21.20 Becker, nan. - 21.45 Druga svetovna vojna v barvah, dok. oddaja - 22.40 Ponovitve: Seinfeld; Zakon in red; Na meji mogočega; Poročila

TOREK, 23.10.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Čarobni šolski avtobus; Radovedni Taček; Oddaja za otroke; Recept za zdravo življenje; Naokoli po Nemčiji; Komisar Rex, nan. - 13.00 Poročila - 13.40 Obzorje duha - 14.10 Gore in ljudje - 15.00 Renesansa, nad. - 16.00 Prisluhnimo tišini - 16.30 Poročila - 16.45 Zlatko Zakladko - 17.00 Otroci na ladji Luna, nan. - 17.45 Dan OZN - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Titani, ameriška nad. - 20.55 Aktualno - 22.00 Odmevi - 22.50 Il Compagno, italijanska drama

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 14.55 Videospotnice - 15.30 Studio City - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Hartovi z zahoda, nad. - 17.50 Emma, film - 20.00 Športni film - 20.35 Nogomet - Juventuis : Porto - 22.35 Človek in ptica, srbski film - 23.50 Svet poroča - 0.20 Ketna za princa, slovenski kratki film - 0.30 Pokojni, slovenski film

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Mladenič v modrem, nan. - 12.30 Obala ljubezni, nad. - 13.25 Mladi in nemirni, nad. - 14.45 Družinsko pravo, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze, nan. - 17.30 Princ z Bel Aira, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, hum. nan. - 18.30 Varuška, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Bud Spencer: Indijanci, film - 21.45 Will in Grace, nan. - 22.15 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.45 Noro zaljubljena, nan. - 23.15 Seinfeld, nan. - 23.45 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vsiljivci, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 TV Dober dan, nan. - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 20.45 Nekoč je bil deček, film - 22.30 Tat za vedno, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obestila - 17.00 Brez panike - 17.30 Dolenjski obzornik - 18.00 Športni pregled - 18.30 Podjetniška praksa - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 21.00 Novice - 21.30 Turistična oddaja - 22.05 Logična povezava, britanski dok. film - 22.35 Rezerviran čas - 23.00 Novice - 23.15 Športni pregled

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.30 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.40 Ti si moja usoda, nad. - 13.25 Jezdeci v senci, film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec - 16.00 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Govorimo o zdravju - 19.00 Kviz - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik 20.10 Glasbena oddaja - 21.00 Forum - 22.00 "M" magazin - 22.45 Odmevi dneva - 23.20 Policijske zgodbe - 23.50 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 10.05 Ponovitve: Leon; Avto magazin; Še enkrat od začetka; Hit HTV; Hruške in jabolka; Latinica - 15.10 Program za otroke in mladino - 16.10 Poročila za gluhe in naglušne - 16.15 Otroška oddaja - 16.40 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.05 Veronikine skrivnosti, nan. - 19.30 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Glavno mesto, nad. - 21.05 Polni krog - 21.25 Seks v mestu, nad. - 21.55 Pravica za vse - 22.40 Ponovitve: Seinfeld, nad.; Zakon in red, nad.; Na meji mogočega, nad.; Poročila

SREDA, 24.10.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Dober dan, Koroška; Risanke; Zlatko Zakladko; Otroci na ladji Luna, nad.; Lingo; Dan OZN; Titani, nad. - 13.00 Poročila - 13.25 Angel z neba, franc. film - 15.10 Aktualno - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Male sive celice - 17.45 Koralno mesto, ameriška oddaja - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Sedmi pečat, film - 22.00 Odmevi - 22.55 300 let Slovenske filharmonije - 23.55 Koncert

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 14.55 Videospotnice - 15.30 Turistična oddaja - 16.00 Pripravljeni - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Hartovi z zahoda, nad. - 17.55 Košarka - Krka Telekom: Skipper - 20.00 Športna sreda - 0.00 Umori, nan.

KANAL A

9.00 Ekstra magazin - 9.15 Ricki Lake - 10.10 Šov Jerryja Springerja - 11.30 Dannyjeve zvezde - 12.30 Obala ljubezni, nad. - 13.25 Mladi in nemirni, nad. - 14.45 Družinsko pravo, nan. - 15.40 Ricki Lake - 16.35 Zvezdne steze - 17.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.00 Vreme - 18.05 Cosby, nan. - 18.30 Varuška, nan. - 19.00 Ekstra magazin - 19.17 Vreme - 19.20 Šov Jerryja Springerja - 20.10 Begunec, nan. - 21.00 Na kraju zločina, nan. - 21.50 Will in Grace, nan. - 22.20 Tretji kamen od sonca, nan - 22.50 Noro zaljubljena - 23.20 Seinfeld, nan. - 23.50 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vsiljivka, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Prepovedana strast, nad. - 13.10 Preverjeno - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Prepovedana strast, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vsiljivka, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Pekel preteklosti, film - 21.45 Newyorška policija, nan. - 22.40 Tat za vedno, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Napovedi in obvestila - 17.00 Povej! - 17.45 Brez panike - 18.15 V mojem košku je mavrica - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Sara - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.30 Odprta tema - 22.30 Klepet z... - 23.00 Novice - 23.15 Kako biti zdrav?

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.30 Aretacija in sojenje, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.40 Ti si moja usoda, nad. - 13.25 Indiskretna ameriška žena, film - 15.00 Poročila - 15.05 Raziskovalec, nad. - 16.00 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.00 Vsakdan - 18.30 Dok. oddaja - 19.00 Kviz - 19.20 Risanka - 19.30 Dnevnik 20.10 Citat, dok. oddaja - 21.45 Pol ure kulture - 21.15 Trenutek spoznanja - 21.50 Misli 21. stoletja - 22.45 Odmevi dneva - 23.20 Evromagazin - 23.55 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 10.20 Ponovitve: Črno-belo v barvi; Forum; Glasbena oddaja - 15.15 Program za otroke in mladino - 16.10 Poročila za gluhe in naglušne - 16.15 Otroška oddaja - 16.40 Hugo - 17.10 Ti si moja usoda, nad. - 18.00 Panorama - 18.30 Kolo sreče - 19.05 Risanka - 19.30 Aretacija in sojenje, nad. - 20.10 Jack in Jill, nad. - 21.00 Polni krog - 21.20 Nikita, nad. - 22.05 Hemingwayeve pustolovščine z Michaelom Palinom - 22.55 Ponovitve

NE ZAMUDITE NA VAŠEM KANALU

- Pred male zaslone vas vabimo danes ob 18.15, ko bomo predvajali mladinsko oddajo **Brez panike**. V nocojšnji oddaji v živo **Pokličite župana** ob osmih zvečer bo naš gost semiški župan Ivan Bukovec. Pokličite v studio in vprašajte, kar vas teži.
- V nedeljski **Podjetniški praksi** ob šestih zvečer vam bomo predstavili **Roletarstvo Medle**.
- **Vedeževalko Saro** lahko pokličete v naš studio v sredo ob 20. uri. Vsem, ki jih novi medijski zakon prizadeva ali pa zanima, je namenjena **kontaktna oddaja** v sredo ob pol desetih zvečer. Gostje v studiu bodo predsednica Sveta za radiodifuzijo Sandra Bašič-Hrvatin, državni sekretar v Ministrstvu za kulturo Božidar Zorko, predsednik uprave Združenja lokalnih televizij Slovenije Rajko Džorđževič in predsednica strokovnega združenja nekomercialnih radijskih postaj Irma Benko.

Zanimivo glasbo bo poslušalcem v kratkem ponudila nova skupina Soddiha.

GLASBA, KI DIHA

Prihaja skupina Soddiha

V današnjem svetu še obstajajo ljudje, ki se ravnajo po tradicionalnih vrednotah. Med takšnimi je zagotovo tudi Šentjernejčan Gustelj Cvelbar, človek, ki se najraje sprehaja po svojem domačem okolju. V preprostem jeziku ljudskega pevca opozarja na vsakdanje probleme pa tudi na majhne radosti, ki se dogajajo vsakemu od nas. Zanj je Šentjernej z okolico cel svet, z mislimi lahko odpotuje kamorkoli. S kozarcem vina, ki ga ne ceni le kot prijatelja, se lahko pesniško globlje izraža. Zanj je tisto, kar priteče iz soda, usodno, ko kroži od človeka do človeka, se pretaka.

Gustelj je tesno povezan z znanim novomeškim glasbenikom **Tomažem Zorkom-Zoretom,** s katerim sta si celo v sorodu. Gustelj je dedek, Zore oče, mala Luna pa vnukinja in hči. Zore se je pred časom odločil, da bo uglasbil Cvelbarjeva besedila. K sodelovanju je povabil prijatelje, ki so z njim nekoč godli v znani dolenjski skupini Ž' Kovači. Da bi zadeva izzvenela avtentično, so v roke vzeli ljudska glasbila: harmoniko, brač, tamburico, violino, orglice, tolkala. Uporabili so tudi nekatere sodobne inštrumente in ustvarili glasbo, ki bi jo še najlažje imenovali "world music". V skladbah so uporabili drobce bluesa, latina, woodvillea, rockabillyja, rocka, tex-mexa in še nekaterih drugih znanih, na pol ljudskih glasbenih žanrov. Glasba diha, inštrumenti pa zvenijo povsem naravno. Ker je bilo vzdušje na snemanju pri Zoretu doma kot tudi v novomeškem studiu Fool Spoon res pivsko, vseskozi je bila namreč prisotna dobra kapljica, so si nadeli ime **Soddiha**.

Jedro zanimive glasbene zasedbe tvorijo: **Tomaž Zorko-Zore** (kitara, vokal, ribežen), **Janez Lomovšek** (vokal, orglice), **Roman Plut** (kitara, harmonika, vokal) in **Primož Moškon-Vrač** (kitara, brač, tamburica). V studiu so se jim pridružili tudi številni drugi uveljavljeni glasbeniki iz dolenjske prestolnice, omenimo Matjaža Lapajneta, Sebastjana Srovina, Marijana Dovića, Tokaca, Emila Jurečiča in Andreja Zupančiča ter Carlosa.

Razposajeno glasbeno moštvo bo v prihodnjih mesecih skladbe **Šimeljna**, **Muzikantska**, **Poet**, **Farma zaklonišča**, **Veseli Šentjernejčan**, **Brbučev France**, **Posnetek časa**, **O vinu**, **Alkotrim** in **Za Jernejevo** predstavilo v Gustljevem domačem kraju, predstavitev glasbenega projekta bodo pripravili tudi za Novomeščane, s svojo godbo pa bodo poskušali v dobro volje spraviti tudi prebivalce bele Ljubljane in ostalih slovenskih krajev.

RUDI VLAŠIČ

Nagrade v Novo mesto in Loški Potok

Do roka smo prejeli 156 rešitev in žreb je izmed reševalcev 40. nagradne križanke izbral **Dragico Žura** in **Nino Bojanc-Gradišar iz Novega mesta** ter **Vinka Košmerla iz Loškega Potoka**. Žurovi je pripadla denarna nagrada, Bojanc-Gradišarjeva in Košmerl pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 26. oktobra na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **"križanka 42"**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

Rešitev 40. križanke

Pravilna rešitev 40. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: TIMPANO, OTORNIK, KARIOKA, KOLIBRI, EMI, ATAL, PRIREJA, IST, REP, RABAT, ASEN, NAV, OE, MARONI, TAST, EVITA, KORAN, NATAL, TRATA.

DOLENJSKI LIST STUDIO D — DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju **lestvice Studia D** in **Dolenjskega lista** nagrado dodelil **Ivani Jenič, Rožni dol 13, p. Semič.** Čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu Studia D v ponedeljek ob 20.10 v sklopu *Večera domače glasbe*, ponovitev pa ob nedeljah ob 17. uri, je ta teden takšna:

1. (2) Moj svet - **ansambel Rog**
2. (3) Očka odhaja - **ansambel Mladi Dolenjci**
3. (1) Pri nas je pa taka navada - **ansambel Korenine**
4. (8) Smehljaj narave - **Klemen Hribar**
5. (4) Dolenjski dimnikar - **ansambel Gregorja Oblaka**
6. (5) Ohcet bo - **ansambel Petra Finka**
7. (-) Črnolaska s kitaro - **ansambel Vasovalci**
8. (6) Brez pesmi ni življenja - **ansambel Jevšek**
9. (7) Moje trte - **ansambel Spomin**
10. (9) Ni vse bogastvo - **ansambel Štirje kovači**

Predlog:

Hvala, mami - **ansambel Pogum**

Kupon št. 42

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

SLOVENSKA POLKA V COUNTRY PREOBLEKI - Na radijskih postajah se že vrti uspešnica ansambla Igor in zlati zvoki, ki govori o kavboju z imenom Yoe. Avtorja pesmi sta Igor Podpečan in Janez Hvale. Pesem bodo uvrstili tudi na novi album, ki ga bo ansambel izdal ob deseti obletnici delovanja. V teh dneh so za nosilno skladbo Kavboj Yoe posneli tudi videospot.

NAGRADNA KRIŽANKA 42

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST — PSEVDONIM EDVARDA KARDELJA — TANKA BUKOVA DESKA ZA ZABOJE — AZIJSKA PALMA — TEŽA EMBALAŽE — IVERNA PLOŠČA — MANJŠE NASELJE — STARI SLOVAN

POKONČNI DEL NOGOMETNIH VRAT

PREGRADNA STENA

NAJVIŠJA GORA NA SVETU / GR. ČRKA

POLIAMIDNO VLAKNO — ZNAN MEHIŠKI GLASBENIK (CARLOS)

AVTOR: JOŽE UDIR — AMERIŠKI PASTIR NA KONJU — IME MARIBORSKE OPERNE PEVKE OTTE — DVORANA / RUSKI PISATELJ (LEONID M.) — KESANJE / GLASBILO (PIANO)

PRIPRAVLJANJE ZAKLANEGA PRAŠIČA ZA HRANO — OKRASNA RASTLINA / PREDSTOJNIK SAMOSTANA

DALMATINSKO ŽENSKO IME — KOS POHIŠTVA / PRESTOLNICA ITALIJE (ORIG.) — KLEMENČIČ NACE / MLINSKI ŽLEB

PRIHOD NEKAM PROTI VOLJI NEKOGA — STROJ / ZAKLJUČEK ŠAHOVSKE IGRE

DVOČLENIK — HRIB PRI BEOGRADU / OKR. ZA SINE ANNO

LASTNO IME

INDUSTR. MESTO NA JAP. OTOKU KIUŠU — POŠKODBA

VESELI VRTILJAK - Društvo prijateljev mladine Sevnica-Boštanj je na zadnji dan tedna otroka pripravilo prireditev Veseli vrtiljak: z dvema igricama so se predstavili lutkarji pod vodstvom Alenke Bogovič, citrarka, harmonikar in čarovnik Niko. V prostorih vrtca in osnovne šole so potekale delavnice na prostem. Frizerka je v pravem salonu urejala otroške frizure, otroci so skupaj s starši modelirali različne okraske, slikali na bobrovec, spoznali mavrično ribico, risali najdaljšo sliko na asfaltu, obiskali računalniško in šahovsko delavnico, peli in plesali po nemško, se zabavali ob igricah, pekli pecivo, skratka, zabave ni manjkalo. (Foto: Hermina Simončič)

SKUPAJ PO TRIDESETIH LETIH - Prijetna so srečanja nekdanjih sošolcev in sošolk. Še posebej pa je bilo prisrčno srečanje žužemberških osnovnošolcev, ki so se po 30 letih srečali v gostišču Na Pajčni in obujali spomine na šolske dni. Leta 1971 so se trije razredi osmošolcev razkropili po svetu. Srečanja se je udeležilo okrog 30 nekdanjih učencev in učenk, žal brez razrednikov, ki so že pokojni. (Foto: S. M.)

POHOD NA MIRNO GORO - Na željo članov pohodnikov je bil septembra organiziran še en pohod, in sicer na Mirno goro. Kljub dežnih kapljam je iz Planine stopalo veselo po gozdni poti okoli 50 članov Društva invalidov Novo mesto, po gozdu pa je odmevala pesem iz pohodniških grl. Ob klepetu in nabiranju gob smo kar hitro in varno prispeli na Mirno goro, kjer nas je pogrela in okrepčala skodelica vročega domačega čaja, že dokaj otrdele sklepe pa je razgibala obvezna telovadba pod vodstvom Rezke. Po ogledu cerkve, dobri malici in krajšem počitku je minil dan rekreativnega pohoda za ohranjanje zdravja Društva invalidov Novo mesto. (M. Golob)

MIRNOPEČANI NAJBOLJŠI NA IGRAH BREZ MEJA - Ekipa petošolcev iz Mirne Peči je zmagala na prvih Igrah brez meja, ki so jih v četrtek popoldne ob Tednu otroka na igrišču Loka v Novem mestu pripravili delavci in prostovoljci Društva prijateljev mladine Mojca. V desetih zabavnih igrah se je pomerilo trinajst ekip iz prav toliko šol iz območja bivše novomeške občine. Med sto tekmovalci je bila tudi številna navijaška skupina iz osnovne šole Vavta vas, ki je v igrah spodbujala predvsem domačo ekipo. Na koncu so poleg Mirnopečanov bogate nagrade in priznanja dobili še Šentjernejčani za drugo in Žužemberčani za tretje mesto. Vsi tekmovalci so bili nagrajeni z izletom po Sloveniji. (Foto: J. P.)

Vitis na kaseti

Jesenska turistična razglednica Metlike

Člani foto-kina kluba Fokus - je že pred desetletji, spomnimo se samo filmčkov Grobarji ter Vrvarjev v Bušinje vasi, nakar je mrknil, pred kratkim pa so ga ponovno oživili - bodo oktobra posneli dvajsetminutno kaseto, na kateri bo glavni igralec oktet Vitis.

Fantovska pevska skupina je bila ustanovljena leta 1979, triindvajset let torej oktetovci že pojejo in nastopajo v domači občini in drugod po Sloveniji, pred leti pa so bili skupaj z Metliško folklorno skupino Ivan Navratil tudi na turneji po Kanadi. Scenarij je napisal Toni Gašperič (mimogrede: nastopa kot igralec že v burleski Zorana Hočevarja Grobarji), režijo je prevzel prekaljeni Matjaž Rus-Tjaži (za seboj ima več uspešnih kratkometražnikov: Točno opoldne, Moj kraj Metlika, Okupacija Griblje, da spomnimo samo najodmevnejše), kamera pa bo brnela v rokah Danila Orliča, dolgoletnega Rusovega sodelavca, sicer rednega slikovnega poročevalca Vašega kanala iz metliške občine. Domala vsi posnetki bodo narejeni v metliškem starem mestnem jedru, poleg zdaj prepevajočih vitisovcev bodo predstavljeni tudi nekdanji pevci in umetniške vodje (Branko Herak, Marjan Končar, Mateja Jakša-Jurkovič).

Izdelek naj bi izzvenel kot "jesenska turistična razglednica Metlike", obarvana s prepevanjem Vitisa ter s kratkimi izjavami zgoraj naštetih. Za sol k juhi bo Orlič skočil s kamero v katerega od jeseni slikovito obarvanega vinograda, poskušal pa bo na trak ujeti tudi v jeseni omamno lepe steljnike. Premiera kasete, ki jo bo moč pozneje tudi kupiti, bo za metliški občinski praznik. Vse skupaj bo začinjeno s koncertom okteta Vitis, ki je zaprosil za denarno pomoč podjetja, v katerih delajo člani. "Ljubezensko" pismo pa je romalo tudi k županu, ki ima posluh za takšne in podobne projekte, zato denarna injekcija ne bo izostala.

T. G.

Drugi kongres zdravilstva

26. in 27. oktobra v Mariboru

Združenje komplementarnega in naravnega zdravilstva (skrajšano KONAZ) pripravlja 2. kongres, ki bo 26. in 27. oktobra v hotelu Habakuk v Mariboru. Na kongresu bosta sprejeta dva dokumenta: zakonska podlaga in pravilnik o komplementarnem in naravnem zdravilstvu ter kodeks etike KONAZ.

Pred kongresom bodo v hotelu Habakuk od 20. do 25. oktobra "zdraviteljski dnevi". Zdravilci bodo zdravili individualno in skupinsko. Vzporedno bodo v Mariboru potekala predavanja z različnimi temami, npr.: o živi vodi, čudežne ozdravitve - zdravljenje z duhovnih ravni, čustva in zdravje, poglabljanje v nadčutno, osem korakov do zdravja in dobrega počutja, bioenergija, rak in tumor, duhovno zdravljenje preko učenja Bruna Groeninga, ayur veda, oigonc - kitajska veščina zdravja in vitalnosti, osnovna načela hranjenja, homeopatija, fizično telo in stanje zavesti - vibracijski premiki in zdravljenje v višjih vibracijah, umetnost življenja - z dihom do zdravja in notranjega miru, celovit vidik zdravja - zdravljenje na daljavo in pomen dobrega sodelovanja med bolnikom, zdravnikom in zdraviteljem, zvočno-svetlobne kode, povečanje celičnega svetlobnega kvocienta in življenje na prani, celostni pristop k zdravljenju, feng šui - energetsko čiščenje prostorov, smejalnica, čustva in zdravje, rak in tumor - dilema današnjega časa, kiropraktika, poglabljanje v nadčutno, duh daje moč energiji, postani v enem dnevu sam svoj psihoterapevt, kako vpliva naša osebna zgodovina na naše trenutno delovanje in odzivanje.

ANICA JANEŽIČ-MIKEC
Novo mesto

Darja Kapš članska šahovska prvakinja

STARI TRG OB KOLPI - Šahistka iz Starega trga ob Kolpi, Darja Kapš, ki je v mlajših kategorijah osvojila že vse mogoče naslove v Sloveniji, je v minulem tednu postala tudi članska državna prvakinja, kar je doslej največji uspeh dolenjskega in belokranjskega šaha. Na ženskem državnem prvenstvu v Grižah je nastopilo 10 šahistk. V devetih partijah je Darja Kapš šestkrat zmagala, dvakrat remizirala in le en dvoboj je izgubila. Skupaj je zbrala 7 točk, pol točke več od drugouvrščene Jane Krivec, ki je dvoboj s Kapševo izgubila.

Vilijev kostanj

Jesen v Krškem

KRŠKO - V Krškem ob Cesti 4. julija na Vidmu pred svojim Barom Videm peče Vili Manček kostanj. Kostanj, ki ga krški ljubiteljski pek kostanja nabere veliko kar sam, je brezplačen priboljšek k moštu. Pečena dobrota, od katere diši daleč naokoli, očitno tekne sladokuscem, saj moža ob razbeljeni pečici kar priganjajo, naj peče hitreje. Mančkovi pečeni kostanji, ki so v sezoni na voljo mimoidočim že četrto leto, so edini kostanji, ki jih v Krškem pečejo javno.

Ko na večer pojenja ogenj in Mančkova kostanjeva pečica greje že premalo, se zbrano omizje razgreje ob zvokih harmonike, vsaj včasih. Tako je to v Krškem, v mestu, ki rado beži proti Brežicam, v Ljubljano, kjer v parku za oglom pečejo kostanj, beži kamor koli v svet, da bi tam našlo nekaj družabnosti. In kot rečeno, Vili ti postavi svojo pečico in naredi tisti svet pred domačim pragom.

M. L.

Jesen na ribniku

BRESTANICA - V gostilni Dular bodo danes, 18. oktobra, ob sedmih zvečer odprli likovno razstavo del, nastalih na likovni koloniji Jesen na ribniku 2001, ki se je je udeležilo 27 likovnikov.

Spoznavanje kulturnih spomenikov

TREBNJE - V torek, 16. oktobra, se je slavnostno začelo novo šolsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) v tednu vseživljenjskega učenja, ki bo letos do 23. oktobra. Članarina je 2000 tolarjev, poravnate jo lahko na CIK-u ali pri animatorju na začetku krožka. Delavnice, ki bodo organizirane na CIK-u v Trebnjem bodo za člane UTŽO brezplačne. UTŽO pa bo v torek, 23. t.m., pripravila strokovno ekskurzijo Spoznavajmo kulturne spomenike Trebnjega in okolice, ki jo bodo končali s piknikom.

Za tri regije

LJUBLJANA - V ponedeljek so na delovnem sestanku pri predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku razpravljali o bodoči regionalni razdelitvi države in pripravi dodatnih pogajalskih izhodišč na področju regionalne politike. Dogovorili so se, da bodo oblikovali predlog za razdelitev Slovenije na tri regije, ki bo omogočila reševanje razvojnih problemov in je hkrati tudi ena od možnosti za bodočo upravno delitev Slovenije. Predlog bo najprej obravnavala vlada, nato še državni zbor, tako da bi ga še v letošnjem letu posredovali Evropski uniji.

Pihalni orkester v BiH

BANJALUKA - Pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straže je na povabilo Zveze Slovencev v Republiki Srbski v začetku oktobra v Banjaluki izvedel celovečerni koncert. Ob tej priložnosti je v uvodu prvič uradno nastopil mešani pevski zbor Davorina Jenka. Na koncertu so bili prisotni tudi predstavniki slovenskega veleposlaništva v Bosni in Hrecegovini. Pihalni orkester načrtuje podoben koncert naslednje leto v Sarajevu.

Knjižna čajanka

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca in knjigarna Mladinska knjiga vabita danes, 18. oktobra, ob desetih dopoldan na knjižno čajanko za babice in dedke "Kdor bere, se veliko nauči", ki jo vodi višja knjižničarka Slavka Kristan.

Moški so drugačni - ženske tudi

NOVO MESTO - V Kulturnem centru Janeza Trdine bo v petek, 19. oktobra, ob 19. uri premiera gledališke predstave Moški so drugačni- ženske tudi, ki spada me avtorske preventivne projekte podjetja Pro fortis, d.o.o., iz Logatca, s katerim se lotevajo tem, o katerih ponavadi težko spregovorimo. Predstava govori o velikih razlikah, s katerimi se srečujemo v partnerskih odnosih.

SV. MIKLAVŽ DOBIL NOVO PODOBO - Župnija Žužemberk je v nedeljo, 7. oktobra, v prisotnosti blizu 1.000 faranov in gostov v vasi Gradenc slovesno blagoslovila eno zadnjih cerkva, prepotrebnih obnove. Cerkev sv. Miklavža so sezidali gradenški gospodarji in se prvič omenja leta 1382. Baročni zvonik, pokrit z lesenimi skodlami, so leta 1960 vaščani prekrili s pločevinasto streho, zdaj pa so v letu dni popolnoma obnovili leseno ostrešje in uredili okolico. Bližnjo kapelico iz leta 1810 in cerkev je blagoslovil župnik Franc Povirk. Slovesnost so popestrili pevci pod vodstvom sestre Kriste Povirk in pritrkovalci iz Novega mesta. (Foto: S. M.)

Srečanje starejših v Šentrupertu

ŠENTRUPERT - Tukajšnja krajevna organizacija Rdečega križa je v nedeljo, 14. oktobra, pripravila srečanje starejših krajanov. Prišlo jih je okrog 130. Pozdravili so jih sekretarka OZ RK Trebnje Majda Miklič, predsednik sveta KS Peter Frelih in ravnatelj osnovne šole dr. Pavla Lunačka Jože Zupan, ki je tudi povezoval program, v katerem je nastopil šentruperski vinogradniški pevski zbor. Prostovoljke RK so starejše krajane pogostile in marsikomu, predvsem tistim, ki živijo v samoti in sami, polepšale življenje.

170 let rojstva F. Levstika

Na obletnico so se spomnili v OŠ P. Trubarja Velike Lašče - Razstava, izlet, pohod, proslava, komedija

Osnovna šola Primoža Trubarja iz Velikih Lašč je v letošnjem šolskem letu vključila v letni delovni načrt projekt "170 let Frana Levstika". Vsebina projekta je zanimiva in razgibana, prirejena vsem starostnim skupinam otrok od vrtca do 8. razreda. Čeprav se je iztekel šele prvi mesec v tem šolskem letu, smo izpeljali kar nekaj odmevnih aktivnosti, ki bogatijo naše življenje in delo.

V šoli smo s pomočjo knjižničarke pripravili obsežno razstavo o delu Frana Levstika. Zbrali smo vsemogoče knjige, fotografije in ga tako zares predstavili v vsej njegovi veličini.

Fran Levstik se je rodil 28. septembra 1831 in ob 170-letnici tega dogodka smo učenci odšli v njegov rojstni kraj Dolnje Retje, ogledali smo si Ilijev kozolec, Močilarjevo lipo, pisateljevo rojstno hišo, prostor nekdanjega čebelnjaka, okrog katerega je Levstik rad posedel z domačimi, in pripravili proslavo. Šolska delegacija je položila šopek rož, nato smo se razšli s spoznanjem, da moramo biti na tega velikega literarnega velikana zelo ponosni.

V okviru Levstikovega praznovanja smo 29. septembra opravili množični pohod iz Velikih Lašč mimo Krvave Peči do stičišča štirih občin ob sotočju Iške in Žale ter naprej do Rakitne, kjer je bila večja proslava, ki so jo pripravili letošnji gostitelji iz občine Brezovica. Gre za pohod, ki je na Slovenskem popolnoma nov, to je namreč pohod skozi neokrnjeno naravo. Namenjen je ljubiteljem nedotaknjene narave, ptičjega petja, žuborenja čiste vode in podobnih lepot.

Projekt 170 let Frana Levstika je povezan s spoznavanjem Levstikovega rodu v vasi Podgora pri Prečni in načrtovanja pohodne poti iz Dolenjih Retij preko Lužarjevega brega, Sv. Trojice na Blokah, Grahovega, mimo južnega roba Cerkniškega jezera čez Javornike mimo vzpetine Lonice na Pivško, skozi Prestranek do Razdrtega. To bi bila najdaljša slovenska enodnevna pohodna pot. Projekt bo uspel, če bo dobil ustrezno podporo vseh občin in šol na tem področju. Na pomlad bomo v dramskem krožku naštudirali Levstikovo komedijo Juntez in tako zaokrožili praznovanje.

EDI ZGONC

Komunala Novo mesto, d.o.o.
Podbevškova 12, Novo mesto

OBVESTILO

Komunala Novo mesto, d.o.o., obvešča prebivalce občin Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Mirna Peč, Dolenjske Toplice in Žužemberk o poteku akcije zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev. Terminski plan zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev.

Terminski plan zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev

Lokacija št.	Datum	Ura od do	Mesto zbiranja	Kraj zbiranja	Občina zbiranja
1.	22.10.01	8.00-11.00	Parkirišče na Glavnem trgu	Novo mesto	Novo mesto
2.	22.10.01	11.30-14.30	Parkirišče pri Gasilskem centru v Ločni	Novo mesto	Novo mesto
3.	22.10.01	15.00-18.00	Parkirišče pri OŠ Bršljin	Novo mesto	Novo mesto
4.	23.10.01	8.00-11.00	Parkirišče pri Šolskem centru v Šmihelu	Novo mesto	Novo mesto
5.	23.10.01	11.30-14.30	Parkirišče pri OŠ Mali Slatnik	Novo mesto	Novo mesto
6.	23.10.01	15.00-18.00	Parkirišče pri Agroservisu v Žabji vasi	Novo mesto	Novo mesto
7.	24.10.01	8.00-11.00	Parkirišče pri OŠ Stopiče	Stopiče	Novo mesto
8.	24.10.01	11.30-14.30	Pri gasilskem domu Stranska vas	Stranska vas	Novo mesto
9.	24.10.01	15.00-18.00	Pri trgovini (bivši Zadružni dom) na Uršnih selih	Uršna sela	Novo mesto
10.	25.10.01	8.00-11.00	Parkirišče na Grajskem trgu	Žužemberk	Žužemberk
11.	25.10.01	11.30-14.30	Parkirišče pri OŠ Dol. Toplice	Dol. Toplice	Dol. Toplice
12.	25.10.01	15.00-18.00	Parkirišče pri OŠ Vavta vas	Vavta vas	Novo mesto
13.	26.10.01	8.00-11.00	Parkirišče Prečna	Prečna	Novo mesto
14.	26.10.01	11.30-14.30	Pri gasilskem domu Dol. Kamence	Dol. Kamence	Novo mesto
15.	26.10.01	15.00-18.00	Parkirišče pri OŠ Mirna Peč	Mirna Peč	Mirna Peč
16.	27.10.01	8.00-11.00	Pri gasilskem domu Gabrje	Gabrje	Novo mesto
17.	27.10.01	11.30-14.30	Pri gasilskem domu Ratež	Ratež	Novo mesto
18.	27.10.01	15.00-18.00	Pri gasilskem domu Orehovica	Orehovica	Šentjernej
19.	29.10.01	8.00-11.00	Parkirišče pri OŠ Šmarjeta	Šmarjeta	Novo mesto
20.	29.10.01	11.30-14.30	Pri gasilskem domu Škocjan	Škocjan	Škocjan
21.	29.10.01	15.00-18.00	Pri gasilskem domu Šentjernej	Šentjernej	Šentjernej

MED NEVARNE ODPADKE SODIJO:

- odpadna olja
- odpadna škropiva, zdravila in drugi fitoterapevtski pripravki
- odpadne barve, laki, topila, smole, lepila, hladilne tekočine, kiti, kozmetični izdelki
- onesnaženi sodi (do 200 l)
- svinčeni akumulatorji
- ostale kemikalije iz gospodinjstev
- ostali baterijski vložki
- zaoljene krpe, filtri, zaščitna sredstva

Dodatne informacije na tel. št. **39-32-568.**

NE SPREGLEJTE IN NE ZAMUDITE!

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnega nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek:_____ **Upokojenec: da ne**

Naslov (kraj, ulica, hišna številka):_____

_____ **Pošta:**_____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s posebno položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: **2001**

Kraj: **Datum:** **Podpis:**

Tomažu Dobovšku v spomin

Dan pred dopolnjenim 59. letom starosti smo v blagem zgodnjejesenskem dnevu v sredo, 3. oktobra, na ločenskem pokopališču v krogu njegove družine, sorodnikov, najožjih prijateljev in znancev na zadnjo pot pospremili Tomaža Dobovška, znanega in spoštovanega novomeškega profesorja zemljepisa in zgodovine. Huda bolezen ga je zgrudila v pol leta.

Vse, ki smo ga dolgo poznali in ga imeli radi, je Tomaževa smrt močno pretresla in hudo prizadela. Kot otrok znane pedagoške družine Dobovškovih - mati Elza je bila srčno dobra osnovnošolska učiteljica, oče Marjan pa dolgoletni priljubljeni gimnazijski profesor - je tako kot njegova brata in sestra rasel in se razvijal ob vzgoji in zgledih svojih staršev. Vse svoje otroke sta zakonca Dobovšek vzgajala v poštenosti, delavnosti, skromnosti, prizadevnosti in veliki ljubezni do narave in vsega, kar je povezano z njo.

Tomaž, ki je o svojih starših vedno in povsod govoril z velikim spoštovanjem in še zlasti o mami, na katero je bil vseskozi močno navezan, jima je sledil tudi na svoji življenjski poti. Ne samo da je bil od malega privržen taborništvu, ki ga je v Novem mestu ustanovil in dolga leta uspešno vodil njegov oče, odločil se je tudi za pedagoški poklic in na ljubljanski filozofski fakulteti diplomiral iz geografije in zgodovine. Še kot študent je z očetom sodeloval pri zbiranju gradiva za Krajevni leksikon Slovenije, enega največjih in najpomembnejših tovrstnih projektov na Slovenskem. Že hudo bolan, le nekaj tednov pred smrtjo, se je še rad spomnil, kako sta z očetom, oba navdušena hodca in ljubitelja narave, obiskala okoli 200 dolenjskih krajev in zbirala podatke za svoje članke.

Še ne 24-letni diplomant se je Tomaž zaposlil v Novem mestu in temu mestu in njegovim šolam ostal zvest do prezgodnje smrti. Poučeval je na osnovnih šolah Katje Rupene in Grm, na gimnaziji, srednji gostinski in srednji ekonomski šoli, delal kot mentor, sodeloval kot svetovalec na novomeški enoti Zavoda za šolstvo, pri gibanju znanost mladini, bil do letos zunanji ocenjevalec za geografijo pri Republiškem izpitnem centru in vseskozi zavzeto deloval v taborniški organizaciji.

Zadnje priznanje, ki ga je Tomaž dobil, je bilo priznanje Janeza Jesenka, ki ga Društvo učiteljev geografije Slovenije podeli le učiteljem, ki so s svojim delom, prizadevanjem in dosežki vidno prispevali k razvoju in napredku šolske geografije. Usoda je hotela, da je to zadnje priznanje prišlo le teden dni pred njegovo smrtjo, ko se je naš dragi prijatelj že poslavljal od življenja, ki ga je imel tako rad in ga vseskozi tako polno in odgovorno živel. Umrl je spokojno in ob svojih najdražjih. Počiva ob svoji ljubljeni mami in nesrečno umrli sestrici Janiki.

Srečni smo, da si bil z nami, Tom.

Prijatelji

Zbor vojaških vojnih invalidov

OKROGLICE - Zadnjo septembrsko soboto so se pri spomeniku padlim kurirjem pri Ivandičevi kmetiji v Okroglicah pod Lisco zbrali vojaški vojni invalidi Dolenjske, združeni v sevniški sekciji. Obudili so spomin na tragični dogodek pred 57 leti padlih kurirjev TV -5/S in položili venec. Zatem so se zbrali še na zboru društva na turistični kmetiji Močivnikovih.

Potopisno predavanje

NOVO MESTO - Danes, 18. oktobra, bo ob sedmih zvečer v Knjižnici Mirana Jarca potopisno predavanje Nacionalni parki Amerike. Predaval bo Franci Horvat.

Obnova spominskih obeležij

LOŠKI POTOK - Krajevni odbor ZZB Loški Potok ima na svojem območju kar sedem spominskih obeležij, ki jih postopno načenja zob časa. Preteklo leto so obnovili Sodol, spomenik potoškim talcem, letos pa spomenik na Taboru, posvečen žrtvam v času italijanske okupacije. Drago urejanje grobišč je ponavadi prepuščeno svojcem žrtev in požrtvovalnim članom ZZB. Samo obnova črk na spomeniku je stala 160.000 tolarjev, spomenik pa je potreben temeljite obnove v celoti.

Do konca leta novi most čez Rinžo

KOČEVJE - Nedavno so delavci Cestnega podjetja Novo mesto, ki so bili med tremi ponudniki izbrani na javnem razpisu (domača podjetja so zaradi veliko višje cene izpadla), pričeli z deli na gradnji novega mostu med knjižnico in bodočo športno dvorano čez reko Rinžo v Kočevju. V pogodbi je zapisano, da bodo most dolžine 27 m, širine 3,40 m in pohodne površine 2,60 m, zgradili najkasneje do konca leta. Sprva bodo na štirih pilotih dolžine 8 m namestili nosilne konstrukcije mostu, potem čakajo izvajalca težja dela. Pod mostom bodo napeljali komunalno infrastrukturo (vročevod in elektriko). Naložba bo občinski proračun obremenila za okrog 13 milijonov tolarjev.

Vaja - požar v Zdravstvenem domu Ribnica

RIBNICA - Oktober je mesec varnosti pred požari, v katerem skoraj vsa gasilska društva s priložnostnimi vajami pokažejo izurjenost svojih članov. V Ribnici so vajo gašenja pripravili v sektorju 1 in 2, ki zajema gasilska društva Goriča vas, Otavice, Nemška vas, Ribnica, Bukovica, Jurjevica in Dolenji Lazi. Zasnova vaje pa je bila takšna: ob določeni uri je "zagorelo" v prostorih Zdravstvenega doma, gasilci so se pravočasno odzvali na klic ter z vozili in opremo uspešno lokalizirali požar, preden je ta zajel druge prostore. Poveljnik sektorja je bil zadovoljen z delom vseh gasilcev, a želi, da bi bilo v vsakdanjem življenju čim manj borb z rdečim petelinom. Obsežno mokro vajo gašenja so pripravili tudi v Sodražici, kjer so še obiskovalcem pokazali opremo in tehniko za delo pri krotenju rdečega petelina.

Rudiju v slovo

Dan - kot vsak drug. Še lepši: sončno jutro, ki je obetalo lep jesenski dan. Skrbi? Le tiste, ali imamo opravljene vse domače naloge, znamo vso snov...

Nato pa... Našega sošolca Rudija ni več! Prvi hip nismo dojeli. Kaj se je zgodilo? Kako je to mogoče? Kako bomo brez tebe zdaj, ko je pred nami še toliko vsega: znanje, ki nam odpira svet, odločitve, kaj bomo v tem svetu počeli, katere simpatije bomo imeli, s kom si bomo gradili dom, kakšni bomo čez pet, deset, nešteto let... Ti poznaš vse odgovore. Vprašanje si pustil nam. Dovolj za vso prihodnost.

Vemo pa nekaj: nikoli, nikoli ne bomo razumeli, zakaj smo te izgubili. Dragi sošolec Rudi, hvala, da si nam bil prijatelj. V naših srcih boš to za vedno.

Tvoj 8. a.
Osnovna šola Šentjernej

ZDRAVSTVENI DOM TREBNJE
Goliev trg 3, Trebnje
objavlja prosto delovno mesto
ZDRAVSTVENEGA TEHNIKA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:
- V. stopnja izobrazbe zdravstvene smeri,
- aktivno znanje slovenskega jezika.

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas - 1 leto.

Pisne prijave z dokazili o zahtevanih pogojih pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: **Zdravstveni dom Trebnje, Goliev trg 3, 8210 Trebnje.**

Košarkarski klub Krka Telekom
Šegova 112, Novo mesto
sklicuje skupščino kluba
v soboto, 27.10.2001, ob 11. uri v sejni sobi Zavarovalnice Triglav d.d., Območna enota Novo mesto, Novi trg 8.

Dnevni red:
1. *Sprememba statuta kluba*
2. *Razrešitev dosedanjega predsednika kluba*
3. *Imenovanje novega predsednika kluba*
4. *Imenovanje članov nadzornega sveta*
5. *Imenovanje članov disciplinske komisije*
6. *Razno*

KK Krka Telekom, Samo Plantan, predsednik

Neodplačna objava

Papilot PŽ

CENTER ZA POMOČ ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ
vam je na voljo vsak dan v tednu 24 ur na dan!

Če ste bili žrtev kateregakoli kaznivega dejanja (rop, tatvina, spolni napad, ogrožanje varnosti), če se nad vami izvaja nasilje (fizično, psihično, spolno), če ne vidite poti iz situacije, v kateri se počutite kot žrtev, ne glede na to, ali je storilec znana, neznana oseba ali institucija:

POIŠČITE POMOČ!

Prijazne svetovalke so vam med delovnim časom na voljo osebno, nenehno pa na telefonski številki

☎ **07/33-74-030**, Florjanov trg 2, Novo mesto
☎ **07/49-93-576**, Černelčeva 3a, Brežice

Izvedeli boste vse, kar vas zanima.

POMOČ JE ZAUPNA IN BREZPLAČNA!

ZAHVALA

Prezgodaj si nam odšla
skoz hišna vrata
Ti, draga mamica
in žena Zlata.
Vedno te v srcih bomo nosili
in tvoj prerani grob krasili.

V 51. letu nas je 9. oktobra nepričakovano zapustila draga žena, mamica, hči in teta

ZLATA NEMANIČ

roj. Stojnič
z Gor. Lokvice 7 a

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom Lokvice in Trnovca, sodelavkam in sodelavcem tovarne Beti, številnim prijateljem in znancem, pevkam za zapete žalostinke, gospodu Piškuriču za organizacijo pogreba, gospodu župniku za lepo opravljen obred, Stanki iz cvetličarne Brinc, govornicama Martini Fir in Vidi Plut za izrečene besede ob zadnjem slovesu ter izvajalcu zaigrane žalostinke. Vsem, ki ste našo drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

tedenski koledar

Četrtek, 18. oktobra – **Luka**
Petek, 19. oktobra – **Etbin**
Sobota, 20. oktobra – **Irena**
Nedelja, 21. oktobra – **Urška**
Ponedeljek, 22. oktobra – **Vendelin**
Torek, 23. oktobra – **Severin**
Sreda, 24. oktobra – **Rafael**

Lunine mene
24. oktobra ob 4.58 – **prvi krajec**

kino

BREŽICE: Od 18. do 21.10. (ob 18.30) Hitri in drzni. Od 18. do 24.10. (ob 20.30) Moulin Rouge. 24.10. (ob 18.30) Film, da te kap.

ČRNOMELJ: 19.10. (ob 21. uri) Cukr & popr. 20.10. (ob 19.30) Ognjeni obraz. 21.10. (ob 18. in 20. uri) Hitri in drzni.

GROSUPLJE: 18.10. (ob 19. uri) Malena. 19.10. (ob 19. uri) Dnevnik Bridget Jones.

IVANČNA GORICA: 18.10. (ob 19. uri) Dnevnik Bridget Jones.

KOČEVJE: 20.10. (ob 18. uri) in 21.10. (ob 20.15) Malena. 21.10. (ob 18. uri) in 22.10. (ob 20. uri) Dnevnik Bridget Jones.

KRŠKO: 18.10. (ob 17. uri) Cesarjeva nova podoba. 18.10. (ob 19. uri) ter od 19. do 21.10. (ob 20. uri) Drakula. 19. in 21.10. (ob 18. uri) Osumljen. 23. in 24.10. (ob 19. uri) Hitri in drzni.

NOVO MESTO – Dom kulture: 18., 19., od 22. do 24.10. (ob 18. in 20. uri) ter 20. in 21.10. (ob 17. uri ter 18.45 in 20.30) Spy Kids.

NOVO MESTO – KC Janeza Trdine: 18.10. ter od 20. do 22.10. (ob 18. uri in 20.15) Sladke sanje.

RIBNICA: 20.10. (ob 21. uri) Dnevnik Bridget Jones.

SEMIČ: 19.10. (ob 20. uri) Hitri in drzni. 21.10. (ob 18. uri) Cukr & popr.

TREBNJE: 18.10. (ob 17. uri) Shrek. 19.10. (ob 20. uri) in 21.10. (ob 17. uri) Čokolada.

VELIKE LAŠČE: 20.10. (ob 19. uri) Dnevnik Bridget Jones.

MALE OGLASE
sprejemamo osebno, po pošti in na telefonsko številko
07/39 30 512
Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.
OSMRTNICE in ZAHVALE
sprejemamo osebno, po pošti in na faks številko
07/39 30 540
Male oglase, osmrtnice in zahvale sprejemamo tudi po elektronski pošti na naslov:
info@dol-list.si
Male oglase brezplačno ponovimo na internetni strani Dolenjskega lista na naslovu:
http://www.dol-list.si

MOTORNA VOZILA

R 5 FIVE, letnik 1996, 84.000 km, 5 V, zelo dobro ohranjen, prvi lastnik, prodam. ☎ (07)30 68 722 ali (031) 234-459. 2188

MAZDO XEDOS 6, letnik 1997, 63.000 km, temno modre kovinske barve, brezhibno, prodam. ☎ (041) 581-819. 2197

R 4 GTL, letnik 1992, prodam. Pečjak, Črmošnjice 49, Stopiče. 2212

GOLF III 1.9 D, letnik 1993, prodam. ☎ (041)685-828. 2219

PREPIS VOZIL
041/546-159

KADETT 1.4 SOLZA, letnik 1991, na novo registriran, prodam. ☎ (041)697-963. 2216

FIAT DUCATO Maxi 2.5 TDI, letnik 7/97, prvi lastnik, bel, ohranjen, prodam. ☎ (031)643-572. 2193

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR FERGUSSON 33 prodam. ☎ (041)685-828. 2218

TRAKTOR UNIVERZAL 445 DT, s prvim pogonom, kabino in hidravličnim volanom, letnik 1987, in vrtavkasto brano, širine 2 m, prodam. ☎ (04)25 22 673. 2211

TRAKTOR DEUTZ, letnik 1980, 1100 delovnih ur, prodam. ☎ (07)30 83 147.

KUPIM

SUHE kostanjeve plohe, 5 cm, kupim. ☎ (01)788 10 10 ali (01)788 11 15.

PREKLICI

VSE, ki širijo govorice, da je lokal na Selih pri Dolenjskih Toplicah zaprla inšpekcija, opozarjam, da sem sama prenehala z obratovanjem, ker mi zdravje ne dopušča. Marija Šenica, Suhor, Dolenjske Toplice. 2202

PRODAM

DVOJNO belo korito za kuhinjo, (brez omarice),še zapakirano, prodam. ☎ (041)860134. 1588

OKRASNO DREVJE, grmičevje in razne ciprese prodam. ☎ (07)49 20 391 ali (041)564-621. 2161

OPAŽ in ladijski pod, smrekov, z dostavo, prodam. ☎ (03)5451-082. 2194

MIZARSKO KOMBINIRKO SCM, širine 30 cm, prodam. ☎ (07)30 70 241.

SUHA bukova drva prodam. ☎ (07)30 48 505. 2198

CISTERNO za kurilno olje, 7000-litrsko, in suho koruzo prodam. ☎ (07)30 89 252. 2201

SUHA mešana drva z dostavo, lahko razžagana, prodam. ☎ (07)30 78 428 ali 30 65 433. 2203

11 NOVIH panjev AŽ 10 satarjev in vrtni komplet (2 klopi, miza), masivni hrast, prodam. ☎ (07)49 87 836, po 20. uri. 2206

MLIN za sadje, nov, kvalitetne izdelave, prodam. ☎ (03)5718 282 ali (041)818 899, popoldan. 2209

ELEKTRIČNI BOJLER, 50-litrski, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (031)274-282. 2213

JABOLKA idared in jonagold prodam. Možna dostava. ☎ (07)30 73 209.

RAZNO

DOMAČE PECIVO po ugodnih cenah (piškoti, potice, pecivo, torte). Dostava brezplačna. ☎ (07)3073 083, (041)746 330, Slaščičarstvo Roglič, Gornje Kronovo 8, Otočec. 1753

ROLETARSTVO BAYER
Bayer Aleksander, s.p., Stopiče 37 a
07/ 30 80 210
040/ 202 868

GOTOVINSKA POSOJILA
MEDIAFIN, d.o.o.,
Dunajska 21, Ljubljana
Novo mesto:
041/538-235
delovni čas:
vsak dan non-stop
REALIZACIJA TAKOJ !!!

Smučarski Center CERKNO
Smučarski center Cerkno tudi letos zvestim obiskovalcem nudi možnost nakupa smučarskih vozovnic **v predprodaji** po izjemno ugodnih cenah. Prvi del predprodaje bo potekal od 15. do 31.10.2001, drugi del pa od 1.11. do 2.12.2001.
Vozovnice iz predprodaje veljajo dve sezoni brez doplačil, nato propadejo. Pokličite nas v Hotel Cerkno na tel. **05/37-43-400**!
hotel.cerkno@siol.net
www.hotel-cerkno.si

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO
Foersterjeva 10, Novo mesto

Sprejem za **POP TV, KANAL A, NOVA, MREŽA PLUS, HRT, BK, RTS, MRTV** in ostalih 200 TV in 100 radijskih programov uredim in izboljšam.
ANTENE ZUPANČIČ
041/542 020, 07/384 76 50

DEŽURNE TRGOVINE

Mercator Dolenjska, d.d.
Livada 8, Novo mesto
ob sobotah: od 7. do 13.ure:
• vse živilske prodajalne
• od 8. do 20. ure: Hipermarket Cikava
ob nedeljah: od 8. do 12. ure:
• Hipermarket Cikava
• od 8. do 11. ure: PC Ločna, Market Drska, Market Smrečnikova, PC Kandijska

•

Kmetijska zadruga Krka, z.o.o.
ob nedeljah: od 7. do 12. ure: ZNC
• od 7. do 11. ure: Samopostrežba Mirna Peč
• od 8. do 11. ure: samopostrežbe Brusnice, Straža (vsako drugo nedeljo), Dol. Toplice, Škocjan
• od 8. do 11. ure: samopostrežba Bršljin

OBVESTILO

*Spoštovane stranke, poslovne partnerje in občane obveščamo, da bomo s ponedeljkom, 5.11.2001, poslovali na novi lokaciji, in sicer na novomeški **Resslovi ulici 7 b** (za banko v Kandiji).*

Center za socialno delo
Novo mesto

GRADBENIŠTVO, ZIDARSTVO, KROVSTVO
Možnost izgradnje do III.grad. faze.
GRADBENIŠTVO-ZIDARSTVO Jože Brsan s.p.
Hrastje 12, 8310 Šentjernej
tel. **041/913-259, 040/358-188**

HITRO IZPLAČILO gotovine z nizko provizijo pri prodaji delnic, ki kotirajo na Ljubljanski borzi, nudimo. BPH Medveše Pušnik, d.d., Ljubljana, poslovalnica Mercator center Novo mesto, ☎ (07)393 02 62. 1919

GRADITELJI! Po konkurenčnih cenah in kakovostno izdelujemo strojne tlake, strojne omete in termo fasade. ☎ (031)623-000. 2049

PARKETARSTVO KOVAČIČ MARJAN, s.p., vam za vsa naročila do 31. 10. 2001 nudi 5 % popusta na opravljene storitve. ☎ (041)652-747. 2182

DEKODIRANJE mobilnih telefonov. ☎ (031)475-225. 2204

SLUŽBO DOBI

REDNO in honorarno zaposlimo dekleta in fante za delo v strežbi. Možnost stanovanja. Bar Loka, Novo mesto, Harley, d.o.o., Mala Cikava 15 a, Novo mesto, ☎ (041)621-890. 2195

FRANCOSKA DRUŽINA iz Novega mesta išče gospodinjsko pomočnico za pomoč v gospodinjstvu in varstvo dojenčka trikrat na teden, zjutraj. Naslov v uredništvu časopisa. 2199

KUHARICO in NATAKARICO zaposlimo v novomeški okrepčevalnici Caffe de Paris. ☎ 07/33 22 765 ali 041/628 385.

GOSPODINJO k dvočlanski družini (mož delni invalid) iščemo. Hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. Šifra: Ljubljana. 2210

STANOVANJA

DRUŽINA najame stanovanje, lahko tudi v hiši, ali hišo v Šmarjeških Toplicah ali okolici. ☎ (041)889-404. 2200

2-SOBNO STANOVANJE v Kočevju, veliko 78 m², prodam ali zamenjam za enakovredno v Novem mestu. Možnost kredita, ostalo po dogovoru. ☎ 041/730-151.

V KRŠKEM najamem enoinpolsobno neopremljeno stanovanje za 5 let. ☎ (040)282-813. 2215

GARSONJERO v bloku v Novem mestu oddam. ☎ (07)33 26 757. 2217

ŽIVALI

BELE PIŠČANCE in rjave jarkice pred nesnostjo prodajamo. Humek, Gor. Laze, ☎ (07)30 67 108. 2149

12 TEDNOV starega bikca sivčka prodam. ☎ (07)30 44 394. 2186

2 BIKCA sivčka, stara 2 meseca, in hlevski gnoj prodam. ☎ (07)30 89 708. 2187

PRODAJAMO bele piščance, težke 1 kg. Vrtačič, Pristavica 1, ☎ (07)30 71 287 ali (031)712-995. 2189

ČRNO-BELO TELICO, brejo 8 mesecev, ter molzni stroj Alfa Laval prodam. ☎ (07)30 49 691. 2190

TELIČKO SIVKO, staro 7 dni, prodam, kupim pa nakladalnik za hlevski gnoj. ☎ (07) 30 24 069. 2192

TELICO, brejo 7 mesecev, prodam, kupim pa kravo za zakol. ☎ (041)392-515. 2205

2 PRAŠIČA, težka 100 kg, prodam. ☎ (07)30 82 310. 2207

BIKCA, starega 10 dni, prodam. ☎ (041)746-750. 2208

PRAŠIČA, 110 kg, traktor Fahr in zgrabljalnik Zvezda prodam. ☎ (031)789-538. 2220

TELICO SIVKO v osmem mesecu brejosti prodam. ☎ (041)242-701. 2222

MESARSTVO KRUŠIČ
Bezenškova 11, 1000 Ljubljana
tel.: 01/540-37-42
PO NAJVIŠJIH CENAH ODKUPUJEMO ŽREBETA IN KONJE.
ROK PLAČILA 15 DNI!
tel.: 041/653-525, 041/644-711, 041-755-848

DOLENJSKI LIST

Št. 42 (2721), leto LII • Novo mesto, četrtek, 18. oktobra 2001 • Naklada 15.781 izvodov

Izdajatelj: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o., časopisno založniška družba*
Naslov: *Dolenjski list, Germova ulica 4, 8000 Novo mesto, p.p. 212*
Direktor: *Drago Rustja*
Uredništvo: *Jožica Dorniž (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc, Igor Vidmar in Mojca Žnidaršič*
Izhaja ob četrtkih. *Cena izvoda v kolportaži* **240 tolarjev**; *naročnina za 26 izvodov v 2. polletju* **5.980 tolarjev**, *za upokojence* **5.382 tolarjev**, *za pravne osebe* **11.960 tolarjev**; *za tujino letno* **70 evrov** *oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni kolportažnega izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.*
Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.
Oglasi: *Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb)* **3.100 tolarjev** *(v barvi* **3.300 tolarjev**), *na prvi ali zadnji strani* **6.200 tolarjev** *(v barvi* **6.600 tolarjev**); *za razpis* **3.700 tolarjev**. *V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV.*
Mali oglas do deset besed **2.000 tolarjev**, *vsaka nadaljnja beseda* **200 tolarjev**. *V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.*
Poslovni račun pri NLB, d.d., Divizija Dolenjska: **02970-0011425116** (tolarski); **01000-0000200097-970-7100-4405/9** (devizni)
Telefoni: *tajnica* **07/39 30 500**, *direktor* **39 30 502**, *odgovorna urednica* **39 30 528**, *propagandna služba* **39 30 514**, *naročniška služba* **39 30 508** *in* **39 30 510**, *mali oglasi in osmrtnice* **39 30 512**, *računovodstvo* **39 30 504** in **39 30 506**
Telefaks: **07/39 30 540**
Elektronska pošta: *info@dol-list.si* Internet: *http://www.dol-list.si*
Računalniški prelom: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*
Tisk: *DELO, d.d., Ljubljana, Dunajska 5*
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

KAM NA POČITNICE?
V HOTEL DELFIN IZOLA, kjer vam, poleg ugodnih cen penzionskih storitev, nudimo kopanje v bazenu z morsko vodo od 28 do 32° C, lastno plažo, pestro izbiro izletov in zabave.
ZA UPOKOJENCE in VNUKE **veljajo posebne cene,** popusti za otroke do 15. leta.
NUDIMO VAM MOŽNOST PLAČILA NA TRI OBROKE S ČEKI.
PRIČAKUJEMO VAS!
Informacije in rezervacije:
telefon 05/66-07-000, 66-07-400
faks 05/66-07-420

07/33-24-945
Garancija:
• plačilne kartice • avtomobili
• osebni dohodek • pokojnina • nepremičnine
GOTOVINA TAKOJ
Pon-čet: 9.00-17.00, pet: 9.00-12.00
GOLDINVEST, d.o.o., Glavni trg 14, Novo mesto

triglav
Največja slovenska zavarovalnica
ZAPOSLI
več zavarovalnih zastopnikov za posamezna področja na območjih Novega mesta, Črnomlja, Metlike, Trebnjega in Kočevja

OD VAS PRIČAKUJEMO:
• najmanj srednješolsko izobrazbo
• veselje do dela z ljudmi
• samoiniciativnost in iznajdljivost
• lastni prevoz

PONUJAMO VAM:
• varno zaposlitev
• stimulativni zaslužek
• samostojno in dinamično delo
• stalno strokovno izpopolnjevanje

Vaše cenjene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:
Zavarovalnica Triglav, d.d., OE Novo mesto, Novi trg 8, 8000 Novo mesto

Tlačilko razneslo

MOKRONOG - Na bencinskem servisu Deu je 71-letni F. Z. iz Bistrice s kompresorsko tlačilko polnil z zrakom starejše platišče samokolnice, pri tem pa je pnevmatiko zaradi dotrajanosti razneslo. Del platišča mu je odletel v obraz in ga hudo poškodoval. Pomoč so mu nudili v novomeški bolnišnici.

- *Ne domišljaj si, da boš na kraju z lepi razgledom postal bolj razgledan.*
- *Reklamno geslo za mobilno telefonijo pravi: "S pticami si delimo nebo." S kom pa si delimo čvekanje?*
- *Zaradi "vrha ledene gore" so "zmrznila" mnoga slovenska podjetja.*

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26
Novo mesto
☎ 07/33 70 200
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

V SPOMIN

Le zakaj srce se zlato je ustavilo?
Zakaj pustilo me betežno
in nemočno je samo?
Kako težak je dan vsak, še hujše so noči,
ko tebe, dragi sin, pri meni ni.
Te kličem, jokam in rotim,
z molitvijo potem zaspim,
a zjutraj - znova je gorje,
ko na celem svetu sama sem.

22.10. bo minilo žalostno leto, odkar si šel od mene v večnost

VINKO TOMAŽIN

z Dul pri Bučki

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Neutolažljiva mama Antonija

ZAHVALA

In zdaj je tema, mesečina
le mračno sveti. Ni besede.
Ne veje veter več in bledе
obraze šepeta tišina.
(A. Gradnik)

V boju z neozdravljivo boleznijo je omagala naša babica

MARIJA LEVSTEK

iz Metlike, CBE 82

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala za pisne in ustne izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala govornikom, pevkam in recitatorici za svečano slovo. Hvala vsem, ki ste pokojno spoštovali in cenili njeno življenje in delo!

Hčerki Maruška in Majda

V času od 21. septembra do 12. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Jolanda Žgalin iz Podgorja - Matejo, Sonja Klakočar iz Srebrnika - Lucijo, Irena Plevnik iz Dramelj - Saro, Mihaela Šlogar iz Loga - Jana, Hatidža Dragonović s Senovega - Senada, Mojca Libenšek iz Artič - Jana, Romana Gajski z Jesenic na Dolenjskem - Ingrid, Patricija Sonja Češnovar z Vrha - Matija, Melita Brili z Velikega Obreža - Matica, Fabijana Cerovšek iz Apnenika - Fabijana, Svetlana Volčanšek iz Mostece - Gala, Nives Černec iz Brezja - Dušana, Regina Brajdič iz Ivan Dola - Davida, Bojana Bele iz Dobove - Jureta, Silvana Ciglar-Ašič iz Gorice - Simona, Marija Kvartuh iz Brežic - Andreja, Karmen Preskar iz Krškega - Zalo, Sonja Molan iz Brežic - Niko, Marta Podlesek iz Črešnjevca - Ano, Suzana Kelhar iz Gabrja - Anjo, Mateja Kos z Obrežja - Reo Carlo in Slavica Hočevar iz Krškega - Marka.

Čestitamo!

Prijeli tatova

NOVO MESTO - 5. oktobra so policisti odvzeli prostost 26-letnemu M. B. in 29-letnemu D. L. (oba iz Ljubljane). M. B. je osumljen, da je z D. L. istega dne v trgovini Coming d.d. na Ljubljanski cesti ukradel DVD player v vrednosti preko 120 tisoč tolarjev.

ZAHVALA

Za hip se je ustavil čas
in lučka je ugasnila...

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in babike

MARIJE TRATNIK

z Drske 57, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano so čustvovanje in podporo, izraze sožalja ter darovano cvetje in sveče. Hvala župniku za lepo opravljen obred in mašo ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Ivanu Balogu, ki je dolga leta skrbel za njeno zdravje.

Žalujoči:vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Nič več smehljaja,
le trud in delo
Tvojih pridnih rok ostaja.

Ob smrti naše drage mame, babice in prababice

DORE HOČEVAR

iz Dobrniča

Vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani, jo pospremili na zadnji poti, gospodu župniku, pevcem in vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in sv. maše, se z globoko hvaležnostjo zahvaljujemo.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je zapustil dragi oče, dedek, brat in stric

FRANC ŠMALC

iz Gor. Podboršta 4, Mirna Peč

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stisnili roko in nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju Doma starejših občanov Novo mesto in gasilcem iz Mirne Peči. Posebna zahvala njegovim prijateljem iz cerkvenega pevskega zbora iz Mirne Peči ter gospodoma župnikoma za opravljen obred in izrečene besede slovesa.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 91. letu življenja nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, tast in stric

KAREL KOS

z Loke 10 pri Šentjerneju

Iskrena hvala vsem, ki ste pokojnega spremljali na zadnji poti, darovali sveče in svete maše ter nam izrazili sožalje. Hvala sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Hvala tudi g. župniku in pogrebni službi Oklešen za opravljen obred, govornikoma Jožetu Grgoviču in Andreju Zidariču, pevcem mešanega pevskega zbora Ajda Orehovica in izvajalcu Tišine ter DU Šentjernej in gasilcem. Zahvaljujemo se kolektivom Novoterm Pfleiderer, TPV Johnson Controls, Rudnik lignita Velenje in Krka Kozmetika. Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Žalujoči: žena Karolina, sin Karol in hčerka Anica ter sin Jože in hčerka Jožica z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Zaprla trudne si oči,
spočila žuljave dlani,
ostal boleč spomin bo nam,
za katere si skrbela noč in dan.

V sončnem jesenskem dnevu se je poslovila in za seboj pustila praznino v širokem krogu domačih naša ljuba mama, babica, prababica, sestra in teta

FRANČIŠKA JAZBEC

rojena Strnad

iz Budne vasi 15 pri Šentjanžu

Iskreno in iz srca se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje, svete maše in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili k počitku. Zahvala tudi gospodu župniku Janezu Cevcu za opravljen obred, govorniku, pevkam Solzice in pogrebni službi. Vsem in vsakemu posebej, ki ste poklonili njenemu spominu in ji izkazali spoštovanje, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ni Vas na pragu več,
ni Vas v hiši, nihče več
Vašega glasu ne sliši.

Zato pot nas vodi tja,
kjer rože Vam cvetijo
in sveče Vam v spomin gorijo.

V 82. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča in teta

VIDA HOČEVAR

iz Budganje vasi 10

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in sv. maše. Posebna zahvala Travmatološkemu oddelku bolnišnice Novo mesto, g. župniku za lepo opravljen obred, govornikoma g. Tomšiču in ge. Ožboltovi za poslovilne besede, pevcem, pogrebni službi Oklešen in za odigrano Tišino. Hvala tudi vsem, ki ste našo mamo pospremili na zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

OSMRTNICA

Mnogo prezgodaj je v 55. letu starosti umrl naš upokojeni sodelavec iz Tehnične službe Sektorja za proizvodnjo zdravil

JANEZ JEVNIKAR

iz Ul. Slavka Gruma 30, Novo mesto

Od pokojnika smo se poslovili 15. oktobra 2001 na pokopališču v Srebrničah.

Ostal nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, d.d., Novo mesto

PORTRET TEGA TEDNA

Miloš Humek

Črna baretka in rjav plašč na tanki, malce usločeni postavi moža, ki s prodornim pogledom izza debelih stekel očal in z dolgimi koraki odmerja svojo vsakodnevno pot od doma do stavbe stare gimnazije, je podoba, ki jo v Kočevju že leta pogrešajo. V 47 letih, kolikor jih je preživel v Kočevju, je glasbeni pedagog, zborovodja, skladatelj in dolgoletni ravnatelj kočevske glasbene šole Miloš Humek vtisnil nepozaben pečat svojega bivanja v zavest številnih generacij glasbenikov, pevcev, dijakov in nekdanjih osnovnošolcev. Na to pa so se spomnili tudi občinski možje ob letošnjem prazniku kočevske občine in so moža, s katerim se je v Kočevju začelo in končalo gimnazijsko zborovsko petje, v njegovem petinosemdesetem letu starosti imenovali za častnega občana.

"Leta 1945 so me postavili pred dejstvo: Vzemi ali pusti!" se spominja svojega prihoda v Kočevje. Odločitve, da bo sprejel ponujeno službo na takratni kočevski gimnaziji, ni nikoli obžaloval. Čeprav rojen Ljubljančan, ki je v letih od 1928-1936 obiskoval gimnazijo v Šentvidu, se je življenju v majhnem mestu hitro privadil. Bil je med prvimi, ki so prišli, da bi ponovno poselili med 2. svetovno vojno izpraznjen kočevski prostor, in je opravil, kar zadeva zborovsko petje, pionirsko delo v pravem pomenu besede. Na začetku so v zboru prepevala samo dekleta, kasneje tudi fantje, na koncu, ko je le kratek čas po njegovi upokojitvi leta 1987 zborovsko petje na gimnaziji ugasnilo, pa so bila v zboru ponovno spet samo dekleta.

"Danes so mladi usmerjeni drugam in jim ni za to, da bodo prepevali zborovske pesmi," je realen ob priznavanju, da so dijaki danes bolj obremenjeni, kot so bili nekoč. Zato pa so mu še toliko bolj dragoceni spomini na čase, ko so dijaki še radi prepevali. "Njihovi koncerti so bili vedno dobro obiskani," se spominja. V spominu se pri tem povrne na 10. december 1945, ko so po obnovi med vojno poškodovane gimnazijske stavbe na gimnaziji ponovno pričeli s poukom. Že na slovesnosti ob otvoritvi je nastopila skupina deklet, ki jih je za nastop zbral in pripravil prof. Humek. Gimnazijski zbor je vodil 30 let, istočasno je vodil tudi zbor "Jakob Gallus", sicer pa je vodil tudi učiteljski pevski zbor in oktet Polifonija. Za njihove nastope je priredil številna dela klasikov in uglasbil precej pesmi slovenskih pesnikov. Njegov ustvarjalni opus, v katerem še posebno mesto zavzemajo priredbe Gallusovih skladb, obsega preko 100 priredb in okoli 40 lastnih skladb.

"Ni mi šlo za priznanje, temveč za to, da smo peli," pravi ob potrditvi, da je bilo njegovo delo omejeno le na Kočevsko. Zato pa je njegova povezanost s Kočevjem še toliko večja, in čeprav sedaj že vse od ženine smrti leta 1992 živi pri hčeri v Škofji Loki, se v Kočevje še vedno rad vrača. Če ne drugače, pa samo na kakšno partijo taroka s starimi prijatelji!

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

STAR, A UPORABEN - Anton Simonič s ponosom pokaže star ameriški mlatilni stroj in razloži njegovo delovanje.

Stoletni stroj še mlati

Na Simoničevi domačiji na Vinjem Vrhu hranijo skoraj sto let star stroj za mlatenje žita, s katerim še vedno lahko delajo

VINJI VRH - Anton Simonič z Vinjega Vrha pri Semiču rad pokaže vsakemu, ki ga zanimajo starine ali se vsaj nekoliko spozna na tehnično stroko, skoraj sto let star stroj, ki ga hrani v gospodarskem poslopju. Stroj za mlatenje žita na bencinski pogon brez vžigalne svečke je bil narejen leta 1905 v Chicagu. Kupil ga je njegov stari oče Matija in skupaj s še dvema tovrstnima strojema so ga iz Amerike z ladjo pripeljali v Slovenijo.

Anton ve, da je še eden od treh strojev nekje v Beli krajini, ne ve pa, v kolikšni meri je ohranjen. Sicer pa Simoničevi svojega stroja niso uporabljali le zase, ampak sta tako Antonov stari oče kot tudi oče Jože vanj vpregala konje, hodila od domačije do domačije, mlatila in tako zaslužila nekaj denarja. Leta 1980 je pri Simoničevih zgorelo gospodarsko poslopje, a mlatilni stroj, ki je stal tik ob njem, je ostal nepoškodovan. Potem je poldrugo desetletje stal pod milim nebom, prepuščen vremenskim nevšečnostim, zobu časa in otrokom, ki so se na njem igrali in z njega odvili vse, kar jim je bilo všeč.

Šele pred nekaj leti se je gospodar Anton začel zavedati, kako dragoceno tehnično dediščino imajo pri hiši. Zbral je odvite dele stroja in ga popravil, da lahko z njim znova mlatijo. Danes je Anton ponosen, da ima tako dobro ohranjen stoletni stroj, hkrati pa mu je žal, da se pomena vsega, kar so na domačiji uporabljali njegovi predniki, ni zavedel že veliko prej, saj so uničili veliko orodja in pripomočkov, porušili pa so tudi del starodavne hiše.

M. B.-J.

Koncert Ole Lukkoye

NOVO MESTO - V novomeškem klubu Lokalpatriot bo jutri ob 21. uri koncert skupine Ole Lukkoye iz St. Petersburga. Obeta se spektakularen nastop mešanice etna, new agea, psihadeličnega art rocka in tuvanskega petja. Vstopnina: 600 tolarjev.

Pešpot Radenci-Damelj

DAMELJ - V okviru Tedna vseživljenjskega učenja bo v soboto, 20. oktobra, potekal tudi 3. pohod po najjužnejši pešpoti Slovenije od Radenc do Damlja. Pričel se bo ob 11. uri.

Kožehanje v Artičah

ARTIČE - V nedeljo ob 15. uri bodo na Banovi domačiji v Artičah spravljali koruzo in pripravili kožehanje (ličkanje) koruze na podu po starih šegah. Ob tem, ko bodo obiskovalci imeli priložnost videti znano opravilo iz preteklosti, jim bodo ponudili jabolčnik izpod preše in žganje. Po kožehanju bodo pripravili likof v artiškem prosvetnem domu, kjer bodo tudi zaigrali muzikanti. Prireditev Jesen na Banovi domačiji, v okviru katere pripravljajo kožehanje, organizirata Kulturno-umetniško društvo Oton Župančič Artiče in Turistično društvo Artiče.

5. Vorančev pohod

MOKRONOG - Tukajšnje turistično društvo in krajevna skupnost priredita v soboto, 20. oktobra, že 5. tradicionalni pohod po Vorančevi poti od Mokronoga do Pijane Gore, po poti, ki jo je v istoimenski črtici lepo opisal Lovro Kuhar - Prežihov Voranc. Pohodniki se zbero ob 8. uri pred gostilno Deu, ob 14. uri pa bo odpeljal pohodnike iz Pijane Gore nazaj v Mokronog.

SADOVI GRAFIČNE DELAVNICE - Območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Novo mesto vsako leto prireja likovne delavnice, na katerih ljubiteljski likovniki, ki želijo dopolniti svoje znanje, spoznavajo različne likovne tehnike. Letos je izpostava pripravila grafično delavnico, ki jo je vodil dipl. slikar in grafik Janko Orač. Izbrane grafike osmih udeležencev so zdaj na ogled na razstavi, ki so jo v torek, 16. oktobra, popoldan odprli v občasnem likovnem razstavišču v hodniku drugega nadstropja poslovne stavbe na Seidlovi cesti v Novem mestu. Otvoritev so z glasbo popestrili učenci novomeške glasbene šole. (Foto: M. Markelj)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Vrli Franci zagovarja novo miss Slovenije, Žužemberčanka pa dr. Pavlina - Po Družinski vasi šarili geometri, Ljubljančani bi kar na hitro njihovo zemljo

Prejšnji četrtek zvečer je bil za dežurnega novinarja bolj dolgočasen. Samo trije so zavrteli številko Dolenjca in med njimi prvi **Franci iz Krškega**, ki se je že nekajkrat oglasil v tej rubriki. Tokrat je Francija zbodlo, da se nekateri v medijih spotikajo ob novo slovensko miss Rebeko Dremelj. Franciju je zaradi tega kar kri zavrela. Dekle je povrhu vsega še iz "njegove" občine, s Senovega. "Če kakšen direktor okrade firmo za težke milijone ali jo zafura in zaradi tega ostane brez dela na stotine ljudi, mu nihče nič ne očita, nič se mu ne zgodi, samo kje drugje še naprej dela škodo kot lubadar po smreki! Pri Rebeki pa na dan vlačijo in napihujejo neke njene malenkostne mladostne spodrsljaje, zaradi katerih naj bi njena krona izgubila sijaj. Dajte no, lepo vas prosim! Ona je fejst punca, lušna in to je vse. Vse drugo je škodoželjnost in poceni senzacionalizem!" je neomajen vrli Franci, ki je vse to začinil z zelo sočnimi izrazi.

Starejša bralka iz Žužemberka se je ob zadnjih dogodkih postavila v bran novomeškega ginekologa dr. Pavlina. "Zame ni boljšega zdravnika, zato kar ne morem verjeti, da je vse, kar mu sedaj očitajo, res. Naj dobro premislijo, preden ga bodo obsodili!"

Bralka iz Družinske vasi pa se je na nas obrnila z drugačnimi problemi. "Nas močno skrbi, kar se dogaja v zvezi z načrtovano avtocesto po naših krajih. Očitno delajo vse mimo nas, ki nas bo nova avtocesta najbolj prizadela. Tako smo pred nedavnim opazili, da geometri nekaj merijo po naših zemljiščih. Ne da bi nas kdo kaj vprašal, brez naših dovoljenj in pristanka so neki zasebniki šarili po naši zmlji, zemljišča razparcelirali po svoje, niti poti niso vrisali, tako da ne bi mogli ne na svoje travnike ne z njih. Dobili smo le obvestilo o spremembi katastrskih podatkov. Saj delajo tako kot takoj po vojni! Popolna samovolja! Najbrž bi radi dosegli, da bi se vaščani sprli med sabo. A naj vedo, da na tak način ne bodo dobili naših podpisov. Tudi za odkup zemlje smo dobili ponudbo od neke zasebne firme iz Ljubljane. Hočejo, naj jim pošljemo naše osebne podatke z EMŠO, davčno številko, številko bančne knjižice. Še kaj! Če se bomo s kom pogovarjali, se bomo le neposredno z DARS-om, ne pa z nekimi zasebniki!" je ogorčeno rekla naša bralka.

A. B.

Halo, tukaj je DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki

07/ 39 30 522

vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Ukradel prašiča

NOVO MESTO - Med 14. in 15. oktobrom je na Mirnopeški cesti iz hleva nekdo J. K. ukradel 50 kilogramov težkega prašiča, vrednega 50 tisoč tolarjev.

Mikavno še za lepotice

Kopitarna ostaja proizvajalec lahke delovne obutve in obutve za prosti čas

OTOČEC - Programska usmeritev sevniške Kopitarne, ki jo je ustanovila nemška družina Winkle leta 1886 v Sevnici, ker je bilo dovolj gozdov, torej potrebne surovine za izdelovanje kopit, se je v dobrem stoletju precej spremenila. Še vedno sicer izdelajo dobro petino kopit, medtem ko v zadnjih letih že blizu polovico proizvodnje pomeni izdelava lahke delovne obutve in obutve za prosti čas.

Tovrstna usmeritev proizvodnih programov po besedah direktorja Marjana Kurnika ostane nespremenjena tudi v prihodnjih letih, ko računajo na zmerno rast prodaje, in sicer letno za desetino. Lanskih 28 milijonov tolarjev dobička so deloma porabili za naložbe, delno pa za izplačilo dividend delničarjem. Kopitarna je zdravo podjetje, čeprav evropski čevljarski industriji časi niso ravno naklonjeni.

P. P.

KOPITARNA ZA MISS SLOVENIJE - Kopitarna v zadnjih letih redno sodeluje s svojo obutvijo na lepotnih tekmovanjih za Miss Slovenije. Tako je bilo tudi letos, le da so Rebeka Dremelj (mimogrede: srečno v Sun Cityju!) in ostale lepotice nosile obutev Galla v črni in ne v zlati barvi, kot tale "zlata" manekenka, ki je bila na modni reviji Kopitarne na Otočcu oblečena v kopalke Nensi Aljanovič iz Kranja. Kam bi moški gledal: tole obutev ali tisto, kar je nosila lanska Miss Slovenije Maša Merc, ki je povezovala modno revijo na Otočcu? (Foto: P. Perc)

Trio Novina v Boštanju

BOŠTANJ - Humanitarno društvo Novina v sodelovanju z Društvom Partizan iz Boštanja vabi na dobrodelni koncert družinskega tria Novina, ki bo v soboto, 20. oktobra, ob 19. uri v dvorani doma Partizan v Boštanju. Dobrodelni koncert z naslovom Samo življenje za druge je vredno življenja bodo pripravili ob dvojnem jubileju: 17-letnici delovanja na glasbenem področju in 12-letnici dobrodelnih dejavnosti. Zbrani denar bodo namenili bolnim otrokom.